

ผลการเสริมสร้างเจตคติและฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการป้องกัน
ความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ปริญญานิพนธ์
ของ
สุวิมล สุขเกษม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

ตุลาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลการเสริมสร้างเจตคติและฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการป้องกัน
ความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

บทคัดย่อ

ของ

สุวิมล สุขเกษม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
ตุลาคม ๒๕๔๗

๗๘๔๔๗

สุวิมล สุขเกษม. (2547). ผลการเสริมสร้างเจตคติและฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. ปรินญา นิพนธ์ วท.ม.(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์งามดา วณิชานนท์ , รองศาสตราจารย์ ดร. อรพินทร์ ชูชม.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองประเมินผล มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการฝึกอบรมเจตคติและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนแก่นักเรียนใน ปริมาณต่าง ๆ กันที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า 2) เพื่อศึกษาบทบาทของ ปัจจัยเชิงเหตุผลสมทบร่วมกับการฝึกอบรมที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าใน นักเรียนประเภทต่าง ๆ 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลร่วมระหว่างจิตลักษณะที่ฝึกใหม่กับปัจจัยเชิงเหตุผล สมทบที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าในนักเรียนประเภทต่าง ๆ

กลุ่มตัวอย่างที่วิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัด ระยอง จำนวน 102 นักเรียนเหล่านี้เป็นนักเรียนที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อ การเสพยาบ้าแต่เดิมอยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำ โดยใช้คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นเกณฑ์ในการแบ่งนักเรียน

แบบการวิจัย การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงทดลองแบบมีการสุ่ม มีกลุ่มควบคุม มีการ วัดหลังการทดลอง (The Randomized Control Group Posttest Only Design) โดยมีกลุ่ม ทดลอง 4 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ฝึกทั้งสองด้าน (กลุ่มฝึก 100%)กลุ่มที่ 2 ฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรม ป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าเพียงด้านเดียว 50 % และทำกิจกรรมควบคุมอีก 50 % กลุ่มที่ 3 ฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนเพียงด้านเดียว 50 % และทำกิจกรรมควบคุมอีก 50 % และ กลุ่มที่ 4 ทำกิจกรรมควบคุมทั้งหมด (กลุ่มฝึก 0 %)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ประเภทแรกคือ เครื่องมือที่ใช้ ทดลองหรือชุดฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วย ชุดฝึกอบรมเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยง ต่อการเสพยาบ้าและชุดฝึกอบรมทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ประเภทที่สอง คือ เครื่องมือวัดตัวแปร อิสระสมทบและตัวแปรตามมีทั้งหมดจำนวน 7 ชุด ซึ่งประกอบด้วย แบบวัดความรู้เกี่ยวกับ ยาบ้า แบบวัดการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด แบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความ เสี่ยงต่อการเสพยาบ้า แบบวัดความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า แบบวัด ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า แบบวัดพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการ เสพยาบ้า และแบบวัดพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า แบบวัดดังกล่าว เมื่อนำไปทดลองใช้ มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าตั้งแต่ .69 ถึง .87

ขั้นตอนการทดลอง การทดลองดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังต่อไปนี้

การลองทดลอง ได้แก่ การลองทดลองเครื่องมือวัดตัวแปรเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ต่างๆและการลองทดลองกิจกรรมการฝึกอบรม เพื่อตรวจสอบขั้นตอนและกระบวนการในการ

ดำเนินกิจกรรมต่างๆและเพื่อดูความสามารถในการใช้เครื่องมือวัดตัวแปรหรือการปฏิบัติในการทดลองของผู้ดำเนินการและผู้ช่วยวิจัย

การทดลอง

การวัดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง ทำการวัดก่อนการทดลอง 1 สัปดาห์ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า การมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด

การสุ่มนักเรียนเข้ากลุ่มตัวอย่างและกลุ่มควบคุม จำนวน 4 กลุ่ม โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง 1,2,3 และกลุ่มควบคุม

ดำเนินการทดลอง ทำการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า จำนวน 8 ชั่วโมง และการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน จำนวน 6 ชั่วโมง รวม 14 ชั่วโมง โดยทำการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าก่อนแล้วจึงฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

ขั้นตอนการฝึก กลุ่มทดลองที่ 1 และ 2 ฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ขณะที่กลุ่มทดลองที่ 3 และกลุ่มควบคุม ฝึกกิจกรรมควบคุม ใช้เวลา 8 ชั่วโมง กลุ่มทดลองที่ 1 และ 3 ฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ขณะที่กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุมฝึกกิจกรรมควบคุม ใช้เวลา 6 ชั่วโมง

การวัดผลหลังการอบรม ผู้วิจัยทำการวัดตัวแปรตาม 2 ครั้ง วัดครั้งแรกทันทีหลังทำการฝึกอบรม ได้แก่ การวัดตัวแปรเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า วัดครั้งที่สอง เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าหลังการฝึกอบรม 1 เดือน ได้แก่ การวัดตัวแปรความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ สถิติสำคัญที่ใช้ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง และเมื่อพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบพหุคูณแบบ Least Significant Difference และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐานและแบบเป็นขั้น

ผลการวิจัยที่สำคัญ มี 2 ประการ ดังนี้

ประการแรก นักเรียนที่ได้รับผลดีจากการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า หรือทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน วัดทันทีหลังการฝึก คือ นักเรียนลักษณะต่อไปนี้ 1) นักเรียนหญิงที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนหรือนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย หรือ นักเรียนผลการเรียนสูง มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก และได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า หรือนักเรียนผลการเรียนสูง มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ไม่ได้รับการฝึกทั้งสองด้าน กลุ่มนักเรียนเหล่านี้เป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อ

พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดยาบ้ามาก 2) นักเรียนชายและนักเรียนผลการเรียนต่ำ ที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้า หรือนักเรียนหญิงที่มี แบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ได้รับการฝึกทั้งสองอย่าง นักเรียนกลุ่มดังกล่าวเป็น นักเรียนที่มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้ามาก ส่วนนักเรียนที่ได้รับการ ผลิตจากการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้า หรือทักษะเพื่อน ช่วยเพื่อน วัดติดตามผล 1 เดือนหลังการฝึก คือ 1) นักเรียนชายที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อ พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้า หรือนักเรียนกลุ่มรวม โดยเฉพาะนักเรียนที่มี แบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ซึ่งได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างเต็ม นักเรียน เหล่านี้เป็นนักเรียนที่มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้ามาก 2) นักเรียนกลุ่ม รวม โดยเฉพาะนักเรียนชายและมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ผู้ซึ่งได้รับการฝึกเจต คติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้าอย่างเต็ม รวมทั้งนักเรียนในกลุ่มรวมที่ มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมากและได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความ เสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้า นักเรียนดังกล่าวเหล่านี้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพ ยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้ามาก 3) พบเฉพาะในนักเรียน ชายและนักเรียนผลการเรียนสูง ที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมากและได้รับการฝึกเจต คติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้า นักเรียนสองกลุ่มนี้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรม ป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้ามาก

ประการที่สอง จิตลักษณะฝึกใหม่สองประการ คือ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความ เสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้าและความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้า (วัดทันทีหลัง การฝึก) ร่วมกับตัวแปรอิสระสมทบสองประการ คือ ความรู้เกี่ยวกับยาบ้าและการมีแบบอย่าง คนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด ร่วมกันทำนายตัวแปรตามซึ่งวัดติดตามผล 1 เดือน ได้อย่างชัดเจน โดย 1) จิตลักษณะฝึกใหม่สองประการร่วมกับตัวแปรอิสระสมทบสองประการ สามารถทำนาย ความแปรปรวนของความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้าของนักเรียนกลุ่มรวมได้ ร้อยละ 30.2 และทำนายในกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มได้ตั้งแต่ ร้อยละ 22 ถึง 42.7 ตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้าและเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกัน ความเสี่ยงจากการเสพติดยาบ้า แสดงว่านักเรียนยังมีจิตลักษณะสองประการดังกล่าวสูงเท่าใดก็ ยิ่งมีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้าสูงเท่านั้น 2) จิตลักษณะฝึกใหม่สอง ประการร่วมกับตัวแปรอิสระสมทบสองประการ สามารถทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรม ป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้าของนักเรียนกลุ่มรวมได้ร้อยละ 35.2 และทำนายในกลุ่มย่อย แต่ละกลุ่มได้ตั้งแต่ ร้อยละ 33.2 ถึง 52.8 ตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกัน ความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้าและเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดยาบ้า แสดง ว่านักเรียนยังมีจิตลักษณะสองประการดังกล่าวสูงเท่าใด ก็ยังมีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อ การเสพติดยาบ้าสูงเท่านั้น 3) จิตลักษณะฝึกใหม่สองประการร่วมกับตัวแปรอิสระสมทบสอง ประการ สามารถทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพ

ยาบ้าของกลุ่มนักเรียนรวมได้ร้อยละ 43.2 และทำนายในกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มได้ตั้งแต่ ร้อยละ 31.3 ถึง 53.3 ตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า แสดงว่านักเรียนยังมีจิตลักษณะสองประการดังกล่าวสูงเท่าใด ก็ยังมีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าสูงเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

ประการแรก การฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ส่งผลดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าในกลุ่มรวม และโดยเฉพาะนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก นอกจากนั้นการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนยังให้ผลดีต่อพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า โดยเฉพาะในกลุ่มที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาด้วย แสดงว่าการที่นักเรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมในครอบครัวหรือชุมชนที่มีผู้ใช้ยาเสพติดมาก จำเป็นต้องให้การฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และหรือการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า

ประการที่สอง การฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ส่งผลดีแก่นักเรียนชายทั้งในระดับจิตใจ คือ มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก และในระดับพฤติกรรม คือ พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ส่วนในนักเรียนหญิงเมื่อได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ก็ทำให้นักเรียนหญิงมีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก และพบต่อไปอีกว่า นักเรียนหญิงที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก และมีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก (วัดทันทีหลังการฝึก)แล้ว ประกอบกับมีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามากและมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อยเท่าใด ก็เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากเท่านั้น

THE EFFECTS OF ATTITUDE ENHANCING AND SKILL TRAINING ON
HELPING PEERS TO PREVENT AMPHETAMINE RISKS IN
SECONDARY SCHOOL STUDENTS

AN ABSTRACT
BY
SUWEMOL SUKASERA

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Science degree in Applied Behavioral Science Research
at Srinakharinwirot University
October 2004

Suwemol Sukasera. (2004). *The effects of attitude enhancing and skill training on Helping peers to prevent amphetamine risks in Secondary school students.*

Master thesis, M Sc. (Applied Behavioral Science Research). Bangkok :

Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee :

Assoc. Prof. Ngamta Vanindananda, Assoc. Prof. Orapin Choochom.

This research is the evaluative experiment research. There were three objectives of this research. Firstly, to examine the effectiveness of different amount attitude and peer – helping skill training on prevention of the risk in consumed amphetamine. Secondly, to study supplement causal factors together with training on prevention of the risk in consumed amphetamine. Finally, to investigate the joint effects of the new trained psychological characteristics and supplement causal factor on prevention of the risk in consumed amphetamine.

The sample consisted of 109 students who studying in Secondary school students with medium the low levels of attitude towards risky preventive behavior of consumed amphetamine. We used mean and standard deviation as criteria in grouping students. This experimental study employed the Randomize Control Group Posttest Only Design. There were four experimental groups. The first experimental group received 2 types of training that were positive attitude towards risky preventive behavior of consumed amphetamine and peer – helping skill (100% of training). The second experimental group were trained only 50% of positive attitude towards risky preventive behavior of consumed amphetamine and worked on 50 % of control activities. The third experimental group received 50 % of peer - helping skill training, and 50% of control activities. The fourth experimental group was a control group receiving control activities.

Research instruments divided into 2 types. Firstly, experiment on training set which consisted of positive attitude towards risky preventive behavior of consumed amphetamine and peer – helping skill training sets. Secondly, the variable measurement consisted of 7 sets; knowledge about amphetamine test, good models drug abuse experiences test, attitude towards risky preventive behavior of consumed amphetamine test, intention to prevent their peer of the risk in consumed amphetamine test, action tendency to preventive behavior of the risk in consumed amphetamine. preventive behavior of the risk in consumed amphetamine test and peer helping to preventive behavior of the risk in consumed amphetamine. Those tests were modified

from secondary sources as well as apply by the researcher. Reliability inventories ranging from .62 - .68 alpha coefficients. Experimental procedures inventories

Experimental procedures was carried out as follow ;

Pre – Experiment :

The experimental measurement of variable test was aim for finding the quality of measurement and test the training activities, to check the activities procedures and process and to check the capability of variable measurements or operation of researcher and research assistand

Experiment :

The sampling qualification measurement had been done a week before the experiment which was knowledge about amphetamine, attitude towards risky preventive behavior in consumed amphetamine and good models drug abuse experiences. Four groups of students random for sampling group and control group by simple random to separate group into sampling group number 1 , 2 , 3 and control group. Process the experiment starting by positive attitude towards risky preventive behavior of consumed amphetamine for 8 hours and then continue with the peer - helping skill training for 6 hours, in total for 14 hours. Training procedures ; sampling group 1 and 2 are trained about positive attitude towards risky preventive behavior of consumed amphetamine while sampling group 3 and control group were trained the control activities for 8 hours. Sampling group 1 and 3 were trained the peer – helping skill while sampling group 2 and control group were trained the control activities for 6 hours. Assessment ; there were 2 time of dependent variable assessment firstly, immediate assessment after training such as variable measurement of attitude towards risky preventive behavior of consumed amphetamine and intention to prevent their peer of the risk in consumed amphetamine. Secondly, to check the change of preventive behavior of the risk in consumed amphetamine after training for one month such as action tendency to preventive of the risk in consumed amphetamine, preventive behavior of the risk in consumed amphetamine and intention to prevent their peer of the risk in consumed amphetamine. The data were analyzed by using 2 and 3 ways of analysis of variance and found the significant is at 0.5 then compare with the Least Significant Difference and Standard and Stepwise multiple regression analysis.

There are 2 important research finding as follows

Firstly, students who had got the positive results from positive attitude towards risky preventive behavior of consumed amphetamine training or peer – helping

skill training were 1) Female students who were trained peer – helping skill, or students who didn't had much good models drug abuse experiences, or students who had got high results of school learning and have much knowledge about amphetamine, and, were trained the positive attitude towards risky preventive behavior of consumed amphetamine or students with high results of school learning who had low good models drug abuse experiences and had not trained in both groups. These students had got a high positive attitude towards risky preventive behavior of consumed amphetamine 2) Male students and students with low results of school learning who were trained the positive attitude towards risky preventive behavior of consumed amphetamine or female students who have low good models drug abuse experiences and been trained in both groups. Those students had got high intention to prevent their peer of the risk in consumed amphetamine. Students who had got the good models drug abuse experiences from the positive attitude towards risky preventive behavior of consuming amphetamine or peer – helping skill training had been measure after the training for 1 month were 1) Male students who were trained the positive attitude towards risky preventive behavior of consumed amphetamine or mixed group students especially students with good models drug abuse experiences which were trained only peer – helping skill. There students were students who had got the hight action tendency to preventive of the risk in consumed amphetamine. 2) Mixed group students especially male students with low good models drug abuse experiences who were trained only the positive attitude towards risky preventive behavior of consumed amphetamine in cluding the mixed group students with high good models drug abuse experiences and are trained the positive attitude towards preventive behavior of consumed amphetamine, were person who had got the high preventive behavior of the risk in consumed amphetamine and peer helping to preventive behavior of the risk in consumed amphetamine. These 2 groups were highly got the preventive behavior of the risk in consumed amphetamine.

Secondly, Two new psychological characteristics trainings were attitude towards risky preventive behavior in consumed amphetamine and intention to prevent their peer of the risk in consumed amphetamine (immediate assessed after training) together with 2 additional independent variables ; knowledge about amphetamine and good models drug abuse experiences to predicted the dependent variable which clearly assessed after training for 1 month and found that 1) Two new psychological characteristics trainings together with 2 additional independent variables could

predicted the variance of action tendency to preventive of the risk in consumed amphetamine of students could account for 30.2 percentage and could predicted in each small groups could account for 22 top 42.7 percentage. The important psychological characteristics predictors of the work were intention to prevent their peer of the risk in consumed amphetamine and attitude towards risky preventive behavior of consumed amphetamine showing that students with high two new psychological characteristics would had high action tendency to preventive of the risk in consumed amphetamine 2) Two new psychological characteristics training together with 2 additional independent variables could predicted the variance of action tendency to preventive of the risk in consumed amphetamine of students could account for 35.2 percentage and could predicted in each small groups could account for 33.2 top 52.8 percentage. The important psychological characteristics predictors of the work were intention to prevent their peer of the risk in consumed amphetamine and attitude towards risky preventive behavior of consumed amphetamine showing that students with high two new psychological characteristics would had high preventive behavior of the risk in consumed amphetamine 3) Two new psychological characteristics trainings together with 2 additional independent variables could predicted the variance of action tendency to preventive of the risk in consumed amphetamine of students could account for 43.2 percentage and could predicted in each small groups could account for 31.3 top could account for 53.3 percentage. The important psychological characteristics predictors of the work were intention to prevent their peer of the risk in consumed amphetamine and attitude towards risky preventive behavior of consumed amphetamine showing that students with high two new psychological characteristics would had high preventive behavior of the risk in consumed amphetamine.

Suggestions :

Firstly, the positive attitude towards risky preventive behavior of consumed amphetamine training had got a positive result in preventive behavior of the risk in consumed amphetamine and peer helping to preventive behavior of the risk in consumed amphetamine in the mixed groups, especially students with high drugs model. Furthermore, peer – helping skill training have got a positive in peer helping to preventive behavior of the risk in consumed amphetamine especially for group with good models drug abuse experiences which showing that students in the family of environment with high good models drug abuse experiences and needed to be trained the positive towards risky preventive of the risk of consumed amphetamine and / or peer – helping

skill training in order to encourage preventive behavior of the risk in consumed amphetamine and peer helping to preventive of the risk in consumed amphetamine.

Secondly, positive attitude towards risky preventive behavior in consumed amphetamine training had got a positive result in male students with in psychological and behavior level. For the psychological level are intention to prevent their peer of the risk in consumed amphetamine and action tendency to preventive of the risk in consumed amphetamine. For behavior level were preventive behavior of the risk in consumed amphetamine and peer helping to preventive behavior of the risk in consumed amphetamine. For female students who are trained only peer – helping skill training had got the attitude towards risky preventive behavior in consumed amphetamine. The positive attitude towards risky preventive behavior in consumed amphetamine training and peer – helping skill training are tended to had much peer helping to preventive behavior of the risk in consumed amphetamine. Moreover, when female students were enhancing the positive attitude towards risky preventive behavior in consumed amphetamine and intention to prevent their peer of the risk in consumed amphetamine with having some knowledge about amphetamine and having good models drug abuse experiences as low as the high action tendency to preventive their peer of the risk in consumed amphetamine.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ผลการเสริมสร้างเจตคติและฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยง
ต่อการเสพยาบ้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

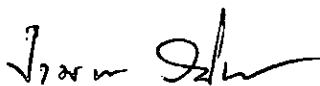
ของ
นางสุวิมล สุขเกษม

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

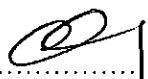

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)
วันที่ 15 เดือน ตุลาคม พ.ศ.2547

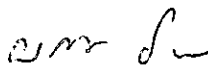
คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ งามตา วนินทานนท์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ชูชม)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ผจงจิต อินทสุวรรณ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ดร.อังศินันท์ อินทรกำแหง)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความสามารถอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์ งามตา วณิชานนท์ ประธานที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ชูชม กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอย่างมากในการให้ความรู้ คำแนะนำ ตลอดจน การตรวจแก้ไขทุกขั้นตอนของการทำวิจัยอย่างใกล้ชิด ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ผจง จิต อินทสุวรรณ และอาจารย์ ดร.อังคินันท์ อินทรกำแหง กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม ที่กรุณาให้คำแนะนำที่มีคุณค่ายิ่งในการปรับปรุงงานวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา และคณาจารย์ ที่ได้ กรุณาสับสนุนวิทยากรและกลุ่มตัวอย่าง ขอขอบคุณนาวาโทอุดม นิราษ ผู้บังคับบัญชากองพัน ทหารปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน ที่สนับสนุนสถานที่ในการทดลองและวิทยากร ขอขอบคุณคุณ รววรรณ จันทธนกุล คุณทักษิณ วรรณศิริ และคุณเวสราธิ์ วรุตมมะพงศ์พันธ์ ที่ร่วมเป็นวิทยากร ในการวิจัยครั้งนี้ ท้ายนี้ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่เข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้

ผู้วิจัยซาบซึ้งในความรัก ความห่วงใย ความช่วยเหลือสนับสนุนและกำลังใจจากทุกๆ คนในครอบครัว ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลสำนักท้อนทุกท่าน เพื่อนนิสิตทุกๆ ท่าน รวมทั้งผู้ที่ไม่ได้กล่าวนาม ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอย่างที่สุดในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

สุวิมล สุขเกษม

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิจัย
จาก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด : ตัวแปร	
ความหมายและการวัด.....	6
พฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด :	
ตัวแปร ความหมายและการวัด.....	9
สาเหตุสำคัญของการเกิดภูมิต้านทานการเสพติด.....	13
เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด :	
ความหมาย การวัดและแนวการฝึกอบรม.....	15
เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด	
กับความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด	
ยาบ้าและพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด.....	20
ทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน : ความหมาย การวัดแนวการฝึกอบรม.....	24
ทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนกับความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยง	
ต่อการเสพติดและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยง	
ต่อการเสพติด.....	27
ลักษณะอื่นๆ ที่สำคัญกับพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด	
และพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด.....	30
ความรู้เกี่ยวกับยาบ้ากับพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยง	
ต่อการเสพติด.....	31
การมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดกับพฤติกรรม	
ป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด.....	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังกับพฤติกรรมป้องกัน	
ความเสี่ยงต่อการเสพติด.....	37
เพศกับพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด.....	37
ผลการเรียนรู้กับพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด.....	38
นิยามปฏิบัติการ.....	39
สมมติฐานในการวิจัย.....	42
3 วิธีการวิจัย.....	44
กลุ่มตัวอย่าง.....	44
รูปแบบการทดลอง.....	44
แบบแผนการวิจัย.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
ต้นแบบชุดฝึกอบรม.....	47
เครื่องมือวัดตัวแปรอิสระสมทบและตัวแปรตาม.....	57
การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง.....	64
ตอนที่หนึ่งผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนจิตลักษณะและคะแนน	
พฤติกรรมของนักเรียน.....	67
ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเจตคติต่อพฤติกรรม	
ป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พิจารณาตาม	
ปริมาณการฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยง	
จากการเสพติดและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน.....	67
ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจช่วย	
เพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดตามปริมาณ	
การฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการ	
เสพติยาและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน.....	69

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4 (ต่อ)	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบของคะแนนความพร้อม ที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าตามปริมาณ ตามการฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการ เสพยาบ้าและปริมาณทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน.....	71
	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตามการฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการ เสพยาบ้าและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน.....	74
	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อน ป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าตามปริมาณการฝึก เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการ เสพยาบ้าและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน.....	77
	ตอนที่สองผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบจิตลักษณะและพฤติกรรมของ นักเรียนอันเป็นผลจากการฝึกอบรมในปริมาณที่แตกต่างกันและ เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้าต่างกัน.....	81
	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติต่อ พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ตามการฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการ เสพยาบ้า การฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนและความรู้เกี่ยวกับ ยาบ้า.....	81
	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตามการฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการ เสพยาบ้า การฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนและความรู้เกี่ยวกับ ยาบ้า.....	83
	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตามการฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการ เสพยาบ้า การฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนและความรู้เกี่ยวกับ ยาบ้า.....	85

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4 (ต่อ)	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ตามการฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการ เสพติด การฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนและความรู้เกี่ยวกับ ยาบ้า.....	87
	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน พฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ตามการฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการ เสพติด การฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนและความรู้เกี่ยวกับ ยาบ้า.....	90
	ตอนที่สามผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบจิตลักษณะและพฤติกรรมของ นักเรียนอันเป็นผลจากการฝึกอบรมในปริมาณที่แตกต่างกันและ การมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด.....	92
	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนน เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ตามการฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการ เสพติด การฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนและการมีแบบอย่าง คนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด.....	92
	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ตามการฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการ เสพติด การฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนและการมีแบบอย่าง คนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด.....	94
	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ตามการฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการ เสพติด การฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนและการมีแบบอย่าง คนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด.....	96

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4 (ต่อ)	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ตามการฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการ เสพติด การฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนและ การมีแบบอย่าง คนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด..... ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน พฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ตามการฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการ เสพติด การฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนและการมีแบบอย่าง คนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด..... ตอนที่สี่ผลการทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดและพฤติกรรมช่วยเพื่อน ป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดแต่ละด้านด้วยตัวแปรตามวัดทันที หลังการฝึก 2 ด้าน (เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการ เสพติดและความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด และตัวแปรอิสระสมทบ 2 ด้าน (ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและการมีแบบอย่าง คนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด..... ผลการทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด โดยใช้ตัวแปรอิสระสมทบและตัวแปรตามทางจิตลักษณะเป็น ตัวทำนาย..... ผลการทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด โดยใช้ตัวแปรอิสระสมทบและตัวแปรตามทางจิตลักษณะเป็น ตัวทำนาย..... ผลการทำนายพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด โดยใช้ตัวแปรอิสระสมทบและตัวแปรตามทางจิตลักษณะเป็น ตัวทำนาย.....	98 101 106 108 108 110
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	114
	สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 1.....	115
	สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 2.....	118
	สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 3.....	119

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 4.....	125
ข้อดีและข้อจำกัดของงานวิจัย.....	133
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	133
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	134
บรรณานุกรม.....	136
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย : .ต้นแบบชุดฝึกอบรม.....	150
ภาคผนวก ข คุณภาพของแบบวัด.....	183
ภาคผนวก ค การวิเคราะห์ข้อมูลในรายละเอียด.....	204
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	215

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	ค่าสถิติข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง และข้อมูลสมทบ	65
2	ค่าสถิติพื้นฐานของจิตลักษณะและพฤติกรรมที่ศึกษา	66
3	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม	68
4	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม	70
5	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม	72
6	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม	75
7	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มย่อย 8 กลุ่มต่ำ	78
8	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และความรู้เกี่ยวกับยาบ้า ในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม	82

บัญชีตาราง (ต่อ)[illegible]

บัญชีตาราง (ต่อ)

บทที่	หน้า
จากการเสพยาบ้า ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด ในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม	99
17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด ในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม	102
18 ผลการทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ด้วยตัวทำนายชุดที่ 1 : ตัวแปรตามทางจิตลักษณะ 2 ตัวแปร ชุดที่ 2 : ตัวแปรอิสระสมทบ 2 ตัวแปร ชุดที่ 3 : ตัวแปรตามทางจิตลักษณะกับตัวแปรอิสระสมทบ 4 ตัว แต่ละชุด ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	108
19 ผลการทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ด้วยตัวทำนายชุดที่ 1 : ตัวแปรตามทางจิตลักษณะ 2 ตัวแปร ชุดที่ 2 : ตัวแปรอิสระสมทบ 2 ตัวแปร ชุดที่ 3 : ตัวแปรตามทางจิตลักษณะกับตัวแปรอิสระสมทบ 4 ตัว แต่ละชุด ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	110
20 ผลการทำนายพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ด้วยตัวทำนายชุดที่ 1 : ตัวแปรตามทางจิตลักษณะ 2 ตัวแปร ชุดที่ 2 : ตัวแปรอิสระสมทบ 2 ตัวแปร ชุดที่ 3 : ตัวแปรตามทางจิตลักษณะกับตัวแปรอิสระสมทบ 4 ตัว แต่ละชุด ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	112

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา	42
2	แสดงรูปแบบการทดลอง	45
3	แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจาก การเสพติดและปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มตัวอย่าง รวม	73
4	แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจาก การเสพติดและปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มตัวอย่าง รวม	76
5	แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยง จากการเสพติดและปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มตัว อย่างรวม	80
6	แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจาก การเสพติดและความรู้เกี่ยวกับยาบ้า ในกลุ่มนักเรียนรวม	89
7	แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจาก การเสพติด ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และปริมาณการมีแบบ อย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด ในกลุ่มตัวอย่างรวม	100
8	แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยง จากการเสพติด ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และปริมาณการมี แบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด ในกลุ่มตัวอย่างรวม	104
9	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ 1	118
10	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ 2	120

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
11 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ 3	123
12 แสดงเปอร์เซ็นต์การทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยา	
บ้าของ นักเรียนในกลุ่มรวม	126
13 แสดงเปอร์เซ็นต์การทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ของ	
นักเรียนในกลุ่มรวม	127
14 แสดงเปอร์เซ็นต์การทำนายพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพ	
ยาบ้าของนักเรียนในกลุ่มรวม	129

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบกับปัญหาทางสังคมที่มีความรุนแรงมากปัญหาหนึ่ง คือ ปัญหาการเสพยาเสพติดในหมู่เยาวชน เป็นครั้งแรกที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดเข้าไป ในสถานศึกษาทั่วประเทศ ซึ่งนับเป็นภัยที่คอยบั่นทอนเยาวชนของชาติและทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น (สุชาติ ตริทิพย์ธิกุล. 2544:5) ในปี 2544 กระทรวงสาธารณสุขได้ประมาณการผู้เสพ และผู้ติดยาเสพติด ว่ามีจำนวน 3 ล้านคน โดยแบ่งเป็น ผู้เสพ จำนวน 2.7 ล้านคน ผู้ติดยาเสพติด จำนวน 3 แสนคน โดยจังหวัดที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างรุนแรงมีจำนวน 16 จังหวัด ได้แก่ นครพนม ร้อยเอ็ด หนองคาย อุบลราชธานี กาญจนบุรี ชัยนาท ระยอง สมุทรสาคร กำแพงเพชร เชียงราย พะเยา พิษณุโลก เพชรบูรณ์ และลำปาง (เพื่อนผลสส. - อสม. 2544 : 1) และจากการสำรวจนักเรียน นักศึกษา ตั้งแต่ระดับ ป.6 – ปริญญาตรีทุกสังกัดทั่วประเทศ จำนวน 6,092,472 คน ของสำนักวิจัยเอแบค –เคเอสซี อินเทอร์เน็ตโพลส์ ปี 2544 พบว่า นักเรียนนักศึกษา เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จำนวน 2,700,049 คน คิดเป็น ร้อยละ 44.3 จำแนกตามสังกัด คือ อาชีวศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 14.2 ทบวงมหาวิทยาลัย คิดเป็น ร้อยละ 10.9 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน คิดเป็น ร้อยละ 6.4 และกรมสามัญศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 5.4 ส่วนสารเสพติดที่นักเรียนนักศึกษาเข้าไปเกี่ยวข้องกับมากที่สุดคือ ยาบ้า คิดเป็น ร้อยละ 58.5 รองลงมาคือ กัญชา คิดเป็น ร้อยละ 42.2 ยากล่อมประสาท คิดเป็น ร้อยละ 33.6 (เดลินิวส์. 2544: 10) การที่ประเทศชาติมีพลเมืองที่เป็นเยาวชนในวัยเรียน ซึ่งจะเป็นกำลังอันสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในอนาคตกลายมาเป็นผู้ใช้ยาบ้า นั้น ย่อมส่งผลเสียหายอย่างมากมายทั้งต่อตัวนักเรียน ครอบครัว ชุมชนและสังคมโดยรวม เนื่องจากยาบ้ามีผลเสียต่อสุขภาพของนักเรียน ทำให้สุขภาพทรุดโทรม อ่อนแอ สมองเสื่อม ขาดความสนใจในการดูแลตนเอง มีผลกระทบต่อการเรียน มักพบว่าผลการเรียนต่ำลงเนื่องจากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น หลบหนีการเรียน แต่งกายผิดระเบียบ พกพาอาวุธ จับกลุ่มมั่วสุม ประพฤติตนทำนองชั่วช้า สำหรับเด็กที่ไม่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในการใช้ยาเสพติดในสถานศึกษาก็ได้รับผลกระทบไปด้วย เช่น ถูกชักจูงให้ใช้ยาเสพติดทำให้เรียนหนังสือไม่รู้เรื่อง เนื่องจากถูกกลุ่มเด็กที่ใช้ยาเสพติดรบกวน ก่อความรำคาญ ถูกรีดไถ บังคับ ขู่ข่มและเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีต่อเด็กอื่นๆ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันยาเสพติดและปราบปรามและกองสารวัตรนักเรียน. กรมพลศึกษา. 2539 : 18) สำหรับผลกระทบที่มีต่อครอบครัว เช่น ต้องใช้เงินมากขึ้นในการซื้อยาเสพติดก่อให้เกิดปัญหาแก่ครอบครัว เกิดความไม่สงบสุข อาจเกิดความแตกแยก ล่มสลาย สำหรับผลต่อชุมชนและสังคมที่พบบ่อย คือ ปัญหาอาชญากรรม การแพร่ระบาดของเอดส์จากการใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน ปัญหาการออกจากโรงเรียนกลางคัน ปัญหา

เหล่านี้ถือว่าเป็นตัวทำลายความสงบสุขของสังคม ผลต่อปัญหาเศรษฐกิจทำให้เกิดความสูญเสียอย่างมากทั้งเงินทอง เวลา กระทบต่อเศรษฐกิจของครอบครัว ประเทศชาติ ต้องใช้งบประมาณในการแก้ไขปัญหายาเสพติดจำนวนมาก และผลกระทบที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ปัญหาทรัพยากรและความมั่นคงของประเทศ เนื่องจากกำลังคนที่มีคุณภาพทำให้ประเทศชาติมั่นคง ถ้าประชาชนติดยาเสพติดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักเรียน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคตก็จะทำให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานลดลง (ทัศนียา ปิ่นคล้าย. 2543 : 5)

จากการศึกษาสาเหตุของการเสพยาบ้า พบว่าในวัยรุ่น สาเหตุสำคัญมาจากจิตลักษณะและบุคลิกภาพ กล่าวคือ ผู้ที่มีแนวโน้มจะไชยาและติดสิ่งเสพติดได้ง่ายมักจะเป็นผู้ที่มีความอ่อนแอด้านจิตใจ เช่น มีอารมณ์วู่วาม เป็นคนหวั่นไหวง่าย สุขภาพจิตไม่ปกติ ขาดความมั่นใจ (สุพัฒน์ วีระเวชเจริญชัย. 2536 : 87) มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพา (ไชยยศ เหมะรัชตะ. 2527 : 28) และยอมรับการชักจูงเรื่องสิ่งเสพติดจากเพื่อนได้ง่าย (มาณี สมิธิสัมพันธ์ และคนอื่น ๆ. 2522 ; นีออน กลิ่นรัตน์และปรีชา กลิ่นรัตน์. 2523 ; ศรีสมบัติ บุญเมือง. 2527) ซึ่งสอดคล้องกับคำอธิบายของไรท์ (Wright. 1975 : 74) ที่กล่าวว่า เมื่อบุคคลอยู่ในสถานการณ์ยั่วเย้าที่มีการกระตุ้นให้กระทำในสิ่งที่ขัดกับกฎเกณฑ์ของสังคม เช่น การเสพยาเสพติด บุคคลจะสามารถต้านทานสถานการณ์ดังกล่าวได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับอารมณ์และการรับรู้เกี่ยวกับสถานการณ์นั้น ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของจิตใจและบุคลิกภาพ เช่น เป็นผู้ที่มีลักษณะอ่อนแอต่อสิ่งเย้ายวนได้ง่ายหรือยาก มีความวิตกกังวลและขาดความมั่นใจ ดังนั้นในสถานการณ์ที่มีการยั่วให้เสพยาเสพติดเด็กวัยรุ่นที่มีความบกพร่องทั้งด้านจิตใจและบุคลิกภาพ จึงไม่สามารถต้านทานการเสพยาเสพติดและมีโอกาสที่จะใช้หรือติดยาเสพติดได้ง่าย

จากการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการติดยาเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครของวีรวรรณ สุธีวไกรลาศ (2536:57 – 86) พบว่าเจตคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน และจากการศึกษาปัจจัยเชิงเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เกษม จันทศร (2541 : 173 – 174) พบว่านักเรียนที่มีเจตคติไม่ดีต่อยาบ้ามาก มีความเชื่ออำนาจในตนเองด้านสุขภาพสูงและอยู่ในสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการเสพยาบ้า น้อยเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมต้านทานการเสพยาบ้ามาก ซึ่งสอดคล้องกับลาดทองใบ ภูอภิรมย์ (2530 :191) ที่พบว่า เจตคติต่อการเสพติดเป็นความคิดเห็นที่แสดงความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการเสพติดย่อมเกี่ยวข้องกับความรู้เกี่ยวกับตัวยาสเสพติดและผลของยาเสพติด ถ้าบุคคลไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นอย่างดีก็คาดว่าบุคคลนั้นจะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเสพติด เพราะมีความหวาดกลัวต่อพิษภัยของยาเสพติด จึงเป็นที่เชื่อแนได้ว่าบุคคลนั้นจะไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ เพราะฉะนั้นเจตคติที่ไม่ดีต่อการเสพติดย่อมเป็นภูมิคุ้มกันให้รอดพ้นจากยาเสพติด

เมื่อพิจารณาอายุของผู้ที่ติดยาบ้า พบว่า ในระหว่าง ปี พ.ศ. 2539 – 2543 มีเด็กและเยาวชนที่เข้ารับการบำบัดรักษา จำนวน 18,250 – 21,584 คน เป็นเพศชาย มากกว่าร้อยละ 90 ขณะที่เพศหญิงอัตราการเข้ารับการบำบัดรักษาเพิ่มขึ้นจาก ร้อยละ 2.1 เป็น ร้อยละ 6.4 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15 - 19 ปี จำนวน 12,648 คน ร้อยละ 58.6 (อนุกุล วัชรธรรมเสมอ และเอกจิต ไชยวงศ์. 2544 : 3) ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจสถานการณ์ยาเสพติด เมื่อปี พ.ศ. 2544 ของกระทรวงสาธารณสุข พบผู้ติดและผู้เสพยาบ้า จำนวน 2.4 ล้านคน กลุ่มอายุที่ใช้ยาบ้ามากที่สุดคือ 15 – 19 ปี (ข่าวสารกรมสุขภาพจิต. 2545:16) เนื่องจากกลุ่มอายุดังกล่าวเป็นกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นถึงตอนปลาย เป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อน เด็กจะมีพฤติกรรมการติดเพื่อน ต้องการยอมรับจากเพื่อน เด็กจะเรียนรู้และมีพัฒนาการทางสังคมจากกลุ่มเพื่อนเด็กจะเลียนแบบเพื่อนในทุกๆเรื่อง (ศิริพร สุขรุ่งเรือง. 2544:26) การที่เพื่อนมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นเป็นเพราะวัยรุ่นมีเวลาส่วนมากอยู่ที่โรงเรียนกับเพื่อนวัยเดียวกัน จึงมีโอกาที่จะร่วมกันคิดสร้างวัฒนธรรมย่อย (ลาดทองใบ ภูอภิรมย์. 2530: 26 – 27 อ้างอิงจาก Kandel. 1974) และเนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่อยู่ระหว่างความเป็นเด็กและผู้ใหญ่ แต่ละคนยังไม่มีบทบาทโดยเฉพาะและยังไม่มีหน้าที่รับผิดชอบในสังคม วัยรุ่นจึงมารวมกลุ่มเพื่อจะใช้พลังกำลังของตนร่วมกันประกอบกิจกรรมต่างๆร่วมกัน ซึ่งอาจนำไปสู่การหาประสบการณ์ที่เสี่ยงอันตราย เช่น การทดลองยาเสพติด เพื่อให้มีค่านิยมเหมือนกับเพื่อนและเพื่อให้กลุ่มเกิดการยอมรับ จากการศึกษาสาเหตุของการติดยาเสพติดพบว่ามาจากถูกชักจูงจากเพื่อนและอยากลองมากที่สุด (ศรีสมบัติ บุญเมือง. 2527 ; สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. 2530; ผจงจิต อินทสุวรรณ และคณะ 2539 ; ดุษฎี โยเหลา,ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร,ชัยวัฒน์ วงอาษา. 2540 ; วาสนา พัฒนากำจร. 2541) อย่างไรก็ตามมีผลการศึกษาในการใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนชักจูงวัยรุ่นให้ตระหนักถึงพิษภัยและหลีกเลี่ยงการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดด้วย พบว่ากลุ่มเพื่อนที่ได้รับการฝึกอบรมสามารถช่วยเพื่อนให้พัฒนาด้านความรู้ เจตคติ และส่งเสริมให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสมขึ้นได้ (สุใจ ดังทรงสวัสดิ์. 2531 ; อุบล ขำสุนทร. 2537 ; ไพรัชช์ เจริญทอง. 2537 ; วิมาลา ชโยดมและคณะ. 2538 ; ระวีวรรณ คำสม. 2542 ; นิตยา สูงสดีตานนท์. 2542 ; พจนารถ ศรีทธา. 2544 ; ศิริพร สุขรุ่งเรือง. 2544) ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะเสริมสร้างทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อใช้อิทธิพลของเพื่อนช่วยป้องกันความเสี่ยงจากยาเสพติดในหมู่นักเรียนวัยรุ่น การเรียนรู้จากเพื่อนในหลายกรณีทำให้วัยรุ่นเกิดความเข้าใจได้ดีกว่าจากผู้ใหญ่รอบข้าง เนื่องจากวัยที่ใกล้เคียงกัน ทำให้การถ่ายทอดสิ่งที่ได้เรียนรู้ให้เพื่อนฟังด้วยภาษาและในรูปแบบของนักเรียน จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจแจ่มแจ้งในเรื่องที่เรียนรู้มาทั้งหมด (พจนารถ ศรีทธา. 2544 : 3)

จากหลักฐานดังกล่าวข้างต้น เป็นที่ชัดเจนว่า เจตคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติดและอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนร่วมวัยต่างเป็นปัจจัยเชิงเหตุที่สำคัญ ก่อให้เกิดพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการใช้ยาเสพติดในวัยรุ่น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมต้นแบบใช้กับนักเรียนวัยรุ่นที่กำลังเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยง

ต่อการเสพยาบ้าให้มีมากขึ้น ซึ่งให้นักเรียนวัยรุ่นเห็นโทษและเกลียดกลัวที่จะทดลองใช้ยาบ้า
 พร้อมๆกันนี้ก็ต้องการที่จะนำอิทธิพลของเพื่อนร่วมวัยมาใช้ในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่กลุ่ม
 บุคคลวัยเดียวกัน ด้วยการพัฒนากิจกรรมต้นแบบที่กระตุ้นและเปิดโอกาสให้วัยรุ่นได้รวมตัวกัน
 รณรงค์ด้านทานการเสพยาบ้าและช่วยกระตุ้นเตือนเพื่อนผู้ที่อาจตกอยู่ในสภาวะเสี่ยงให้หลีกเลี่ยง
 การเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาบ้าและทำการวิจัยเชิงทดลองประเมินผลกิจกรรมต้นแบบสองด้าน
 ดังกล่าว เพื่อพิสูจน์ประสิทธิผลของต้นแบบว่า ควรใช้ฝึกอบรมในวัยรุ่นในปริมาณใดจึงจะ
 ก่อให้เกิดผลดี กิจกรรมต้นแบบดังกล่าวใช้ได้ผลดีในกลุ่มนักเรียนประเภทใดและมีปัจจัยเชิงเหตุ
 ด้านจิตใจและสถานการณ์อื่น อะไรบ้างที่เอื้อหรือขัดขวางผลการฝึกอบรมในประเด็นดังกล่าว

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการฝึกอบรมเจตคติและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนแก่นักเรียนในปริมาณต่างๆกันที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า
2. เพื่อศึกษาบทบาทของปัจจัยเชิงเหตุผลสมทบร่วมกับการฝึกอบรมที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าในนักเรียนประเภทต่างๆ
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลร่วมระหว่างจิตลักษณะที่ฝึกใหม่กับปัจจัยเชิงเหตุผลสมทบที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าในนักเรียนประเภทต่างๆ

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ชุดฝึกอบรมที่ผ่านการประเมินผลแล้วเพื่อใช้พัฒนานักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นให้เกิดพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ทำให้ทราบว่าต้องใช้ชุดฝึกอบรมกับนักเรียนมัธยมศึกษาประเภทใด ในปริมาณเท่าใดจึงจะเกิดผลดีต่อการเสริมสร้างพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากที่สุด เป็นการชี้แนวทางการนำชุดฝึกอบรมไปใช้พัฒนาเยาวชนไทยอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป
3. เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุล อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ทั้งเพศชายและหญิง คัดเลือกจากนักเรียนที่มีคะแนนจากการตอบแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความ

เสี่ยงต่อการเสพติด อยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำ ได้นักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 109 คน โดยใช้คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นเกณฑ์ในการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มคะแนนสูง ปานกลางและต่ำ

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง จำนวน 2 วัน รวม 14 ชั่วโมง โดย 8 ชั่วโมงของวันแรก เป็นการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และ 6 ชั่วโมงของวันที่สอง เป็นการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ตัวแปร 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ตัวแปรอิสระจัดกระทำ ได้แก่ การฝึกอบรมเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

กลุ่มที่ 2 ตัวแปรอิสระสมทบ หมายถึง ปัจจัยเชิงสาเหตุตามธรรมชาติที่คาดว่าจะเกิดร่วมกับตัวแปรอิสระจัดกระทำส่งผลต่อตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด

กลุ่มที่ 3 ตัวแปรอิสระจัดประเภท ได้แก่ เพศ และผลการเรียน

กลุ่มตัวแปรตาม ประกอบด้วย ตัวแปรจิตลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด และพฤติกรรม 2 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเชิงทดลอง เรื่อง ผลการเสริมสร้างเจตคติและฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีพื้นฐานมาจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งการประมวลออกเป็นตอน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ 1) พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า : ตัวแปร ความหมายและการวัด 2) พฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า : ตัวแปร ความหมายและการวัด 3) สาเหตุสำคัญของการเกิดภูมิคุ้มกันต้านทานการเสพยาเสพติด

1. พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า : ตัวแปร ความหมายและการวัด

ตามหลักจิตวิทยา การกระทำพฤติกรรมใดๆของบุคคลจะเกิดขึ้นได้ ต้องมีองค์ประกอบ 2 อย่างคือ 1. ความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นๆ (Competence or Capacity) ซึ่งความสามารถนี้รวมทั้งความรู้ ทักษะ กฎเกณฑ์และสติปัญญา ที่จะทำให้นักบุคคลสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมได้ 2. ความต้องการที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นๆ (รัตน ประเสริฐสม. 2526 : 2 อ้างอิงจาก Mischel and Mischel. 1976 : 85) จากหลักการนี้จึงนำมาใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างให้นักบุคคลกระทำพฤติกรรมอนามัยได้ บุคคลที่มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ แข็งแรง มักจะเป็นบุคคลที่รู้จักการรักษาสุขภาพอนามัยของตนโดยการประพฤติปฏิบัติตนในด้านต่างๆ ในชีวิตประจำวันอย่างมีระบบระเบียบ มีวินัย ควบคุมตน ทั้งทางด้านการกิน การนอน การพักผ่อน การขับถ่าย การป้องกันการติดโรคและการเกิดโรค โดยพฤติกรรมต่างๆเหล่านี้รวมเรียกว่า พฤติกรรมสุขภาพ (Health Behavior) (อุบล เลี้ยววาริณ. 2534 : 30) สำหรับความหมายของพฤติกรรมสุขภาพนั้น รัตน ประเสริฐสม (2526 : 3) ให้ความหมายว่า เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการปลูกฝังและส่งเสริมให้บุคคลเกิดแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตนในสิ่งซึ่งควรกระทำในการป้องกันและรักษาสุขภาพในชีวิตประจำวัน ส่วนอุบล เลี้ยววาริณ (2543 : 31) ให้ความหมายพฤติกรรมสุขภาพว่า เป็นการปฏิบัติใดๆที่มีจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงและป้องกันร่างกายให้ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ แยกเป็น 2 พฤติกรรม คือ 1. พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ (Health Promotion Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่กระทำขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ร่างกายมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ได้แก่ 1.การมีพฤติกรรมการกินที่ถูกลักษณะการมีพฤติกรรมการออกกำลังกายสม่ำเสมอ 2. การป้องกันโรค (Health Protective Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่กระทำขึ้นเพื่อป้องกันตนให้ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ได้แก่ การ

หลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ การงดดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การรักษาสุขภาพฟัน การตรวจสุขภาพประจำปี เป็นต้น

จากความหมายดังกล่าว สรุปว่าพฤติกรรมสุขภาพ เป็นการปฏิบัติของบุคคลที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมสุขภาพและป้องกันร่างกายให้ปราศจากโรคภัยต่างๆ เพื่อให้ร่างกายมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ดังนั้นพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าในงานวิจัยนี้ เป็นพฤติกรรมสุขภาพประเภทหนึ่ง ที่มุ่งเน้นเพื่อป้องกันตนจากการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาบ้า เนื่องจากทราบว่าเป็นสิ่งที่มีพิษภัยต่อสุขภาพอย่างร้ายแรง เช่น โรคสมองเสื่อม และโรคจิตประสาทได้

ความหมาย

ได้มีผู้ให้ความหมายพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการเสพยาบ้าที่เป็นโทษว่าหมายถึง ปริมาณการปฏิบัติตนในด้านการหลีกเลี่ยงการเสพยาบ้าที่เป็นโทษ เช่น การหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การได้รับยาและสารเคมี โดยไม่จำเป็น เป็นต้น เพื่อป้องกันตนให้ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บที่สามารถหลีกเลี่ยงได้ (อุบล เลี้ยววาริณ 2534 : 97) สำหรับ เกษม จันทธร (2541 : 52) ให้ความหมายพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้าว่าหมายถึง การที่นักเรียนผู้ตอบ หลีกหนี ไม่คบหา หรือรวมกลุ่มกับเพื่อนที่มีการซื้อ การขาย หรือมียาบ้าไว้ในครอบครองหรือมีการเสพยาบ้า นุจรีย์ ชี้อภักดี (2541 : 10 – 11) ให้ความหมายพฤติกรรมปฏิเสธการใช้ยาเสพติดว่า หมายถึง การกระทำหรือวิธีการที่แสดงออกโดยเจตนาเพื่อป้องกันไม่ให้ตนเองเสพยาเสพติด โดยป้องกันไม่ให้ร่างกายมีการใช้ยาเสพติดเข้าสู่ร่างกายทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นสูดดม รับประทาน ฉีด ตามสภาพที่ผู้กระทำคาดหวังหรือปฏิบัติ โดยเชื่อว่าจะป้องกันได้และให้ประโยชน์มากที่สุด มีอุปสรรคน้อยที่สุด ซึ่งพฤติกรรมปฏิเสธการใช้ยาเสพติดประกอบด้วย 9 พฤติกรรม คือ 1.การงดใช้ยาเสพติดทุกประเภทโดยไม่ทดลอง ไม่ใช้ยาเสพติดทุกชนิด 2.ไม่ใช้ยารักษาตนเองจนพำเริอ รวมทั้งไม่ใช้ยาชนิดหนึ่งชนิดใดติดต่อกันเป็นระยะเวลานานๆโดยไม่ได้รับคำแนะนำจากแพทย์หรือเภสัชกร 3.ไม่เชื่อคำพูดที่ว่ายาสเสพติดสามารถช่วยให้คลายทุกข์ หรือก่อให้เกิดความสนุกสนานแบบต่างๆ 4.หาความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดในแง่มุมต่างๆ ทั้งนี้เพราะเคยปรากฏว่าหลายรายไม่มีความรู้ด้านนี้มาก่อน จึงได้ใช้หรือถูกหลอกให้ใช้ยาเสพติดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ 5.เมื่อมีปัญหาที่คิดว่าไม่สามารถแก้ไขได้เองควรปรึกษาผู้ใกล้ชิดที่เป็นคนดีหรือพึงบริการของสังคมสงเคราะห์ 6.ไม่รับของจากคนแปลกหน้าที่หยิบยื่นให้ 7.รู้จักปฏิเสธเมื่อเพื่อนที่เสพยาเสพติดชักชวนให้ทดลองใช้ยาเสพติด 8.ถ้ารู้ว่าใครผลิต นำเข้า ส่งออก หรือจำหน่ายยาเสพติดควรแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทางการที่มีหน้าที่ทราบ 9.มีการส่งเสริมการพัฒนาตนเองโดยรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ไม่มั่วสุมหรือเที่ยวเตร่ ด้านร่างกาย เช่น ออกกำลังกาย การเล่นกีฬา หรือหากิจกรรมสันทนาการต่างๆที่น่าสนใจ ด้านจิตใจ เช่น มีการแสดงอารมณ์ที่เหมาะสม ให้อำนาจจิตใจให้สงบ มีจิตใจที่ร่าเริงแจ่มใส ด้านสังคม เช่น ร่วมกิจกรรมหมู่คณะ ไพรวลย์ ศรีเทพ (2541 : 10)

ให้ความหมายพหุติกรรมป้องกันยาเสพติด หมายถึง การมีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด เจตคติเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดและการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดทั้งกับตนเองและผู้อื่น สำหรับเอื้ออมพร พลอยประดิษฐ์ (2544 : 8) ให้ความหมายพหุติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาเสพติด หมายถึง ปฏิบัติ หรือการกระทำ การแสดงออก ในการป้องกันยาเสพติด ซึ่งประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาเสพติด เจตคติเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาเสพติดและการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาเสพติดของนักเรียน

ปยารี พิริยะอุดม (2543 : 9) ให้ความหมายพหุติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาบ้า หมายถึง ความรู้ เจตคติและการปฏิบัติหรือการแสดงออกทุกอย่างที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุน ในการนำไปสู่การป้องกันเสพยาบ้า ปิ่น โฉ (2540 : 12) ให้ความหมายพหุติกรรมการป้องกันยาบ้า หมายถึง การที่นักเรียนเกิดความรู้ เจตคติและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการป้องกันยาบ้า โดยได้รับการสอนสุศึกษา ตามโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สุฤติรัชตฤงการสกุล (2543 : 9 - 10) ให้ความหมายการป้องกันการเสพยาบ้า หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการที่จะหลีกเลี่ยงการเสพยาบ้า โดยจะต้องมีสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การเห็นคุณค่าในตนเอง
2. ความตระหนักในตนเอง
3. ทักษะการตัดสินใจเพื่อป้องกันการเสพยาบ้า
4. ทักษะการปฏิเสธโดยไม่เสียสัมพันธภาพ
5. พหุติกรรมการป้องกันการเสพยาบ้า

หมายถึง การปฏิบัติตัวของนักเรียนในเรื่องต่อไปนี้ การปฏิเสธเมื่อถูกชวนให้เสพยาบ้า การปฏิบัติตามคำเตือนหรือคำแนะนำของครูและผู้ปกครอง การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การไม่คบเพื่อนที่เสพยาบ้า เพ็ญลักษณ์ บุญความดี (2543 : 6) ให้ความหมาย พหุติกรรมการป้องกันตนเองจากยาบ้า ว่า เป็นการกระทำที่แสดงออกถึงการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเอง มีการโต้ตอบต่อปัญหาที่เกิดจากยาบ้าในสถานการณ์ที่สามารถสังเกตเห็นได้ ได้ยิน และวัดได้ เพื่อหลีกเลี่ยงให้ห่างไกลจากยาบ้า ศิริรัตน์ ภูละมัย (2543 : 12) ให้ความหมายการปฏิบัติตัวในการป้องกันยาบ้า หมายถึง การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในการที่จะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาบ้า ซึ่งอาจจะเป็นการเล่นกีฬา ออกกำลังกาย ทำงานอดิเรก ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับยาบ้าเป็นประจำ หรือเลือกทำกิจกรรมอันเป็นการส่งเสริมสุขภาพให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล ก็จะเป็นการป้องกันตนเองจากยาบ้าได้

จากความหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปและให้ความหมายว่าพหุติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าว่า หมายถึง การกระทำของบุคคลที่จะป้องกันตนเองจากบุคคลและสถานการณ์เสี่ยงต่างๆที่จะนำไปเกี่ยวข้องกับการเสพยาบ้า โดยการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเอง 2 ด้าน คือ 1. การหลีกเลี่ยงคบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า และ 2. การหลีกเลี่ยงสถานการณ์ต่างๆที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด เช่น ไม่เข้าไปอยู่ในสถานการณ์ที่มีการเสพยา มีการซื้อขายยาเสพติดและการทำงานในยามว่างที่เหมาะสม

การวัดพหุติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดพหุติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าพบว่า อุบล เลี้ยววาริณ (2534 : 111-113) ได้สร้างแบบวัดพหุติกรรมการหลีกเลี่ยงการเสพยาที่เป็นโทษ เป็นคำถามที่มีความหมาย

เกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติตนในการหลีกเลี่ยงการเสพยาบ้าที่เป็นโทษ เพื่อป้องกันตนให้ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บที่สามารถหลีกเลี่ยงได้ แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย จาก “บ่อยครั้งที่สุด” ถึง “ไม่เคยเลย” แบบวัดนี้มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .77 ศิริพร สุขรุ่งเรือง (2543 : 55) ได้สร้างแบบวัดพฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับยาเสพติด ส่วนแรกเป็นคำถามที่เกี่ยวกับประสบการณ์ในการเสพยาเสพติด แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 5 หน่วย จาก “มากที่สุด” ถึง “น้อยที่สุด” ส่วนที่สอง เป็นคำถามเกี่ยวกับความถี่ของการใช้ยาเสพติด เป็นแบบเลือกตอบ จาก “ไม่เคยเลย” หรือ “เคยเสพยาเพียงครั้งเดียว” ถึง “เคยเสพยามากกว่า 20 ครั้ง” มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .93 เกษม จันทกร (2541 : 63 -64) สร้างแบบวัดพฤติกรรมหลีกเลี่ยงเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า โดยปรับปรุงมาจากแบบวัดการคบเพื่อนที่เหมาะสมของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ งามตา วรินทร์านนท์ และคณะ (2536) เป็นแบบวัดลักษณะการไม่รวมกลุ่มกับเพื่อน ละเว้นการคบเพื่อนที่ชาย มีไว้ในครอบครองและ/หรือเสพยาบ้า โดยปรับปรุงสร้างแบบวัดให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .75 ปยารี พิริยะอุดมพร (2543 : 62 -63) ได้สร้างแบบสอบถามการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาบ้า เป็นคำถามเกี่ยวกับการกระทำหรือการแสดงออกในการป้องกันการเสพยาบ้า แต่ละข้อมีมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ ปฏิบัติประจำ ปฏิบัติบางครั้งและไม่เคยปฏิบัติ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .79 เพ็ญลักษณ์ บุญความดี (2543 : 33) ได้สร้างแบบสอบถามพฤติกรรมป้องกันการตนเองจากยาบ้า เป็นคำถามที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และพฤติกรรมที่ไม่เสี่ยงต่อการเสพยาบ้า เป็นแบบตรวจสอบรายการ มี 2 คำตอบ คือ ปฏิบัติและไม่ปฏิบัติ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .72 ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสร้างแบบวัดขึ้น โดยอาศัยพื้นฐานจากเนื้อหาแบบวัดของ อุบล เลี้ยววาริณและเกษม จันทกร เป็นแบบวัดประเภทมาตรประเมินรวมค่า แต่ละข้อประกอบมีมาตรประเมินรวมค่า 6 หน่วยประกอบ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เนื้อหาประกอบด้วย การป้องกันตนเองจากความเสี่ยง 2 ด้าน คือการหลีกเลี่ยงคบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้าและการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด

2. พฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า : ตัวแปรความหมายและการวัด

ในสังคมปัจจุบันแม้การแข่งขันจะเป็นพฤติกรรมที่ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญและควรปลูกฝังในเด็กและเยาวชน แต่เพื่อความอยู่รอดของสังคมก็ต้องปลูกฝังพฤติกรรมร่วมมือควบคู่ไปด้วย นักจิตวิทยากลุ่มหนึ่ง (Topping and Ehly. 1998 : 4 citing Johnson and Johnson. 1983) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลของประสบการณ์เรียนรู้แบบแข่งขัน แบบร่วมมือและแบบปัจเจกชน (Individualistic learning experiences) ของเด็กในโรงเรียน พบว่าประสบการณ์เรียนรู้แบบร่วมมือ มีความเกี่ยวข้องกับความรู้สึทางบวกระหว่างเด็กนักเรียนด้วยกัน ความภาคภูมิใจในตนเองและมีการร่วมรู้สึกมากกว่าการมีประสบการณ์เรียนรู้อีก 2

แบบ การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน จึงน่าจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยเชื่อมต่อความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ได้มาก คำว่า “ การเรียนรู้ ” (learning) คือ การแสวงหาความรู้และหรือทักษะด้วยการศึกษา ค้นคว้า หาประสบการณ์ หรือเข้ารับการฝึกอบรม “ เพื่อน ” (peer) หมายถึง บุคคลที่มีความเท่าเทียมกันด้านวัยวุฒิ คุณวุฒิ ตำแหน่ง เป็นเพื่อนสนิทหรือเป็น “ เพื่อนคู่หู ” กริยา “ ช่วย ” (to assist) หมายถึง ส่งเสริม สนับสนุน ให้การช่วยเหลือ

ดังนั้นการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Assisted Learning) จึงจัดเป็นวิธีการหนึ่งที่บุคคลสองคนขึ้นไปแสวงหาความรู้และทักษะผ่านการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนอย่างแข็งขันซึ่งกันและกัน ในกลุ่มสังคมที่มีความคล้ายคลึงกัน เป็นบุคคลที่ไม่ใช่ครูหรือผู้มีวิชาชีพ บุคคลหนึ่งเรียนรู้ที่จะช่วยเหลือเพื่อนของเขา โดยการกระทำเช่นนี้ก็ทำให้ตัวเขาเองเกิดการเรียนรู้เช่นกัน เพื่อนช่วยเพื่อนจัดเป็นวิธีการที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ผู้ได้รับการช่วยเหลือและผู้ให้การช่วยเหลือ (Topping and Ehly. 1998 : 1 – 2) ในขณะที่ระบบการศึกษากำลังถูกวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องที่ยังไม่สามารถที่จะยกระดับมาตรฐานด้านการใช้ภาษา การคำนวณและด้านวิทยาศาสตร์ของนักเรียนให้สูงขึ้นตามเป้าหมายได้ การเรียนรู้ที่จะช่วยเพื่อนหรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า การให้การศึกษาผ่านเพื่อน (Peer Education) ช่วยครูในการเรียนการสอนในชั้นเรียน จัดเป็นการใช้วิธีสู่พื้นฐาน (back to basic) ที่ให้ผลดีมากในแนวการเสริมสร้างเชาว์ปัญญา (intelligent approach) มากกว่าการใช้เครื่องมือหรือเทคโนโลยีช่วยสอน ซึ่งถูกวิจารณ์ว่าเป็นวิธีการเสริมสร้างความรู้แบบผิวเผิน (surface approach) นอกจากเป็นวิธีการที่ถูกนำไปใช้ช่วยครูในการเรียนการสอนในชั้นเรียนแล้ว การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนยังถูกนำไปใช้ในโปรแกรมการให้การศึกษาเรื่อง โรคเอดส์ผ่านเพื่อน (HIV / AIDS Peer Education Program) และโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพอื่นๆอย่างกว้างขวางในประเทศสหรัฐอเมริกา (Topping and Ehly. 1998 : 2, 206)

พื้นฐานทางทฤษฎีของการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาจากแนวคิดการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม (Topping and Ehly. 1998 : 206 citing McGuire. 1964) และทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Topping and Ehly. 1998 : 206 citing Bandura. 1986) แมคไกวร์เสนอแนะไว้ว่าความต้านทานของบุคคลที่มีต่อความกดดันทางสังคมจะรุนแรงมากขึ้น (เช่นการต้านทานการใช้ยาเสพติด) ถ้าบุคคลได้แสดงความเห็นหรือถกเถียงในทิศทางที่ตรงกันข้ามกับความกดดันนั้น แนวคิดนี้ให้การยอมรับว่า ความเชื่อที่ว่าบุคคลไม่ต้องการที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ทำลายสุขภาพของตน (เช่นการใช้ยาเสพติด) แต่เป็นเพราะเขาไม่มีทักษะในการเจรจาต่อรองเพื่อต่อต้านความกดดันทางสังคมที่ผลักดันให้เขาใช้ยาเสพติด มีการถกเถียงกันว่า การฝึกทักษะแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ช่วยให้บุคคลสามารถโต้เถียงต่อรองกับแรงกดดันทางสังคมซึ่งแมคไกวร์ ระบุว่า เป็นกลุ่มเพื่อน สื่อต่างๆ และพ่อแม่ ซึ่งเป็นบริบทสำคัญของบุคคลนั่นเอง ส่วนทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมให้ข้อเสนอว่า การที่บุคคลจะเปลี่ยนพฤติกรรม บุคคลจะต้องมีโอกาส ไม่เพียงการสังเกตพฤติกรรม แต่ต้องได้รับการฝึกฝนกระทำพฤติกรรมนั้น จนเกิดความมั่นใจในความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น การที่หญิง

สาวคนหนึ่งจะยินยอมใช้วิธีการคุมกำเนิดอย่างใดอย่างหนึ่งต้องขึ้นกับ 1) มีความเข้าใจว่าวิธีการนั้นทำให้เธอหลีกเลี่ยงการตั้งครรภ์ได้ 2) เชื่อว่าเธอสามารถใช้วิธีการคุมกำเนิดนั้นได้ดี 3) เชื่อว่าเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพสูงในการป้องกันการตั้งครรภ์ 4) เข้าใจได้ล่วงหน้าถึงประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อกระทำสำเร็จ ทฤษฎีนี้ยังเสนอว่า การใช้บุคคลที่มีลักษณะน่าดึงดูดใจแสดงตนเป็นแบบอย่างให้ดู (เช่นเพื่อนผู้ให้การศึกษา) จะช่วยกระตุ้นให้ผู้ที่ไม่ได้ดูเกิดการเทียบเคียงได้มากขึ้น

ความหมาย

มีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาไทยจำนวนหนึ่งได้ให้ความหมายพฤติกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนเช่นกัน ตัวอย่างเช่น จันทรเพ็ญ สุภาพล (2535 : 6) ให้ความหมายพฤติกรรมทางสังคม หมายถึง การพูดหรือการแสดงออกระหว่างเด็กกับเด็ก หรือเด็กกับครูขณะที่ทำกิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมกลางแจ้ง โดยจำแนกพฤติกรรมทางสังคม ดังนี้ 1. การช่วยเหลือ หมายถึง การที่เด็กแสดงความต้องการที่จะแก้ปัญหา ตอบสนองความต้องการของเพื่อนโดยใช้คำพูดหรือกิริยาท่าทางเพื่อให้เพื่อนประสบความสำเร็จในกิจกรรมที่กำลังกระทำอยู่ ทั้งเป็นการขอร้องและไม่ได้ขอร้อง 2. การแบ่งปัน หมายถึง การที่เด็กแสดงออกถึงการแบ่งสิ่งของ ของเล่น ของใช้ให้กับเพื่อนโดยตรง บอกให้เพื่อนหยิบเอาเอง หรือแสดงการรับรู้ว่าเป็นการให้แต่ไม่ได้พูด 3. การร่วมมือ หมายถึง การที่เด็กได้แสดงความคิดเห็นจากการพูดคุยหรือลงมือกระทำร่วมกับเพื่อนในกลุ่มเดียวกัน เพื่อให้กิจกรรมที่กำลังกระทำอยู่เกิดผลสำเร็จ 3. ความเอื้อเฟื้อ หมายถึง ลักษณะที่เด็กกระทำต่อเพื่อนในการเสียสละ เป็นคนใจกว้าง มีน้ำใจโอบอ้อมอารี มีความห่วงใย สงสารเห็นใจให้การปลอบโยนและเข้าใจถึงสภาพของเพื่อนๆ ศิริনারถ วัฒนกุล (2537 : 5 – 6) ให้ความหมายพฤติกรรมการช่วยเหลือ หมายถึง ความสามารถของเด็กในการทำให้อตนเองและผู้อื่นเกิดความพึงพอใจในผลของการกระทำ ซึ่งเป็นผลดี มีประโยชน์ บังเกิดความสบายใจ หรือความสำเร็จ 1. การช่วยเหลือตนเอง หมายถึง ความสามารถของเด็กในการทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง เช่น รับประทานอาหาร การนอน การขับถ่าย การแต่งตัว การรักษาความสะอาดของร่างกายและเครื่องใช้ รวมทั้งการรู้จักระวังตนเองให้ปลอดภัย 2. การช่วยเหลือผู้อื่น หมายถึง ความสามารถของเด็กในการกระทำร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นได้รับผลดี ได้รับประโยชน์ บังเกิดความสบายใจ หรือเป็นไปตามความมุ่งหมาย ซึ่งมีหลายด้าน ดังนี้ 1) การแบ่งปันสิ่งของ หมายถึง การที่เด็กแบ่ง หรือให้ยืมสิ่งของที่เป็นของตนเองหรือสิ่งของที่ตนครอบครองอยู่ เช่น ของกิน ของใช้ ของเล่น เป็นต้น ให้เพื่อนไปส่วนหนึ่งหรือบางส่วน 2) การให้สิ่งของ หมายถึง การที่เด็กให้สิ่งของที่เป็นของตนเองหรือสิ่งของที่ตนครอบครองอยู่ เช่น ของกิน ของใช้ เป็นต้น ให้เพื่อนไปทั้งหมด 3) การช่วยทำกิจกรรม หมายถึง การที่เด็กเข้าไปร่วมทำกิจกรรมที่ผู้อื่นกำลังทำอยู่ เช่น ตักน้ำ หยิบของ เป็นต้น เพื่อสนองความต้องการและความตั้งใจของผู้อื่น 4) การปลอบใจ หมายถึง การที่เด็กใช้วาจาเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจกันหรือมีความรู้สึกที่ดีต่อกัน ศิริพร สุขรุ่งเรือง (2543 : 7) ให้ความหมายเครือข่ายสังคมเพื่อน หมายถึง การรวมตัวกัน

ของกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ ประมาณ 5 – 8 คน ที่มีจุดประสงค์ร่วมกันกระทำกิจกรรมร่วมกัน มีการร่วมรู้สึก มีการเรียนรู้จากกันและกัน โดยการเรียนรู้นี้จะครอบคลุมถึงการเรียนรู้ความรู้สึก เจตคติ ค่านิยมและการกระทำต่างๆ อังคินันท์ บุนผาสุวรรณ (2536 : 12) ให้ความหมายโครงการเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง การจัดกิจกรรมให้ความรู้ที่ประกอบไปด้วย การให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์แก่เพื่อนผู้ให้คำปรึกษา การจัดอบรมให้คำปรึกษาแก่เพื่อนให้คำปรึกษา หลังการอบรมเพื่อนผู้ให้คำปรึกษาต้องไปให้คำปรึกษา เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์กับเพื่อนสมาชิกที่ตนเองรับผิดชอบ พิศมัย วิบูลย์สวัสดิ์และคณะ (2543 :53 - 54)ให้ความหมายพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อโรคเอดส์ หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาที่ช่วยเหลือเพื่อนด้วยการกระทำ 2 ด้าน คือ 1) การกระทำทางกาย ตั้งแต่การเตือนสติ ห้ามปรามเพื่อนให้ห่างไกลจากพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์ทางเพศสัมพันธ์ อาทิ การดื่มสุรามึนเมาหรือเสพยาเสพติด การเที่ยวสถานเริงรมย์ การดูสื่อลามก การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร รวมไปถึงการขัดขวางป้องกัน เมื่อเพื่อนถูกชักชวนให้ทำกิจกรรมเสี่ยง ตลอดจนแก้ปัญหาเมื่อเพื่อนมีพฤติกรรมเสี่ยงไปแล้ว 2) การกระทำทางวาจา ให้กำลังใจเพื่อนที่ปฏิเสธการถูกชักชวนไปทำพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อโรคเอดส์ ให้คำปรึกษาเมื่อเพื่อนมีปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงเอดส์ ตลอดจนให้ความสนับสนุน ยกย่องชมเชยเมื่อเพื่อนมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม

จากความหมายดังกล่าวผู้วิจัยสรุปและให้ความหมายพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าว่า หมายถึง การกระทำกิจกรรมของนักเรียนร่วมกับกลุ่มเพื่อนในโรงเรียนเพื่อช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าหลายด้าน ดังนี้ 1. แนะนำชักชวนเพื่อนร่วมทำกิจกรรมที่เหมาะสม เช่น เล่นกีฬา ทำงานอดิเรกที่สร้างสรรค์ 2. ดักเตือน ห้ามปราม ขัดขวาง เพื่อนไม่ให้คบกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเสพ ชื้อ หรือขายยาบ้า หรือเข้าไปในสถานที่ที่เสี่ยงต่อการถูกชักจูงให้เสพยาบ้า 3. พุดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพ แลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับวิธีป้องกันตนเองจากการถูกล่อลวงให้ใช้ยาบ้า 4. ช่วยเหลือร่วมมือกับโรงเรียนด้านกัยยาบ้าพร้อมสอดส่องพฤติกรรมของเพื่อนนักเรียน โดยการรายงานอาจารย์ผู้เกี่ยวข้องและขอคำปรึกษาจากครูอาจารย์ เพื่อแก้ไขปัญหาได้ทันที่พร้อมกับร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ด้านกัยยาเสพติดของโรงเรียน 5. สนับสนุนให้กำลังใจเมื่อเพื่อนสามารถปฏิเสธการชักจูงให้สูบบุหรี่ ดื่มสุรา หรือทดลองสารบางอย่างที่สงสัยว่าจะเป็นยาเสพติด ตามแนวคิดทฤษฎีของแมคไกวร์และเบนดورا ดังกล่าวข้างต้น ยิ่งนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมต่างๆดังกล่าวข้างต้นกับเพื่อนมากเท่าใด ตัวนักเรียนผู้นั้นก็จะเกิดความมั่นใจในการแสดงพฤติกรรมป้องกันตนจากความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากขึ้น

การวัดพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า จากการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า พิศมัย วิบูลย์สวัสดิ์และคณะ (2546 : 74) ได้สร้างแบบวัดความคิดเห็นในการช่วยเพื่อน เป็นการวัดที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 6 มาตรา จาก “ จจริงที่สุด ” ถึง “ ไม่จริงเลย ” เป็นแบบวัดที่วัดองค์ประกอบสำคัญ 2 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบแรกเป็นพฤติกรรมทางกายในการช่วยเพื่อนเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อโรคเอดส์ในด้านต่างๆ เช่น ขัดขวางไม่ให้เพื่อนไปสถานที่ที่ไม่เหมาะสมและนำพาไปในสถานที่ปลอดภัย ขัดขวางไม่ให้ทำพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น การดื่มแล้วตามด้วยการไปเที่ยว สนับสนุนให้ทำพฤติกรรมเหมาะสม เช่น ไปฟังบรรยายเกี่ยวกับสุขภาพของวัยรุ่น องค์ประกอบที่สอง เป็นพฤติกรรมทางวาจาเป็นการแนะนำชักชวนเพื่อนป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงในด้านต่างๆ เช่น การเตือนสติเพื่อนในการดื่มสุรา เตือนไม่ให้มีพฤติกรรมฟุ้งเฟ้อที่นำไปสู่การขายบริการทางเพศ การห้ามปรามมิให้เที่ยวหญิงขายบริการหรือเป็นพฤติกรรมที่รวมทั้งพฤติกรรมทางกายและวาจา เช่น ให้กำลังใจเพื่อนที่ปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนให้ดื่มของมีเมา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .83

สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยพื้นฐานจากเนื้อหาของแบบวัดพิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์และคณะ เป็นแบบวัดประเภทมาตราประเมินรวมค่า 6 หน่วยจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เนื้อหาประกอบด้วย การรายงานถึงการกระทำกิจกรรมของนักเรียนร่วมกับกลุ่มเพื่อนในโรงเรียน เพื่อช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า คือ แนะนำชักชวนเพื่อนร่วมทำกิจกรรมที่เหมาะสม ดักเตือนห้ามปรามขัดขวางเพื่อนไม่ให้คบกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเสพ ชื้อ หรือขายยาบ้า พุดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพ ช่วยเหลือร่วมมือกับโรงเรียนรณรงค์ด้านภัยยาบ้า สอดส่องพฤติกรรมของเพื่อนนักเรียนและสนับสนุนให้กำลังใจ เมื่อเพื่อนสามารถปฏิเสธการชักจูงให้สูบบุหรี่ ดื่มสุรา หรือทดลองสารบางอย่างที่สงสัยว่าจะเป็นยาเสพติด

3. สาเหตุสำคัญของการเกิดภูมิต้านทานการเสพยาเสพติด

การวิจัยเพื่ออธิบายสาเหตุการกระทำของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยความรู้จากหลายสาขาวิชา การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ จัดเป็นความพยายามของนักวิทยาศาสตร์สังคม (เช่น นักจิตวิทยา สังคมวิทยา มานุษยวิทยา การศึกษา ฯลฯ) ที่จะศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์แบบบูรณาการจากความรู้หลายศาสตร์ โดยทั่วไป พฤติกรรมบุคคลมักเกิดจากสาเหตุ 2 แหล่ง คือ 1) ลักษณะภายในตัวบุคคลเอง ได้แก่ ลักษณะจิตใจและบุคลิกภาพ อาทิเช่น แรงจูงใจต่างๆ ระดับสติปัญญา เจตคติต่อพฤติกรรม เป็นต้น 2) ลักษณะภายนอกตัวบุคคล ได้แก่ สภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ปัจจุบันที่บุคคลเผชิญอยู่ซึ่งมีอิทธิพลหรืออำนาจบีบบังคับให้บุคคลกระทำพฤติกรรมหนึ่งๆ ได้ เช่น การปลูกฝังอบรมของพ่อแม่ ครู ภูมิลำเนา ของสถาบันทางสังคมต่างๆ สื่อมวลชน รวมทั้งเพื่อนร่วมวัย ดังนั้นในการศึกษาสาเหตุของการที่นักเรียนจะมีพฤติกรรมป้องกันตนจากการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาบ้า และหรือช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ลักษณะภายในตัวนักเรียนและสถานการณ์ทางสังคมที่มีความสำคัญต่อนักเรียนก็ควรจะได้รับการศึกษาไปพร้อมๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดที่เป็นสากล ตัวอย่างเช่น จากผลการประเมินโครงการให้การสงเคราะห์เด็กจากครอบครัวฐานะยากจน ตั้งแต่ปฐมวัย ซึ่งเกิดในครอบครัวชาวอเมริกันที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ

ระดับต่ำ (Early childhood Program for low income families) หรือที่เรียกว่า Hard Start Project ซึ่งมีการดำเนินงานอย่างกว้างขวางทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 ถึงปัจจุบัน เมื่อเปลี่ยนเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 (เริ่มปี ค.ศ. 2000) ได้มีการประเมินผลงานครั้งใหญ่เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานต่อไป ทำให้ได้ข้อสรุปที่สำคัญจากนักวิชาการผู้รับผิดชอบโครงการหลายฝ่ายว่า การให้การช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กด้อยโอกาสเพียงลำพังที่ตัวเด็กเท่านั้น ไม่เพียงพอที่จะพัฒนาเด็กให้เป็นสมาชิกที่มีความสามารถและมีคุณภาพได้ ควรต้องให้การสนับสนุน พัฒนาคบคอรักของเด็ก ซึ่งเป็นบริบทที่สำคัญของเด็กไปพร้อมๆกัน พ่อแม่ของเด็กควรได้รับการศึกษาและเรียนรู้ทักษะต่างๆที่จำเป็นเพื่อสามารถให้ความร่วมมือ สามารถพาครอบครัวหลุดพ้นจากการเป็นครอบครัวที่ต้องพึ่งการสงเคราะห์จากรัฐ สร้างผลผลิตและมีศักดิ์ศรีได้ นอกจากนี้รัฐยังต้องจัดให้เด็กและครอบครัวอาศัยอยู่ในชุมชนที่มีลักษณะที่ดีและปลอดภัยด้วย เด็กในโครงการจึงจะสามารถพัฒนาเป็นพลเมืองดีในวิถีของชาวอเมริกันและเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมโลก (Takanishi and DeLeon. 1994 : 120 – 122) สรุปว่า ในการวิจัยสาเหตุของพฤติกรรมป้องกันตนจากการเสพยาบ้า และพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าของนักเรียนวัยรุ่น จึงมีการพิจารณาถึงสาเหตุที่เป็นลักษณะทางจิตใจร่วมกับสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งผลอย่างสำคัญต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น

จากการประมวลผลการวิจัยปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมด้านทานการเสพยาเสพติด 2 เรื่องที่มีระยะเวลาการวิจัยห่างกันประมาณ 10 ปี (ลาดทองใบ ภูภิรมย์ 2530 และเกษม จันทร 2541) แต่พบผลที่สอดคล้องกัน ในเรื่องแรก พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีเจตคติที่ดีต่อการควบคุมการรับสื่อมวลชนของผู้ปกครองมาก เป็นผู้ที่มีภูมิด้านทานการเสพยาเสพติดมาก (ซึ่งหมายถึง มีความรู้เกี่ยวกับสาเหตุของการเสพยาเสพติดน้อย) และในเรื่องที่สอง เกษม จันทร ก็พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการเสพยาบ้ามาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการเสพยาบ้ามากกว่านักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมดังกล่าวน้อย ดังนั้นการเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมด้านทานหรือหลีกเลี่ยงการเสพยาเสพติด จึงน่าจะเป็นสาเหตุทางจิตใจที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าได้

กลุ่มเพื่อนร่วมวัยนับเป็นสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อวัยรุ่น วัยรุ่นมักได้รับอิทธิพลจากเพื่อนโดยการเลียนแบบพฤติกรรมคล้อยตามการชักจูงและการบีบคั้นจากเพื่อน จึงทำให้ปริมาณการกระทำพฤติกรรมของวัยรุ่นและเพื่อนมีลักษณะใกล้เคียงกัน ถ้าเป็นพฤติกรรมที่สร้างสรรค์ ทั้งเพื่อนผู้ชักจูงและผู้ถูกชักจูงก็จะได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย ในทางตรงกันข้ามหากเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมก็จะเกิดความเสี่ยงทั้งสองฝ่ายเช่นกัน จากการวิจัยปัจจัยบ่งชี้สาเหตุการใช้และไม่ใช้สารระเหยของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดมุกดาหาร ดุษฎี โยเหลาและคณะ (2540) พบว่าผลวิจัยจำนวนเพื่อนที่ใช้ยาเสพติด เป็นปัจจัยบ่งชี้ที่สำคัญลำดับแรก ในการใช้สารระเหยของวัยรุ่น ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยในต่างประเทศที่พบว่า วัยรุ่นที่มีเพื่อนไม่ดีมากเท่าใด ก็มีจำนวนเพื่อนดีน้อยลงเท่านั้น (Chadwick and Top.

1993) ดังนั้นการฝึกอบรมเยาวชนวัยเดียวกันและเรียนอยู่ในชั้นเดียวกัน ให้มีทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า จึงน่าจะเป็นสาเหตุสำคัญที่อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและในการช่วยเพื่อนผู้ให้การช่วยเหลือก็จะได้เรียนรู้การป้องกันตนเองจากยาบ้าด้วย

สรุปว่าในการวิจัยครั้งนี้จะทำการฝึกอบรมให้นักเรียนมีจิตใจที่พร้อมคือมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อสร้างเสริมกลุ่มสังคมที่ทรงอิทธิพลต่อวัยรุ่น ให้มีพฤติกรรมเหมาะสม อันจะก่อให้เกิดพลังร่วมในการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าในนักเรียนกลุ่มที่ศึกษา

3.1 เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า : ความหมาย การวัด และแนวทางการฝึกอบรม

ความหมาย

ได้นักการศึกษาและนักวิจัยในประเทศไทยให้ความหมายเจตคติไว้ดังนี้ ดวงเดือน พันธมนาวิน (2531 : 125 – 128) ให้ความหมายของเจตคติว่ามีความหมายใน 3 องค์ประกอบ คือ 1) *ความรู้เชิงประเมินค่า* หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งหนึ่งว่าดี มีประโยชน์มากน้อยเพียงใด บุคคลส่วนใหญ่มักมีความรู้เชิงประเมินค่าของสิ่งต่างๆเพียงเล็กน้อย ทำให้เกิดอคติหรือความลำเอียงได้มาก เนื่องจากองค์ประกอบความรู้เชิงประเมินค่าสิ่งหนึ่งเป็นต้นกำเนิดของเจตคติของบุคคลต่อสิ่งนั้น เมื่อบุคคลส่วนใหญ่มีความรู้เชิงประเมินค่าต่อสิ่งต่างๆอย่างไม่สมบูรณ์อาจมีความรู้ที่ผิดพลาดได้ด้วย เจตคติต่อสิ่งนั้นจึงอาจเป็นเจตคติที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นจริงและอาจทำให้เกิดผลเสียหายนต่อผู้ยึดถือหรือต่อส่วนรวมได้ ฉะนั้นการเปลี่ยนเจตคติที่สำคัญ คือ การปรับองค์ประกอบการรับรู้เชิงประเมินค่าในเรื่องนั้นให้ตรงกับความเป็นจริง โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับคุณหรือโทษต่อสิ่งนั้นเพิ่มเติมแก่บุคคล 2) *ความรู้สึกพอใจ* หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบพอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งนั้น ซึ่งส่วนใหญ่ความรู้สึกพอใจของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งจะเกิดโดยอัตโนมัติและสอดคล้องกับความรู้เชิงประเมินค่าเกี่ยวกับสิ่งนั้น ความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจขึ้นอยู่กับความเชื่อในผลต่างๆที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำพฤติกรรมนั้น ผลเหล่านี้อาจมีได้หลายประการแล้วแต่บุคคลและการมองเห็นคุณค่าของผลต่างๆที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นว่าผลนั้นจะมีคุณค่าสูงหรือต่ำ หรือไม่มีประโยชน์แต่ผลบางชนิดกลับมีโทษต่อผู้กระทำ 3) *ความพร้อมกระทำ* หมายถึง การที่บุคคลมีความพร้อมที่จะช่วยเหลือ สนับสนุน ทะนุบำรุง ส่งเสริมสิ่งที่เขาพอใจ และพร้อมที่จะทำลาย ทำร้าย หรือทำเพิกเฉยต่อสิ่งที่เขาไม่ชอบไม่พอใจ องค์ประกอบนี้ยังอยู่ภายในจิตใจของบุคคลและยังไม่ปรากฏออกมาเป็นพฤติกรรม ความพร้อมกระทำจะปรากฏเป็นพฤติกรรมหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะอื่นๆของบุคคลและสถานการณ์ ผู้ที่มีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง (ผู้มีเหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้น 5 และ 6) และสามารถควบคุมบังคับตนได้จะเป็นผู้ที่กระทำตามทัศนคติของตน

สรุปว่า เจตคติหมายถึง ลักษณะของจิตใจซึ่งเกิดจากความรู้เชิงประเมินค่าว่าสิ่งหนึ่งมีประโยชน์หรือมีโทษมากน้อยเพียงใด จึงเกิดความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจนั้นก็จะมีความพร้อมที่จะกระทำต่อสิ่งนั้น

เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด หมายถึง การที่นักเรียนตระหนักถึงประโยชน์หรือโทษของการป้องกันตนจากความเสี่ยงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาบ้า จึงเกิดความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ ซึ่งไม่พอใจจะมีความพร้อมที่จะป้องกันตนจากความเสี่ยงต่อการเสพติด ใน 2 ด้าน คือ ด้านการหลีกเลี่ยงคบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า และด้านการป้องกันตนจากสถานการณ์เสี่ยงต่อการเสพติด การกระทำกิจกรรมที่เหมาะสมในเวลาว่าง

การวัดเจตคติ

จากการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดเจตคติมีดังต่อไปนี้ งามตา วณิชทานนท์ (2534 : 214 – 215) กล่าวว่า เจตคติเป็นลักษณะทางจิตที่ไม่สามารถสังเกตเห็นหรือวัดได้โดยตรง แต่อาจสังเกตจากการกระทำหรือคำบอกเล่าของบุคคลที่ถูกศึกษาได้ โดยนักจิตวิทยาสังคมนิยมวัดองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบร่วมกัน ธรรมชาติของเจตคติมีทั้งทิศทางและปริมาณความรุนแรงของเจตคติ เจตคติมี 2 ขั้วหรือ 2 ทิศทาง หมายถึง การประเมินค่าการรู้คิด การรู้สึก และการพร้อมกระทำ ไปในทางที่เป็นบวกหรือลบ ซึ่งหมายถึงดีหรือเลว เช่น เกี่ยวกับองค์ประกอบทางการรู้คิด ก็สามารถวัดได้ว่าบุคคลมีความรู้ในประเด็นที่ต้องการวัดในทางที่ว่าสิ่งนั้นดีหรือเลว ส่วนที่เกี่ยวกับองค์ประกอบทางการรู้สึกก็สามารถวัดว่าบุคคลมีความรู้สึกต่อสิ่งนั้นไปในทางบวกหรือลบ คือในทางชอบ พอใจ หรือไม่ชอบ ไม่พอใจ ส่วนที่เกี่ยวกับองค์ประกอบทางการพร้อมกระทำ ก็สามารถวัดได้ว่าบุคคลพร้อมที่จะกระทำต่อสิ่งนั้นในทางบวกหรือลบ ซึ่งทางบวกหมายถึง การพร้อมที่จะสนับสนุนหรือช่วยเหลือ ส่วนทางลบหมายถึง ความพร้อมที่จะทำลาย หรือขัดขวางความเจริญของสิ่งนั้น การวัดเจตคติจึงเป็นการวัดที่แตกต่างไปจากการวัดจิตลักษณะอื่นๆ ของมนุษย์ เช่น การวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ซึ่งมีทิศทางเดียว คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงหรือต่ำเท่านั้น ปริมาณความรุนแรง (Magnitude) หมายถึง ความเข้มข้นหรือปริมาณความรุนแรงของเจตคติที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ไปในทิศทางบวกหรือลบนั่นคือ บุคคลอาจมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่งอย่างรุนแรงมากแต่มีเจตคติต่ออีกสิ่งหนึ่งเพียงบางเบา ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความสำคัญของสิ่งนั้น หรือขึ้นอยู่กับความพัวพันของบุคคลกับสิ่งนั้น ตัวอย่าง เช่น บิดามารดามีความสำคัญต่อบุคคลมาก บุคคลนั้นย่อมมีเจตคติอย่างรุนแรงต่อบิดามารดาของตน ศาสนาพุทธมีความสำคัญต่อพุทธศาสนิกชนมาก คนเหล่านี้จึงมีเจตคติที่ดีต่อศาสนาพุทธอย่างเข้มข้นหรือรุนแรง ในอีกกรณีหนึ่งนิตที่ไปพูดโฆษณาชักจูงมิให้คนซื้อสินค้าต่างประเทศ เป็นผู้ที่มีความพัวพันกับเรื่องนี้มาก จึงมักมีเจตคติที่รุนแรงต่อการซื้อสินค้าต่างประเทศด้วย สำหรับแบบวัดเจตคติต่อยาเสพติดได้มีผู้สร้างแบบวัดดังนี้ วีรวรรณ สุทธิไกรลาศ (2539 : 19) สร้างแบบสอบถามเจตคติต่อการเสพติด เป็นการวัดเจตคติทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านความรู้เชิงประเมินค่า ด้านความรู้สึก และความพร้อมที่จะ

กระทำ เนื้อหาเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และโทษของยาเสพติด จนเกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบยาเสพติดและมุ่งกระทำการต่อต้านหรือร่วมเสพยาเสพติดหรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นมาตรประเมินค่า 6 หน่วย จาก “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 ศิริพร สุขรุ่งเรือง (2544 : 50) ได้สร้างแบบวัดเจตคติต่อยาเสพติด เป็นแบบวัดที่มีเนื้อหาประกอบด้วยความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อและความเห็นที่ประเมินค่าของยาเสพติดและพฤติกรรมการเสพยาเสพติด ซึ่งอาจจะมีความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อและความเห็นต่อยาเสพติดในทางลบหรือทางบวกก็ได้ และจะมีแนวโน้มพฤติกรรมในลักษณะหลีกเลี่ยงหรือเข้าหายาเสพติดก็ได้ แบบวัดนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นการวัดความรู้สึก ความเชื่อ และความคิดเห็น มีมาตรประเมิน 5 ระดับ จาก “รู้สึกเชื่อและเห็นด้วยมากที่สุด” ถึง “รู้สึกเชื่อและเห็นด้วยน้อยที่สุด” ส่วนที่ 2 เป็นการวัดความรู้สึกโน้มน้าวต่องยาเสพติด มีมาตรวัดแบ่งเป็น 2 ด้านที่ตรงข้าม คือ ด้านดีและด้านเลว มีมาตรประเมิน 5 ระดับ จาก -2 ถึง 2 ถ้าเห็นด้วยกับข้อความทางซ้ายมือ ซึ่งเป็นด้านดี คะแนนจะเป็น “โน้มน้าวแต่ไม่ถึงระดับมาก” ให้ -1 คะแนน กับ “โน้มน้าวในระดับมาก” ให้คะแนน -2 สำหรับข้อความทางขวามือ เป็นด้านเลว คะแนนจะเป็น “โน้มน้าวแต่ไม่ถึงระดับมาก” คะแนนจะเป็น 1 กับ “โน้มน้าวในระดับมาก” คะแนนจะเป็น 2 แบบวัดนี้มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .93 เกษม จันทศร (2541 : 72) สร้างแบบวัดเจตคติไม่ติดต่อยาสูบเป็นการรายงานถึงความรู้ ความรู้สึก ความเชื่อ การประเมินถึงผลเสียของยาสูบตลอดจนแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการเสพยาสูบ มีลักษณะเป็นมาตรประเมิน 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .77 ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยพื้นฐานจากเนื้อหาแบบวัดของเกษม จันทศร ซึ่งเป็นแบบวัดประเภทมาตรประเมินรวมค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เนื้อหาประกอบด้วยการรายงานถึงความรู้ ความรู้สึก ตลอดจนความพร้อมที่จะป้องกันตนจากความเสี่ยงต่อการเสพยาสูบ 2 ด้าน คือ ด้านการหลีกเลี่ยงการคบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาสูบและการป้องกันตนเองจากสภาพการณ์เสี่ยงต่อการเสพยาสูบ

แนวทางการฝึกอบรมเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาสูบ

ในการสร้างกิจกรรมต่างๆเพื่อพัฒนาเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาสูบครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีและขั้นตอนการเปลี่ยนเจตคติของแมคไกวร์ เป็นหลักสำคัญ ซึ่งแมคไกวร์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2531 : 132 – 159 Citing McGuire. 1969) ได้กล่าวถึงแนวทางและการดำเนินการเปลี่ยนเจตคติ 4 แนวทาง คือ 1. การพัฒนาความรู้เชิงประเมินค่า เป็นวิธีการพัฒนาเจตคติที่นิยมมากที่สุด เพราะสะดวกต่อการดำเนินการและเหมาะสมกับผู้ที่มีความรู้และสติปัญญาปานกลางถึงสูง วิธีการให้ความรู้เชิงประเมินค่า หมายถึง การให้ความชัดเจนที่กล่าวถึงคุณประโยชน์และหรือโทษทางด้านต่างๆของสิ่งหนึ่งหรือการกล่าวถึงผลดีและหรือผลเสียที่จะเกิดจากการกระทำหรือการไม่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งแก่ผู้เข้าอบรม ข้อความรู้เหล่านี้ส่วนใหญ่จะต้องเป็นเนื้อหาที่แปลกใหม่ ซึ่งผู้รับไม่ทราบมาแต่เดิมหรืออาจจะป็นรายละเอียดเพิ่มเติมของที่ทราบเพียงผิวเผินแต่เดิมก็ได้การให้

ความรู้เชิงประเมินค่า เป็นการเปลี่ยนที่องค์ประกอบแรกของเจตคติซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบที่สองและสามโดยอัตโนมัติ เนื่องจาก การเพิ่มความรู้ทางด้านคุณหรือโทษของสิ่งนั้นหรือทั้งสองด้าน จะทำให้เกิดการเปลี่ยนความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งนั้นและเปลี่ยนความพร้อมที่จะกระทำต่อสิ่งนั้นได้โดยทางอ้อม

2. การพัฒนาอารมณ์เพื่อเปลี่ยนเจตคติ เป็นการเปลี่ยนเจตคติที่องค์ประกอบด้านความรู้สึกโดยตรงอาจจะทำได้หลายวิธีและมักจะเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติอยู่เสมออย่างไม่เป็นระบบระเบียบทำได้โดยการเสริมอารมณ์ทางบวกเข้าไปแทนอารมณ์ทางลบในขณะที่กระทำพฤติกรรม การเชื่อมโยงสิ่งเร้าจะทำให้บุคคลมีอารมณ์ดี มีความสุข ความพอใจ ในขณะที่บุคคลกระทำพฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งอาจจะใช้ได้ทั้งในกรณีที่ต้องการเปลี่ยนเจตคติของผู้รับไปในทิศทางที่ตรงกันข้ามกับเจตคติเดิมและ ในกรณีที่ต้องการเพิ่มปริมาณความพอใจต่อสิ่งนั้นซึ่งมีอยู่ในปริมาณน้อยมาแต่เดิมให้มากยิ่งขึ้น วิธีการพัฒนาอารมณ์เพื่อเปลี่ยนเจตคติอาจใช้ประกอบกับวิธีการพัฒนาความรู้เชิงประเมินค่าได้เป็นอย่างดี

3. การให้กระทำพฤติกรรมที่สนับสนุนเจตคติที่ต้องการจะพัฒนา บุคคลจะกระทำกิจกรรมต่างๆ โดยความสมัครใจของตนเอง โดยการอาสาสมัคร หรือยินยอมอย่างเต็มใจมีการชวนหาข้อดีข้อเสียเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยตนเอง ทำความเข้าใจกับรายละเอียดในเรื่องหนึ่งให้มากกว่าที่ตนเคยปฏิบัติมาและเกิดความกระจ่างในข้อถกเถียงต่างๆในเรื่องนั้น ด้วยกิจกรรมที่ผู้เข้าอบรมจะเกี่ยวข้องอย่างเต็มที่นี้ จะทำให้เกิดผลในการที่ผู้เข้าอบรมจะชักจูงตนเองให้เปลี่ยนเจตคติและในบางกิจกรรมจะเป็นการอภิปรายหรือแสดงบทบาทในกลุ่มร่วมกับผู้อื่นหรือมีผู้ชมการแสดงบทบาทของผู้เข้าอบรมคนอื่นๆด้วย ในกรณีเช่นนี้ กลุ่มก็จะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนเจตคติของบุคคลอีกทางหนึ่งด้วยการชักจูงในกลุ่มจะทำให้เกิดการประกาศตนในที่สาธารณะ การเป็นตัวแทนและผู้เลียนแบบ เพราะความบีบคั้นของกลุ่มทำให้เกิดความสอดคล้อง หรือเปลี่ยนตามกันเพื่อลดการขัดแย้งและการคล้อยตามหรือเลียนแบบกันด้วย นอกจากนั้นวิธีการนี้จะทำให้เกิดการเปลี่ยนเจตคติที่ให้ผลคงทน เพราะกระตุ้นให้ผู้เข้าอบรมแสวงหาข้อดีข้อเสียในเรื่องนั้นด้วยตนเอง ในการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมได้มีพฤติกรรมที่สนับสนุนเจตคติที่ต้องการจะพัฒนานั้น พฤติกรรมที่ฝึกฝนอาจเป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องกับเจตคติเดิมก็ได้ วิธีนี้จะช่วยเพิ่มความเข้มข้นของเจตคติในทิศทางเดิมให้มากยิ่งขึ้น แต่ในการวิจัยทางจิตวิทยาเจตคติมักจะใช้วิธีการให้ผู้รับได้แสดงบทบาทที่ขัดกับเจตคติเดิมของตน โดยมีจุดประสงค์ที่จะเปลี่ยนเจตคติของผู้แสดงบทบาทให้ไปอยู่ในทิศทางที่ตรงกันข้ามกับเจตคติเดิมของเขา การเปิดโอกาสให้บุคคลได้กระทำพฤติกรรมที่สนับสนุนเจตคติที่ต้องการส่งเสริมนั้น อาจจัดให้ผู้เข้ารับการชักจูงได้เขียนบทความ เขียนสารภาพ พูดชักจูงเพื่อน บรรยายต่อหน้ากลุ่ม ช่วยปิดโฆษณา พูดได้ว่าที่ เป็นต้น

4. วิธีการด้านทันทนาการเปลี่ยนเจตคติ เป็นวิธีการที่จะอนุรักษ์เจตคติที่เหมาะสมอยู่แล้ว หรือได้เปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมแล้วของบุคคลให้อยู่นาน ไม่เปลี่ยนไปทางด้านที่ไม่น่าปรารถนานั้น แมคไกวร์ได้เสนอวิธีการป้องกันเป็น 2 ประเภท คือ การฝึกสนับสนุนและการสร้างภูมิคุ้มกัน

ก.) การฝึกสนับสนุน หมายถึง การสร้างความแข็งแกร่งและความมั่นคงให้แก่เจตคติเดิมซึ่งอาจจะทำได้

หลายวิธี เช่น 1. การแสวงหาข้อสนับสนุนเพิ่มเติม คือ การเพิ่มความรู้ทางด้านประโยชน์ของเจตคติที่ตนยึดถือให้มากขึ้นกว่าเดิมหรือแผ่ขยายขอบเขตของประโยชน์ให้กว้างขวางเด่นชัดยิ่งขึ้นกว่าเดิม อาจทำได้โดยตนเองหรือการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีเจตคติเช่นเดียวกับตน 2. การแสดงบทบาทสนับสนุนเจตคติเดิมของตน การแสดงบทบาทจะช่วยเพิ่มความรู้ เน้นประสบการณ์ในเรื่องนี้ สร้างความเกี่ยวข้องระหว่างเจตคติ การพูด การกระทำให้เกิดความสอดคล้องและมั่นคง นอกจากนั้น ยังเป็นการแสดงในที่สาธารณะ ทำให้ผู้แสดงปฏิเสธเจตคติเดิมของตนได้ยาก เพราะเคยเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบว่ามีเจตคติอยู่อย่างไร 3. การเกาะยึดติดกับเจตคติอื่นที่มั่นคง หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติที่ต้องการจะอนุรักษ์กับพื้นฐานทางจิตใจทางอื่นที่มีความมั่นคงถาวร เมื่อมีเจตคติที่มั่นคงแล้ว การถูกปลุกปั่นโจมตีให้คลอนแคลนอาจทำได้ยาก ข) *การสร้างภูมิคุ้มกัน* หมายถึง การเตรียมตัวรับสถานการณ์การถูกปลุกปั่นโจมตีให้เกิดการเปลี่ยนเจตคติ คือ การฝึกโจมตีอย่างอ่อน แล้วฝึกให้ผู้เข้ารับการอบรมหาข้อโต้แย้ง หรือนำหลักฐานมาหักล้างข้อโจมตีเหล่านั้น การสร้างภูมิคุ้มกัน จะต้องทำ 3 ด้าน คือ 1. นำหลักฐานมาหักล้างข้อโจมตีอย่างอ่อนนั้น อาจกระทำได้โดยการเตรียมหาหลักฐานมาให้อ่านหรือบอกแหล่งที่จะไปสอบถามหรือหาหลักฐานมาแล้ว เมื่อได้หลักฐานมาแล้วก็ต้องฝึกการโต้แย้ง หักล้างหลักฐานที่มาจากการโจมตีนั้นให้ได้อย่างครบถ้วน การฝึกโจมตีอย่างอ่อนและฝึกปฏิเสธข้อโจมตีนี้จะช่วยให้ผู้ฝึกได้เตรียมตัวศึกษาหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมในเรื่องนี้เพิ่มเติมขึ้นในโอกาสต่อไป 2. การเตือนว่าจะถูกโจมตี ตามธรรมดาบุคคลในกลุ่มเดียวกันมักมีเจตคติกคล้ายคลึงกัน จึงไม่ค่อยได้พบกับผู้ที่มีเจตคติแตกต่างจากตนบ่อยนัก เมื่อพบโดยไม่ได้นัดหมายก็อาจทำให้พลาดพลั้ง เชื่อตามการชักจูงไปได้โดยง่าย ถ้ามีการเตือนว่า จะมีการถูกโจมตี ถูกชักจูงไปในทางตรงกันข้ามเสียแต่ต้นมือ จะช่วยให้ผู้เข้ารับการชักจูงไม่แปลกใจและไม่เผลอตัวสามารถหาข้อขัดแย้งมาใช้ป้องกันตนได้ 3. การฝึกลดความน่าเชื่อถือของผู้จะมาชักจูง ทำให้ผู้เข้ารับการชักจูงตระหนักว่า ผู้ที่จะมาชักจูงให้เปลี่ยนเจตคติที่น่าปรารถนา ย่อมเป็นผู้ที่มีลักษณะไม่น่าไว้วางใจ นอกจากนั้นผู้ชักจูงให้เห็นผิดเป็นชอบ ย่อมเป็นผู้ที่ขาดข้อมูลความรู้ทางด้านที่ถูกที่ควร เป็นผู้มีอคติและมีความรู้ในเรื่องนี้น้อยกว่า เป็นผู้ที่ไม่มีลักษณะที่น่าชอบพอ หรือน่าดึงดูดใจ ฉะนั้นจึงไม่ควรเห็นด้วยกับการชักจูงของคนประเภทนี้

ดวงเดือน พัทธมนาวิน (2531) ได้แบ่งระดับของเจตคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไว้ 3 ประเภท คือ 1. เจตคติที่ดี 2. เจตคติที่ดีเพียงเล็กน้อย 3. เจตคติที่ไม่ดี สำหรับผู้ที่มีเจตคติไม่ดีจะต้องเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเปลี่ยนเจตคติให้เป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดี เนื่องจากพฤติกรรมการเสพติดเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาให้เกิดในสังคม ดังนั้นการป้องกันจึงควรพัฒนาหรือเสริมสร้างให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด โดยคัดเลือกนักเรียนที่มีเจตคติไม่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ในระดับปานกลางถึงต่ำ เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเปลี่ยนเจตคติให้เป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด โดยใช้วิธีการฝึก คือ มองเห็นโทษของการเสพติดจนเกิดความรู้สึกไม่ชอบ

และพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงการเสพติด สำหรับวิธีการด้านทานการเปลี่ยนเจตคติ ใช้การฝึกสนับสนุนและใช้การสร้างภูมิคุ้มกันโดยวิธีฝึกใจมดีอย่างอ่อน

ในการสร้างต้นแบบชุดฝึกอบรมเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎี และขั้นตอนการเปลี่ยนเจตคติของแมคไกวร์ ที่ประมวลโดยดวงเดือน พันธุมนาวิน เพื่อพัฒนาหรือเสริมสร้างให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการป้องกันตนเองจากยาบ้ามี 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นพัฒนาความรู้เชิงประเมินค่า เป็นการพัฒนาความรู้เชิงประเมินค่า โดยการรับรู้ถึงผลเสียของยาบ้าและการรับรู้ถึงประโยชน์ของการกระทำที่เหมาะสมของพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด 2) ขั้นพัฒนาความรู้สึก ได้แก่ ความรู้สึก พอใจ – ไม่พอใจ ชอบ – หรือไม่ชอบ โดยกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกไม่ชอบยาบ้า 3) ขั้นความพร้อมที่จะกระทำ เป็นการพัฒนาหรือสนับสนุนให้มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด 4) ขั้นด้านทานการเปลี่ยนเจตคติที่ดีอยู่แล้ว โดยการฝึกสร้างภูมิคุ้มกันโดยการฝึกปฏิเสธและไม่เห็นด้วยกับการชักจูง

3.2 เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดกับความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดและพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด

สำหรับงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับพฤติกรรม มักพบว่าเจตคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเกิดพฤติกรรมป้องกัน เช่น ลาดทองใบ ภูอภิรมย์ (2530 : 181 – 182) ศึกษาบทบาทครอบครัวในการป้องกันการติดยาเสพติด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 336 คน และนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 331 คน ในเขตกรุงเทพมหานคร 7 โรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า เจตคติของเด็กต่อการควบคุมสื่อมวลชนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับภูมิด้านทานการเสพติดของเด็ก กล่าวคือ เด็กที่มีเจตคติที่ดีมากต่อการควบคุมสื่อมวลชนของผู้ปกครอง มีความรู้เกี่ยวกับสาเหตุของการเสพติดมากกว่าเด็กที่มีเจตคติน้อยต่อการควบคุมสื่อมวลชนของผู้ปกครอง ปรากฏในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม จาก 9 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนชาย,นักเรียนหญิง,นักเรียนที่บิดามีอาชีพสูงและบิดามีอาชีพต่ำ,นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูง,นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ,นักเรียนจากครอบครัวขนาดเล็กและนักเรียนจากครอบครัวขนาดใหญ่ และยังพบว่าเด็กที่มีเจตคติที่ดีมากต่อการควบคุมสื่อมวลชนของผู้ปกครอง ปฏิเสธการชักจูงจากเพื่อนมากกว่าเด็กที่มีเจตคติน้อยต่อการควบคุมสื่อของผู้ปกครอง ปรากฏในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 7 กลุ่ม จาก 9 กลุ่ม คือกลุ่มนักเรียนชาย,นักเรียนหญิง,นักเรียนที่บิดามีอาชีพสูงและบิดามีอาชีพต่ำ,นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ,นักเรียนจากครอบครัวขนาดเล็กและนักเรียนจากครอบครัวขนาดใหญ่ สำหรับผลข้อสุดท้าย พบว่า เด็กที่มีเจตคติน้อยต่อการควบคุมสื่อของผู้ปกครอง มีความใกล้ชิดกับยาเสพติดมากกว่าเด็กที่มีเจตคติที่ดีมากต่อการควบคุมสื่อของผู้ปกครอง ปรากฏในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม จาก 9 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนชาย,นักเรียนที่บิดามีอาชีพสูง,นักเรียนที่บิดามีอาชีพต่ำ,นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำและนักเรียนจากครอบครัวขนาดเล็ก และนักเรียนที่

มีเจตคติที่ดีน้อยต่อการควบคุมสื่อของผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยปริมาณความใกล้ชิดกับกลุ่มยาเสพติดสูงกว่านักเรียนที่มีเจตคติที่ดีมากต่อการควบคุมสื่อ (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 16.25 กับ 16.28) เพ็ญลักษณ์ บุญความดี (2543 : 54 – 56) ศึกษา ความรู้ เจตคติและพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาบ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 473 คน โดยจำแนกเจตคติออกเป็น 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนเกือบทั้งหมด ร้อยละ 92.6 มีเจตคติทางลบหรือมีความรู้สึกที่ไม่ดีเกี่ยวกับยาบ้า มีเพียงร้อยละ 7.4 ที่มีเจตคติเป็นกลางไม่โน้มเอียงไปทางบวกหรือลบ เมื่อพิจารณาเจตคติที่มีต่อยาบ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นรายข้อโดยใช้แบบวัดเจตคติจำนวน 24 ข้อ พบว่าข้อที่นักเรียนมีความรู้สึกที่เห็นด้วย สองลำดับแรก คือ เพื่ออนาคตที่ดี ควรหลีกเลี่ยงยาบ้า (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.91) และการเสพยาบ้าทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมและอยากหลีกเลี่ยงจากผู้ที่ใช้เสพยาบ้า (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.81) สำหรับข้อที่มีความรู้สึกไม่เห็นด้วย สองลำดับ คือ ยาบ้าช่วยแก้ปัญหาชีวิตได้และยาบ้าช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.82 และ 2.81 ตามลำดับ) เกษม จันทธร (2541 : 108 – 140) ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นปีที่ 2 – 4) จำนวน 560 คน พบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมการเสพยาบ้าเบื้องต้นน้อยคือ นักเรียนที่มีเจตคติไม่ดีต่อยาบ้ามากและนักเรียนที่มีลักษณะเสี่ยงมากคือ นักเรียนที่มีเจตคติไม่ดีต่อยาบ้า น้อยและพบว่ากลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมกับจิตลักษณะตามสถานการณ์ รวม 5 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เจตคติไม่ดีต่อยาบ้าและความเชื่ออำนาจในตน ตัวแปรทั้ง 5 ตัวร่วมกันทำนายพฤติกรรมต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนด้านรวมได้ ร้อยละ 40.3 โดยมีตัวแปรเจตคติไม่ดีต่อยาบ้าเป็นตัวทำนายเด่นชัดอันดับแรก สำหรับงานวิจัยเจตคติที่เกี่ยวข้องกับการทดลองมีดังนี้ พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์และคณะ (2546 : 59 – 97) ทำการทดลองผลของการฝึกจิตลักษณะและทักษะการพัฒนาเพื่อนต่อการช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อโรคเอดส์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชาย ชั้นปีที่ 1 – 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 267 คน แบ่งการฝึกออกเป็น 4 ครั้ง ครั้งละ 2 กลุ่มทดลอง โดยกลุ่มที่ 1 หรือกลุ่มฝึกจิตลักษณะและฝึกทักษะช่วยเพื่อน 100 % จำนวน 79 คน ได้รับการฝึกจิตลักษณะประกอบด้วยการฝึก 3 ด้าน คือ เจตคติต่อการป้องกันการเสี่ยงต่อโรคเอดส์ ด้านการควบคุมตนและด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และฝึกทักษะการพัฒนาเพื่อนตามแบบฝึกอบรมที่ได้สร้างขึ้น กลุ่มที่ 2 หรือกลุ่มฝึกจิตลักษณะ 50 % จำนวน 56 คน ได้รับการฝึกจิตลักษณะและกิจกรรมในส่วนของการควบคุมอย่างละครึ่ง กลุ่มที่ 3 หรือกลุ่มฝึกทักษะ 50 % จำนวน 62 คน ได้รับการฝึกทักษะการพัฒนาเพื่อนและกิจกรรมในส่วนของการควบคุมอย่างละครึ่ง กลุ่มที่ 4 หรือกลุ่มควบคุม จำนวน 70 คน ไม่ได้รับการฝึก ระยะเวลาการฝึกอบรม 24 ชั่วโมง หรือระยะเวลา 3 วันกับ 3 คืน หลังการทดลองเมื่อวัดผลเจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงเอดส์ด้านเพศสัมพันธ์ของนักศึกษาชาย พบว่า แปรปรวนไปตามการฝึกจิตลักษณะ โดยนักศึกษาที่ได้รับ

๒๕๔๔๓๑

การฝึกจิตลักษณะมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมที่ไม่เสี่ยงเอตส์ด้านเพศสัมพันธ์มากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกจิตลักษณะ อย่างเด่นชัด ในกลุ่มรวม กลุ่มผลการเรียนต่ำ กลุ่มผลการเรียนสูง และในกลุ่มที่มีบทบาทเข้าร่วมกิจกรรมสูง เมื่อวัดผลหลังการฝึก 1 – 2 เดือน พบว่า เจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงเอตส์ด้านเพศสัมพันธ์ของนักศึกษาชายแปรปรวนไปตามการฝึกจิตลักษณะ โดยนักศึกษาที่ได้รับการฝึกจิตลักษณะมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมเสี่ยงเอตส์ด้านเพศสัมพันธ์มากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกจิตลักษณะอย่างชัดเจนในกลุ่มผลการเรียนสูง ศิริพร สุขรุ่งเรือง (2544 : 64 – 67) ได้ฝึกผลของการชักนำจากเครือข่ายสังคมเพื่อนที่มีต่อการเปลี่ยนเจตคติและพฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับยาเสพติดในสถาบันอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 319 คน จำแนกเป็นกลุ่มทดลอง 160 คน และกลุ่มควบคุม 159 คน ใช้เวลาในการฝึกเจตคติ สัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง ติดต่อกัน 10 สัปดาห์ รวม 60 ชั่วโมง ผลการทดลองพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีเจตคติต่อยาเสพติดเปลี่ยนแปลงไปในทางลบมากกว่ากลุ่มควบคุม (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 9.04 กับ 2.03) และหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับยาเสพติดมากกว่ากลุ่มควบคุม (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.08 กับ 9.11)

สำหรับความพร้อมกระทำ (Action Tendency Component) เป็นองค์ประกอบที่ 3 ของเจตคติซึ่งงามตา วนิทนันท์ (2534 : 213 – 214) กล่าวว่า องค์ประกอบทางการพร้อมกระทำจะเกิดเมื่อบุคคลมีความรู้เชิงประเมินค่าและมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นแล้ว สิ่งที่สอดคล้องกันซึ่งติดตามมา คือ ความพร้อมที่จะกระทำการให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตนต่อสิ่งนั้นด้วย ตัวอย่างเช่น การที่บุคคลมีความรู้ว่าผู้หญิงคนหนึ่งป่วยเป็นโรคเอตส์ ซึ่งเกิดขึ้นโดยมิใช่ความผิดของผู้ป่วย แต่ผู้ป่วยคนนี้เป็นผู้รับเคราะห์กรรมเพราะความประจวบเหมาะของสาเหตุหลายประการ เมื่อบุคคลมีความรู้เกี่ยวกับผู้ป่วยเอตส์เช่นนี้ ก็ย่อมจะลดความรู้สึกในทางที่ไม่ดีต่อคนที่เป็นโรคนี้อย่างน้อยและอาจเกิดความรู้สึกที่ดีต่อเขา เช่น เกิดความสงสารและเห็นใจ เมื่อมีความรู้สึกในทางที่ดีขึ้นต่อผู้ป่วยเอตส์ บุคคลก็ย่อมพร้อมที่จะบริจาคเงินหรือให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้ป่วยเอตส์มากขึ้นกว่าแต่ก่อน ฉะนั้นการรายงานถึงความพร้อมในการปฏิบัติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จึงเป็นเครื่องสะท้อนให้เข้าใจเจตคติของบุคคลต่อสิ่งนั้นได้ด้วย

จากความหมายความพร้อมกระทำ ผู้วิจัยได้นำมาสรุปเป็น ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า หมายถึง ความพร้อมที่จะกระทำการหลีกเลี่ยงการคบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า และสถานการณ์ต่างๆ ที่จะนำไปสู่การเสพยาบ้า

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดความพร้อมกระทำนั้นพบว่า แสง ทวีคุณ (2538 : 50) สร้างแบบวัดความพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงพฤติกรรมทะเลาะวิวาท เป็นการถามเกี่ยวกับความพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงสถานการณ์และพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ตลอดจนการแสวงหาวิธีการต่างๆ เพื่อป้องกันการทะเลาะวิวาท เป็นแบบมาตรประเมิน 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87 พิสัมย์ วิบูลย์สวัสดิ์และคณะ (2546 : 72 – 73) สร้างแบบวัดความตั้งใจหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอตส์ เป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 6 มาตรา จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นแบบวัดที่วัดเกี่ยวกับความตั้งใจหลีกเลี่ยง

พฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์ ซึ่งประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ ความพยายามหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่นำไปสู่ความเสี่ยงต่อโรคเอดส์และความตั้งใจที่จะทำกิจกรรมที่เหมาะสมปลอดภัยจากโรคเอดส์ ทั้ง 2 องค์ประกอบมีทั้งประโยชน์ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่นำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงเอดส์และประโยชน์ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงเอดส์ สำหรับแบบวัดความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยนำมาจากแบบวัดองค์ประกอบที่ 3 ของเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า เป็นแบบวัดประเภทมาตราประมินรวมค่า จำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคบอกเล่า ประกอบมาตราส่วนประมินค่า 6 หน่วย จาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน

ส่วนวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงนั้น พบว่าความพร้อมหรือความตั้งใจหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับการฝึกจิตลักษณะ เช่น พิสัยวิบุลย์สวัสดิ์และคณะ (2546 : 93 – 104) ทำการทดลองผลของการฝึกจิตลักษณะและทักษะการพัฒนาเพื่อนต่อการช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อโรคเอดส์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชาย ชั้นปีที่ 1 – 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 267 คน แบ่งการฝึกออกเป็น 4 ครั้ง ครั้งละ 2 กลุ่มทดลอง โดยกลุ่มที่ 1 หรือกลุ่มฝึกจิตลักษณะและฝึกทักษะช่วยเพื่อน 100 % จำนวน 79 คน ได้รับการฝึกจิตลักษณะประกอบด้วยการฝึก 3 ด้าน คือ เจตคติต่อการป้องกันการเสี่ยงต่อโรคเอดส์ ด้านการควบคุมตนและด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และฝึกทักษะการพัฒนาเพื่อนตามแบบฝึกอบรมที่ได้สร้างขึ้น กลุ่มที่ 2 หรือกลุ่มฝึกจิตลักษณะ 50 % จำนวน 56 คน ได้รับการฝึกจิตลักษณะและกิจกรรมในส่วนของควบคุมอย่างละครึ่ง กลุ่มที่ 3 หรือกลุ่มฝึกทักษะ 50 % จำนวน 62 คน ได้รับการฝึกทักษะการพัฒนาเพื่อนและกิจกรรมในส่วนของควบคุมอย่างละครึ่ง กลุ่มที่ 4 หรือกลุ่มควบคุม จำนวน 70 คน ไม่ได้รับการฝึกระยะเวลาการฝึกอบรม 24 ชั่วโมง หรือระยะเวลา 3 วันกับ 3 คืน หลังการทดลองเมื่อวัดผลความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อโรคเอดส์ พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการฝึกจิตลักษณะมีความพร้อมหรือความตั้งใจหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์มากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกจิตลักษณะ อย่างชัดเจน ในกลุ่มรวม กลุ่มผลการเรียนต่ำ กลุ่มผลการเรียนสูง และกลุ่มที่มีบทบาทเข้าร่วมกิจกรรมสูง เมื่อวัดผลหลังการฝึก 1 – 2 เดือน พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการฝึกจิตลักษณะมีความตั้งใจหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์มากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกจิตลักษณะอย่างชัดเจน ในกลุ่มรวม และในกลุ่มผลการเรียนสูง ยังพบว่านักศึกษาที่ได้รับการฝึกทักษะการพัฒนาเพื่อน มีความตั้งใจหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์มากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะการพัฒนาเพื่อนอย่างชัดเจนในกลุ่มรวม กลุ่มผลการเรียนต่ำ และในกลุ่มที่มีบทบาทเข้าร่วมกิจกรรมสูง แสง ทวีคุณ (2538 : 63 – 68) ทำการฝึกเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะในการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในนักเรียนอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับปวช.ชั้นปีที่ 1 เพศชายทั้งหมด จำนวน 105 คน ทำการสุ่มเข้ากลุ่มทดลองทั้ง 4 กลุ่ม โดยทำการฝึกพัฒนาเจตคติต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทก่อน ในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 โดยกลุ่มที่ 3 และกลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุม ใช้เวลา 11 ชั่วโมง จากนั้น

ทำการฝึกพัฒนาทักษะมุ่งอนาคตควบคุมตน ในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 3 โดยกลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุม ใช้เวลา 11 ชั่วโมง หลังการฝึกอบรมพบว่าการฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทให้ผลดีกับจิตลักษณะและพฤติกรรมในการป้องกันการทะเลาะวิวาทในกลุ่มที่มีความพร้อมทางจิตใจสูงมากกว่ากลุ่มที่มีความพร้อมทางจิตใจต่ำ

จากผลการวิจัยข้างต้น ทำให้คาดได้ว่า เมื่อนักเรียนที่ได้รับการฝึกทั้งด้านเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและด้านทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนแล้ว จะเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและมีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกเพียงด้านใดด้านหนึ่งหรือไม่ได้รับการฝึกทั้งสองด้าน

3.3 ทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน : ความหมาย การวัด และแนวทางการฝึกอบรม

ในแต่ละวัฒนธรรมหรือระบบสังคมทุกกลุ่มจะมีบรรทัดฐาน (norms) หรือกฎเกณฑ์ซึ่งหมายถึงมาตรฐานการประพฤติปฏิบัติโดยให้การยอมรับและไม่ยอมรับรวมทั้งส่งเสริมรูปแบบพฤติกรรมต่างๆของสมาชิกในกลุ่มบุคคลผู้เป็นสมาชิกเรียนรู้ความคาดหวังในมาตรฐานพฤติกรรมเหล่านี้โดยผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (socialization) ซึ่งได้แก่สถาบันครอบครัว โรงเรียน และสถาบันอื่นในสังคม รวมทั้งสื่อมวลชน สำหรับบิดามารดา เป็นตัวแทนสถาบันครอบครัวหน่วยแรกที่มีบทบาทในกระบวนการสังคมกรณืที่ยาวนานที่สุด เด็กได้รับการถ่ายทอดกฎเกณฑ์ทางสังคม เจตคติ ค่านิยม และความเชื่อต่างๆจากบิดามารดา ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้พฤติกรรมของเด็ก เมื่อเด็กเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นหรือย่างเข้าสู่ผู้ใหญ่อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่คบหากันใกล้ชิด (Peers) มีบทบาทสำคัญมากขึ้น เยาวชนวัยรุ่นจะพัฒนาเจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม รวมถึงรสนิยมจากกลุ่มเพื่อน เพื่อนจะเป็นต้นแบบ (model) ที่มีอิทธิพลมากทั้งในเรื่องเจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม รวมทั้งมาตรฐานพฤติกรรมที่เยาวชนวัยรุ่นรู้สึกว่าตนน่าจะทำตาม ทั้งนี้เพราะบทบาทสำคัญของมิตรภาพในกลุ่มเยาวชนวัยรุ่นจะเปิดเผยเรื่องต่างๆกับเพื่อนมากกว่าวัยผู้ใหญ่ ความคิดและการกระทำจะขึ้นอยู่กับเพื่อนมากกว่าบิดามารดา เพื่อตอบสนองความต้องการที่อยากจะมีคุณค่า มีสถานะภาพ (status) และความสนิทสนมหรือมิตรภาพ จากเพื่อนในกลุ่ม และโดยข้อเท็จจริงแล้ว กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อรูปแบบพฤติกรรมต่างๆของเยาวชนวัยรุ่นมากกว่าสื่อมวลชนเสียอีก (พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์. 2546. citing Santrock.2001)

ความหมาย

ได้มีงานวิจัยต่างประเทศได้ให้ความหมายของเพื่อนช่วยเพื่อนไว้ดังนี้ การเรียนรู้ (Learning) หมายถึง การได้มาของความรู้และหรือทักษะความชำนาญโดยการเรียนรู้ ประสบการณ์หรือการเรียนการสอน การช่วยเหลือ (Assist) หมายถึง การช่วยเหลือ การส่งเสริม

สนับสนุนหรือการช่วยบรรเทาทุกข์ ความเดือดร้อนต่างๆ เพื่อน (Peer) หมายถึง เพื่อนที่อยู่ในวัยเดียวกันหรือต่างวัยก็ได้แต่ต้องสามารถเข้ากันได้ดี จากความหมายดังกล่าว โอเนียน (Keith Topping, Stewart Ehly. 1998 : 1 citing Onions. 1978) ให้ความหมาย การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ได้มาซึ่งความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ หรือวิธีการโดยการสนับสนุนช่วยเหลือจากเพื่อนซึ่งความรู้จะต้องมีการพัฒนาทักษะและช่วยเหลือเพื่อน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการเรียนหรือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยบุคคลที่จะทำหน้าที่เพื่อนช่วยเพื่อน จะต้องมีความรู้พื้นฐานคือเป็นเพื่อน มีความกระตือรือร้น พร้อมทั้งจะเรียนรู้ช่วยเหลือและทำกิจกรรมต่างๆโดยไม่หวังผลตอบแทน สำหรับ ทินดอลและเกรย์ (สุใจ ตั้งทรงสวัสต์. 2533 : 12 อ้างอิงจาก Tindall and Gray. 1985) ให้ความหมาย ผู้ให้การช่วยเหลือในกลุ่มเพื่อนว่าเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือเอื้ออำนวยให้สมาชิกในกลุ่มมีการ พูดคุย อภิปราย ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือกลุ่มและช่วยส่งเสริมให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ผู้ให้การช่วยเหลือในกลุ่มเพื่อนต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะพื้นฐานในการให้การปรึกษาพอสมควร ควรได้เรียนรู้ทักษะการสื่อสาร การสร้างสัมพันธภาพ เข้าใจความรู้สึกและปัญหาความต้องการของบุคคล เพื่อจะเสริมสร้างกำลังใจแก่เพื่อนผู้รับการช่วยเหลือในกลุ่มให้เกิดการพัฒนาตนเองและศักยภาพที่มีอยู่ในการช่วยตนเอง สำหรับประเทศไทยได้มีผู้ให้ความหมายเพื่อนช่วยเพื่อนดังนี้ กรมสุขภาพจิต (2539 : 1) ให้ความหมาย เพื่อนช่วยเพื่อน ว่าเป็นผู้ที่ชักพาเพื่อนทำในสิ่งดี ดักเตือนหากเห็นว่าเพื่อนทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม ช่วยเหลือเกื้อกูลในขอบเขตเท่าที่ทำได้ไม่ซ้ำเติมหรือทัณฑ์เมื่อเพื่อนผิดพลาด เป็นกำลังใจและเป็นที่พักทางใจยามที่เพื่อนมีปัญหาและปกป้องเพื่อนจากคำกล่าวหาที่ไม่เป็นจริง ธีรวัชรณ คำสม (2542 : 35) ให้ความหมายเพื่อนผู้ให้การช่วยเหลือในกลุ่มเพื่อนว่า หมายถึง ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมบทบาทและทักษะพื้นฐานของการเป็นเพื่อนผู้ให้การช่วยเหลือในกลุ่ม ทำหน้าที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้เพื่อนผู้รับการช่วยเหลือในกลุ่มได้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน แลกเปลี่ยนความรู้สึก ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและประสบการณ์ร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ภายในกลุ่มและการให้การช่วยเหลือกันในกลุ่มเพื่อนผู้ให้การช่วยเหลือ จะอยู่ภายใต้การดูแลของครูหรือนักจิตวิทยาการศึกษา จากการประมวลความหมายที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า เพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง นักเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมให้ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือกลุ่มเพื่อนให้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึก เกี่ยวกับปัญหาและประสบการณ์ร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ช่วยทำให้เกิดการพัฒนาตนเอง

การวัดเพื่อนช่วยเพื่อน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดเพื่อนช่วยเพื่อนพบว่า สุใจ ตั้งทรงสวัสต์ (2531) ได้สร้างแบบคัดเลือกเพื่อนผู้ให้การช่วยเหลือโดยดัดแปลงมาจากแบบทดสอบการตอบสนองของเพื่อนผู้ให้การช่วยเหลือของทินดอลล์และเกรย์ (Tindall and Gray. 1985)

จำนวน 10 ข้อ 5 ข้อแรกเป็นประโยคที่เพื่อนผู้รับการช่วยเหลือสื่อออกมาและให้เพื่อนผู้ให้การช่วยเหลือระดับการตอบสนอง 4 ระดับ คือ ต่ำ ต่ำ กลาง สูง เกณฑ์การให้คะแนน ถ้าตอบ ถูกกับเฉลย ได้คะแนน 1 คะแนน สำหรับข้อ 6 – 10 เป็นประโยคที่เพื่อนผู้รับการช่วยเหลือสื่อออกมาแล้วให้เพื่อนผู้ให้การช่วยเหลือตอบสนองอย่างอิสระ เกณฑ์การให้คะแนนถ้าผู้รับการฝึกรวมตอบสนองในระดับสูง ได้ 2 คะแนน ระดับกลาง 1 คะแนน ระดับต่ำ ไม่ได้คะแนน แบบทดสอบนี้นำไปหาค่าความเที่ยงโดยวิธีทดสอบซ้ำ (test – retest) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .86 พิสัย วิบูลย์สวัสดิ์และคณะ (2546 : 73 – 74) ได้สร้างแบบวัดความตั้งใจพัฒนาเพื่อนเป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 6 มาตรา จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นแบบวัดที่วัดองค์ประกอบสำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบแรกเป็นการวางแผนที่จะช่วยเพื่อน องค์ประกอบที่ 2 เป็นการป้องกันเพื่อนให้หลีกเลี่ยงจากกิจกรรมนำไปสู่ภัยเอตส์ องค์ประกอบที่ 3 เป็นการส่งเสริมเพื่อนให้แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมละเว้นจากพฤติกรรมไม่เหมาะสม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .82 สำหรับการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้เนื้อหาองค์ประกอบแบบวัดของพิสัย วิบูลย์สวัสดิ์และคณะ เป็นแบบวัดประเภทมาตรประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เนื้อหาประกอบด้วย การรายงานถึงความมุ่งมั่นของนักเรียนที่จะช่วยเพื่อนลดความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า 5 ด้าน คือ แนะนำชักชวนเพื่อนร่วมทำกิจกรรมที่เหมาะสม ดักเตือนห้ามปรามขัดขวางเพื่อนไม่ให้คบกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเสพ ซื้อ หรือขายยาบ้า ช่วยเหลือร่วมมือกับโรงเรียนรณรงค์ต้านภัยยาบ้า สอดส่องพฤติกรรมของเพื่อนนักเรียนและสนับสนุนให้กำลังใจเมื่อเพื่อนสามารถปฏิเสธการชักจูงให้สูบบุหรี่ ดื่มสุรา หรือทดลองสารบางอย่างที่สงสัยว่าเป็นยาเสพติด

แนวทางการฝึกรวมทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

ในการสร้างกิจกรรมต่างๆเพื่อพัฒนาทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนต่อพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม (Social inoculation) ของแมคไกวร์ (Elspeth Mathie & Nick Ford. 1998 : 206 – 207 citing McGuire. 1964) กล่าวว่า ความต้านทานของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับแรงกดดันจากสังคม(เหมือนการให้วัคซีน) จะค่อยๆสร้างภูมิคุ้มกันขึ้น ถ้าบุคคลมีการพัฒนาและพร้อมที่จะต้านทานหรือโต้ตอบแรงกดดันนั้น แมคไกวร์ ได้จำแนกภูมิคุ้มกันทางสังคมว่ามาจาก กลุ่มเพื่อน สื่อ ครอบครัว โดยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน สามารถช่วยให้เรียนรู้ถึงปฏิกิริยาต่อสังคมหรือวัฒนธรรมสังคม ช่วยพัฒนาด้านความคิด ภูมิจำเป็นสำคัญคือ การช่วยเหลือสนับสนุน การสำรวจสังคมและปฏิกิริยาทางความคิด ซึ่งได้มาจากการประสบการณ์จากกลุ่มเพื่อนนั่นเอง ตัวอย่างเช่น โครงการป้องกันการติดเชื้อ HIV โดยใช้เพื่อนให้การศึกษา (Peer Education) ใช้ระยะเวลาทำการศึกษา 3 ปี (ตั้งแต่ ค.ศ. 1992 – 1995) มีการคัดเลือกผู้ให้การศึกษาผ่านเพื่อน โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านโรงเรียน มหาวิทยาลัย สถานบันเทิง และนิตยสารวัยรุ่น จากนั้นทำการคัดเลือกบุคคลที่มีเจตคติค่อนข้างต่ำ สามารถเข้ากับผู้อื่นได้ดี และสามารถเป็นส่วนหนึ่งของความหลากหลาย (ด้านฐานะทางสังคม ภูมิสำเนา เพศและความรู้สึกเกี่ยวกับเพศ) จำนวน 15

คน เข้ารับการอบรมโดยเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ HIV/AIDS เพศสัมพันธ์ และการบริโภคยาหรือการใช้ยาในทางที่ผิด ใช้เวลาการฝึก 14 วัน และมีการปฏิบัติจริง 1 ครั้ง มีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ 5 แห่ง โดยโรงเรียน 2 แห่ง เป็นโรงเรียนทดลอง และโรงเรียนอีก 3 แห่งเป็นกลุ่มควบคุม ในสิ้นปีแรกผู้ทำหน้าที่ให้การศึกษาแก่เพื่อน (กลุ่มทดลอง) ได้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด 84 กิจกรรม แบ่งเป็น กิจกรรมเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน 59 กิจกรรม กิจกรรมการแสดง 15 กิจกรรม กิจกรรมการแนะนำตัว การแสดงออกและการจัดทำสื่อ 7 กิจกรรม และกิจกรรมผู้ให้คำปรึกษา 3 กิจกรรม ผลการประเมินพบว่า กลุ่มทดลองได้รับการพัฒนาความรู้ เจตคติอย่างค่อยเป็นค่อยไปที่ได้รับการฝึกอย่างดี สามารถถ่ายทอดความรู้และทักษะที่ได้ให้แก่เพื่อนในโรงเรียนได้ดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างเด่นชัด นอกจากนี้กลุ่มทดลองมีความมุ่งมั่นที่จะอยู่ร่วมโครงการ มีเพียง 1 คนที่ไม่เข้าร่วมโครงการในปีถัดมา นอกนั้นทุกคนอยู่ในโครงการจนสิ้นปี ค.ศ. 1995 เมื่อถามนักเรียนวัยรุ่น อายุ 16 – 17 ปี ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้จากเพื่อนผู้ทำหน้าที่ให้การศึกษา ว่าพวกเขาคือเด็กวัยรุ่นที่มีอายุใกล้เคียงกัน จึงมีแนวความคิดคล้ายกัน จึงทำให้เข้าใจหลักการสอนได้ง่ายกว่าและดีกว่า (Backsell. ; Ford. ; Taylor. ; Buckley & Stidson. 1995 : 59)

จากงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ากลุ่มเพื่อนร่วมวัยมีอิทธิพลอย่างมากต่อวัยรุ่น วัยรุ่นมักได้รับอิทธิพลจากเพื่อนโดยการเลียนแบบพฤติกรรม คล้อยตามการชักจูงและการบีบบังคับจากเพื่อน จึงทำให้ปริมาณการกระทำพฤติกรรมของวัยรุ่นและเพื่อนใกล้เคียงกัน ดังนั้นในการสร้างต้นแบบชุดฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวความคิดของแมคไกวร์ ในการใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนร่วมวัย เพื่อช่วยให้เพื่อนมีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า โดยมีขั้นตอนการฝึก 3 ขั้นตอน คือ 1) พัฒนาให้เกิดความต้องการที่จะช่วยเพื่อนที่มีปัญหาและสนับสนุนให้กำลังใจเพื่อน เป็นการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการช่วยเพื่อน 2) พัฒนาทักษะการช่วยเพื่อนหาทางออกหลีกเลี่ยงการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาบ้า เป็นการใช้คำพูดชักชวน การฝึกทักษะเตือนเพื่อน และการช่วยเหลือเพื่อน 3) การให้สัญญาผู้ฝึกตนเองในการช่วยเพื่อนและส่วนร่วม ร่วมรณรงค์ต้านภัยยาบ้า เป็นการกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกในการร่วมรณรงค์ต่อต้านยาบ้าในโรงเรียน

3.4 ทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนกับความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า

คนหนุ่มสาวมักจะอ่อนไหวต่ออิทธิพลต่างๆที่เกิดจากเพื่อน โดยได้มีผู้พยายามเปลี่ยนวิถีทางในการดำเนินการต่างๆ ซึ่งขัดต่อสิ่งที่พวกเขาปฏิบัติอยู่หรือขัดต่อศีลธรรมและเป็นการยากที่พยายามโน้มน้าวให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเชื่อว่าเพื่อนจะเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงสู่สิ่งที่ดีขึ้น การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Assisted Learning) ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่เกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติ มีอยู่ทุกหนทุกแห่ง ประโยชน์ที่ได้รับมากกว่าผลที่ตามมาสามารถตอบข้อซักถามหรือปัญหาได้ทุกปัญหา การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน นับเป็นการเรียนการสอนที่สำคัญเพราะได้ผลและเกิดประสิทธิภาพได้มีการวิจัยและ

ประเมินผลทั้งหมด 28 เรื่อง (Sharpley and Sharpley. (1981) ; Cohen. ; Kulik and Kulik. (1982) ; Topping (1992) ผลพบว่า มีการเพิ่มเจตคติสำหรับผู้สอน (tutor) และผู้ถูกสอน (tutee) และเกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติและมโนภาพแห่งตน (self - image) และยังพบต่อไปว่าการฝึกอบรมแบบนี้ช่วยเพิ่มผลลัพธ์ องค์ประกอบ วิธีการและประสิทธิผลของการสอนแบบกลุ่มเพื่อนอายุเดียวกันและต่างอายุกัน บลูม (Keith Topping and Stewart Ehly. 1998 : 3 citing Bloom 1984) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของวิธีการสอนที่แตกต่างกัน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ชอบการสอนแบบตัวต่อตัว (one - on - one tutoring) มากกว่าการสอนหลายคน โดยเฉพาะการสอนในชั้นเรียน บลูมอธิบายว่าวิธีการสอนโดยเพื่อนเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพและได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย เขาได้นำมาใช้ในเด็กเพื่อพัฒนาศักยภาพ (Potential) และผลสัมฤทธิ์ (achieve) ได้มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพื่อนช่วยเพื่อนในต่างประเทศพบว่า เมทธิและฟอร์ด (Mathie & Ford. 1994) ได้จัดทำโครงการเพื่อนผู้ให้การศึกษา (Peer Education) สำหรับเด็กอายุ 16 – 18 ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1992 – 1994 มีนักเรียนชายหญิงอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมและทำกิจกรรมเกี่ยวกับ HIV/AIDS และปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม โดยมีการจัดทำแบบสอบถามกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 122 คน เพื่อทดสอบความรู้ เจตคติและพฤติกรรมเกี่ยวกับเพศศึกษา ตั้งแต่เริ่มโครงการมีการฝึก 2 วัน กลุ่มเพื่อนผู้ให้การศึกษา ได้แบ่งเป็นกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดในการให้คำนิยมของการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย ฝึกการใช้ถุงยางอนามัย และแสดงอภิปรายเกี่ยวกับถุงยางอนามัย ผลพบว่าในปีแรกเพื่อนผู้ให้การศึกษา จำนวน 14 คน ได้จัดกิจกรรมสัมมนา จำนวน 11 ครั้ง ในปีที่ 2 เพื่อนผู้ให้การศึกษา จำนวน 17 คน จัดกิจกรรมสัมมนา ในโรงเรียน จำนวน 18 ครั้ง และจัดนอกสถานที่ จำนวน 5 ครั้ง มีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่เพื่อนผู้ให้การศึกษาจัดขึ้น จำนวน 273 คน โครงการดังกล่าวได้ประเมินค่าทั้งส่วนรวมและส่วนบุคคล (Mathie. :1994 ; Mathie & Ford.; 1994) ในปีแรก มีผลดี 5 ประการ ที่ได้รับจากโครงการดังกล่าว คือ การเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับ HIV/AIDS การให้คำนิยมที่หลากหลายของการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย การเพิ่มความมั่นใจและความรู้ในการใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี การเพิ่มทักษะกล้าพูดกล้าแสดงออกเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย และการเพิ่มความเห็นอกเห็นใจต่อผู้ติดเชื้อ HIV เพอร์รี่และคณะ (Perry et al. 1989 citing WHO) ได้ทำการศึกษาถึงประสิทธิภาพของการให้การศึกษาเกี่ยวกับสุรา (Alcohol Education) ในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียน 25 แห่ง จาก 4 ประเทศ ใช้วิธีการสุ่มเลือกให้ดำเนินการแบบเพื่อนผู้ให้การศึกษา ครูให้ความรู้และกลุ่มควบคุม ซึ่งได้ทำการศึกษาถึงความรู้ในการดื่มสุรา เจตคติ ทักษะ และการดื่มสุราของคนรอบข้าง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มที่มีเพื่อนเป็นแกนหลักให้การศึกษา มีพฤติกรรมการดื่มสุราน้อยกว่าในกลุ่มครูเป็นแกนนำหลักให้ความรู้ และกลุ่มควบคุม และยังพบว่า นักเรียนในกลุ่มเพื่อนให้การศึกษาได้รับความรู้เพิ่มขึ้น มีเจตคติที่ดีกว่าและมีอัตราการดื่มสุราลดลง ส่วนกลุ่มที่มีครูเป็นแกนหลักให้ความรู้และกลุ่มควบคุมไม่พบผลด้านบวกเท่าใด สำหรับงานวิจัยในประเทศไทย สุใจ ตั้งทรงสวัสดิ์ (2531 : 73 – 75) ศึกษาผลการใช้เพื่อนผู้ให้การช่วยเหลือในกลุ่มเพื่อเพิ่มความรู้สึกรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างเป็นอาสาสมัครชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 20 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองเข้ารับโปรแกรมการให้การช่วยเหลือแบบกลุ่ม จำนวน 10 คน โดยใช้เวลาอบรม 10 ครั้ง ครั้งละชั่วโมงครึ่ง และในกลุ่มมีเพื่อนผู้ให้การช่วยเหลือในกลุ่ม จำนวน 2 คน ซึ่งผ่านการฝึกทักษะพื้นฐานในการให้การปรึกษา จำนวน 33 ชั่วโมง เป็นผู้นำกลุ่มผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนผู้ให้การช่วยเหลือในกลุ่ม มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าก่อนเข้ารับการช่วยเหลือจากเพื่อนผู้ให้การช่วยเหลือในกลุ่มและสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการช่วยเหลือ ต่อมา ธีรวัชรณ คำสม (2542 : 48 – 50) ศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมโดยใช้กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการปฏิบัติตนกับเพื่อนของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 32 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นนักเรียนที่มีการปฏิบัติตนกับเพื่อนและมีความสามารถในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม จำนวน 6 คน กลุ่มนักเรียนที่เหลือเป็นนักเรียนที่มีการปฏิบัติตนกับเพื่อนไม่เหมาะสม แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน กลุ่มแรกได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มที่สองได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมจากผู้วิจัย ระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมทั้งสองกลุ่ม 12 ครั้งๆละ 50 นาที ผลการทดลอง พบว่า นักเรียนที่ปฏิบัติตนกับเพื่อนไม่เหมาะสมมีการปฏิบัติตนกับเพื่อนดีขึ้นหลังการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนและจากผู้วิจัย สำหรับผลการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนและจากผู้วิจัยไม่พบความแตกต่าง ศิริพร สุขรุ่งเรือง (2544 : 82 – 83) ศึกษาผลของการชักนำจากเครือข่ายสังคมเพื่อนที่มีต่อการเปลี่ยนเจตคติและพฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับยาเสพติดในสถาบันอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น ป.ว.ช ปีที่ 2 จำนวน 319 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 160 คน และกลุ่มควบคุม 159 คน แบ่งเป็น 20 กลุ่มๆละ 6 คน จากนั้นสำรวจเด็กแต่ละกลุ่มเพื่อหาแกนหลักและให้นักเรียนระบุเพื่อนนอกกลุ่มที่ไม่สนิทสนมกันแต่ทำกิจกรรมร่วมกันมากกลุ่มละ 3 ชื่อ จากนั้นนักเรียนที่เป็นแกนหลักในเครือข่ายสังคมเพื่อนได้รับการฝึกอบรมสัปดาห์ละ 6 ชั่วโมงติดต่อกัน 10 สัปดาห์ หลังการฝึกอบรม 10 สัปดาห์ นักเรียนแกนหลักต้องนำความรู้และทักษะไปชักนำสมาชิกในเครือข่ายสังคมเพื่อนของตนเองและสมาชิกกลุ่มต้องนำความรู้ไปชักนำเพื่อนนอกกลุ่ม ผลการทดลอง พบว่า นักเรียนที่เป็นแกนหลักของกลุ่มและเป็นสมาชิกของกลุ่มมีเจตคติต่อยาเสพติดเปลี่ยนแปลงไปในทางลบและมีพฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับยาเสพติดลดลงมากกว่านักเรียนที่เป็นสมาชิกนอกกลุ่ม นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนที่พักอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง นักเรียนที่พักอาศัยในบ้านเช่าหรือหอพัก มีเจตคติเปลี่ยนแปลงไปในทางลบและมีพฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับยาเสพติดลดลงมากกว่านักเรียนที่พักอาศัยกับพ่อแม่ แสดงว่าการชักนำจากเครือข่ายสังคมเพื่อนต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดมีอิทธิพลภายในกลุ่มเพื่อนสนิทมากกว่าเพื่อนนอกกลุ่มและมีอิทธิพลในกลุ่มนักเรียนที่พักอาศัยอยู่กับผู้ปกครองและบ้านเช่าหอพักมากกว่านักเรียนที่พักอาศัยอยู่กับพ่อแม่ พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์และคณะ (2546 : 94 – 105) ทำการทดลองผลของการฝึกจิตลักษณะและทักษะการพัฒนาเพื่อนต่อการช่วยเพื่อน

ป้องกันความเสี่ยงต่อโรคเอดส์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชาย ชั้นปีที่ 1 – 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 267 คน แบ่งการฝึกออกเป็น 4 ครั้ง ครั้งละ 2 กลุ่มทดลอง โดยกลุ่มที่ 1 หรือกลุ่มฝึกจิตลักษณะและฝึกทักษะช่วยเพื่อน 100 % จำนวน 79 คน ได้รับการฝึกจิตลักษณะประกอบด้วยการฝึก 3 ด้าน คือ เจตคติต่อการป้องกันการเสี่ยงต่อโรคเอดส์ ด้านการควบคุมตนและด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และฝึกทักษะการพัฒนาเพื่อนตามแบบฝึกอบรมที่ได้สร้างขึ้น กลุ่มที่ 2 หรือกลุ่มฝึกจิตลักษณะ 50 % จำนวน 56 คน ได้รับการฝึกจิตลักษณะและกิจกรรมในส่วนของการควบคุมอย่างละครึ่ง กลุ่มที่ 3 หรือกลุ่มฝึกทักษะ 50 % จำนวน 62 คน ได้รับการฝึกทักษะการพัฒนาเพื่อนและกิจกรรมในส่วนของการควบคุมอย่างละครึ่ง กลุ่มที่ 4 หรือกลุ่มควบคุม จำนวน 70 คน ไม่ได้รับการฝึก ระยะเวลาการฝึกอบรม 24 ชั่วโมง หรือระยะเวลา 3 วันกับ 3 คืน หลังการทดลองเมื่อวัดผลความตั้งใจพัฒนาเพื่อนตามการฝึกจิตลักษณะของนักศึกษาชาย พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการฝึกจิตลักษณะมีความตั้งใจพัฒนาเพื่อนมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกจิตลักษณะอย่างเด่นชัด ในกลุ่มรวม กลุ่มผลการเรียนสูง และในกลุ่มที่มีบทบาทเข้าร่วมกิจกรรมสูง เมื่อวัดผลหลังการฝึก 1 – 2 เดือน พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการฝึกจิตลักษณะมีความตั้งใจพัฒนาเพื่อนมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกจิตลักษณะอย่างเด่นชัด ในกลุ่มรวม และในกลุ่มผลการเรียนสูง เมื่อวิเคราะห์คะแนนความตั้งใจพัฒนาเพื่อน วัดทันทีหลังฝึกซึ่งแปรปรวนไปตามการฝึกทักษะการพัฒนาเพื่อน พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการฝึกทักษะการพัฒนาเพื่อน มีความตั้งใจพัฒนาเพื่อนมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกจิตลักษณะอย่างเด่นชัด ในกลุ่มรวม กลุ่มผลการเรียนสูง และในกลุ่มที่มีบทบาทเข้าร่วมกิจกรรมสูง เมื่อวิเคราะห์คะแนนความตั้งใจพัฒนาเพื่อนตามการฝึกทักษะการพัฒนาเพื่อนนั้น ไม่พบความแตกต่าง แต่พบว่า คะแนนความตั้งใจพัฒนาเพื่อนแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่างการฝึกจิตลักษณะและการฝึกทักษะการพัฒนาเพื่อนในกลุ่มรวม เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รวม 3 คู่ ได้แก่ 1. ในหมู่นักศึกษาที่ได้รับการฝึกจิตลักษณะมีคะแนนความตั้งใจพัฒนาเพื่อนมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกจิตลักษณะ 2. ในหมู่นักศึกษาที่ได้รับการฝึกทักษะมีคะแนนความตั้งใจพัฒนาเพื่อนมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะ 3. นักศึกษาที่ได้รับการฝึกจิตลักษณะและฝึกทักษะ มีคะแนนความตั้งใจพัฒนาเพื่อนมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกทั้งสองอย่าง นอกจากนี้ยังพบอีกว่า นักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกทั้งสองอย่างเป็นกลุ่มที่มีคะแนนความตั้งใจพัฒนาเพื่อนต่ำที่สุด

จากการประมวลเอกสารดังกล่าวสรุปได้ว่า เพื่อนช่วยเพื่อน มีงานวิจัยที่แสดงว่าเพื่อนมีอิทธิพลในการชักจูงและโน้มน้าวให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ ทำให้คาดได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน จะเป็นผู้ที่มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกเพียงด้านใดด้านหนึ่งหรือไม่ได้รับการฝึกเลย

3.5 ลักษณะอื่นที่สำคัญกับพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า

ลักษณะอื่นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ในงานวิจัยนี้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด

3.5.1 ความรู้เกี่ยวกับยาบ้ากับพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า

ความหมายความรู้เกี่ยวกับยาบ้า ความรู้เกี่ยวกับยาบ้าและผลหรือฤทธิ์ของการใช้ยาบ้า มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ซึ่งในอดีตรูปแบบการพัฒนาคนทางด้านสาธารณสุขได้ให้ความสำคัญในด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ คือ ความรู้ในเรื่องโรคภัยไข้เจ็บและการรักษาสุขภาพและเจตคติหรือการมองเห็นประโยชน์ของการรักษาสุขภาพและการมองเห็นโทษของการละเลยไม่รักษาสุขภาพของตน ทำให้เกิดความพอใจและความพร้อมที่จะรักษาสุขภาพด้วย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2539 : 46 – 60) ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ นิภา มนูญปัจจุ (2529 : 68) ได้อธิบายถึงรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติได้ 4 ลักษณะคือ 1. เจตคติเป็นตัวกลางที่ทำให้เกิดความรู้และการปฏิบัติ ดังนั้นความรู้มีความสัมพันธ์กับเจตคติและเจตคติมีผลต่อการปฏิบัติ 2. ความรู้และเจตคติมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการปฏิบัติตามมา 3. ความรู้และเจตคติต่างก็ทำให้เกิดการปฏิบัติได้ โดยที่ความรู้และเจตคติไม่จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กัน 4. ความรู้มีผลต่อการปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม สำหรับทางอ้อมนั้นมีเจตคติเป็นตัวกลาง ทำให้เกิดการปฏิบัติตามมาในทางสุขภาพนั้น เจตคติที่ดีจะช่วยให้เกิดการปฏิบัติที่ดี ซึ่งเป็นผลให้สุขภาพดี และเจตคติมีบทบาทสำคัญในเรื่องของการปฏิบัติ เพราะถ้าคนเรามีเจตคติที่ดีต่อความรู้ที่ได้รับจะช่วยให้เกิดการนำความรู้ไปใช้หรือปฏิบัติ สรุป ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า หมายถึง การที่นักเรียนทราบถึงผลเสียและโทษของยาบ้าที่มีต่อผู้เสพ ครอบครัว สังคมและกลไกการออกฤทธิ์ที่มีต่อผู้เสพ

การวัดความรู้เกี่ยวกับยาบ้า จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดได้มีผู้สร้างแบบวัดดังนี้ วีรวรรณ สุธีร์ไกรลาศ (2536 : 45) ได้สร้างแบบสอบถามความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดในเรื่องความหมาย ประเภท ลักษณะและฤทธิ์ของยาเสพติด สาเหตุของการติดยาและอาการของผู้ติดยา เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ แต่ละข้อมี 4 ตัวเลือก เกณฑ์การให้คะแนน ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.76 เกษม จันทกร (2541 : 71 -72) สร้างแบบวัดความรู้เกี่ยวกับยาบ้า โดยให้นักเรียนรายงานในด้านการรับทราบถึงโทษของการเสพยาบ้า ทราบถึงผลหรือฤทธิ์ของยาบ้า ผลเสียต่อส่วนรวม เป็นลักษณะข้อความที่ถูกต้อง

และไม่ถูกต้อง เกณฑ์การให้คะแนน ข้อความคำตอบนั้น "ถูกต้อง" ตอบว่าถูก เท่ากับ 1 คะแนน ถ้าตอบว่าผิด เท่ากับ 0 คะแนน สำหรับข้อความคำตอบนั้น "ไม่ถูกต้อง" ตอบว่าผิด เท่ากับ 1 คะแนน และถ้าตอบว่าถูก เท่ากับ 0 คะแนน ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด เท่ากับ .62 ในปี 2543 ปยารี พิริยะอุดมพร (2543 : 65 - 67) ได้สร้างแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเสพติด คำถามเกี่ยวกับสาเหตุของการเสพติดและการแพร่ระบาดของยาบ้า สถานการณ์การแพร่ระบาด อันตรายของยาบ้า วิธีการป้องกันการเสพติดยาบ้า และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า เป็นแบบเลือกตอบ ถ้านักเรียนตอบข้อที่ถูกได้ 1 คะแนน ถ้าตอบข้อผิดหรือไม่ตอบได้ 0 คะแนน แบบทดสอบความรู้มีค่าความยากง่าย ระหว่าง .20 -.80 และค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป เพ็ญลักษณ์ บุญความดี (2543 : 32 - 35) ได้สร้างแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับยาบ้า เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 22 ข้อ ประกอบด้วยเนื้อหา 6 หัวข้อ คือ 1. ลักษณะของยาบ้า จำนวน 3 ข้อ 2. วิธีการเสพติดยาบ้า จำนวน 2 ข้อ 3. โทษของยาบ้า จำนวน 6 ข้อ 4.สาเหตุการติดยาบ้า จำนวน 7 ข้อ 5.การแพร่ระบาดของยาบ้า จำนวน 2 ข้อ และ 6. โทษของผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาบ้า จำนวน 2 ข้อ การให้คะแนน ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือตอบมากกว่า 1 คำตอบ ให้ 0 คะแนน ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .60 ดังนั้นในการศึกษารั้วนี้ผู้วิจัยใช้แบบวัดความรู้เกี่ยวกับยาบ้าของเกษม จันทศร มาใช้เนื่องจาก เป็นแบบวัดถึงโทษของยาเสพติดและผลเสียต่อตัวผู้เสพและส่วนรวม แบบวัดที่ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างเหมือนกัน

ผลวิจัยความรู้ที่เกี่ยวข้องกับยาบ้ากับพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการ
เสพยาบ้า เกษม จันทรศร (2541 : 93 -95) ศึกษาความสัมพันธ์เปรียบเทียบปัจจัยทางจิต
สังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยกลุ่ม
ตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 2 - 4 จำนวน 500 คน ผลการศึกษาพบว่า
นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามากมีพฤติกรรมการเสพยาบ้าเบื้องต้นน้อยกว่าผู้ที่มีความรู้
เกี่ยวกับยาบ้าน้อย (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 54.04 และ 49.80) และในกลุ่มรวมยังพบว่าพฤติกรรมการ
เสพยาบ้าเบื้องต้นของนักเรียนแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ ความรู้
เกี่ยวกับยาบ้าและลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน เมื่อนำมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบผล
สำคัญ 3 ประการ คือ 1.นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้าและมึลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุม
ตนต่ำ มีพฤติกรรมการเสพยาบ้าเบื้องต้นมากกว่าทุกกลุ่มที่นำมาเปรียบเทียบ 2.นักเรียนที่มี
ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตนต่ำ แต่ถ้ามีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามากมีพฤติกรรมต้านทานการเสพ
ยาบ้าเบื้องต้นน้อยกว่าผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้าน้อย 3.นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุม
ตนสูง ถ้ามีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามากจะมีพฤติกรรมการเสพยาบ้าเบื้องต้นน้อยกว่าผู้ที่มีความรู้
เกี่ยวกับยาบ้าน้อย เพ็ญลักษณ์ บุญความดี (2543 : 31) ศึกษาความรู้ เจตคติ และ
พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาบ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 473 คน ผล
การศึกษาพบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับเจตคติที่มีต่อยาบ้า อย่างเชื่อมั่นได้ (ค่า

อาร์) เท่ากับ .21 แสดงว่า นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้าสูง มีแนวโน้มที่จะมีเจตคติทางลบ หรือมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อยาบ้า พันธุ์สิทธิ์ ขลิบทอง (2543 : 108 –131) ศึกษาประสิทธิผล ของรูปแบบการฝึกอบรมครูและบุคลากรผู้คุมประพฤติกและฝึกอบรมเยาวชนในการเสริมสร้าง พฤติกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญาการใช้ยาเสพติด สำหรับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน กลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่ม คือ 1. ครูและบุคลากรผู้คุมประพฤติกและ ฝึกอบรมเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ได้จากการคัดเลือกแบบเจาะจงจากกลุ่มประชาชน จำนวน 60 คน 2. เยาวชนที่ถูก คุมประพฤติกและฝึกอบรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ได้จากการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 60 คน โดยกลุ่มทดลองครูและบุคลากรผู้คุม ประพฤติก ได้รับการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและกิจกรรมเกี่ยวกับกระบวนการคิด แก้ปัญหา เมื่อเสร็จสิ้นการอบรม ครูและบุคลากรผู้คุมประพฤติกต้องถ่ายทอดความรู้ให้แก่ กลุ่ม เยาวชนที่ถูกคุมประพฤติก ผลการทดลองพบว่า เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับ ยาเสพติดของครูและบุคลากรผู้คุมประพฤติก ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ทั้งวัดก่อนการ ทดลองและหลังการทดลองทันที และหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ ไม่พบความแตกต่าง เมื่อหา ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและความสามารถในการคิดแก้ปัญหา เกี่ยวกับยาเสพติดของครูและบุคลากรผู้คุมประพฤติก พบว่า ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด สัมพันธ์ ทางบวกกับความสามารถในการคิดแก้ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติดของครูและบุคลากรผู้คุม ประพฤติก อย่างเชื่อมั่นได้ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและ เยาวชนที่ถูกคุมประพฤติก ในสถานพินิจ ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ทั้งวัดก่อนการ ทดลอง ติดตามผลหลังการทดลอง สัปดาห์ที่ 1,2 และ 3 ไม่พบความแตกต่าง เมื่อหา ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด เจตคติต่อการป้องกันและแก้ไขปัญา การใช้ยาเสพติด ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด และพฤติกรรมการ ป้องกันและแก้ไขปัญาการใช้ยาเสพติด ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด และพฤติกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญาการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนที่ถูกคุม ประพฤติกในสถานพินิจ พบว่า ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการ ป้องกันและแก้ไขปัญาการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติกในสถานพินิจ ในกลุ่มทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหมายความว่า เมื่อมีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดดี ก็ จะมีพฤติกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญาการใช้ยาเสพติดดีด้วย สรุปว่า ความรู้เป็นสิ่งสำคัญ และเป็นต้นกำเนิดของเจตคติโดยความรู้และเจตคติต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน จะทำให้ เกิดการปฏิบัติตามมา ดังนั้นงานวิจัยนี้คาดว่านักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้า ทราบกลไกการ ออกฤทธิ์ โทษและผลเสียของยาบ้าก่อให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อยาบ้า ส่งผลให้เกิดพฤติกรรม ป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า มากกว่านักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้าน้อย

3.5.4 การมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดกับพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า

การมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด เป็นสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดได้ง่าย เกิดโดยการเลียนแบบอย่างของสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะบิดา มารดา (วัฒนพร สุขพรต. 2533 : 51) ส่วนมากเด็กมักเลียนแบบจากการสอนอย่างไม่ได้ตั้งใจของผู้ใหญ่มากกว่าการสอนอย่างจงใจ เมื่อผู้ใหญ่ไม่รู้ตัวว่าเวลาไหนตนทำอะไร พูดอะไร ที่เป็นการสอนเรื่องใดแก่เด็ก ทำให้เกิดผลที่ไม่ได้คาดหวังในเด็กได้บ่อยๆ ดังนั้นการสอนเด็กที่ดีที่สุดและเด็กทำตามมากที่สุด มิใช่อยู่ที่ผู้ใหญ่สั่งเสียงว่ากล่าวสั่งสอนเด็ก แต่การสอนที่ให้ผลดีที่สุดคือการกระทำของผู้ใหญ่เองในชีวิตประจำวันซึ่งเป็นตัวอย่างแก่เด็กโดยไม่รู้ตัว (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2544 : 5) นอกจากเด็กจะเลียนแบบอย่างของสมาชิกในครอบครัวแล้ว บุคคลที่เด็กใกล้ชิดและสนิทสนมให้ความเคารพนับถือ คือ ครู โดยเด็กจะสังเกตและรับรู้การกระทำของครู ทั้งทางตรงและทางอ้อม ฉะนั้นการสอนเด็กด้วยการที่ครูจะกระทำตนอย่างเหมาะสมทั้งในที่ลับและในที่แจ้ง จึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนรู้ในทางที่ดีของเด็ก ส่วนใหญ่เด็กจะเลียนแบบทั้งผู้ที่ตนรักและผู้ที่มีอำนาจ ฉะนั้นโอกาสที่เด็กจะรับครูเป็นตัวแทนนั้นมีมาก เพราะครูเป็นบุคคลที่เด็กรักรองจากบิดามารดาและครูเป็นผู้มีอำนาจต่อเด็กนักเรียนมาก ครูจึงมีอิทธิพลต่อจิตใจของนักเรียนโดยทั่วไปและโดยเฉพาะเด็กที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดามีสถานภาพทางสังคมต่ำ คือ มีระดับการศึกษาต่ำ รายได้ต่ำ และเป็นผู้ที่ประพฤติดนไม่สมควร เช่น เมาส์รา เล่นการพนันหรือชอบทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น เป็นต้น เด็กจากครอบครัวประเภทนี้จะเห็นความสำคัญของครูมากขึ้นและยอมรับอิทธิพลของครูมากกว่าเด็กประเภทอื่น(ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2544 : 28 – 29) ดังนั้นการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดจึงอาจเป็นสาเหตุร่วมที่ทำให้นักเรียนเสพยาบ้าได้

ความหมายของการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด ลาดทองใบ ภูอภิรมย์(2530 : 5) ให้ความหมายปริมาณความใกล้ชิดกับยาเสพติดว่าหมายถึง การที่นักเรียนรายงานว่ามีประสบการณ์ที่บ่งชี้ว่ามีโอกาสที่จะใกล้ชิดกับสิ่งเสพติด เช่น เคยรู้จักคนซื้อหรือคนขายยาเสพติด ทราบว่าผู้ติดยาเสพติดในละแวกบ้าน เคยสูบบุหรี่ ดื่มสุรา ใช้ยาเสพติดบางชนิด สำหรับอภิรดี จันทน์หอม (2536 : 9) ให้ความหมาย จำนวนบุคคลใกล้ชิดที่เล่นการพนัน หมายถึง จำนวนผู้ที่เล่นการพนันที่ผู้ตอบพบปะสัมพันธ์เป็นประจำทุกวัน แบ่งออกเป็นที่บ้านและที่โรงเรียน ต่อมาเกษม จันทร (2541 : 54) ให้ความหมาย การมีแบบอย่างผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดเสพติดว่า หมายถึง การที่นักเรียนรายงานว่ามีบิดา มารดา หรือญาติผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดหรือการเลียนแบบคนอื่นที่มีการใช้ยาเสพติด นุจรีย์ ชี้อภักดี (2541: 8) ให้ความหมายการใช้ยาเสพติดของผู้ปกครองว่า หมายถึง การรายงานของเด็กนักเรียนว่าบิดา มารดาหรือผู้ปกครองในครอบครัวใช้ยาเสพติดเป็นประจำ ได้แก่ บุหรี่ สุรา สารระเหย (กาวทินเนอร์หรือแลคเกอร์) ยาบ้า กัญชา เฮโรอีน สำหรับอภิรัฐ ถนอมสิงห์ (2542 : 51) ให้ความหมายครอบครัวและเครือญาติที่เคยกระทำความผิดเกี่ยวกับยาบ้า หมายถึง เด็กและเยาวชนอยู่อาศัย

ภายในครอบครัวและเครือญาติของตนที่เคยเสพยาบ้า ครอบครัวยาบ้า มียาบ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และจำหน่ายยาบ้าให้เด็กหรือเยาวชนเห็นเป็นตัวอย่างและหมายความรวมถึง เคยถูกจับกุมดำเนินคดีข้อหาใดข้อหาหนึ่งดังกล่าวข้างต้นและเด็กหรือเยาวชนได้รับทราบและรับรู้ถึงการกระทำความผิดดังกล่าวก่อให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบการกระทำที่ผิดกฎหมายเกี่ยวกับยาบ้า จากความหมายการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด ผู้วิจัยสรุปและให้ความหมายว่า หมายถึง การที่นักเรียนรายงานว่ามีบิดา มารดา ญาติที่ใกล้ชิด เพื่อนบ้าน เพื่อนนักเรียน และครูใช้ยาเสพติดเป็นประจำซึ่งยาเสพติด ได้แก่ บุหรี่ สุรา ยาบ้า กัญชา สารระเหย เฮโรอีน เป็นต้น

การวัดการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด จากการรวบรวมงานวิจัยพบว่า มีแบบวัดที่เกี่ยวกับการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดดังนี้ นุจรีย์ ชื่อภักดี (2541) สร้างแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก ได้แก่ อายุ เพศ ลักษณะครอบครัว ลักษณะกลุ่มเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูและข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครอง ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ และการใช้ยาเสพติดของผู้ปกครอง เป็นแบบตอบคำถามและเลือกตอบ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ให้นักเรียนเลือกตอบตามความเป็นจริงจาก “ทำเป็นประจำ” “ทำเป็นบางครั้ง ไม่เคยทำเลย” แบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.62 เกษม จันทกร (2541 : 66 - 67) ได้สร้างแบบวัดการมีแบบอย่างผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดเสพยาเสพติด โดยการให้นักเรียนรายงานว่าตนมีบิดา มารดา หรือผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด หรือการเลียนแบบคนอื่น ๆ ที่มีการใช้ยาเสพติด แต่ละข้อมีมาตรในการประเมิน 6 หน่วย ให้นักเรียนเลือกตอบตามความเป็นจริง จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีแบบวัดนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .64” ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบวัดการมีแบบอย่างผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดเสพยาเสพติดของเกษม จันทกร เนื่องจากตรงกับเนื้อหาและมีค่าความเชื่อมั่นเป็นที่ยอมรับได้

ผลวิจัยการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม
ป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ได้มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดดังนี้ อภิรดี จันทน์หอม (2535 : 74 – 82) ศึกษาตัวแปรสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเล่น จากตัวแปรที่เป็นปัจจัยทางครอบครัว ปัจจัยทางโรงเรียนและปัจจัยลักษณะของบุคคล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 จำนวน 432 คน แบ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 216 คน และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 216 คน ผลการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางครอบครัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน แบบควบคุมและแบบใช้เหตุผล และจำนวนบุคคลใกล้ชิดที่เล่นการพนัน พบว่า การเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและแบบควบคุม ถ้าบิดา มารดาให้การอบรมเลี้ยงดูทั้งสองแบบนี้มาก จะทำให้เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเล่นมากด้วย เห็นได้ชัดเจนในกลุ่มที่มีบิดามารดาที่มีการศึกษาระดับต่ำและปานกลาง และประกอบอาชีพค้าขายหรือรับจ้าง ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมากร่วมกับมีบุคคลใกล้ชิดเล่นการพนันจำนวนน้อย นักเรียนในกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมการเล่นน้อยที่สุด โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งนักเรียนในกลุ่มที่บิดามารดามีการศึกษาสูงและบิดามีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ครอบครัวมีรายได้สูงและผลที่ปรากฏชัดเจนในทุกกลุ่มคือ นักเรียนที่มีบุคคลใกล้ชิดเล่นการพนันจำนวนน้อย จะมีพฤติกรรมการพนันน้อยกว่านักเรียนที่มีบุคคลใกล้ชิดเล่นการพนันจำนวนมากอย่างเด่นชัด ลาดทองใบ ภูอภิรมย์ (2530 : 131 – 132) ศึกษาบทบาทครอบครัวในการป้องกันการติดยาเสพติด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 336 คนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 331 คน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 7 โรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะของผู้ปกครองกับภูมิด้านทานการเสพติดของเด็ก ด้านปริมาณความใกล้ชิดกับยาเสพติด จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบแฟคทอเรียลสามทางในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่แยกประเภทตามลักษณะของนักเรียนและลักษณะของครอบครัว รวม 4 ตัวแปร ตัวแปรละ 3 ระดับ รวม 9 ตัวแปร พบว่า ตัวอย่างการเสพติดจากบิดา มารดา หรือจากผู้อื่น สามารถอธิบายความแปรปรวนของปริมาณความใกล้ชิดกับยาเสพติด ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม (ค่า เอฟ เท่ากับ 8.30) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปริมาณความใกล้ชิดกับยาเสพติดระหว่างกลุ่มที่ได้เห็นตัวอย่างการเสพติดจากบิดา มารดา และจากผู้อื่น ในกลุ่มนักเรียนประเภทต่างๆแล้ว ผลพบว่า ในกลุ่มรวม นักเรียนที่ได้เห็นตัวอย่างการเสพติดจากบิดา มารดา จะมีค่าเฉลี่ยปริมาณความใกล้ชิดกับยาเสพติดสูงกว่านักเรียนที่ได้เห็นตัวอย่างการเสพติดจากผู้อื่น ต่อมา ผจงจิต อินทสุวรรณ และคณะ (2539 : 44 – 45) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการติดยาเสพติดของเยาวชน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,184 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นผู้ที่เข้ารับการบำบัดในสถานบำบัดของรัฐและเอกชน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ทั่วประเทศ จำนวน 695 คน แบ่งเป็นผู้ติดเฮโรอีน จำนวน 433 คน และผู้ติดสารระเหย จำนวน 262 คน กลุ่มที่สองเป็นกลุ่มเปรียบเทียบ จำนวน 489 คน เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 245 คน และนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับ ปวช. ปี 2 จำนวน 244 คน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้เสพติด รายงานว่ามีบุคคลในครอบครัวเสพยาเสพติด ส่วนใหญ่เป็นบิดา สิ่งเสพติด คือ บุหรี่และเหล้า โดยกลุ่มสารระเหย รายงานว่า บิดาเสพติดบุหรี่และเหล้า สัดส่วนสูงกว่ากลุ่มเฮโรอีน (ร้อยละ 45 และ 31) รองลงมาคือ พี่ สิ่งเสพติด คือ บุหรี่และเหล้า ในกลุ่มสารระเหยสูงกว่ากลุ่มเฮโรอีน (ร้อยละ 23.7 และ 18.0) และจากการสัมภาษณ์ผู้ติดยา จำนวน 20 คน แบ่งเป็นผู้เสพติดเฮโรอีน จำนวน 15 คน และผู้เสพติดสารระเหย จำนวน 5 คน พบว่า เยาวชนที่ติดยาเสพติด ส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณบ้านที่จำหน่ายยาเสพติด หรือมีบิดาค้ายาเสพติด ดังนั้นเด็กเหล่านี้จึงมีความใกล้ชิดกับยาเสพติดมากที่สุด และมีโอกาสที่จะติดยาเสพติดได้ง่ายที่สุด สำหรับ นุจริย ชื้อภักดี (2541 : 77 – 83) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แบบแผนการเลี้ยงดูและการรับรู้สุขภาพจากการใช้ยาเสพติดกับพฤติกรรมปฏิเสธการใช้ยาเสพติดของนักเรียนประถมศึกษาในเขตเมือง จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กวัยเรียนกลุ่มเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด จำนวน 192 คน พบว่า จำนวนร้อยละด้านบุคคลในครอบครัวใช้ยาเสพติด ส่วนใหญ่มีบุคคลในครอบครัวใช้ยาเสพติด ร้อยละ 66.8 ต่อมาอภิรัฐ ถนอมสิงห์ (2542 : 157 – 158) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของ

เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับยาเสพติดประเภทยาบ้าในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
 กลาง กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กและเยาวชนซึ่งถูกพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรมในสถานพินิจ
 จำนวน 284 คน จำแนกเป็นตอบแบบสอบถาม จำนวน 274 คน สัมภาษณ์เชิงลึกแบบเจาะลึก
 (Indepth Interview) จำนวน 10 คน พบว่า ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง มีครอบครัวและ
 เครือญาติของเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ไม่เคยกระทำความผิดเกี่ยวกับยาบ้าและถูกจับกุม
 ดำเนินคดีตามกฎหมายมาก่อน สำหรับความสัมพันธ์ของครอบครัว เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่
 อยู่ในครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีต่อกันและกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับยาบ้ามากที่สุด เกษม
 จันทร (2541 : 158 – 166) ศึกษาความสัมพันธ์เปรียบเทียบด้านทานการเสพยาบ้าของ
 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3 – ม.4)
 จำนวน 560 คน พบว่า นักเรียนฐานะค่อนข้างสูง นักเรียนที่มีแบบอย่างผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดเสพยา
 เสพติดน้อย ขณะเดียวกันถูก อบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก มีพฤติกรรมการเสพยา
 เบื้องต้นน้อยกว่าผู้ที่ถูกอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก มีพฤติกรรมการเสพยาเบื้องต้น
 น้อยกว่าผู้ที่ถูก อบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย และนักเรียนที่มาจากครอบครัวไม่สมบูรณ์
 พบว่า นักเรียนที่มีแบบอย่างผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดเสพยาเสพติดน้อยและได้รับการสนับสนุนทางสังคม
 จากครอบครัวมากมีพฤติกรรมเสพยาเบื้องต้นน้อยกว่าผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย
 เมื่อพิจารณาตามตัวแปรอิสระแต่ละตัวพบว่า นักเรียนที่มีแบบอย่างผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดเสพยาเสพ
 ติดน้อย เป็นผู้มีพฤติกรรมการเสพยาเบื้องต้นน้อย มีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงเพื่อนที่
 เกี่ยวข้องกับยาบ้ามาก มีการปฏิบัติทางพุทธศาสนามากกว่าผู้มีแบบอย่างผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดเสพ
 ยาเสพติดน้อยโดยทั่วไป เมื่อพิจารณาความแปรปรวนของจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ด้าน
 คือ เจตคติไม่ดีต่อยาบ้า และความเชื่ออำนาจในตนด้านสุขภาพของนักเรียน ตามปฏิสัมพันธ์
 สามทางของการมีแบบอย่างผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดเสพยาเสพติด การถูกอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน
 และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวไม่พบผลที่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบผลที่
 มีความเกี่ยวข้อง คือ เมื่อพิจารณา การปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ การมีแบบอย่าง
 ผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดเสพยาเสพติดและถูกอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน พบว่านักเรียนที่มี
 แบบอย่างผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดเสพยาเสพติดน้อยและถูกอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก มีเจตคติ
 ไม่ดีต่อยาบ้ามากและมีความเชื่ออำนาจในตนด้านสุขภาพสูง

จากการประมวลเอกสารดังกล่าว สรุปว่านักเรียนที่อยู่ในสถานการณ์ที่มีคนใกล้ชิดใช้
 ยาเสพติดมาก จะมีพฤติกรรมการเสพยาบ้ามากกว่านักเรียนที่มีคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย
 ดังนั้นจึงคาดว่า นักเรียนที่มีคนใกล้ชิดในครอบครัวใช้ยาเสพติดน้อย จะมีพฤติกรรมป้องกัน
 ความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่า
 นักเรียนที่มีคนใกล้ชิดในครอบครัวใช้ยาเสพติดมาก

3.6 ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังกับพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด

ลักษณะทั่วไปของบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาและเสริมสร้างเจตคติ เนื่องจากการที่บุคคลจะเปลี่ยนและ พัฒนาเจตคติ ต้องประกอบด้วย การรับฟัง การชักจูง รับรู้ เรียนรู้ และเข้าใจ รายละเอียดของเนื้อหาและเห็นด้วยกับการชักจูงนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ได้แปรลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังที่เกี่ยวข้อง คือ เพศและผลการเรียน

3.6.1 เพศกับพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด

เพศเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนเจตคติตามทฤษฎีของแมคไกวร์ โดยแมคไกวร์ กล่าวว่า เพศหญิงมีความรู้สึกอ่อนไหว จึงถูกชักจูงได้ง่าย (McGuire. 1985 : 288) จากการประมวลเอกสารงานวิจัยเชิงสำรวจที่ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันการเสพติดยาบ้าและสารเสพติด โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความรู้และเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันการเสพติดยาบ้าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีความรู้และเจตคติดีกว่านักเรียนชาย (ศรีประกาย ทัดตานนท์. 2539 ; ประเสริฐ นุนาบี. 2541 ; จิรวน เทียนทองดี. 2542; ปยารี พิริยะอุดมพร. 2543 ; ทศนียา ปิ่นคล้าย. 2543 ; เอื้อมพร พลอยประดิษฐ์. 2544) ดังนั้นในงานวิจัยครั้งนี้ จึงคาดว่า นักเรียนหญิงเมื่อได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดยาบ้าและการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน จะมีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้าสูงกว่านักเรียนชาย

3.6.2 ผลการเรียนกับพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด

ผลการเรียนเป็นตัวแปรหนึ่งที่ชี้ถึงระดับความรู้ สติปัญญาของบุคคล โดยนักเรียนที่มีผลการเรียนดี จะมีการรับรู้ที่แตกต่างไปจากนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ เนื่องจากนักเรียนที่มีผลการเรียนดี จะมีสติปัญญาดีมีความสนใจ ใฝ่รู้และเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาชักจูงที่เกี่ยวกับยาบ้าและการปฏิเสธ อันจะส่งผลให้มีเจตคติและการปฏิบัติเพื่อหลีกเลี่ยงการเสพติดแตกต่างกัน จากการประมวลเอกสารงานวิจัยเชิงสำรวจที่ศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันการเสพติดยาบ้าและสารเสพติด โดยกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนต่างกัน มีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการเสพติดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มีผลการเรียนดีและปานกลางมีความรู้ เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการเสพติดดีกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ (ศรีประกาย ทัดตานนท์. 2539 ; ประเสริฐ นุนาบี. 2541 ; เกษม จันทสร. 2541 ; จิรวน เทียนทองดี. 2542; ปยารี พิริยะอุดมพร. 2543 ; ทศนียา ปิ่นคล้าย. 2543 ; เอื้อมพร พลอยประดิษฐ์. 2544) ดังนั้นในงานวิจัยครั้งนี้จึงคาดว่านักเรียนที่มีผลการเรียนดี เมื่อได้รับการฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้าและการฝึก

ทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน จะมีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดสูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ

นิยามปฏิบัติการ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยมีตัวแปรอิสระ 2 ประเภท คือ ประเภทแรก ตัวแปรอิสระจัดกระทำ ได้แก่การฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ประเภทที่สอง ตัวแปรอิสระสมทบ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า การมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด และตัวแปรอิสระจัดประเภท คือ เพศและผลการเรียน ตัวแปรตามคือ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด และพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด รายละเอียดเกี่ยวกับนิยามปฏิบัติการมีดังต่อไปนี้

การฝึกอบรมเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด

หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดมากขึ้น โดยแบ่งวิธีการพัฒนาออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่แรก พัฒนาความรู้ด้านประโยชน์ โทษของการหลีกเลี่ยงที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาบ้าโดยวิธีใช้สารสื่อประสาทและโทษ ให้แบบอย่างบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการหลีกเลี่ยงและให้ผู้รับการอบรม แสดงบทบาทสมมติ เพื่อเสริมสร้างการยอมรับและเปลี่ยนตาม ขั้นตอนที่สอง พัฒนาความรู้สึกด้วยกิจกรรม เช่น เน้นบุคคลสำคัญที่จะไม่พอใจหรือไม่เห็นด้วยกับการเกี่ยวข้องกับยาบ้า สื่อด้านประโยชน์ โดยการสร้างสภาพความสบาย ความพอใจและมีความสุข และเตือนว่าอาจถูกชักจูงโดยให้ข้อมูลลักษณะของผู้ชักจูงว่าไม่น่าเชื่อถือและไม่น่าไว้วางใจอย่างไร ขั้นตอนที่สาม พัฒนาความพร้อมกระทำด้วยการต่อต้านและช่วยเหลือร่วมมือเพื่อต่อต้าน เช่น กิจกรรมให้ผู้รับการอบรมพูดชักจูงเพื่อนให้หลีกเลี่ยงการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาบ้า ฝึกสนับสนุนด้วยการแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างเจตคติให้มีมากขึ้น การแสดงบทบาทสนับสนุนเจตคติของตน และฝึกสร้างภูมิคุ้มกันด้วยการให้ข้อความใจมต้อย่างอ่อน วิธีการฝึกมี 1. การนำหลักฐานข้อมูลมาหักล้างข้อใจมต้อย่างอ่อน 2. การเตือนว่าจะถูกชักจูง และ 3. การฝึกลดความน่าเชื่อถือของผู้มาชักจูง วิธีการฝึกมี บรรยาย อภิปรายกลุ่ม กรณีศึกษา การเขียนบทความ การแสดงบทบาท เกม และตัวแบบ โดยจะใช้เวลา 8 ชั่วโมง

การฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง การฝึกเพื่อช่วยให้เพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด มี 3 ขั้นตอนคือ 1) พัฒนาให้เกิดความต้องการที่จะช่วยเพื่อนที่มีปัญหา และสนับสนุนให้กำลังใจเพื่อน เป็นการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการช่วยเพื่อน โดยการบรรยายถึงเหตุการณ์ประทับใจจากการได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นและไปช่วยเหลือผู้อื่น 2) พัฒนาทักษะการช่วยเพื่อนหาทางออกหลีกเลี่ยงการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาบ้า เป็นการใช้คำพูดชักชวน การฝึกทักษะเตือนเพื่อน และการช่วยเหลือเพื่อน โดยวิธีแสดงบทบาทสมมติ การสร้าง

สถานการณ์จำลอง 3) การให้สัญญาผูกมัดตนเองในการช่วยเพื่อนและส่วนร่วม ร่วมรณรงค์ด้าน ยาเสพติด เป็นการกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกในการร่วมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในโรงเรียน โดยการ จัดทำแผนงานรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในโรงเรียนและการจัดป้ายประชาสัมพันธ์ วิธีการฝึกมี บรรยาย อภิปรายกลุ่ม กรณีศึกษา การแสดงบทบาท เกม โดยใช้เวลาฝึก 6 ชั่วโมง

ตัวแปรอิสระสมทบ

ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า หมายถึง การที่นักเรียนทราบถึงโทษของการเสพยาบ้า ทราบถึงผลหรือฤทธิ์ของยาบ้าที่มีต่อผู้เสพและทราบถึงผลเสียของยาบ้าที่มีต่อสังคมและ ประเทศชาติโดยส่วนรวม วัดโดยใช้แบบวัดความรู้เกี่ยวกับยาบ้าของ เกษม จันทรศร (2541) จำนวน 15 ข้อเป็นลักษณะคำถาม ถูกหรือผิด คะแนนรวม 15 – 90 คะแนน ผู้ที่ ได้คะแนนต่ำแสดงว่าเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้าน้อย ผู้ที่ได้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก

การมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด หมายถึง การที่นักเรียนรายงานว่า ตนมีบิดา มารดา หรือญาติที่ใกล้ชิด เพื่อนบ้าน ครูและเพื่อนนักเรียน ใช้ยาเสพติดเป็นประจำ ได้แก่ บุหรี่ สุรา ยาบ้า กัญชา สารระเหย เฮโรอีน เป็นต้น วัดโดยใช้แบบวัดการมีแบบอย่าง ผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดเสพลิงเสพติดของ เกษม จันทรศร (2541) จำนวน 12 ข้อ แต่ละข้อ ประกอบด้วยมาตรวัดประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยคะแนนอยู่ ระหว่าง 12 – 72 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงแสดงว่ามีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ผู้ที่ ได้คะแนนต่ำ แสดงว่ามีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก

ตัวแปรอิสระจัดประเภท ได้แก่ เพศ ผลการเรียน

ตัวแปรตาม ได้แก่

เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า หมายถึง การที่นักเรียนรายงานถึง ความรู้เชิงประเมินค่า ความรู้สึก ตลอดจนความพร้อมที่จะป้องกัน ตนจากความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ใน 2 ด้าน คือ ด้านการหลีกเลี่ยงคบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับ ยาบ้า และด้านการป้องกันตนจากสถานการณ์เสี่ยงต่อการเสพยาบ้า การทำกิจกรรมที่เหมาะสม ในเวลาว่าง เป็นต้น วัดโดยใช้แบบวัดประเภทมาตรประเมินรวมค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วย มาตรวัดประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัย คะแนนอยู่ระหว่าง 20 – 120 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงแสดงว่า เป็นผู้ที่มีเจตคติไม่ดีต่อยาบ้า และพร้อมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำ

ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า หมายถึง ความ ตั้งใจ หรือมุ่งมั่นที่จะป้องกันตนเองจากความเสี่ยง 2 ด้าน คือ การหลีกเลี่ยงคบเพื่อนที่เกี่ยวข้อง กับยาบ้าและการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด (เช่น ไม่เข้าไปอยู่ใน สถานการณ์ที่มีการเสพ มีการซื้อขายยาเสพติดและการทำกิจกรรมในยามว่างที่เหมาะสม เป็นต้น) วัดโดยใช้แบบวัดประเภทมาตรประเมินรวมค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น รวม 10 ข้อ แต่ละข้อ ประกอบด้วยมาตรวัดประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยคะแนนอยู่

ระหว่าง 10 – 60 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ แสดงว่า มีความพร้อมที่หลีกเลี่ยงการเสพยาบ้าต่ำ ผู้ที่ได้คะแนนสูง แสดงว่า มีความพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงการเสพยาบ้าสูง

พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า หมายถึง การกระทำของนักเรียนที่แสดงออกโดยการป้องกันตนเองจากความเสี่ยง 2 ด้าน คือ การหลีกเลี่ยงคบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้าและการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด (เช่น ไม่เข้าไปอยู่ในสถานที่ที่มีการเสพ มีการซื้อขายยาเสพติด และการทำกิจกรรมในยามว่างที่เหมาะสม เป็นต้น) วัดโดยใช้แบบวัดมาตราประเมินรวมค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคคำถาม 20 ข้อ แต่ละประโยค มีมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยคะแนน เท่ากับ 20 – 120 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่ป้องกันตนเองจากความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำ

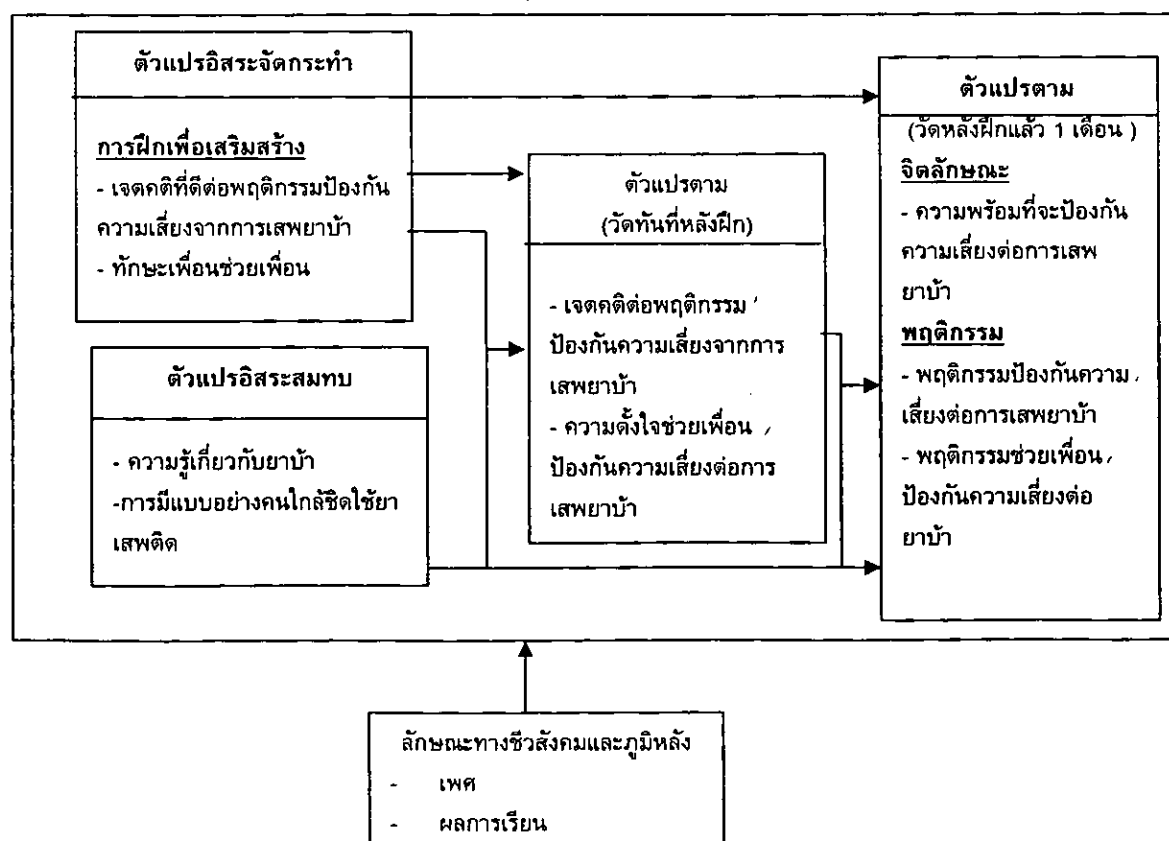
ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า หมายถึง ความมุ่งมั่นของนักเรียนที่จะช่วยเพื่อนลดความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ด้วยความตั้งใจที่จะ 1.) แนะนำชักชวนเพื่อนร่วมทำกิจกรรมที่เหมาะสม เช่น เล่นกีฬา ทำงานอดิเรก ที่สร้างสรรค์ 2.) ดักเตือนห้ามปราม ชัดขวางเพื่อนไม่ให้คบกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเสพ ซื้อหรือขายยาบ้า หรือเข้าไปในสถานที่ที่เสี่ยงต่อการถูกชักจูงให้เสพยาบ้า 3.) พุดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพ แลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับวิธีป้องกันตนจากการถูกล่อลวงให้ใช้ยาบ้า 4.) ช่วยเหลือร่วมมือกับโรงเรียนนรณรงค์ด้านภัยยาบ้าพร้อมสอดส่องพฤติกรรมของเพื่อนนักเรียน โดยการรายงานอาจารย์ผู้เกี่ยวข้องและขอคำปรึกษาจากครูอาจารย์ เพื่อแก้ไขปัญหาได้ทันเวลาที่พร้อมทั้งร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ด้านภัยยาเสพติดของโรงเรียน 5.) สนับสนุนให้กำลังใจเมื่อเพื่อนสามารถปฏิเสธการชักจูงให้สูบบุหรี่ ดื่มสุรา หรือทดลองสารบางอย่างที่สงสัยว่าจะเป็นยาเสพติด วัดโดยใช้แบบวัดประเภทมาตราประเมินรวมค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 15 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยมาตรวัดประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 15 ถึง 90 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูง แสดงว่า เป็นผู้ที่มีความตั้งใจช่วยเพื่อนลดความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำ

พฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า หมายถึง การกระทำกิจกรรมของนักเรียนร่วมกับกลุ่มเพื่อนในโรงเรียนเพื่อช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าหลายด้าน ดังนี้ 1.) แนะนำชักชวนเพื่อนร่วมทำกิจกรรมที่เหมาะสม เช่น เล่นกีฬา ทำงานอดิเรก ที่สร้างสรรค์ 2.) ดักเตือน ห้ามปราม ชัดขวางเพื่อนไม่ให้คบกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเสพ ซื้อหรือขายยาบ้า หรือเข้าไปในสถานที่ที่เสี่ยงต่อการถูกชักจูงให้เสพยาบ้า 3.) พุดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพ แลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับวิธีป้องกันตนจากการถูกล่อลวงให้ใช้ยาบ้า 4.) ช่วยเหลือร่วมมือกับโรงเรียนรณรงค์ด้านภัยยาบ้าพร้อมสอดส่องพฤติกรรมของเพื่อนนักเรียน โดยการรายงานอาจารย์ผู้เกี่ยวข้องและขอคำปรึกษาจากครูอาจารย์ เพื่อแก้ไขปัญหาได้ทันเวลาที่พร้อมทั้งร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ด้านภัยยาเสพติดของโรงเรียน 5.) สนับสนุนให้กำลังใจเมื่อเพื่อนสามารถปฏิเสธการชักจูงให้สูบบุหรี่ ดื่มสุรา หรือ

ทดลองสารบางอย่างที่สงสัยว่าจะเป็นยาเสพติด วัดโดยใช้แบบวัดประเภทมาตรประเมินรวมค่า ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยมาตรวัดประเมินรวมค่า รวม 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 20 ถึง 120 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงแสดงว่า เป็นผู้ที่ร่วมกับเพื่อนทำกิจกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า มากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำ

สรุป

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นเยาวชนวัยรุ่นเป็นวัยที่อยู่ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อที่เปราะบางที่สุดในชีวิต เป็นวัยที่อยากรู้อยากเห็นและอยากรลองอะไรที่ทำให้ตนเองดูเท่เด่นกว่าใคร มักพบเสมอว่าเด็กมักจะเริ่มทดลองยาเสพติดจาก เหล้า บุหรี่ ก่อนที่จะหันไปหา ยาเสพติดที่มีฤทธิ์แรงขึ้น การที่ประเทศมีนักเรียนและเยาวชนมาเป็นผู้ใช้ยาเสพติด ย่อมส่งผลกระทบต่ออย่างมากมายทั้งต่อตัวนักเรียน ครอบครัว ชุมชน ตลอดจนความมั่นคงของประเทศชาติ ดังนั้นผู้วิจัยเห็นความสำคัญจึงควรเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน โดยใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน มีตัวแปรอิสระจัดกระทำ 2 ตัวคือ การฝึกอบรมเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า และการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน จากการประมวลเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ลักษณะอื่นที่สำคัญกับพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด จึงสรุปเป็นภาพความสัมพันธ์ดังปรากฏในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

สมมติฐานในการวิจัย

จากการประมวลทฤษฎีและผลการวิจัยต่างๆ ทำให้สามารถตั้งสมมติฐานได้ดังนี้

1. กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก (วัดผลทันทีหลังฝึก) มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า (วัดติดตามผล 1 เดือน หลังการฝึก) มากกว่ากลุ่มนักเรียนเปรียบเทียบกับอีก 3 กลุ่ม
2. กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ผู้ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า (วัดผลทันทีหลังฝึก) ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า (วัดติดตามผล 1 เดือนหลังการฝึก) มากกว่ากลุ่มนักเรียนเปรียบเทียบกับอีก 7 กลุ่ม
3. กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ผู้ซึ่งมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า (วัดผลทันทีหลังฝึก) ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า (วัดติดตามผล 1 เดือนหลังการฝึก) มากกว่ากลุ่มนักเรียนเปรียบเทียบกับอีก 7 กลุ่ม
4. กลุ่มตัวแปรทำนายชุดที่ 1 ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า (จิตลักษณะฝึกใหม่) ร่วมกับกลุ่มตัวแปรทำนายชุดที่ 2 ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด (ปัจจัยสมทบ) และตัวทำนายชุดที่ 3 ได้แก่ ชุดที่รวมตัวแปรทำนายชุดที่ 1 และตัวแปรทำนายชุดที่ 2 รวม 4 ตัวทำนาย ร่วมกันสามารถทำนายตัวแปรตามซึ่งวัดติดตามผล 1 เดือน ได้แก่ ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ได้มากกว่าใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 หรือชุดที่ 2 เพียงลำพัง (กำหนดเกณฑ์ความแตกต่างของปริมาณการทำนายที่เท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 5)

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อประเมินประสิทธิผลการฝึกอบรมเจตคติที่ดีต่อการป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดและการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อต้องการทราบว่า การพัฒนาเจตคติและทักษะดังกล่าว สามารถก่อให้เกิดพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ได้หรือไม่ มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้คือ 1.กลุ่มตัวอย่าง 2. รูปแบบการทดลอง 3.การดำเนินการวิจัย 4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 5.การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งเพศชายและเพศหญิง จากโรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง คัดเลือกจากนักเรียนจำนวน 356 คน โดยให้นักเรียนตอบแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้แก่ คะแนน 93.66 (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 92.66 ± 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) เป็นเกณฑ์ในการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มคะแนนต่ำ ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 61 - 84 คะแนน กลุ่มคะแนนปานกลาง อยู่ระหว่าง 85 - 95 คะแนน และกลุ่มคะแนนสูง อยู่ระหว่าง 96 - 106 คะแนน ทำการคัดเลือกเฉพาะนักเรียนที่ได้คะแนนระดับปานกลางถึงต่ำ ได้นักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 109 คน จากนั้นทำการแบ่งชื่อนักเรียนออกเป็นกลุ่ม 4 กลุ่ม แล้วจับสลากกลุ่มนักเรียนอีกครั้ง ในกลุ่มนักเรียนที่ถูกจับสลากได้ครั้งแรกเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มที่จับฉลากได้ในลำดับต่อมาเป็นกลุ่มทดลองที่ 2 และ 3 และกลุ่มสุดท้ายเป็นกลุ่มควบคุม

รูปแบบการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรอิสระจัดกระทำ มี 2 ตัวคือ การฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน แต่ละตัวแปรแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ฝึก กับ ไม่ฝึก ดังแสดงในภาพประกอบ 2

เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า

		ฝึก	ไม่ฝึก	รวม
ทักษะเพื่อนช่วย เพื่อน	ฝึก	กลุ่มทดลอง ที่ 1 (29 คน)	กลุ่มทดลอง ที่ 3 (27 คน)	56
		กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	
	ไม่ฝึก	ที่ 2 (28 คน)	(25 คน)	53
		รวม	57	52

ภาพประกอบ 2 แสดงรูปแบบการทดลอง

ตามภาพประกอบดังกล่าว แบบแผนการทดลองจะมีกลุ่มทดลอง 3 กลุ่มและกลุ่มควบคุมอีก 1 กลุ่ม คือ

กลุ่มทดลอง ที่ 1 ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า และทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

กลุ่มทดลอง ที่ 2 ได้รับการฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า

กลุ่มทดลอง ที่ 3 ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

กลุ่มควบคุม ไม่ได้รับการฝึกทั้งสองด้านดังกล่าว แต่จะได้รับการฝึกกิจกรรมควบคุมกับกิจกรรมทดลอง คือ การสอนศิลปะ และพลศึกษา

แบบแผนการวิจัย

แบบแผนการวิจัยที่ใช้ในครั้งนี้ คือ Randomized Control Group Posttest Only Design (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540 : 65) โดยมีการดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอน ดังต่อไปนี้คือ

1.การลองทดลอง วัตถุประสงค์ 1. การลองทดลองเครื่องมือวัดตัวแปร เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือต่างๆ 2. การลองทดลองกิจกรรมการฝึกอบรม เพื่อตรวจสอบขั้นตอนและกระบวนการในการดำเนินกิจกรรมต่างๆและ เพื่อดูความสามารถในการใช้เครื่องมือวัดตัวแปรหรือการปฏิบัติในการทดลองของผู้ดำเนินการและผู้ช่วยวิจัย โดยเลือกกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะและคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บข้อมูลจริง การลองทดลองในครั้งนี้จะเลือกเฉพาะกิจกรรมที่สำคัญ ผลการทดลองนี้จะทำให้ทราบจุดบกพร่องในการดำเนินการทดลอง เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงสำหรับการทดลองจริงต่อไป

2.การทดลอง มีขั้นตอนดังนี้

1.การวัดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการวัดก่อนการทดลอง ประมาณ

1 สัปดาห์ การวัดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า เจตคติต่อพฤติกรรม ป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า การมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด

2.การสุมนักเรียนเข้ากลุ่มตัวอย่างและกลุ่มควบคุม จำนวน 4 กลุ่ม โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย ได้แก่ การจับชื่อนักเรียนที่ได้คะแนนปานกลางถึงต่ำ เข้ากลุ่ม จำนวน 4 กลุ่ม หลังจากนั้นจับสลากเลือกกลุ่ม เพื่อกำหนดให้เป็นกลุ่มทดลองที่ 1,2,3 และกลุ่มควบคุม

3.ดำเนินการทดลอง การทดลองครั้งนี้จะทำการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรม ป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า จำนวน 8 ชั่วโมง และการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน จำนวน 6 ชั่วโมง รวม 14 ชั่วโมง โดยทำการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าก่อนแล้วจึงฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ขั้นตอนการฝึกมีดังนี้

- กลุ่มทดลอง ที่ 1 และ 2 ฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ขณะที่กลุ่มทดลองที่ 3 และกลุ่มควบคุมฝึกกิจกรรมควบคุม ใช้เวลา 8 ชั่วโมง

- กลุ่มทดลอง ที่ 1 และ 3 ฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ขณะที่กลุ่มทดลองที่ 2 และ กลุ่มควบคุมฝึกกิจกรรมควบคุม ใช้เวลา 6 ชั่วโมง

4. การวัดผลหลังการฝึกอบรม ผู้วิจัยจะทำการวัด 2 ครั้ง วัดครั้งแรกทันทีหลังทำการฝึกอบรมแล้ว ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า สำหรับการวัดครั้งที่สอง เป็นการวัดเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าของนักเรียน หลังการฝึกอบรมแล้ว 1 เดือน ได้แก่ ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า

กลุ่มนักเรียนที่เข้ารับการฝึก จะถูกแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม โดยการจับสลากเข้ากลุ่มทั้ง 4 นี้ และมีการดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัย ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยในกลุ่มต่าง ๆ

ดำเนินการ	วัดตัวแปรอิสระสมทบ	ฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า	ฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน	วัดผลทันทีหลังฝึก	วัดติดตามผลหลังฝึก 1 เดือน
กลุ่มทดลองที่ 1	✓	✓	✓	✓	✓
กลุ่มทดลองที่ 2	✓	✓		✓	✓
กลุ่มทดลองที่ 3	✓		✓	✓	✓
กลุ่มควบคุม	✓			✓	✓

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ต้นแบบชุดฝึกอบรมและแบบวัดตัวแปรอิสระสมทบและตัวแปรตาม รายละเอียดเกี่ยวกับเครื่องมือทั้ง 2 ประเภทมีดังต่อไปนี้

ต้นแบบชุดฝึกอบรม : การฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

ในการวิจัยนี้ได้มีการสร้างชุดฝึก 2 ชุด รายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาชุดฝึกมีดังต่อไปนี้

1. การสร้างและพัฒนาชุดฝึกอบรมเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า มีขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ ได้แก่ 1.1 แนวคิดทฤษฎีและขั้นตอนการเปลี่ยนเจตคติของแมคไกวอร์ (McGuire) ที่ประมวลโดยดวงเดือน พันธุมนาวิน เพื่อพัฒนาหรือเสริมสร้างให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการป้องกันตนเองจากยาบ้า โดยวิธีการฝึกคือ มองเห็นโทษของการเสพยาบ้าจนเกิดความรู้สึกไม่ชอบและพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงการเสพยาบ้า สำหรับวิธีการดำเนินการเปลี่ยนเจตคติใช้การฝึกสนับสนุนและใช้การสร้างภูมิคุ้มกันโดยวิธีฝึกโจมตีอย่างอ่อน 1.2 ใช้เทคนิคขั้นตอนการเรียนรู้ตามทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม

1.2 สร้างกรอบแนวคิดของการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างเจตคติมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1.1 ขั้นพัฒนาความรู้เชิงประเมินค่า แบ่งเป็น ก.) พัฒนาความรู้เชิงประเมินค่า โดยรับรู้ถึงผลเสียของยาบ้าที่มีต่อร่างกาย ครอบครัว สังคม ข.) พัฒนาความรู้เชิงประเมินค่า โดยรับรู้ถึงข้อดี (ประโยชน์) ของพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า โดยรับรู้ถึงประโยชน์ของการกระทำที่เหมาะสมของพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า 1.2 ขั้นพัฒนาความรู้สึก ได้แก่ ความรู้สึก พอใจ – ไม่พอใจ ชอบ – หรือไม่ชอบ โดยกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกไม่ชอบยาบ้า 1.3 ขั้นความพร้อมที่จะกระทำ เป็นการพัฒนาหรือสนับสนุนให้มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า 1.4 ขั้นดำเนินการเปลี่ยนเจตคติที่ดีอยู่แล้ว โดยการฝึกสร้างภูมิคุ้มกันโดยการฝึกปฏิเสธและไม่เห็นด้วยกับการชักจูง

1.3 สร้างชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ประกอบด้วย 6 กิจกรรม ใช้เวลา 8 ชั่วโมง โดยแต่ละกิจกรรมมีการกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา ขั้นตอนการจัดกิจกรรม สื่อ และการประเมินผล

1.4 นำชุดฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างชุดฝึกอบรม ได้แก่ รศ.งามตา วรินทร์านนท์ ,อาจารย์อุษา ศรีจินดารัตน์ อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ และอาจารย์บุญเกื้อ ละอองปลิว ศึกษาพิเศษ 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ตรวจสอบให้คำแนะนำและนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้เหมาะสม

1.5 นำชุดฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ต้นแบบชุดฝึกอบรมเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า

ขั้นตอนการพัฒนา องค์ประกอบเจตคติ	กิจกรรมเปลี่ยน เจตคติ (-) → เจตคติ (+)	ขั้นตอนการดำเนินการ
1. ขั้นพัฒนาความรู้เชิงประเมินค่า (โทษ – ประโยชน์) 1.1 พัฒนาความรู้เชิงประเมินค่า - ผลเสีย (โทษ) ของยาบ้า	กิจกรรม 1.1 “พิษภัยของยาบ้า” จุดประสงค์ : รับรู้ถึงผลเสียของยาบ้าที่มีต่อร่างกาย ครอบครัว สังคม	สื่อ 1.วีดิทัศน์ “หนูทดลอง,เหยื่อ” 2. กรณีศึกษา เรื่อง “จอย” (5 นาที) 3. วีดิทัศน์ “อนาคตของชาติ” 4.ใบข่าว 1.2 “ระทึก 5 ช.ม.คลั่ง” 5.ใบงาน 1.1.1และ1.1.2 ยาบ้า ขั้นฝึก (1 ชั่วโมง 40 นาที) 1.วิทยากรแนะนำตัว พร้อมกล่าวนำใครรู้จักยาบ้าบ้าง แล้วมีชื่อว่าอะไรบ้างนอกจากยาบ้า จากนั้นกล่าวถึงสถิติที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น หลังผิด/ถูกล่อลวงให้ใช้ยาบ้าและสถิติการเข้ารักษา (5 นาที) 2.ฉายวีดิทัศน์ “ หนูทดลอง”และ “ เหยื่อ ” แล้วถามนักเรียนถึงผลเสียของการเสพยาบ้าที่มีต่อผู้เสพ (10 นาที.)
1.2 พัฒนาความรู้เชิงประเมินค่า ผลดี(ประโยชน์)ของพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า	กิจกรรม 1.2 ต้นแบบด้านยา - นรก จุดประสงค์ : 1.เรียนรู้แบบอย่างที่ดี 2.รับรู้การกระทำที่เหมาะสมของพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า 3.เห็นประโยชน์เรียนรู้ผลดีจากการกระทำที่เหมาะสม	สื่อ 1.ใบข่าว 1.2 “หนุ่ม – ชมพู- โย่ง” ต้นแบบด้านยานรก 2.ใบงาน 1.2 “ ฮีโร่ในดวงใจ” ขั้นฝึก (1 ชั่วโมง 7 นาที) 1.ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มละ 5 คน รวม 10 กลุ่ม ต่อจากนั้นวิทยากรอ่านข่าว “หนุ่ม – ชมพู- โย่ง” 2.วิทยากรให้นักเรียนหาผู้ที่ เป็นแบบอย่างที่ดีงามในดวงใจและอยากเลียนแบบ แล้วอธิบายว่าทำไมนักเรียนจึงอยากเลียนแบบตาม ใบงาน 1.2 (10 นาที) 3.ให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอ

ขั้นตอนการพัฒนา องค์ประกอบเจตคติ	กิจกรรมเปลี่ยน เจตคติ (-) → เจตคติบวก(+)	ขั้นตอนการดำเนินการ
2. ขั้นพัฒนาความรู้สึก (พอใจ - ไม่พอใจ,ชอบ - ไม่ชอบ)	กิจกรรม 2 “เส้นตาย” จุดประสงค์ : กระตุ้นให้เกิด ความรู้สึกไม่ชอบยาบ้า	สื่อ 1.วีดิทัศน์ “เส้นตาย - ใจสลาย” 2.ใบงาน เส้นตาย ขั้นฝึก (1 ชั่วโมง 10 นาที) 1.ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5 คน 2.ฉายวีดิทัศน์ “เส้นตาย”ให้นัก - เรียนดู จากนั้นให้นักเรียนบรรยาย ถึงความรู้สึกของผู้ติดยาบ้า ตาม ใบงาน 2 (5 นาที) เพื่อให้เกิด ความรู้สึกเกลียดชังยาบ้า 3.ให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอ ถึงความรู้สึกไม่ชอบต่อยาบ้า กลุ่มละ 4 นาที (48 นาที) 4.วิทยากรสรุปถึงผลเสียของยาบ้า ที่มีต่อผู้เสพ ครอบครัว ประเทศ ชาติและกล่าวถึงวิธีการป้องกันตน เองจากความเสี่ยงต่อการเสพยา บ้า (5 นาที)
3. ความพร้อมที่จะกระทำ 3.1 พัฒนาหรือสนับสนุนให้มี พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อ การเสพยาบ้า	กิจกรรม 3.1 “ คำขวัญ ” จุดประสงค์ : 1.มีความพร้อมหรือ แนวโน้มที่จะสนับสนุนพฤติกรรม ความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า 2.มีความพร้อมที่จะขัดขวาง พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อ การเสพยาบ้า	สื่อ 1.ใบกิจกรรมและใบงาน 3.1 คำขวัญ 2.ของรางวัล ขั้นฝึก (1 ชั่วโมง 20 นาที) 1.ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5 คน โดยนักเรียนทุกคนเขียนคำขวัญ เพื่อประกวดคำขวัญต่อต้านยาบ้า และวิธีป้องกันตนเอง (20 นาที) 2.ให้นักเรียนนำคำขวัญของตน อ่านให้เพื่อนทุกคนฟัง เมื่ออ่านจบ ให้ทุกคนปรบมือให้ จากนั้นให้นัก เรียนนำไปติดไว้ที่บอร์ด (60 นาที)
3.2 เกิดความรู้สึกภูมิใจพอใจ	กิจกรรม 3.2 “รางวัลแด่ผู้ชนะ” จุดประสงค์ : สร้างความรู้สึก พอใจ ภูมิใจจากกิจกรรมที่ทำไว้ แล้ว ให้รางวัลกิจกรรมการประ -	ขั้นดำเนินการตัดสิน (30 นาที) - ตัดสินให้รางวัลคำขวัญโดย พยายามให้ได้รางวัลให้มากที่สุด โดยมีรางวัลตามเกณฑ์ 3 ระดับ

ขั้นตอนการพัฒนา องค์ประกอบเจตคติ	กิจกรรมเปลี่ยน เจตคติน้อย → เจตคติมาก	ขั้นตอนการดำเนินการ
	กันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า	ให้เกิดความรู้สึกไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดทุกชนิด (9 นาที) 2.ให้วิทยากรเสนอประเด็นบวกให้นักเรียนทั้งหมดเป็นฝ่ายค้นหาข้อมูลมาหักล้างและลดประเด็นที่น่าเชื่อถือของประเด็นที่ได้นำเสนอไว้ (วิทยากรต้องเสนอประเด็นหัวข้อย่อยให้หลากหลายแนวคิด) 3.วิทยากรสรุปวิธีดำเนินการเปลี่ยนเจตคติและสรุปกิจกรรมทั้งหมด

2. การสร้างและพัฒนาต้นแบบชุดฝึกอบรมทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน มีขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ได้แก่ แนวคิดทฤษฎีของแมคไกวร์ เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

2.2 ใช้เทคนิคขั้นตอนการเรียนรู้ตามทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม

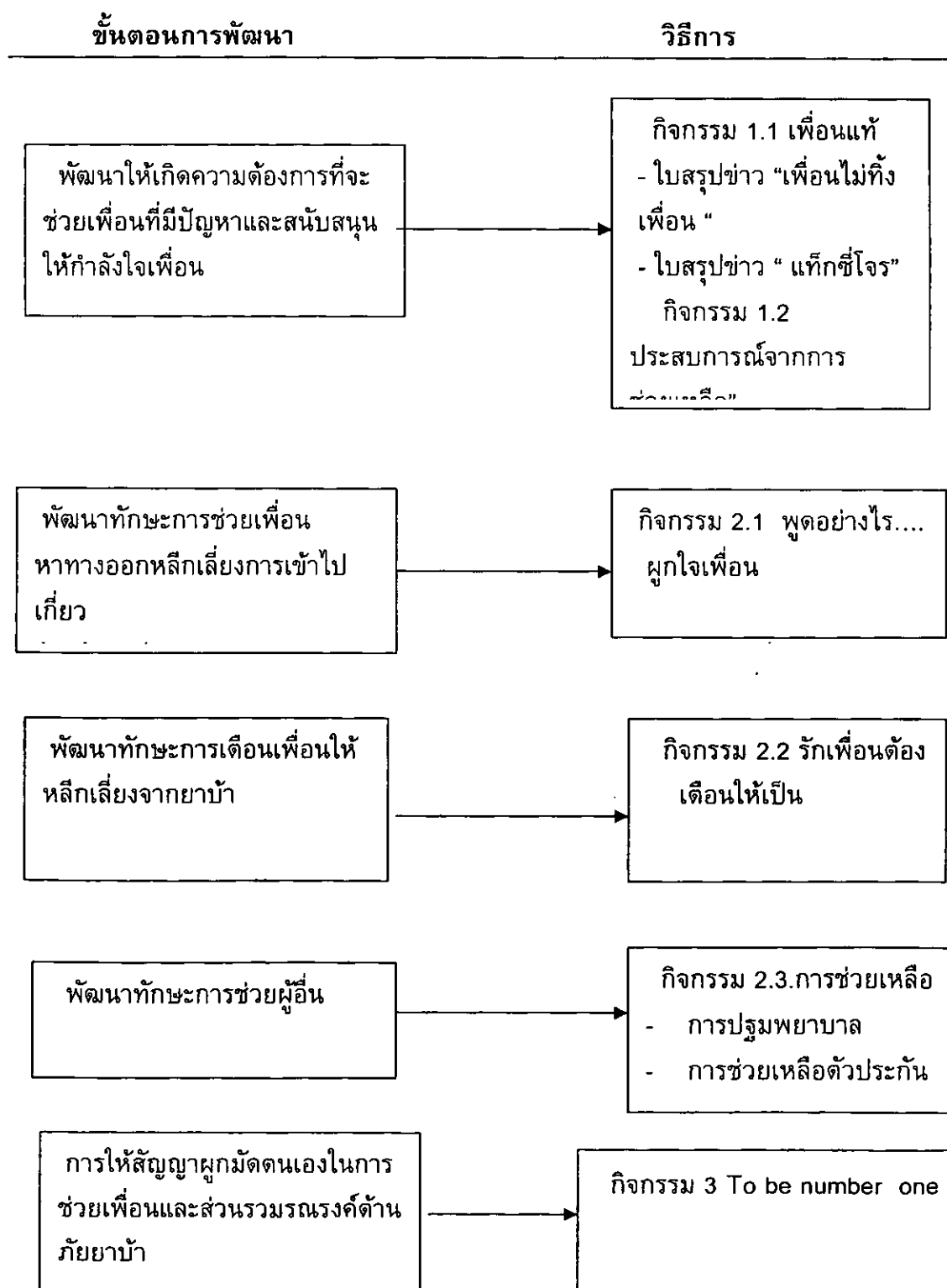
2.3 สร้างกรอบแนวคิดของการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1.) ขั้นพัฒนาให้เกิดความต้องการที่จะช่วยเพื่อนที่มีปัญหาและสนับสนุนให้กำลังใจเพื่อนโดยให้ตระหนักถึงคุณค่าของการช่วยเพื่อน 2.) ขั้นพัฒนาทักษะการช่วยเพื่อนหาทางออกจากการหลีกเลี่ยงการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาบ้า โดยการใช้คำพูดชักชวนให้ผู้ฟังปฏิบัติตามและ 3.) ขั้นพัฒนาทักษะการเตือนเพื่อนให้หลีกเลี่ยงจากยาบ้า 4.) ขั้นพัฒนาทักษะการช่วยผู้อื่น โดยการฝึกทักษะในการป้องกันตนเองและช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อพบว่ากำลังถูกทำร้าย 5.) ขั้นการให้สัญญาผูกมัดตนเองในการช่วยเพื่อนและส่วนร่วมร่วมรณรงค์ด้านยาบ้า โดยการกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกในการร่วมรณรงค์ต่อต้านยาบ้าในโรงเรียน

2.4 สร้างต้นแบบชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ประกอบด้วย 6 กิจกรรม ใช้เวลา 6 ชั่วโมง โดยแต่ละกิจกรรมมีการกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา ขั้นตอนการจัดกิจกรรม สื่อ และการประเมินผล

2.5 นำต้นแบบชุดฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างชุดฝึกอบรม ได้แก่ รศ.งามตา วณิชานนท์ , อาจารย์อุษา ศรีจินดารัตน์ อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ อาจารย์บุญเกื้อ ละอองปลิว ศึกษานิเทศก์ 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ตรวจสอบให้คำแนะนำและนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้เหมาะสม

2.6 นำต้นแบบชุดฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพัฒนเวชศึกษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบขั้นตอนและกระบวนการในการดำเนินกิจกรรมและดูความเหมาะสมของกิจกรรม อุปกรณ์ คำถามที่ใช้กับนักเรียน ระยะเวลา ตลอดจนความสามารถในการปฏิบัติการของผู้ดำเนินการ (ผู้ช่วยวิจัย) แล้วผู้วิจัยนำมาพัฒนาปรับปรุงให้สมบูรณ์และเขียนเป็นฉบับจริง

แผนผังพัฒนาทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

ต้นแบบชุดฝึกอบรมทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

ขั้นตอนการพัฒนา	กิจกรรม	ขั้นตอนการดำเนินการ
1. พัฒนาให้เกิดความต้องการที่จะช่วยเพื่อนที่มีปัญหาและสนับสนุนให้กำลังใจเพื่อน	กิจกรรม 1 “เพื่อนไม่ทิ้งเพื่อน” จุดประสงค์ : เพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าของการช่วยเพื่อน	สื่อ 1.ใบสรุปข่าว “เพื่อนไม่ทิ้งเพื่อน” 2. ใบสรุปข่าว “เท็กซัสโจร” 3.ใบงาน 1. คุณค่าของการช่วยเพื่อน ขั้นฝึก (1 ชั่วโมง) 1.บทนำ (5 นาที) วิทยากรอ่านสรุปข่าวเพื่อนไม่ทิ้งเพื่อนแล้วถามนักเรียนว่านักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรจากเรื่องที่อ่านจบไป แล้วให้นักเรียนแสดงความรู้สึกตามใบงาน 3.2 (5 นาที) 2.ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5 คน เลือกเหตุการณ์ประทับใจจากการได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นและจากการที่นักเรียนไปช่วยเหลือผู้อื่นมาแล้วแลกเปลี่ยนกัน (5 นาที) 3.ให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอกลุ่มละ 3 นาที โดยกลุ่มที่สืบทอดๆ มาให้นำเสนอเสริมส่วนที่ต่างไปจากกลุ่มแรกๆ 4 กลุ่ม (20 นาที)
2.พัฒนาทักษะการช่วยเพื่อน หาทางออกหลีกเลี่ยงการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาบ้า 2.1 พัฒนาวิธีการพูดผูกใจเพื่อน	กิจกรรม 2.1 “พูดอย่างไร.....ผูกใจเพื่อน” จุดประสงค์ : เพื่อพัฒนาการใช้คำพูดชักชวนให้ผู้ฟังปฏิบัติตาม	สื่อ 1.ใบความรู้ “หลักการพูด” 2.ใบงาน 2.1 “พูดอย่างไรผูกใจ - เพื่อน” ขั้นฝึก (30 นาที) 1.แบ่งกลุ่มๆละ 2 คน ให้นักเรียนช่วยกันเลือกคำพูดให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ แล้วเลือกคำพูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์และวัตถุประสงค์ ตามใบงาน 2.1 2.วิทยากรถามแต่ละกลุ่มถึงการเลือกใช้คำพูดในการชักชวนเพื่อน 3.วิทยากรกล่าวสรุปถึงประโยชน์ของการเลือกใช้คำพูดและการนำไปใช้

ขั้นตอนการพัฒนา	กิจกรรม	ขั้นตอนการดำเนินการ
2.2. พัฒนาทักษะการเตือนเพื่อนให้หลีกเลี่ยงจากยาบ้า	กิจกรรม 2.2 “ รักเพื่อนต้องเตือนให้เป็น “ จุดประสงค์ : 1. เพื่อวิเคราะห์ - สถานการณ์ที่ควรเตือนเพื่อนได้ 2. พัฒนาทักษะการเตือนเพื่อนให้หลีกเลี่ยงจากยาบ้า	สื่อ 1.ใบความรู้ 2.2.1 หลักการเตือน 2.ใบสถานการณ์จำลอง 2.2.2 ไปสุบยา กันเถอะ 3.ใบงาน 2 .2. 1 รักเพื่อนต้องเตือนให้เป็น 4.ใบงาน 2.2.2 สถานการณ์ต่างๆ ขั้นฝึก (1 ชั่วโมง 15 นาที) 1.บทนำ (5 นาที) วิทยากรถามนักเรียนเคยพบเพื่อนกำลังทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม พร้อมสอนหลักการเตือน 2.ให้นักเรียน 2 คน แสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์จำลอง (5 นาที) 3.ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5 คน วิเคราะห์ตามการแสดงบทบาทสมมติ (10 นาที) 4.ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาการฝึกทักษะการเตือนเพื่อนตามสถานการณ์ที่กำหนดตามใบงาน 2.2 กลุ่มละ 5 นาที (50 นาที) 5.วิทยากรสรุปถึงการเตือนที่ประสบความสำเร็จ (5 นาที) ขั้นฝึก (45 นาที) 1. วิทยากรมาสาธิตช่วยเหลือและการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เช่น เป็นลม /แขนหัก /มีแผล (10 นาที) 2. วิทยากรสาธิตการช่วยเหลือ เมื่อครูฝึกถูกคนร้ายเมายา บ้า ล็อคคอจี้เป็นตัวประกัน(20 นาที) ขั้นฝึก 1. วิทยากรสาธิตการปฐมพยาบาลเบื้องต้น (10นาที) แล้วให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ (10นาที) 2. วิทยากรสร้างสถานการณ์คนร้ายเมายา บ้า ใช้ปืนล็อคคอครูฝึก
2.3 พัฒนาทักษะการช่วยผู้อื่น	กิจกรรม 2.3. การปฐมพยาบาลและทักษะช่วยเพื่อนเมื่อถูกคนร้ายเมายา บ้าจี้เป็นตัวประกัน จุดประสงค์ : เพื่อฝึกทักษะในช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อพบที่กำลังได้รับบาดเจ็บและกำลังถูกทำร้าย	

ขั้นตอนการพัฒนา	กิจกรรม	ขั้นตอนการดำเนินการ
3. การให้สัญญาผูกมัดตนเองในการช่วยเพื่อนและส่วนรวม ร่วมรณรงค์ด้านภัยยาบ้า	กิจกรรม " To be number one" จุดประสงค์ : เพื่อกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกในการร่วมรณรงค์ต่อต้านยาบ้าในโรงเรียน	เป็นตัวประกัน พร้อมสอนวิธีให้การช่วยเหลือ 3.วิทยาการสรุปเหตุการณ์และวิธีให้การช่วยเหลือ (5 นาที) สื่อ 1. วิดีทัศน์ " กิจกรรม To be number one " 2. ใบงาน 3.1 " กิจกรรม To be number one " 3. ใบงาน " เราทำได้ " ขั้นฝึก (30 นาที) 1.บทนำวิทยาการกล่าวนำถึงโครงการรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในทุกระดับของมหัพภาคระดับราชภัฏวิทยา พร้อมฉายวิดีโอทัศน์กิจกรรมโครงการ To be number one เพื่อให้ดูวิธีการป้องกันตนเองจากยาเสพติด / การแสดงออก / การใช้เวลาว่าง / การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด (5 นาที) 2.ให้นักเรียนทุกคนทำกิจกรรมตามใบงาน 3.1 กิจกรรมของ To Be number one จากนั้นให้นักเรียนแบ่งกลุ่มละ 5 คนวิเคราะห์ถึงกิจกรรม/ แผนงาน/ โครงการ ที่จะร่วมกันรณรงค์ต่อต้านยาบ้าในโรงเรียนของนักเรียน (5 นาที) 3.ให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอกิจกรรม/ แผนงาน / โครงการรณรงค์ต่อต้านยาบ้าในโรงเรียนกลุ่มละ 2 นาที (20 นาที) 5.วิทยาการสรุปถึงกิจกรรม/ แผนงาน โครงการ ของแต่ละกลุ่ม พร้อมการประเมินผล (5 นาที)

เครื่องมือวัดตัวแปรอิสระสมทบและตัวแปรตาม

ในการวิจัยนี้ได้มีการวัดตัวแปร ทั้งสิ้น 7 ตัวแปร จัดเป็นตัวแปรอิสระสมทบ 2 ตัวแปร มีแบบวัด 2 ชนิด และตัวแปรซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการเข้ารับการฝึกอบรม 2 ตัวแปร มีแบบวัด 2 ชนิด เป็นตัวแปรจิตลักษณะ 1 ตัวแปรมีแบบวัดเดียว และตัวแปรที่เป็นลักษณะพฤติกรรม 2 ตัวแปร มีแบบวัด 2 ชนิด รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของแบบวัดมีดังต่อไปนี้

1. แบบวัดความรู้เกี่ยวกับยาบ้า เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยนำมาจากแบบวัดของ เกษม จันทกร (2541) ลักษณะของประโยคคำถามเกี่ยวกับโทษของการเสพยาบ้า ผลเสีย หรือฤทธิ์ของยาบ้าที่มีผลต่อตัวผู้เสพ สังคมและประเทศชาติโดยรวม ประโยคคำถามเป็น ลักษณะเลือกตอบ ถูกต้องและไม่ถูกต้อง จำนวน 15 ข้อ และทำการประเมินความมั่นใจในการตอบแต่ละข้อคำถาม เกณฑ์การให้คะแนน ข้อความคำตอบนั้น “ ถูกต้อง “ ตอบว่าถูก เท่ากับ 2 คะแนน และถ้าตอบว่าผิด เท่ากับ 1 คะแนน ถ้ามั่นใจในคำตอบมาก จะได้คะแนน 3 คะแนน ปานกลาง 2 คะแนน และน้อย 1 คะแนน แล้วนำคะแนนทั้งสองประโยคมาคูณกัน สำหรับข้อความคำตอบนั้น “ ไม่ถูกต้อง “ ตอบว่าผิด เท่ากับ 2 คะแนน และถ้าตอบว่าถูก เท่ากับ 1 คะแนน แบบวัดชุดนี้มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .62 เมื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 100 แบบวัดฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .62

ตัวอย่างประโยคคำถาม

----- (0) สภาพแวดล้อมเดิมไม่มีผลต่อการหวนกลับไปเสพยาใหม่

นักเรียนมีความมั่นใจในคำตอบที่ให้.....มาก.....ปานกลาง.....น้อย

----- (00) การเสพยาบ้าโดยการสูบมีผลต่อร่างกายน้อยกว่าการกิน

นักเรียนมีความมั่นใจในคำตอบที่ให้.....มาก.....ปานกลาง.....น้อย

2. แบบวัดการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยนำมาจากแบบวัดการมีแบบอย่างผู้ใหญ่ใกล้ชิดใช้สารเสพติดของ เกษม จันทกร (2541) ลักษณะของ ประโยคคำถามเป็นการรายงานว่าตนมีบิดามารดา หรือผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด หรือการเลียนแบบคนอื่น ๆ ที่มีการใช้สารเสพติด จำนวน 12 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วย ประโยคบอกเล่า 1 ประโยคและ มาตราส่วนประเมินค่า จาก “ จริงที่สุด “ ถึง “ ไม่จริงเลย “ มีพิสัยคะแนนอยู่ ระหว่าง 12 ถึง 72 คะแนน แบบวัดฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .64 เมื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 100 แบบวัดฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .66

ตัวอย่างประโยคคำถาม

(0) ฉันเห็นพ่อ แม่ ดื่มสุรา/หรือเบียร์ จนเมาหลายครั้ง

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

(00) ฉันมีญาติผู้ใหญ่บางคนที่ใช้ยาบ้า

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวกผู้ตอบจะได้คะแนน 6 ถึง 1

จากคำตอบ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบผู้ตอบจะได้คะแนนตรงกันข้าม

3. แบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า

เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะของประโยคคำถามเป็นการรายงานถึงความรู้ ความรู้สึก ตลอดจนความพร้อมที่จะป้องกันตนจากความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า 2 ด้าน คือ ด้านการหลีกเลี่ยงคบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้าและการป้องกันตนจากสถานการณ์เสี่ยงต่อการเสพยาบ้า จำนวน 28 ข้อ แต่ละข้อ ประกอบด้วยประโยคบอกเล่า 1 ประโยค และมาตราส่วนประเมินค่า จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ในการหาคุณภาพเครื่องมือผู้วิจัยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 100 คน คัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total correlation) อยู่ระหว่าง .35 - .62 ได้คัดเลือกมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ จำนวน 20 ข้อ พิสัยคะแนน อยู่ระหว่าง 20 ถึง 120 คะแนน แบบวัดฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .85

ตัวอย่างประโยคคำถาม

(0) การเสพยาบ้าจะทำให้ฉันมีเพื่อนมากขึ้น

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

(00) ฉันเกลียดคนที่เสพยาบ้า

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวกผู้ตอบจะได้คะแนน 6 ถึง 1

จากคำตอบ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบผู้ตอบจะได้คะแนนตรงกันข้าม

4. แบบวัดพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า เป็นแบบวัดที่

ผู้วิจัยสร้างขึ้นลักษณะของประโยคคำถามเป็นการรายงานถึงการทำของนักเรียนที่แสดงออกโดยการป้องกันตนเองจากความเสี่ยง 2 ด้าน คือ การหลีกเลี่ยงคบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้าและการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด จำนวน 26 ข้อ แต่ละข้อ ประกอบด้วยประโยคบอกเล่า 1 ประโยค และมาตราส่วนประเมินค่า จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ในการหาคุณภาพเครื่องมือผู้วิจัยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 100 คน คัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total correlation)

อยู่ระหว่าง .30 - .63 ได้คัดเลือกมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ จำนวน 20 ข้อ พิสัยคะแนน อยู่ระหว่าง 20 ถึง 120 คะแนน แบบวัดฉบับนี้มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .84

ตัวอย่างประโยคคำถามการหลีกเลี่ยงคบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า

(0) ฉันมักจะเลือกคบเพื่อนที่ไม่เสพยาบ้า

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ตัวอย่างประโยคคำถามการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการใช้ยาบ้า

(00) เมื่อมีเวลาว่าง ฉันชอบทำงานอดิเรก เช่น ฟังเพลง ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ
 ประดิษฐ์สิ่งของอยู่ที่บ้าน

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวกผู้ตอบจะได้คะแนน 6 ถึง 1

จากคำตอบ“จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ถ้าเป็นข้อความทางลบผู้ตอบจะได้คะแนนตรงกันข้าม

5. แบบวัดความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะของประโยคคำถามเป็นการรายงานถึงความมุ่งมั่นของนักเรียนที่จะช่วยเพื่อนลดความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า 5 ด้าน คือ แนะนำชักชวนเพื่อนร่วมทำกิจกรรมที่เหมาะสม ดักเตือนห้ามปรามขัดขวางเพื่อนไม่ให้คบกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเสพ ชื้อ หรือขายยาบ้า พุดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพ ช่วยเหลือร่วมมือกับโรงเรียน องค์กรด้านภัยยาบ้า สอดส่องพฤติกรรมของเพื่อนนักเรียนและสนับสนุนให้กำลังใจเมื่อเพื่อนสามารถปฏิเสธการชักจูงให้สูบบุหรี่ ดื่มสุรา หรือทดลองสารบางอย่างที่สงสัยว่าจะเป็นยาเสพติด จำนวน 24 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคบอกเล่า 1 ประโยค และมาตราส่วนประเมินค่าจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ในการหาคุณภาพเครื่องมือผู้วิจัยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 100 คน คัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total correlation) อยู่ระหว่าง .34 - .70 ได้คัดเลือกมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ จำนวน 15 ข้อ มีพิสัยคะแนน อยู่ระหว่าง 15 ถึง 90 คะแนน แบบวัดฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .85

ตัวอย่างประโยคคำถาม

(0) ฉันอยากเข้าร่วมกิจกรรมอื่นมากกว่ากิจกรรมรณรงค์ช่วยเพื่อนด้านภัยของยาเสพติด

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

(00) ฉันยินดีที่จะรับฟังปัญหาชีวิตที่เพื่อนบางคน อยากระบายให้ฟัง

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก ผู้ตอบจะได้คะแนน 6 ถึง 1 จากคำตอบ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบผู้ตอบจะได้คะแนนตรงกันข้าม

6. แบบวัดความพร้อมในการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นการรายงานถึงความตั้งใจหรือมุ่งมั่นที่จะป้องกันตนเองจากความเสี่ยงด้านการหลีกเลี่ยงคบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้าและสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด จำนวน 10 ข้อ ลักษณะของประโยคคำถามเป็นการรายงานถึงความตั้งใจของนักเรียนในการเพิกเฉย หลีกเลี่ยง และต่อต้านการเสพติด จำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคบอกเล่า 1 ประโยคและมาตราส่วนประเมินค่า จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ในการหาคุณภาพเครื่องมือผู้วิจัยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 100 คน คัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total correlation) อยู่ระหว่าง .25 - .50 มีพิสัยคะแนน อยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน แบบวัดฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .69

ตัวอย่างประโยคคำถาม

(0) ฉันอยากจะทดลองเสพติดยาบ้าสักครั้ง

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

(00) ฉันตั้งใจที่จะฟังหรืออ่านข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับยาบ้าเสมอ เพื่อทราบวิธีป้องกันตนจากสิ่งนี้ทันที

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก ผู้ตอบจะได้คะแนน 6 ถึง 1 จากคำตอบ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบผู้ตอบจะได้คะแนนตรงกันข้าม

7. แบบวัดพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นลักษณะของประโยคคำถาม เป็นการรายงานถึงการกระทำกิจกรรมของนักเรียนร่วมกับกลุ่มเพื่อนในโรงเรียนเพื่อช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด คือ

แนะนำชักชวนเพื่อนร่วมทำกิจกรรมที่เหมาะสม ดักเตือนห้ามปรามขัดขวางเพื่อนไม่ให้คบกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเสพติด หรือขายยาบ้า พูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพ ช่วยเหลือร่วมมือกับโรงเรียนรณรงค์ด้านภัยยาบ้า สอดส่องพฤติกรรมของเพื่อนนักเรียนและสนับสนุนให้กำลังใจเมื่อเพื่อนสามารถปฏิเสธการชักจูงให้สูบบุหรี่ ดื่มสุรา หรือทดลองสารบางอย่างที่สงสัยว่าจะเป็นยาเสพติด จำนวน 25 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคบอกเล่า 1 ประโยค และมาตราส่วนประเมินค่า จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ในการหาคุณภาพเครื่องมือผู้วิจัยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 100 คน คัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total correlation) อยู่ระหว่าง .31 - .59 ใน

การวิจัยนี้ จำนวน 20 ข้อ พิสัยคะแนน อยู่ระหว่าง 20 ถึง 120 คะแนน แบบวัดฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .87

ตัวอย่างประโยคคำถาม

(0) ฉันช่วยครูและเพื่อนจัดกิจกรรมรณรงค์ด้านภัยยาบ้าในโรงเรียนของเรา

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

(00) ฉันสนับสนุนเพื่อนให้สูบบุหรี่และทดลองยาบางอย่าง

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก ผู้ตอบจะได้คะแนน 6 ถึง 1 จากคำตอบ“จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบผู้ตอบจะได้คะแนนตรงกันข้าม

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดที่มีผู้สร้างไว้แล้วและผู้วิจัยสร้างแบบวัดเอง นำมาทำการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1.การหาค่าความเที่ยงตรง

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจเป็นอย่างดีในเรื่องเนื้อหาของสิ่งที่ต้องการวัด ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดแต่ละฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใหม่ว่ามีเนื้อหาครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการหรือไม่และภาษาสำนวนของข้อความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้แบบวัดสมบูรณ์มากที่สุดก่อนนำไปใช้

2.การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination)

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดที่สร้างใหม่ มาหาค่าอำนาจจำแนก โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีความคล้ายคลึงกลุ่มตัวอย่างจริง แล้วนำผลที่ได้มาคำนวณโดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item – total correlation) (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ 2540 : 160) ของแต่ละข้อคำถาม คัดเลือกข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์และพิจารณาให้มีเนื้อหาครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการ

3.การหาความเชื่อมั่น

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดประเภทมาตรประเมินรวมค่าที่ใช้ในงานวิจัยนี้ทั้งหมด หลังจากได้หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อแล้ว เลือกเฉพาะข้อที่มีค่าสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แล้วนำข้อคำถามทั้งหมดนำมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) แบบครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540 : 125 –126)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยนี้ได้ทำการประมวลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ได้แก่

1. สถิติพื้นฐานค่าเฉลี่ย ร้อยละ เพื่อแสดงลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง
2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two – way analysis of variance) เมื่อพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จะทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยทีละคู่ด้วยวิธีแอลเอสดี (Least – Significant Different) ใช้ทดสอบสมมุติฐานข้อ 1
3. การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three – way analysis of variance) เมื่อพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จะทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยทีละคู่ด้วยวิธีแอลเอสดี (Least – Significant Different) ใช้ทดสอบสมมุติฐานข้อ 2 และ 3
4. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐานและแบบเป็นขั้น (Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis) ใช้ทดสอบสมมุติฐานข้อ 4 โดยกำหนดเกณฑ์ความแตกต่างของปริมาณการทำนายที่เท่ากับหรือมากกว่า ร้อยละ 5

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในข้อ 2, 3 และ 4 จะมีการวิเคราะห์ทั้งในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง (ในที่นี้ คือ เพศ และผลการเรียน) เพื่อให้ได้ผลวิจัยที่ชัดเจนยิ่งขึ้น สำหรับผลที่พบนัยสำคัญจะแสดงสัญลักษณ์ คือ *

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงทดลอง เรื่อง “ผลการเสริมสร้างเจตคติและฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” มีจุดมุ่งหมาย 3 ประการ คือ ประการแรก ต้องการศึกษาประสิทธิผลของการฝึกอบรมเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนแก่นักเรียนในปริมาณต่าง ๆ กันที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ประการที่สอง เพื่อศึกษาบทบาทของปัจจัยเชิงเหตุสมทบรวมกับการฝึกอบรมที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าในนักเรียนประเภทต่าง ๆ และประการที่สาม เพื่อศึกษาอิทธิพลร่วมระหว่างจิตลักษณะที่ฝึกใหม่กับปัจจัยเชิงเหตุสมทบรวมที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าในนักเรียนประเภทต่าง ๆ ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ 3 กลุ่ม คือ กลุ่ม 1 ตัวแปรอิสระจัดกระทำ ได้แก่ การฝึกอบรมเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า และการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในการดำเนินการวิจัยเชิงทดลอง ได้ทำการฝึกนักเรียนเพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและฝึกเสริมสร้างทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า โดยแบ่งกลุ่มผู้รับการฝึกออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ฝึกทั้งสองด้าน (กลุ่มฝึก 100 %) กลุ่มที่ 2 ฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าเพียงด้านเดียว 50 % และทำกิจกรรมควบคุมอีก 50 % (กลุ่มฝึก 50 % A) กลุ่มที่ 3 ฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าเพียงด้านเดียว 50 % และทำกิจกรรมควบคุมอีก 50 % (กลุ่มฝึก 50 % B) และกลุ่มที่ 4 ทำกิจกรรมควบคุมทั้งหมด (กลุ่มฝึก 0 %) กลุ่ม 2 ตัวแปรอิสระสมทบ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด กลุ่มที่ 3 ตัวแปรอิสระจัดประเภท ได้แก่ เพศและผลการเรียน ส่วนตัวแปรตามมี 2 กลุ่ม ประกอบด้วย ตัวแปรจิตลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และพฤติกรรม 2 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า รวมตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 11 ตัวแปร โดยมีบุคคลเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ ซึ่งได้แก่ นักเรียนที่คัดเลือกจากการตอบแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าที่คะแนนอยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำ จำนวน 109 คน

ในบทนี้มุ่งให้รายละเอียดเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งมีการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ตอนที่หนึ่ง ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนจิตลักษณะและคะแนนพฤติกรรมของนักเรียน โดยพิจารณาตามประเภทและ

ปริมาณการฝึกที่นักเรียนได้รับ **ตอนที่สอง** ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบจิตลักษณะและพฤติกรรมของนักเรียน พิจารณาตามประเภทและปริมาณการฝึกที่นักเรียนได้รับร่วมกับความรู้เกี่ยวกับยาบ้า หรือการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two Way Analysis of Variance) ในตอนที่หนึ่งสำหรับตอนที่สอง ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three Way Analysis of Variance) และเมื่อพบนัยสำคัญของความแปรปรวนทำการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดี (Least Significant Different) **ตอนที่สาม** ทำการตรวจสอบว่าตัวแปรตาม 2 ตัว (วัดทันทีหลังการฝึก) ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ร่วมกับตัวแปรอิสระสมทบ 2 ตัว ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับยาบ้าและการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด มีอำนาจในการทำนายตัวแปรตาม (วัด 1 เดือนหลังการฝึก) คือ ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยแบ่งตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง มากน้อยเพียงใด ด้วยวิธีถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐานและแบบเป็นขั้น (Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis) ในการวิเคราะห์ด้วยสถิติดังกล่าวข้างต้น ผลที่พบนัยสำคัญจะแสดงด้วยสัญลักษณ์ * แสดงว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สำหรับปริมาณการทำนายที่แตกต่างกันเท่ากับหรือมากกว่า ร้อยละ 5 ก็ใช้สัญลักษณ์ * ด้วย

ก่อนเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานในการวิจัย ขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ลักษณะเบื้องต้นของนักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้เข้าใจลักษณะภูมิหลังที่สำคัญของกลุ่มตัวอย่างและเป็นประโยชน์ต่อการแบ่งกลุ่มย่อยได้อย่างเหมาะสมต่อไป

4.1 ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ทำการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นระหว่างเดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ 2547 รวมจำนวนทั้งสิ้น 109 คน ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการวัดตัวแปรต่างๆ 3 ครั้ง คือ 1. เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า เพื่อคัดเลือกนักเรียนมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง 2. วัดภายหลังการฝึกอบรมทันที 3. วัดติดตามหลังจากฝึกอบรมแล้ว 1 เดือน จากผลการวิเคราะห์พบลักษณะเบื้องต้นของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

4.1.1 ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาลักษณะทางชีวสังคม 2 ตัว คือ เพศและผลการเรียนจากการวิเคราะห์คะแนนในกลุ่มนี้ด้วย สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย พบว่าเป็นเพศชาย จำนวน 66 คน (ร้อยละ 60.55) เพศหญิง จำนวน 43 คน (ร้อยละ 39.45) ผลการเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA) อยู่ระหว่าง 1.00 – 2.00 จำนวน 35 คน (ร้อยละ 32.11) อยู่ระหว่าง 2.01 – 3.00 จำนวน 60 คน (ร้อยละ 55.05) อยู่ระหว่าง 3.01 – 4.00 จำนวน 14 คน (ร้อยละ 12.84)

แบ่งเป็นผลการเรียนต่ำ มีจำนวน 51 คน (ร้อยละ 46.79) ผลการเรียนสูง จำนวน 58 คน (ร้อยละ 53.21) (ตาราง 1)

4.1.2 ตัวแปรอิสระสมทบ

ในการวิจัยครั้งนี้ได้นำปัจจัยเชิงสาเหตุตามธรรมชาติอาจเป็นจิตลักษณะเดิมหรือประสบการณ์เดิมที่ติดตัวผู้ถูกศึกษามาก่อนเข้ารับการฝึก ที่คาดว่าจะจะเป็นสาเหตุร่วมกับตัวแปรอิสระจัดกระทำที่อาจส่งผลต่อตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับยาบ้าและการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด จากการวิเคราะห์คะแนนในกลุ่มนี้ด้วยสถิติพื้นฐาน (ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน) ปรากฏผลว่า 1) ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า พิสัยอยู่ระหว่าง 39 ถึง 81 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 63.73 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.07 แบ่งเป็นช่วงที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้าต่ำ จำนวน 56 คน (ร้อยละ 51.38) และความรู้เกี่ยวกับยาบ้าสูง จำนวน 53 คน (ร้อยละ 48.63) (ตาราง 1) 2) การมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด พิสัยอยู่ระหว่าง 39 ถึง 72 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 55.44 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.11 แบ่งเป็นผู้ที่ตอบได้คะแนนต่ำ แสดงว่า มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก จำนวน 50 คน (ร้อยละ 45.87) และผู้ที่ตอบได้คะแนนสูง แสดงว่า มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย จำนวน 59 คน (ร้อยละ 54.13) (ตาราง 1)

ตาราง 1 ค่าสถิติข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง และข้อมูลสมทบ

ลักษณะทั่วไป		จำนวน (109 คน)	ร้อยละ (100)
เพศ	ชาย	66	60.55
	หญิง	43	39.45
ผลการเรียน	ต่ำ	51	46.79
	สูง	58	53.21
ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า	น้อย (39 – 64 คะแนน)	56	51.38
	มาก (65 – 81 คะแนน)	53	48.63
การมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด	น้อย (39 – 56 คะแนน)	50	45.87
	มาก (57 – 72 คะแนน)	59	54.13

4.1.3 จิตลักษณะ

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาจิตลักษณะ 3 ด้านได้แก่ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรม ป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดและความตั้งใจช่วยเหลือเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด จากการวิเคราะห์คะแนนของตัวแปรต่างๆ ในกลุ่มนี้ด้วยสถิติพื้นฐาน (ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน) ปรากฏผลว่า 1) คะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มีพิสัยอยู่ระหว่าง 73 ถึง 120 คะแนน คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 97.38 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.89 (ตาราง 2) 2) คะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด มีพิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 36 ถึง 60 คะแนน คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 51.77 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.98 (ตาราง 2) 3) คะแนนความตั้งใจช่วยเหลือเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด มีพิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 51 ถึง 90 คะแนน คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 74.02 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.63 (ตาราง 2)

4.1.4 พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดและพฤติกรรมช่วยเหลือเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาพฤติกรรม 2 ด้าน จากการวิเคราะห์คะแนนของตัวแปรต่างๆในกลุ่มนี้ด้วยสถิติพื้นฐาน (ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน) ปรากฏผลว่า 1) คะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด มีพิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 72 ถึง 114 คะแนน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 97.63 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10.45 (ตาราง 2) 2) คะแนนพฤติกรรมช่วยเหลือเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด มีพิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 66 ถึง 120 คะแนน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 97.97 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 11.36 (ตาราง 2)

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของจิตลักษณะและพฤติกรรมที่ศึกษา

จิตลักษณะ/พฤติกรรม	จำนวน นักเรียน	พิสัยของ คะแนนที่ เป็นไปได้	พิสัยของ คะแนนจาก กลุ่มตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย ของกลุ่ม ตัวอย่าง	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานของ กลุ่มตัวอย่าง
เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกัน ความเสี่ยงจากการเสพติด	109	20 – 120	73 – 120	97.38	8.89
ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยง ต่อการเสพติด	109	10 – 60	36 – 60	51.77	5.98
ความตั้งใจช่วยเหลือเพื่อนป้องกันความ เสี่ยงต่อการเสพติด	109	15 - 90	51 – 90	74.02	7.63
พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการ เสพติด	109	20 - 120	72 – 114	97.63	10.45
พฤติกรรมช่วยเหลือเพื่อนป้องกันความ เสี่ยงต่อการเสพติด	109	20 – 120	66 – 120	97.97	11.36

4.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบจิตลักษณะและพฤติกรรมของนักเรียนอันเป็นผลจากการฝึกอบรมในปริมาณที่ต่างกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ตามจิตลักษณะและพฤติกรรมของนักเรียนผู้ถูกฝึกซึ่งเป็นตัวแปรตามของการวิเคราะห์ คือ ตัวแปรตามวัดทันทีหลังฝึก ได้แก่ 1) เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าตามการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน 2) ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และตัวแปรตาม วัด 1 เดือนหลังฝึก ได้แก่ 1) ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า 2) พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า 3) พฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ในการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละส่วน ได้ทำการวิเคราะห์ทั้งในกลุ่มตัวอย่างโดยรวม และกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง และตัวแปรอิสระสมทบ ซึ่งได้แบ่งเป็น 8 กลุ่มย่อยดังนี้ 1) แบ่งตามเพศ คือ ชาย และหญิง 2) แบ่งตามผลการเรียน คือ ผลการเรียนต่ำและผลการเรียนสูง 3) แบ่งตามความรู้เกี่ยวกับยาบ้า คือ ความรู้เกี่ยวกับยาน้อย และความรู้เกี่ยวกับยามาก 4) แบ่งตามการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด คือ การมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย และคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า (วัดทันทีหลังการฝึก) พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า และปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า หมายถึง ปริมาณการทราบถึงประโยชน์ของการป้องกันและโทษของการไม่ป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกพอใจที่จะป้องกันความเสี่ยงและมีความพร้อมที่จะป้องกันตนเองจากความเสี่ยงดังกล่าว โดยการหลีกเลี่ยงคบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า และการป้องกันตนจากสถานการณ์เสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตัวแปรนี้มีลักษณะเป็นคะแนนแบบต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างรวมคือ 97.38 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 8.89 ผู้ที่ได้คะแนนมากแสดงว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติไม่ติดต่อยาบ้าและพร้อมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้มีสองตัวแปร ตัวแปรที่หนึ่งเป็นตัวแปรอิสระจัดกระทำ มี 2 ระดับ กลุ่มที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า กับกลุ่มที่ไม่ฝึก และตัวแปรที่สอง เป็นตัวแปรจัดกระทำเช่นกัน มี 2 ระดับ คือ กลุ่มที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนและกลุ่มที่ไม่ฝึก ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า พิจารณาตามปริมาณการฝึก 2 ด้าน กระทำทั้งในกลุ่มตัวอย่างโดยรวม และในกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของนักเรียน 2 ด้าน คือ เพศและผลการ

เรียน และแบ่งตามปัจจัยเชิงเหตุผล 2 ด้าน คือ ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด รวมเป็นกลุ่มย่อยที่ศึกษาในส่วนนี้ 8 กลุ่ม

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเหลือเพื่อน ในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน นักเรียน	ค่าเอฟ			Extra Square
		ปริมาณฝึก เจตคติ	ปริมาณฝึก ทักษะเพื่อนฯ		
		ก	ข	กxข	
รวม	109	< 1	< 1	< 1	.009
เพศชาย	66	< 1	< 1	1.62	.043
เพศหญิง	43	< 1	2.92	< 1	.093
ผลการเรียนต่ำ	51	< 1	1.06	< 1	.033
ผลการเรียนสูง	58	< 1	2.45	<	.051
ความรู้เกี่ยวกับยาบ้าน้อย	47	< 1	< 1	1.18	.044
ความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก	62	1.36	< 1	< 1	.024
การมีแบบอย่างคนใกล้ชิด ใช้ยาเสพติดน้อย	59	< 1	2.02	1.70	.070
การมีแบบอย่างคนใกล้ชิด ใช้ยาเสพติดมาก	50	< 1	1.44	< 1	.032

* มีนัยสำคัญที่ระดับ . 05

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า และปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน (ตาราง 3) พบว่า ในกลุ่มรวมคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละด้าน และไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระสองด้านอย่างเชื่อมั่นได้ สำหรับผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า พิจารณาตามปริมาณการฝึกสองด้าน ในกลุ่มย่อยต่างๆ ใน 8 กลุ่ม (ตาราง 3) ก็ไม่พบว่าคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระแต่ละด้านอย่างเชื่อมั่นได้ และไม่พบคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการฝึกสองด้านดังกล่าวเช่นกัน จึงอาจสรุปได้ว่า ปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า และปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนที่แตกต่างกันไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าของนักเรียนประเภทต่างๆ ที่ศึกษาแต่อย่างใด

4.2.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า (วัดทันทีหลังการฝึก) พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า หมายถึง ความมุ่งมั่นของนักเรียนที่จะช่วยเพื่อนลดความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าด้วยความตั้งใจและนำชักชวนเพื่อนร่วมทำกิจกรรมที่เหมาะสม ดักเตือนห้ามปรามขัดขวางเพื่อนไม่ให้คบกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเสพยาบ้า การพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพช่วยเหลือร่วมมือกับโรงเรียนรณรงค์ด้านภัยยาบ้าพร้อมสอดส่องพฤติกรรมของเพื่อนนักเรียนและสนับสนุนให้กำลังใจ เมื่อเพื่อนสามารถปฏิเสธการชักจูงยาเสพติด ตัวแปรนี้มีลักษณะเป็นคะแนนแบบต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างคือ 74.02 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 7.63 ผู้ที่ได้คะแนนมาก แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความตั้งใจช่วยเพื่อนลดความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าสูง ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ปริมาณการฝึกและไม่ฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า และปริมาณการฝึกและไม่ฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พิจารณาตามปริมาณการฝึกสองด้านดังกล่าว วิเคราะห์ทั้งในกลุ่มตัวอย่างโดยรวมและในกลุ่มตัวอย่างที่แยกตามลักษณะชีวทางสังคมและภูมิหลังและปัจจัยเชิงเหตุผลสมทบ รวม 8 กลุ่มย่อย

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า และปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน (ตาราง 4) พบผลในกลุ่มรวมว่าคะแนนความตั้งใจ

ช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร และ ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระสองตัวแปร อย่างเชื่อมั่นได้ สำหรับผลการวิเคราะห์คะแนนความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึก

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน นักเรียน	ค่าเอฟ			Extra Square
		ปริมาณฝึก เจตคติ	ปริมาณฝึก ทักษะเพื่อนฯ		
		ก	ข	กxข	
รวม	109	< 1	< 1	< 1	.009
เพศชาย	66	< 1	< 1	5.13*	.084
เพศหญิง	43	3.32	< 1	< 1	.085
ผลการเรียนต่ำ	51	1.75	< 1	5.41*	.132
ผลการเรียนสูง	58	< 1	< 1	< 1	.021
ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า น้อย	47	< 1	2.69	1.62	.084
ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า มาก	62	< 1	1.22	< 1	.024
การมีแบบอย่างคนใกล้ชิด ใช้ยาเสพติด น้อย	59	< 1	< 1	4.64*	.085
การมีแบบอย่างคนใกล้ชิด ใช้ยาเสพติด มาก	50	1.50	< 1	< 1	.046

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในตาราง 4 พบว่า คะแนนความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวแปรในกลุ่มย่อยทั้ง 8 กลุ่ม แต่พบว่าคะแนนความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระสองด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใน 3 กลุ่มย่อย คือ นักเรียนชาย นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ และนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธี แอลเอสดี ในกลุ่มนักเรียนชายและกลุ่มนักเรียนผลการเรียนต่ำ (ตาราง 1 ภาคผนวก ค) พบว่าในกลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนเหมือนกัน ถ้าได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมากกว่า นักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด สำหรับในกลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ (ตาราง 2 ภาคผนวก ค) พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ถ้าได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ไม่พบผลที่แตกต่างในค่าเฉลี่ยคู่ใดๆ

สรุปได้ว่า ในกลุ่มนักเรียนชายและกลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ ผู้ที่มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมาก ได้แก่ นักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดเพียงอย่างเดียว (กลุ่ม 50 % A) เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกทั้งสองด้าน

4.2.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด หมายถึง ความตั้งใจหรือมุ่งมั่นที่จะป้องกันตนเองจากความเสี่ยงที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับกาเสพติด โดย การหลีกเลี่ยงการคบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด ตัวแปรนี้มีลักษณะเป็นค่าต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างคือ 51.77 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 5.98 ผู้ที่ตอบได้คะแนนมาก แสดงว่ามีความพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงการเสพติดมาก ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ส่วนนี้ คือ ปริมาณการฝึกหรือไม่ฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และปริมาณการฝึกหรือไม่ฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ตามปริมาณการฝึกสองด้านในกลุ่มรวม (ตาราง 5) พบว่า คะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดไม่แปรปรวนไปตามปริมาณการฝึกแต่ละด้าน แต่พบว่า

แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ร่วมกับปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วย

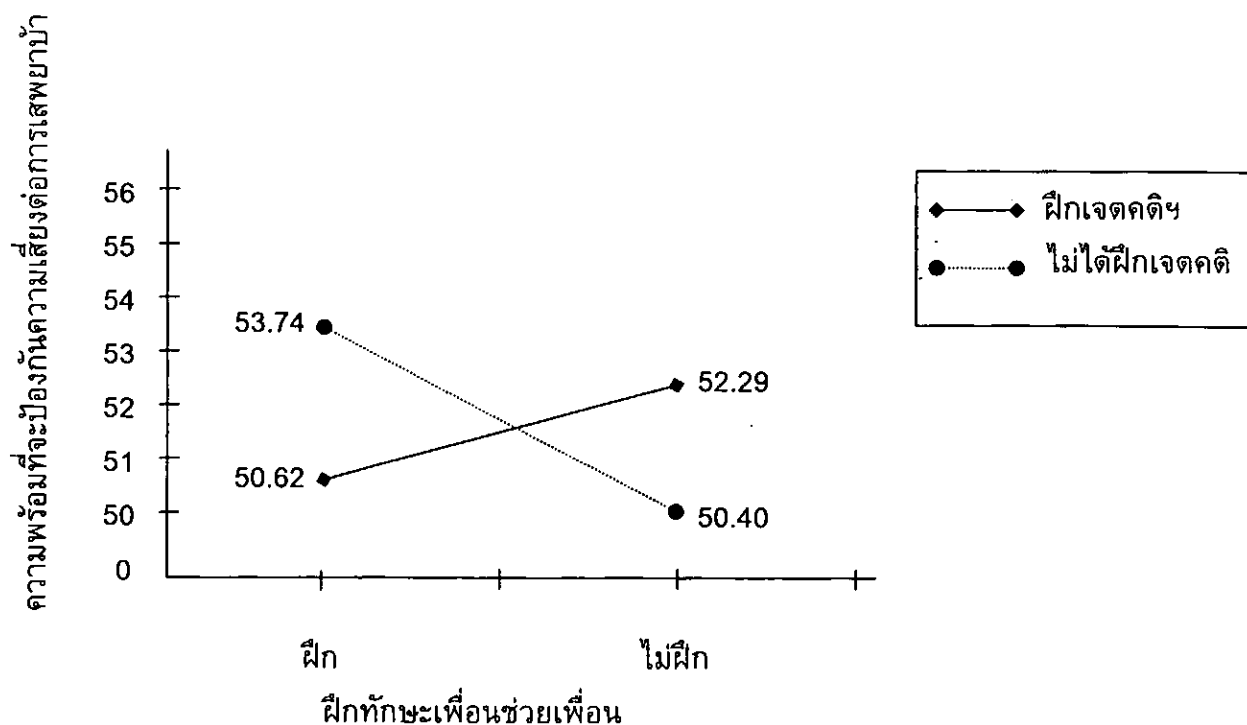
ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าตามการปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน นักเรียน	ค่าเอฟ			Extra Square
		ปริมาณการ ฝึกเจตคติ	ปริมาณฝึก ทักษะเพื่อนฯ		
		ก	ข	กxข	
รวม	109	< 1	<1	4.88*	.051
เพศชาย	66	< 1	< 1	5.13*	.084
เพศหญิง	43	2.02	1.03	< 1	.092
ผลการเรียนต่ำ	51	1.40	< 1	2.71	.094
ผลการเรียนสูง	58	< 1	< 1	2.38	.047
ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า น้อย	47	1.58	< 1	< 1	.052
ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า มาก	62	< 1	< 1	5.81*	.096
การมีแบบอย่างคนใกล้ชิด ใช้ยาเสพติด น้อย	59	1.77	1.16	5.18*	.136
การมีแบบอย่างคนใกล้ชิด ใช้ยาเสพติด มาก	50	< 1	< 1	< 1	.029

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

วิธี แอลเอสตี พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ผู้ที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน อย่างเด่นชัด (ตาราง 3 ภาคผนวก ค)

เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึกสองด้านในกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม (ตาราง 5 และ ภาพประกอบ 3) พบว่าคะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าไม่แปรปรวนไปตามปริมาณการฝึกแต่ละด้าน แต่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างการฝึกสองด้าน อย่างเด่นชัด ในกลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามากและกลุ่มนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธี แอลเอสตี (ตาราง 4 ภาคผนวก ค) พบว่า ในกลุ่มนักเรียนชายว่า นักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน แต่ถ้าได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า สำหรับในกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก ไม่พบผลที่แตกต่างในค่าเฉลี่ยคู่ใด ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย (ตาราง 5 ภาคผนวก ค) พบว่า กลุ่มนักเรียน

ภาพประกอบ 3 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า และปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มตัวอย่างรวม

ที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ถ้าได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และพบอีกว่า ในกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ถ้าไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า

สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก คือ 1) นักเรียนกลุ่มรวมและนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อยที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าแต่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนเหมือนกัน และ 2) นักเรียนชายที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนแต่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า

4.2.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า หมายถึง การกระทำของนักเรียนที่แสดงออกโดยการป้องกันตนเองจากความเสี่ยง 2 ด้าน คือ การหลีกเลี่ยงคบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า การหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด ตัวแปรนี้มีลักษณะเป็นค่าต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง คือ 97.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 10.45 ผู้ที่ตอบได้คะแนนมากแสดงว่า เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมป้องกันตนเองจากความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ส่วนนี้ คือ ปริมาณการฝึกหรือไม่ฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า และปริมาณการฝึกหรือไม่ฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึกสองด้านในกลุ่มรวม (ตาราง 6) พบว่า คะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าไม่แปรปรวนไปตามการฝึกแต่ละด้าน แต่พบว่าแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ร่วมกับปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธี แอลเอสดี (ตาราง 6 ภาคผนวก ค) พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าเหมือนกัน ถ้าฝ่ายหนึ่งไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่าฝ่ายที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน อย่างเด่นชัด

เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึกสองด้านในกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม (ตาราง 6 และภาคประกอบ 4)

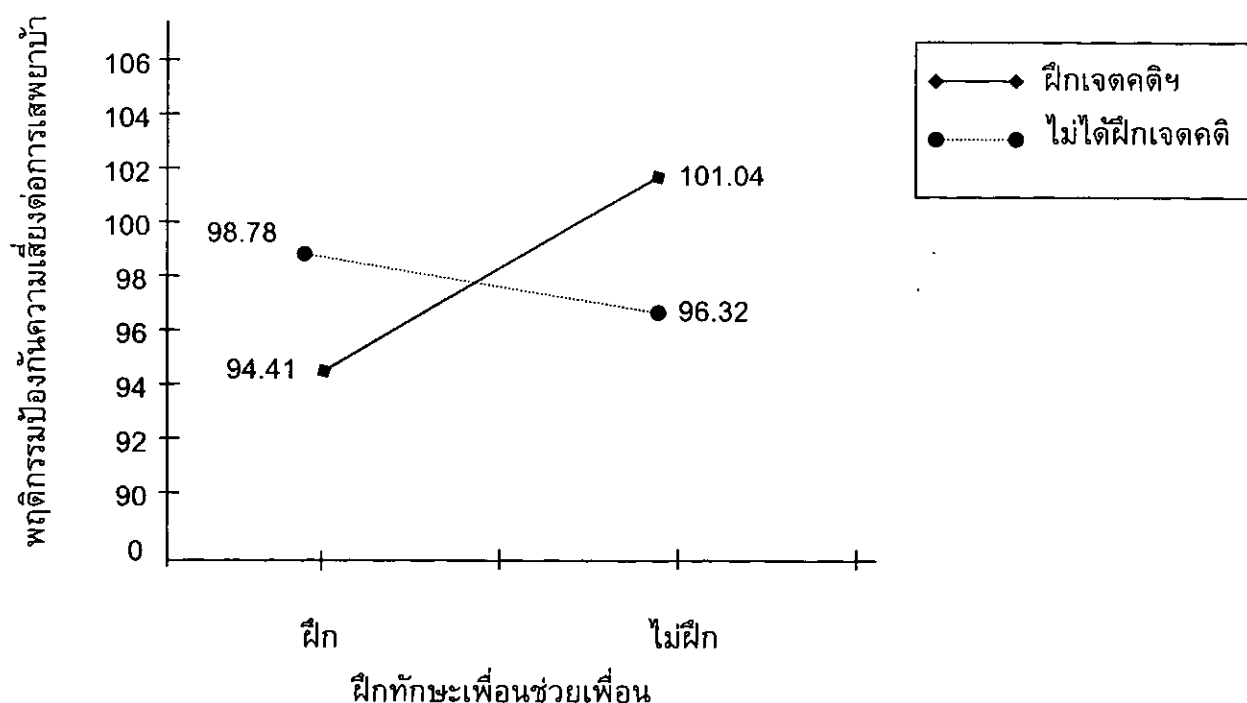
พบว่าคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าไม่แปรปรวนไปตามปริมาณการฝึกแต่ละด้าน แต่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างการฝึกสองด้านอย่างเด่นชัด ในกลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง และกลุ่มนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและปริมาณทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน นักเรียน	ค่าเอฟ			Extra Square
		ปริมาณการ ฝึกเจตคติ	ปริมาณฝึก ทักษะเพื่อนฯ		
		ก	ข	กxข	
รวม	109	< 1	1.12	5.31*	.060
เพศชาย	66	1.14	1.33	4.89*	.116
เพศหญิง	43	1.22	< 1	< 1	.051
ผลการเรียนต่ำ	51	< 1	< 1	1.77	.051
ผลการเรียนสูง	58	< 1	< 1	4.24*	.085
ความรู้เกี่ยวกับยาบ้าน้อย	47	2.74	< 1	1.46	.106
ความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก	62	2.69	1.07	2.99	.111
การมีแบบอย่างคนใกล้ชิด ใช้ยาเสพติดน้อย	59	< 1	< 1	11.42*	.186
การมีแบบอย่างคนใกล้ชิด ใช้ยาเสพติดมาก	50	< 1	< 1	< 1	.041

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 6) เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดี (ตาราง 7 ภาคผนวก ค) พบว่า กลุ่มนักเรียนชายที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าเหมือนกัน ถ้าฝ่ายหนึ่งไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่าผู้ที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และพบอีกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ถ้าได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า (ตาราง 8 ภาคผนวก ค) ในกลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง นักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ถ้าไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่ากลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ยิ่งกว่านั้นยังพบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย (ตาราง 9 ภาคผนวก ค) นักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ถ้าไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า มากกว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และพบอีกว่ากลุ่ม

ภาพประกอบ 4 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าพิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มตัวอย่างรวม

นักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ถ้าไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด

สรุปว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมาก คือ 1) นักเรียนในกลุ่มรวม นักเรียนชาย นักเรียนที่มีผลการเรียนสูง และนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ผู้ซึ่งได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด แต่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และ 2) นักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ซึ่งได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน แต่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด

4.2.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดและปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

พฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด หมายถึง การกระทำกิจกรรมของนักเรียนร่วมกับกลุ่มเพื่อนในโรงเรียนเพื่อช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด คือ แนะนำชักชวนเพื่อนร่วมทำกิจกรรมที่เหมาะสม ดักเตือนห้ามปราม ชัดขวางเพื่อนไม่ให้คบกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเสพติด หรือขายยาบ้า พูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพ แลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับวิธีป้องกันตนจากการถูกล่อลวงให้ใช้ยาบ้า และช่วยเหลือร่วมมือกับโรงเรียนรณรงค์ด้านภัยยาบ้าพร้อมสอดส่องพฤติกรรมของเพื่อนนักเรียน ตัวแปรนี้มีลักษณะเป็นค่าต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างคือ 97.97 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 11.31 ผู้ที่ตอบได้คะแนนมาก แสดงว่า เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมกับเพื่อนทำกิจกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมาก ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ส่วนนี้ คือ ปริมาณการฝึกหรือไม่ฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และ ปริมาณการฝึกหรือไม่ฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ตามปริมาณการฝึกสองด้านในกลุ่มรวม (ตาราง 7) พบว่า คะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดไม่แปรปรวนไปตามการฝึกแต่ละด้าน แต่พบว่าแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดร่วมกับปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธี แอลเอสดี (ตาราง 10 ภาคผนวก ค) พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ถ้าได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมากกว่าฝ่ายที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด อย่างเด่นชัด และกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึก

เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ถ้าไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน มีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่าฝ่ายที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

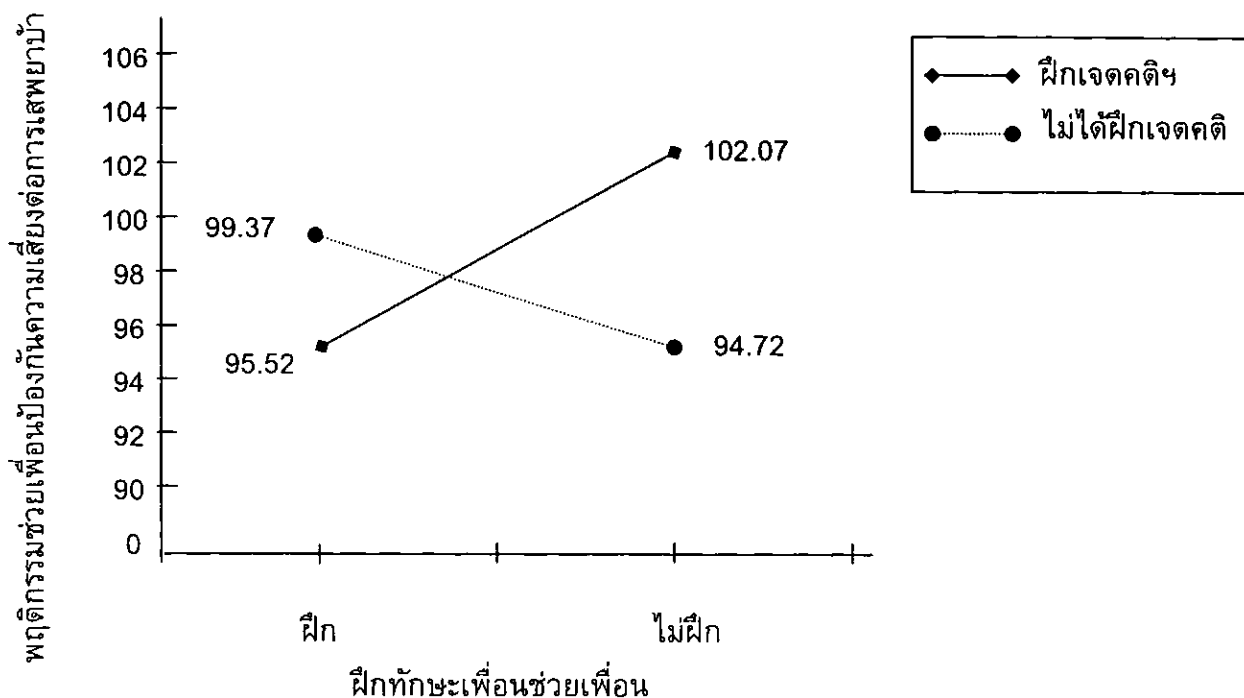
ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและปริมาณทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน นักเรียน	ค่าเอฟ			Extra Square
		ปริมาณฝึก เจตคติ	ปริมาณฝึก ทักษะเพื่อนฯ		
		ก	ข	กxข	
รวม	109	< 1	< 1	6.96*	.988
เพศชาย	66	2.96	< 1	8.89*	.167
เพศหญิง	43	< 1	< 1	< 1	.013
ผลการเรียนต่ำ	51	< 1	< 1	4.50*	.092
ผลการเรียนสูง	58	< 1	< 1	2.96	.064
ความรู้เกี่ยวกับยาบ้าน้อย	47	< 1	< 1	3.76	.093
ความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก	62	2.29	< 1	2.70	.093
การมีแบบอย่างคนใกล้ชิด ใช้ยาเสพติดน้อย	59	< 1	< 1	18.58*	.253
การมีแบบอย่างคนใกล้ชิด ใช้ยาเสพติดมาก	50	< 1	< 1	< 1	.030

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ตามปริมาณการฝึกสองด้านในกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม (ตาราง 7 และภาพประกอบ 5) พบว่าคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดไม่แปรปรวนไปตามปริมาณการฝึกแต่ละด้าน แต่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างการฝึกสองด้านอย่างเด่นชัดในกลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ และกลุ่มนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย (ตาราง 7) เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธี แอลเอสดี (ตาราง 11 ภาคผนวก ค) พบว่านักเรียนชายที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ถ้าได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมากกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และพบอีกว่ากลุ่มนักเรียนชายที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดเหมือนกัน ถ้าฝ่ายหนึ่งไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน มีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมากกว่าผู้ที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับกลุ่มนักเรียนผลการเรียนต่ำ เมื่อทำการเปรียบเทียบไม่พบความแตกต่าง ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย (ตาราง 12 ภาคผนวก ค) พบว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ถ้าได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมากกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ถ้านักเรียนไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดเหมือนกัน ถ้าฝ่ายหนึ่งได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน มีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และพบว่ากลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดเหมือนกัน ถ้าฝ่ายหนึ่งไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน มีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมากกว่าผู้ที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ถ้าได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนเหมือนกัน ถ้าฝ่ายหนึ่งไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมากกว่าผู้ที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด

สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมาก คือ 1) นักเรียนกลุ่มรวม นักเรียนชาย และนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ผู้ซึ่งไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนแต่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดเหมือนกัน หรือ 2) นักเรียน 3 กลุ่มดังกล่าวในข้อ 1 ผู้ซึ่งได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดแต่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนเหมือนกัน และ 3) นักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ผู้ซึ่งไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด แต่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

ภาพประกอบ 5 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด
พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด
และปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มตัวอย่างรวม

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล 4.2.1 ถึง 4.2.5 พบว่า นักเรียนที่มีความตั้งใจช่วย
เพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมาก (วัดทันทีหลังการฝึก) นักเรียนที่มีความพร้อมที่จะ
ป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมาก (วัด 1 เดือนหลังการฝึก) นักเรียนที่มีพฤติกรรมป้องกัน
ความเสี่ยงต่อการเสพติดมาก (วัด 1 เดือนหลังการฝึก) และนักเรียนที่มีพฤติกรรมช่วยเพื่อน
ป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมาก (วัด 1 เดือนหลังการฝึก) คือ นักเรียนที่ได้รับการฝึก
เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ผลเช่นนี้พบ 1) ในกลุ่มนักเรียนชาย
ผู้ซึ่งไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน 2) เฉพาะนักเรียนที่มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกัน
ความเสี่ยงต่อการเสพติดมาก คือ นักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความ
เสี่ยงจากการเสพติด ผลเช่นนี้พบในกลุ่มนักเรียนผลการเรียนต่ำที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อน
ช่วยเพื่อน 3) นักเรียนที่มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมาก คือ นักเรียนที่ไม่ได้
รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ผลเช่นนี้พบในนักเรียน
กลุ่มรวม กลุ่มผลการเรียนสูง และกลุ่มนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อยผู้ซึ่ง

ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน 4) เฉพาะนักเรียนที่มีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก คือ นักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ผลเช่นนี้พบในนักเรียนกลุ่มรวม และนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อยผู้ซึ่งไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน 5) นักเรียนที่มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก คือ นักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ผลเช่นนี้พบในนักเรียนกลุ่มรวม โดยเฉพาะนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า และ 6) นักเรียนที่มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและนักเรียนมีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้ามาก คือนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ผู้ซึ่งได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนแต่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า

4.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบจิตลักษณะและพฤติกรรมของนักเรียน อันเป็นผลจากการฝึกอบรมในปริมาณที่แตกต่างกันและเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้าต่างกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ตามจิตลักษณะ และพฤติกรรมของนักเรียนผู้ถูกฝึกซึ่งเป็นตัวแปรตามของการวิเคราะห์ คือ ตัวแปรตามวัดทันทีหลังฝึก ได้แก่ 1) เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า 2) ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และตัวแปรตามวัด 1 เดือน หลังการฝึก ได้แก่ 1) ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า 2) พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า 3) พฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ในการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละส่วน ได้ทำการวิเคราะห์ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ซึ่งได้แบ่งเป็น 4 กลุ่มย่อย ดังนี้ 1) แบ่งตามเพศ คือ ชายและหญิง 2) แบ่งตามผลการเรียน คือ ผลการเรียนต่ำและผลการเรียนสูง

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และความรู้เกี่ยวกับยาบ้า

ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า หมายถึง การที่นักเรียนทราบถึงโทษของการเสพยาบ้า ทราบถึงผลหรือฤทธิ์ของยาบ้าที่มีต่อผู้เสพและทราบถึงผลเสียของยาบ้าที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ โดยรวม ตัวแปรนี้มีลักษณะเป็นค่าไม่ต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง คือ 63.73 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 8.07 ผู้ที่ตอบได้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก

ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และความรู้เกี่ยวกับยาบ้า จะวิเคราะห์ทั้งในกลุ่ม

นักเรียนโดยรวมและนักเรียนกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง 2 ตัว คือ เพศและผลการเรียน รวม 4 กลุ่มย่อย

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และความรู้เกี่ยวกับยาบ้า ในกลุ่มตัวอย่างรวม และกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน นักเรียน	ค่าเอฟ							Extra Square
		ปริมาณ	ปริมาณ	ความรู้					
		ฝึก	ฝึก	เกี่ยวกับ					
		เจตคติ	ทักษะ	ยาบ้า					
		ก	ข	ค	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค	
รวม	109	< 1	< 1	1.07	1.10	1.87	< 1	< 1	.042
เพศชาย	66	< 1	< 1	< 1	2.09	1.03	< 1	1.55	.090
เพศหญิง	43	< 1	3.38	< 1	< 1	1.20	2.05	< 1	.185
ผลการเรียนต่ำ	51	< 1	< 1	1.49	< 1	< 1	< 1	< 1	.083
ผลการเรียนสูง	58	1.25	1.55	< 1	2.67	15.08*	< 1	1.17	.282

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สำหรับวิเคราะห์คะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ตามตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม (ตาราง 8) พบว่า คะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวแปรในกลุ่มย่อยใดๆ แต่พบว่าแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า กับความรู้เกี่ยวกับยาบ้าในกลุ่ม

นักเรียนผลการเรียนสูง เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มาเปรียบเทียบกับรายคู่ด้วยวิธี แอลเอสดี (ตาราง 13 ภาคผนวก ค) พบในกลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนสูงว่า ในหมู่นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก ถ้าได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดด้วย มีเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ในกลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ถ้ามีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก มีเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดมากกว่านักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก และนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก ถ้าไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มีเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดมากกว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด นอกจากนี้ยังพบว่า ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ถ้ามีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก มีเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดมากกว่าผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก

สำหรับการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ตามตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปรพร้อมกัน ในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม ไม่พบว่าคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวแปร ในกลุ่มย่อยใดๆ

สรุปได้ว่า ในนักเรียนผลการเรียนสูง กลุ่มผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามากเหมือนกัน ถ้าได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มีเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดมากกว่าหรือกลุ่มที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดเหมือนกัน ผู้มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก มีเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดมากกว่าผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเหลือ และความรู้เกี่ยวกับยาบ้า

ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเหลือ และความรู้เกี่ยวกับยาบ้า จะวิเคราะห์ทั้งในกลุ่มนักเรียนโดยรวมและนักเรียนกลุ่มย่อย

เมื่อวิเคราะห์คะแนนความตั้งใจช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ในกลุ่มรวม (ตาราง 9) พบว่าคะแนนความตั้งใจช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ไม่แปร

ปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร และไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร หรือ 3 ตัวแปรแต่อย่างใด

สำหรับวิเคราะห์คะแนนความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ตาม ตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม (ตาราง 9) พบว่า คะแนนความตั้งใจช่วยเพื่อน ป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวแปรในกลุ่มย่อย ใดๆ แต่พบว่าแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ปริมาณการฝึก เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด กับปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วย เพื่อน ในกลุ่มนักเรียนผลการเรียนต่ำ เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มาเปรียบเทียบกับรายคู่ด้วยวิธี แอลเอสดี (ตาราง 2 ภาคผนวก ค) พบว่าใน นักเรียนกลุ่ม

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบของคะแนนความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดตามปริมาณการฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และความรู้เกี่ยวกับยาบ้า ในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน นักเรียน	ค่าเอฟ							Extra Square
		ปริมาณ การฝึก เจตคติ	ปริมาณ การฝึก ทักษะ เพื่อนฯ	ความรู้ เกี่ยวกับ ยาบ้า					
		ก	ข	ค	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค	
รวม	109	< 1	< 1	< 1	1.26	< 1	3.58	< 1	.049
เพศชาย	66	3.75	< 1	< 1	2.88	< 1	2.62	1.06	.137
เพศหญิง	43	3.49	< 1	1.17	< 1	< 1	1.47	< 1	.155
ผลการเรียน ต่ำ	51	< 1	< 1	1.51	8.02 *	< 1	3.36	1.49	.243
ผลการเรียน สูง	58	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	2.43	1.14	.092

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน แต่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด สำหรับการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ตามตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปรพร้อมกัน ในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม ไม่พบว่าคะแนนเฉลี่ยความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวแปรในกลุ่มย่อยใดๆ

สรุปว่า นักเรียนมีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมาก คือ นักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดเพียงอย่างเดียว พบผลเช่นนี้ในกลุ่มนักเรียนผลการเรียนต่ำที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

4.3.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และความรู้เกี่ยวกับยาบ้า

ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และความรู้เกี่ยวกับยาบ้า จะวิเคราะห์ทั้งในกลุ่มนักเรียนโดยรวมและนักเรียนกลุ่มย่อย

เมื่อวิเคราะห์คะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ในกลุ่มรวม (ตาราง 10) พบว่าคะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร และไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร หรือ 3 ตัวแปรแต่อย่างใด

สำหรับวิเคราะห์คะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ตามตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม (ตาราง 10) พบว่า คะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวแปรในกลุ่มย่อยใดๆ แต่พบว่าแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด กับปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มนักเรียนชาย เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มาเปรียบเทียบกับรายคู่ด้วยวิธี แอลเอสดี (ตาราง 4 ภาคผนวก ค) พบว่าในกลุ่มนักเรียนชายที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ถ้าได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด สำหรับการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ตามตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัว

แปร ในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม ไม่พบว่าคะแนนเฉลี่ยความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวแปร ในกลุ่มย่อยใดๆ

สรุปว่า นักเรียนชาย ถ้าได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าเพียงอย่างเดียว มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และความรู้เกี่ยวกับยาบ้า ในกลุ่มตัวอย่างโดยรวมและกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน นักเรียน	ค่าเอฟ							Extra Square
		ปริมาณ การฝึก เจตคติ	ปริมาณ การฝึก ทักษะ เพื่อน	ความรู้ เกี่ยวกับ ยาบ้า					
		ก	ข	ค	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค	
รวม	109	< 1	< 1	< 1	3.38	1.29	< 1	1.69	.088
เพศชาย	66	< 1	< 1	< 1	4.39*	1.63	< 1	< 1	.122
เพศหญิง	43	2.39	1.03	< 1	< 1	< 1	< 1	2.02	.167
ผลการเรียน ต่ำ	51	1.44	< 1	< 1	2.55	2.15	< 1	3.21	.208
ผลการเรียน สูง	58	< 1	< 1	< 1	2.52	< 1	< 1	< 1	.057

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4.3.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และความรู้เกี่ยวกับยาบ้า

ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และความรู้เกี่ยวกับยาบ้า จะวิเคราะห์ทั้งในกลุ่มนักเรียนโดยรวม และนักเรียนกลุ่มย่อย

เมื่อวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ในกลุ่มรวม (ตาราง 11) พบว่าคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวแปรแต่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ 1) ปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้ากับปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า มาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธี แอลเอสดี (ตาราง 6 ภาคผนวก ค) พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าเหมือนกัน ถ้าไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่าฝ่ายที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างเด่นชัด 2) ปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้ากับความรู้เกี่ยวกับยาบ้า (ภาพประกอบ 6) เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า มาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วย วิธีแอลเอสดี (ตาราง 14 ภาคผนวก ค) พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก ถ้าไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า จะมีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่าผู้ซึ่งได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า และพบอีกว่าในกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าเหมือนกัน ถ้ามีความรู้เกี่ยวกับยาบ้าน้อย มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่านักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก ส่วนการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตามตัวแปร 3 ตัวแปรพร้อมกัน ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่อย่างใด

สำหรับวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าในกลุ่มย่อย ตามตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม (ตาราง 11) พบว่า คะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวแปรในกลุ่มย่อยใดๆ แต่พบว่าการแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ 1) ปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า กับปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน พบผลพบผลในกลุ่มนักเรียนชาย เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า มาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธี แอลเอสดี (ตาราง 7 ภาคผนวก ค) พบว่านักเรียนชายที่ได้รับ

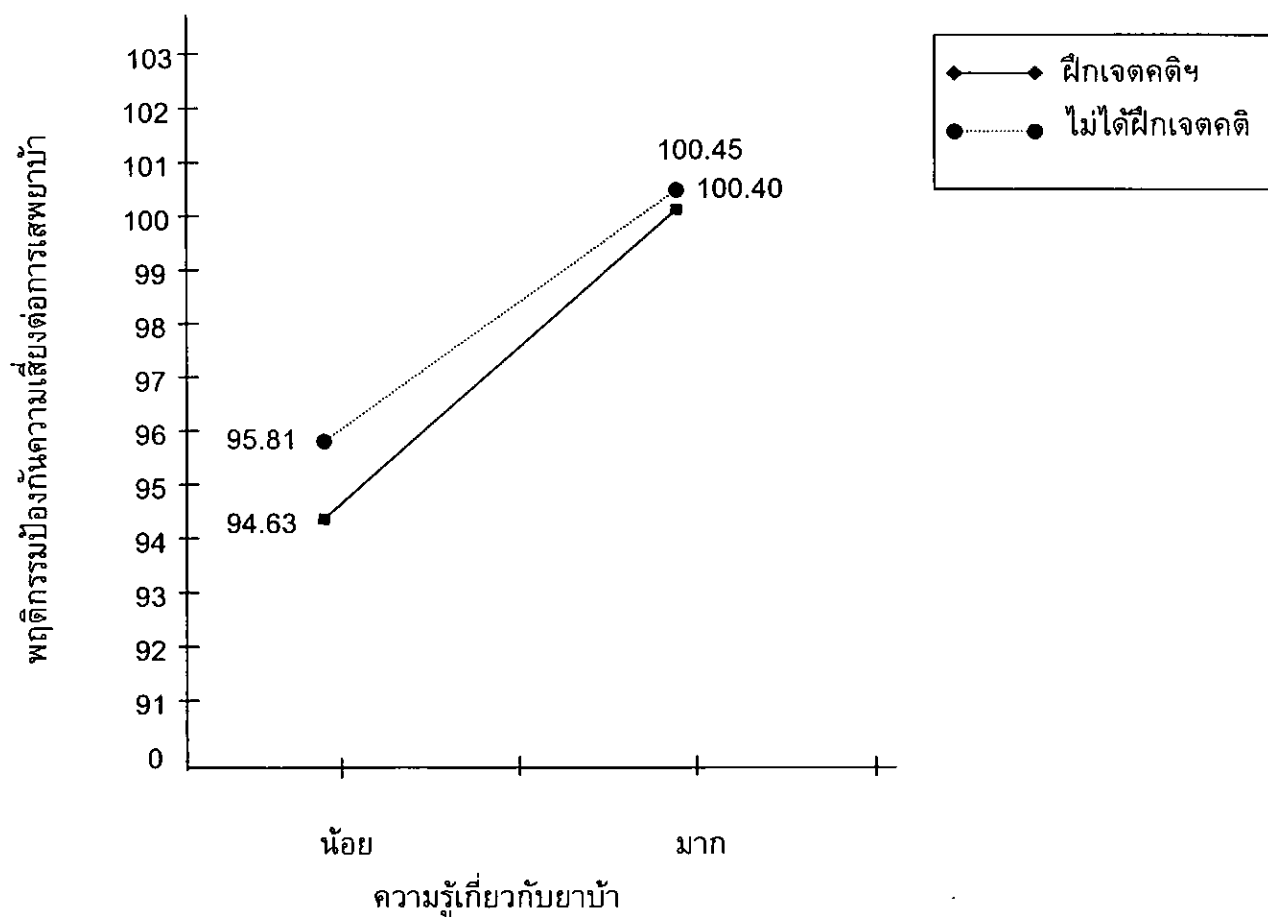
ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และความรู้เกี่ยวกับยาบ้า ในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน นักเรียน	ค่าเอฟ							Extra Square
		ปริมาณ การฝึก เจตคติ	ปริมาณ การฝึก ทักษะ เพื่อนฯ	ความรู้ เกี่ยวกับ ยาบ้า					
		ก	ข	ค	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค	
รวม	109	< 1	< 1	< 1	4.18*	5.49*	< 1	< 1	.111
เพศชาย	66	< 1	< 1	< 1	4.75*	2.68	< 1	< 1	.168
เพศหญิง	43	2.07	< 1	< 1	< 1	2.53	< 1	1.65	.167
ผลการเรียน ต่ำ	51	< 1	< 1	< 1	1.39	7.83*	< 1	< 1	.202
ผลการเรียน สูง	58	< 1	< 1	< 1	3.10	< 1	< 1	< 1	.087

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

การฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าเหมือนกัน แต่ถ้าไม่ได้รับการฝึก แต่ถ้าไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่าผู้ที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และพบอีกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ถ้าได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า 2) ปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า กับความรู้เกี่ยวกับยาบ้า พบผลในกลุ่มนักเรียนผลการเรียนต่ำ เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า มาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธี แอลเอสดี (ตาราง 15 ภาคผนวก ค) พบว่าในกลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าเหมือนกัน ถ้ามีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่านักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้าน้อย

และในกลุ่มนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก ถ้านักเรียนไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า

ภาพประกอบ 6 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าพิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและความรู้เกี่ยวกับยาบ้า ในกลุ่มนักเรียนรวม

สำหรับการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ตามตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปรพร้อมกันในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม ไม่พบว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปรพร้อมกันในกลุ่มย่อยใดๆ

สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก คือ 1) นักเรียนในกลุ่มรวม และโดยเฉพาะนักเรียนชายและนักเรียนผลการเรียนสูงที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าแต่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน 2) นักเรียนในกลุ่มรวม โดยเฉพาะนักเรียนผลการเรียนต่ำ ที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า แต่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก

4.3.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อน
ป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด การพิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรม
ป้องกันความเสี่ยงการเสพติด ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และความรู้
เกี่ยวกับยาบ้า

ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และความรู้เกี่ยวกับยาบ้า จะวิเคราะห์ทั้งในกลุ่มนักเรียนโดยรวมและนักเรียนกลุ่มย่อย

เมื่อวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ในกลุ่มรวม (ตาราง 12) พบว่าคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร แต่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด กับ ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธี แอลเอสดี (ตาราง 10 ภาคผนวก ค) พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ถ้าได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมากกว่าฝ่ายที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด อย่างเด่นชัด และกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ถ้าไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน มีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมากกว่าฝ่ายที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

สำหรับวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ตามตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปรในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม (ตาราง 12) พบว่า คะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวแปรในกลุ่มย่อยใดๆ แต่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด กับปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนในกลุ่มนักเรียนชาย เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธี แอลเอสดี (ตาราง 11 ภาคผนวก ค) พบว่า นักเรียนชายที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ถ้าได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมากกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และพบว่ากลุ่มนักเรียนชายที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจาก

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และความรู้เกี่ยวกับยาบ้า ในกลุ่มตัวอย่างรวม และกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน นักเรียน	ค่าเอฟ							Extra Square
		ปริมาณ การฝึก เจตคติ	ปริมาณ การฝึก ทักษะ เพื่อนฯ	ความรู้ เกี่ยวกับ ยาบ้า					
		ก	ข	ค	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค	
รวม	109	< 1	< 1	< 1	6.34*	1.98	< 1	< 1	.094
เพศชาย	66	2.24	< 1	< 1	8.17*	1.09	< 1	< 1	.189
เพศหญิง	43	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	1.81	< 1	.091
ผลการเรียน ต่ำ	51	< 1	< 1	< 1	3.81	3.36	< 1	1.03	.181
ผลการเรียน สูง	58	< 1	< 1	< 1	3.55	< 1	< 1	1.66	.109

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

การเสพยาบ้าเหมือนกัน ถ้าฝ่ายหนึ่งไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน มีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่าผู้ที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

สำหรับการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ตามตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปรพร้อมกัน ในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม ไม่พบว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ในกลุ่มย่อยใดๆ

สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก คือ นักเรียนในกลุ่มรวม โดยเฉพาะนักเรียนชายที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า แต่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล 4.3.1 – 4.3.5 เฉพาะในส่วนที่มีผลเกี่ยวข้องกับตัวแปรความรู้เกี่ยวกับยาบ้า ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระที่เพิ่มเติมจากการวิเคราะห์ข้อมูลในหัวข้อ 4.2.1 ถึง 4.2.5 ได้ดังนี้ 1) นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า คือ นักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ผลเช่นนี้พบในกลุ่มนักเรียนผลการเรียนสูง ผู้ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก 2) นักเรียนที่มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้ามาก คือ นักเรียนในกลุ่มรวมและนักเรียนกลุ่มผลการเรียนต่ำ ผู้ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก แต่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า

4.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบจิตลักษณะและพฤติกรรมของนักเรียนอันเป็นผลจากการฝึกอบรมในปริมาณที่แตกต่างกัน และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ตามจิตลักษณะ และพฤติกรรมของนักเรียนผู้ถูกฝึกซึ่งเป็นตัวแปรตามของการวิเคราะห์ คือตัวแปรวัดทันทีหลังการฝึก ได้แก่ 1) เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า 2) ความตั้งใจช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตัวแปรตามวัด 1 เดือน หลังการฝึกอบรม ได้แก่ 1) ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า 2) พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และ 3) พฤติกรรมช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ในการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละส่วน ได้ทำการวิเคราะห์ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

4.4.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเหลือ และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด

การมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด หมายถึง การที่นักเรียนรายงานว่ามีบิดา มารดา หรือญาติที่ใกล้ชิด เพื่อนบ้าน ครูและเพื่อนนักเรียน ใช้ยาเสพติดเป็นประจำ ได้แก่ บุหรี่ สุรา ยาบ้า กัญชา สารระเหย เฮโรอีน ตัวแปรนี้มีลักษณะเป็นแบบต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างรวม คือ 55.44 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 7.11 ผู้ที่ตอบได้คะแนนน้อย แสดงว่ามีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก และผู้ที่ตอบได้คะแนนมาก แสดงว่ามีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย

ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเหลือ และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด จะวิเคราะห์ทั้งในกลุ่มนักเรียนโดยรวมและนักเรียนกลุ่มย่อย

เมื่อวิเคราะห์คะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ในกลุ่มรวม (ตาราง 13) พบว่าคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวแปรและไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร หรือ 3 ตัวแปร ได้อย่างใด

สำหรับวิเคราะห์คะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ตามตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม (ตาราง 13) พบว่า คะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า แปรปรวนไปตามการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มนักเรียนหญิง โดยพบว่า ในกลุ่มนักเรียนหญิงที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า (เท่ากับ 100.50) มากกว่าคะแนนเฉลี่ยในกลุ่มนักเรียนหญิงไม่ได้ฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนมีคะแนนเฉลี่ย (เท่ากับ 95.28) และยังพบว่าคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า แปรปรวนไปตามปริมาณการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดอย่างชัดเจน (ตาราง 13) โดยพบว่า กลุ่มนักเรียนหญิงที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย มีคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกัน

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด ในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน	ค่าเอฟ							Extra Square
		ปริมาณการฝึกเจตคติ	ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อน	การมีแบบอย่างใช้ยา					
		ก	ข	ค	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค	
รวม	109	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	3.41	1.34	.054
เพศชาย	66	< 1	< 1	< 1	1.39	< 1	< 1	< 1	.062
เพศหญิง	43	< 1	4.41*	4.84*	1.24	2.01	3.23	3.23	.345
ผลการเรียนต่ำ	51	< 1	1.53	< 1	< 1	< 1	2.62	< 1	.109
ผลการเรียนสูง	58	< 1	2.93	< 1	< 1	< 1	1.06	8.20*	.208

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ความเสี่ยงจากการเสพติด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 100.63) มากกว่ากลุ่มนักเรียนหญิงที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 95.15) เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร ในกลุ่มย่อยต่างๆ ไม่พบว่าคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละ 2 ตัวแปร ในกลุ่มรวมหรือกลุ่มย่อยใด แต่พบว่าคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัวแปรพร้อมกัน ในกลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง(ตาราง 13) เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มาเปรียบเทียบกับเป็นรายคู่ ด้วยวิธี แอลเอสดี (ตาราง 16 ภาคผนวก ค) พบว่า ก) นักเรียนผลการเรียนสูงที่ไม่ได้ฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และเป็นผู้ซึ่งมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก ถ้าได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน มีเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ข) นักเรียนผลการเรียนสูงที่ได้รับการฝึกทั้งสองด้านและมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย มีเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกทั้งสองด้านและมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก และพบอีกว่า ค) นักเรียนที่ไม่ได้ฝึกเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ถ้ามีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย มีเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด มากกว่านักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก อย่างเชื่อมั่นได้

สรุปว่า นักเรียนที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดมาก คือ นักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนผลการเรียนสูง ซึ่งไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดและมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก หรือพบในนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนผลการเรียนสูง ผู้ที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนทั้งสองด้าน หรือนักเรียนประเภทเดียวกันที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

4.4.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด

ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก จะวิเคราะห์ทั้งในกลุ่มนักเรียนโดยรวมและนักเรียนกลุ่มย่อย

เมื่อวิเคราะห์คะแนนความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ในกลุ่มรวม (ตาราง 14) พบว่าคะแนนความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวแปรและไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร แต่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปรพร้อมกัน เมื่อวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด มาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการแอลเอสดี ไม่พบความแตกต่าง ในค่าเฉลี่ยคู่ใด

สำหรับการวิเคราะห์คะแนนความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ตามตัวแปรอิสระ ที่ใช้การวิเคราะห์ในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม (ตาราง 14) พบว่า คะแนนความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวแปรในกลุ่มย่อยใดๆ แต่พบว่าแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดกับการมีแบบอย่างคนใกล้ชิด

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มตัวอย่างย่อย 4 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน	ค่าเอฟ							Extra Square	
		ปริมาณการฝึก	ปริมาณการฝึก	การมีแบบ						
		เจตคติ	ทักษะเพื่อน	อย่างใช้						
				ยาข						
		ก	ข	ค	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค		
รวม	109	< 1	< 1	< 1	< 1	1.59	< 1	4.11*	.066	
เพศชาย	66	4.27	< 1	< 1	1.57	< 1	< 1	1.09	.122	
เพศหญิง	43	1.66	< 1	< 1	< 1	1.83	< 1	4.29*	.226	
ผลการเรียนต่ำ	51	1.36	< 1	< 1	3.94	< 1	< 1	1.09	.160	
ผลการเรียนสูง	58	< 1	< 1	< 1	1.49	5.54*	< 1	2.09	.158	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ใช้ยาเสพติด พบผลในกลุ่มผลการเรียนสูง เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า มาเปรียบเทียบกับรายคู่ด้วยวิธีการแอลเอสดี ไม่พบความแตกต่าง ในค่าเฉลี่ยคู่ใด

สำหรับการวิเคราะห์คะแนนความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ตามตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปรพร้อมกัน ในกลุ่มย่อยต่างๆ พบว่าแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ในกลุ่มนักเรียนเพศหญิง เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า มาเปรียบเทียบกับรายคู่ด้วยวิธีการ แอลเอสดี (ตาราง 17 ภาคผนวก ค) พบว่า นักเรียนหญิงที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ถ้ามีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่านักเรียนหญิงที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก และยังพบอีกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างเดียว และมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก ถ้าไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า

สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า คือ กลุ่มนักเรียนหญิงที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับการฝึกทั้งเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน หรือกลุ่มนักเรียนหญิงที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนเท่านั้น และมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก

4.4.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด

ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก จะวิเคราะห์ทั้งในกลุ่มนักเรียนโดยรวมและนักเรียนกลุ่มย่อย

เมื่อวิเคราะห์คะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ในกลุ่มรวม (ตาราง 15) พบว่าคะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร และไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร หรือ 3 ตัวแปร แต่อย่างใด

สำหรับวิเคราะห์คะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ตามตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปรพร้อมกัน ในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม (ตาราง 15) พบว่า คะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวแปรในกลุ่มย่อยใดๆ แต่พบว่าแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ 1)ปริมาณการ

ฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ด้วยการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน พบผลในกลุ่มนักเรียนชาย เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า มาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสตี (ตาราง 4 ภาคผนวก ค) พบว่านักเรียนชายที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ถ้าได้ฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า จะมีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้ามากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า 2) ปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ด้วยการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า มาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสตี ไม่พบความแตกต่างในคะแนนเฉลี่ยคู่ใด สำหรับการวิเคราะห์คะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ตามตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปรพร้อมกัน ใน

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด ในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มตัวอย่างย่อย 4 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน	ค่าเอฟ							Extra Square
		ปริมาณ	ปริมาณ	การมี					
		การฝึก	การฝึก	แบบ					
		เจตคติ	ทักษะ	อย่างใช้					
		ก	ข	ค	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค	
รวม	109	< 1	< 1	< 1	3.86	2.66	< 1	1.81	.100
เพศชาย	66	< 1	< 1	< 1	4.26*	< 1	1.26	1.35	.124
เพศหญิง	43	1.23	< 1	< 1	< 1	2.95	< 1	< 1	.193
ผลการเรียนต่ำ	51	1.34	< 1	< 1	1.72	< 1	1.66	1.11	.147
ผลการเรียนสูง	58	< 1	< 1	< 1	1.60	4.61*	< 1	< 1	.157

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

กลุ่มรวมและกลุ่มย่อยต่าง ๆ ไม่พบว่าแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร

สรุปว่า นักเรียนที่มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า คือ นักเรียนชายที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าเพียงอย่างเดียว

4.4.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าพิจารณา ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด

ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด จะวิเคราะห์ทั้งในกลุ่มนักเรียนโดยรวมและนักเรียนกลุ่มย่อย

เมื่อวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ในกลุ่มรวม (ตาราง 16) พบว่าคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละด้านแต่อย่างใด แต่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร ได้แก่ ปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า กับปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธี แอลเอสดี (ตาราง 6 ภาคผนวก ค) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ถ้าไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน จะมีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่ากลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน นอกจากนี้คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ายังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 3 ตัวพร้อมกัน (ภาพประกอบ 7) เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธี แอลเอสดี (ตาราง 18 ภาคผนวก ค) พบว่า 1) นักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก ถ้าได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้ามากกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า 2) นักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน แต่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก ถ้าไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่าผู้ที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า 3) นักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก ถ้าไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่าผู้ที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน 4) นักเรียนที่ไม่ได้

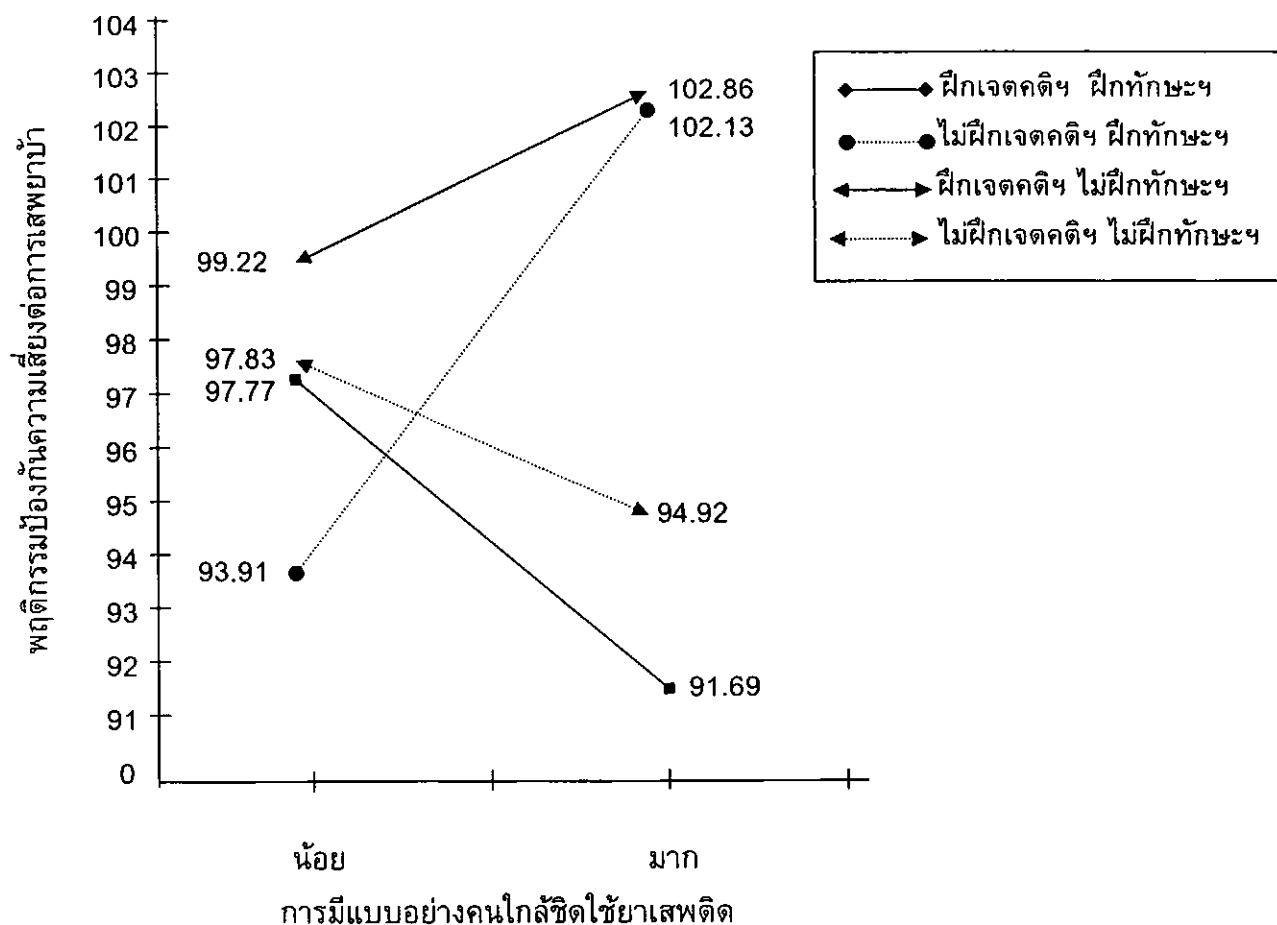
ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ปริมาณ การฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด ในกลุ่ม ตัวอย่างรวมและกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน	ค่าเอฟ							Extra Square
		ปริมาณ	ปริมาณ	การมี					
		การฝึก	การฝึก	แบบ					
		เจตคติ	ทักษะ	อย่างใช้					
		ก	ข	ค	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค	
รวม	109	< 1	1.44	< 1	4.18*	< 1	< 1	7.20*	.132
เพศชาย	66	1.39	1.88	< 1	4.17*	1.35	< 1	5.08*	.206
เพศหญิง	43	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	1.86	.107
ผลการเรียนต่ำ	51	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	2.69	.115
ผลการเรียนสูง	58	< 1	1.02	1.62	3.87	1.58	< 1	5.67*	.227

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า แต่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ถ้ามีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่าผู้ที่ไม่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย

สำหรับวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ตามตัวแปรอิสระ 3 พร้อมกัน ในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม (ตาราง 16) พบว่า คะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวแปรในกลุ่มย่อยใดๆ แต่พบว่าแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า กับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน พบผลในกลุ่มนักเรียนชาย เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า มาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดี (ตาราง 7 ภาคผนวก ค) พบว่านักเรียนชายที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ถ้าได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้ามากกว่านักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการ

ภาพประกอบ 7 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าพิจารณาตามปริมาณการผีอกเจตคตติฯที่ตือต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ปริมาณการผีอกทักษะเพื่อนช่วยเหลือเพื่อน และปริมาณการมีแบบอย่างคนโกลัซิดใช้ยาเสพติด ในกลุ่มตัวอย่างรวม

เสพยาบ้า อย่างเชื่อมั่นได้ นอกจากนี้ยังพบว่าคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปรพร้อมกัน พบผลใน กลุ่มนักเรียนชายและกลุ่มนักเรียนผลการเรียนสูง เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า มาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการแอลเอสตี (ตาราง 19 ภาคผนวก ค) พบว่า 1) นักเรียนชายที่ไม่ได้รับการผีอกทักษะเพื่อนช่วยเหลือเพื่อน และมีแบบอย่างคนโกลัซิดใช้ยาเสพติดมากถ้าได้รับการเจตคตติฯที่ตือต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้ามีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้ามากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการผีอกเจตคตติฯที่ตือต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า 2) นักเรียนที่ได้รับการผีอกเจตคตติฯที่ตือต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า แต่มีแบบอย่างคนโกลัซิดใช้ยาเสพติดมาก ถ้าไม่ได้รับการผีอกทักษะเพื่อนช่วยเหลือเพื่อน มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้ามากกว่าผู้ที่ได้รับการผีอกทักษะเพื่อนช่วยเหลือเพื่อน และ 3) ผู้ที่ได้รับการผีอกทักษะเพื่อนช่วยเหลือเพื่อน และมีแบบอย่างคนโกลัซิดใช้ยาเสพติด

ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด จะวิเคราะห์ทั้งในกลุ่มนักเรียนโดยรวมและนักเรียนกลุ่มย่อย

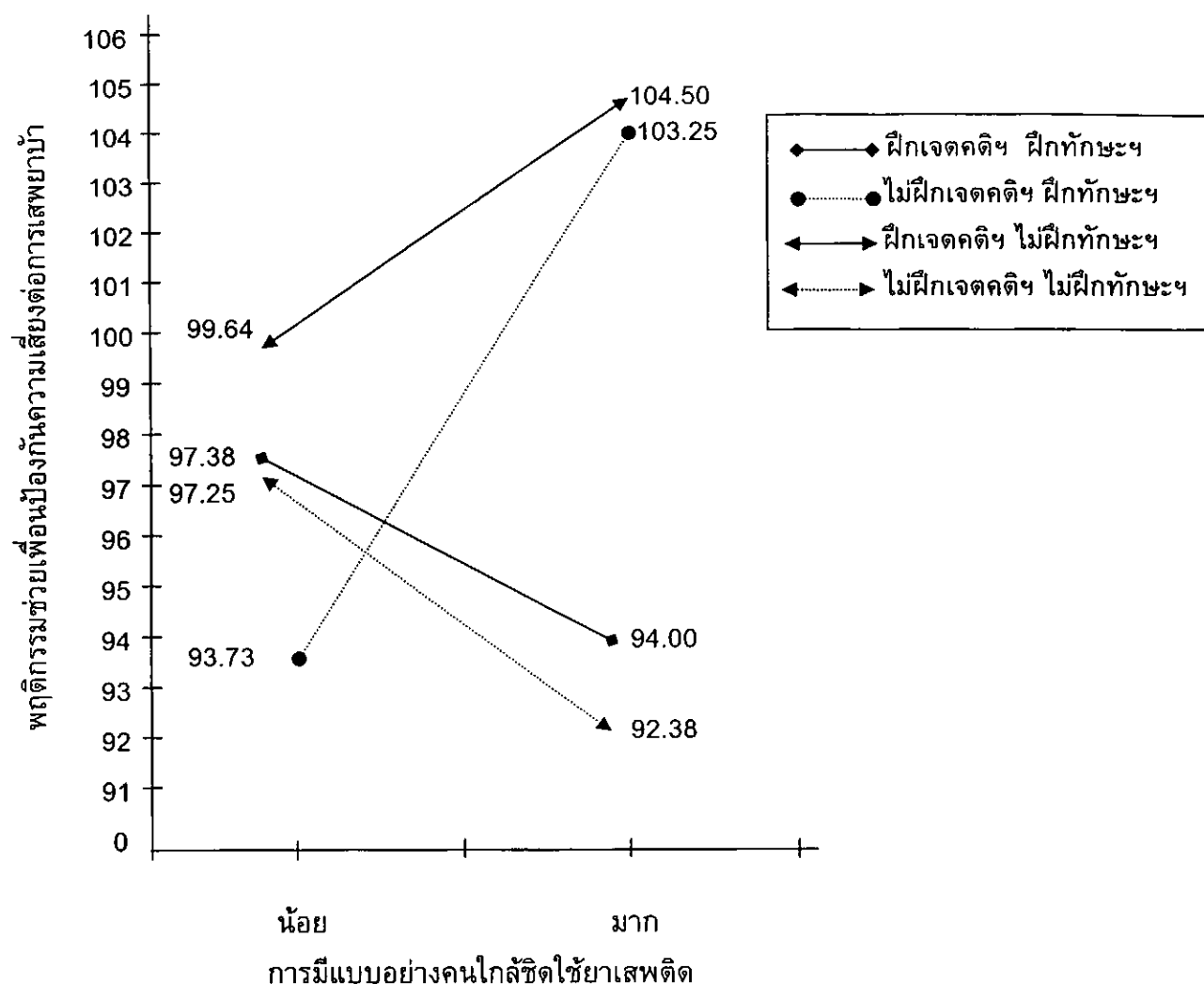
เมื่อวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ในกลุ่มรวม (ตาราง 17) พบว่าคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละด้านแต่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร ได้แก่ ปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า กับ ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า มาเปรียบเทียบกับเป็นรายคู่ ด้วยวิธี แอลเอสดี (ตาราง 10 ภาคผนวก ค) พบว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ผู้ที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า มีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด ในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน	แสดงค่าเอฟ							Extra Square
		ปริมาณ	ปริมาณ	การมี					
		การฝึก	การฝึก	แบบ					
		เจตคติ	ทักษะ	อย่าง					
			เพื่อน	ใช้					
		ก	ข	ค	ก x ข	ก x ค	ข x ค	ก x ข x ค	
รวม	109	1.14	< 1	< 1	5.77*	< 1	< 1	7.31*	.141
เพศชาย	66	3.43	< 1	1.02	7.76*	< 1	1.18	3.35	.237
เพศหญิง	43	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	4.52*	.128
ผลการเรียนต่ำ	51	< 1	< 1	< 1	2.83	< 1	< 1	3.13	.178
ผลการเรียนสูง	58	1.15	< 1	< 1	2.50	1.31	< 1	4.12	.163

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

[illegible]

ภาพประกอบ 8 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด
พิจารณาตามปริมาณการผึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด
ปริมาณการผึกทักษะเพื่อช่วยเหลือเพื่อน และปริมาณการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด
ในกลุ่มตัวอย่างรวม

เพื่อนช่วยเพื่อนมีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมากกว่านักเรียนที่
ได้รับการผึกทักษะเพื่อช่วยเหลือเพื่อน นอกจากนี้ยังพบว่าคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกัน
ความเสี่ยงต่อการเสพติด แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปรพร้อม
กัน พบผลในกลุ่มนักเรียนหญิง เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจาก
การเสพติด มาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการแอลเอสดี ไม่พบผลที่แตกต่างในค่าเฉลี่ยคู่
ใดๆ

สรุปนักเรียนที่มีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมาก คือ 1)
นักเรียนที่ได้รับการผึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ผลเช่นนี้พบ
ในนักเรียนกลุ่มรวมและนักเรียนชายที่ไม่ได้รับการผึกทักษะเพื่อช่วยเหลือเพื่อน โดยเฉพาะใน

ฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าแต่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

ตอนที่สาม : ผลการทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าแต่ละด้าน ด้วยตัวแปรตามวัดทันทีหลังการฝึก 2 ด้าน (เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และตัวแปรอิสระสมทบ 2 ด้าน (ความรู้เกี่ยวกับยาบ้าและการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด)

การวิเคราะห์ในส่วนนี้เป็นการค้นหาตัวทำนายสำคัญและปริมาณการทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า โดยใช้ตัวทำนาย 3 ชุด ตัวทำนาย ชุดที่ 1 คือ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า และความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ชุดที่ 2 คือ ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด และชุดที่ 3 คือ ชุดที่รวมตัวแปรในชุดที่ 1 และ 2 เข้าด้วยกัน รวม 4 ตัวทำนาย การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐานและแบบเป็นขั้น (Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis) มีการวิเคราะห์ทั้งในกลุ่มนักเรียนรวมและกลุ่มที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง 2 ด้าน คือ เพศ และผลการเรียน รวมเป็นกลุ่มย่อยที่ศึกษา 4 กลุ่ม อนึ่งในการเปรียบเทียบปริมาณการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 3 กับตัวทำนายชุดที่ 1 หรือชุดที่ 2 ซึ่งมีปริมาณการทำนายในปริมาณมากเป็นอันดับรองลงมา ในงานวิจัยนี้จะใช้ความแตกต่างเท่ากับหรือมากกว่า 5 % เป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ใช้ * แสดงการมีนัยสำคัญ (Cohen, 1977 : 413 –414)

4.5.1 ผลการทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า
โดยใช้ตัวแปรตามทางจิตลักษณะ 2 ด้าน ที่วัดทันทีหลังการฝึก และตัวแปรอิสระสมทบ 2 ด้านเป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐานและแบบเป็นขั้น (Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยมีตัวแปรอิสระชุดที่ 1 (คือ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า) เป็นตัวทำนาย พบว่า ในกลุ่มรวม (ตาราง 18) ตัวทำนายชุดที่ 1 สองตัวแปร ร่วมกันสามารถทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ได้ร้อยละ 28.6 มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับแรก และเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า เป็นตัวทำนายตัวที่สอง (ค่าเบต้า .37และ .27 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณา

ปริมาณทำนายในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 1 สามารถทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ได้สูงสุดร้อยละ 39.9 ในกลุ่มนักเรียนผลการเรียนสูง และทำนายได้ตั้งแต่ ร้อยละ 19.8 ถึง ร้อยละ 39.9 ตัวทำนายที่มีความสำคัญลำดับแรกคือ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด (เข้าทำนายเป็นลำดับแรกในทุกกลุ่มย่อย) และเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด เป็นตัวทำนายลำดับที่สอง (เข้าทำนายเป็นลำดับที่สองในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนชายและกลุ่มผลการเรียนสูง)

เมื่อนำตัวทำนายชุดที่ 2 (คือ ความรู้เกี่ยวกับยาบ้าและการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด) เข้าทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พบว่าสามารถทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดได้ ร้อยละ 2.8 ในกลุ่มรวม (ตาราง 18) แต่นำหนักในการทำนาย (ค่าเบต้า) ไม่อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทางสถิติ สำหรับการพิจารณาปริมาณการทำนายในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม พบว่า ตัวแปรชุดที่ 2 สามารถทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ในกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มได้ ตั้งแต่ร้อยละ 1.9 ถึง ร้อยละ 8.0 ไม่มีตัวทำนายตัวใดเข้าทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อนำตัวทำนายชุดที่ 3 (ชุดที่ 1 รวมกับ ชุดที่ 2) เข้าทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พบว่า สามารถทำนายได้ ร้อยละ 30.2 ในกลุ่มรวม (ตาราง 18) ตัวทำนายสำคัญลำดับแรก คือ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด และตัวทำนายสำคัญลำดับรองลงมา คือ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และเมื่อพิจารณาปริมาณการทำนาย ในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ได้ตั้งแต่ ร้อยละ 22 ถึง ร้อยละ 42.7 ตัวทำนายสำคัญลำดับแรก คือ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด (เข้าทำนายเป็นลำดับแรกในทุกกลุ่มย่อย) ตัวทำนายที่สำคัญลำดับรองลงมา คือ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด (เข้าทำนายเป็นลำดับที่ 2 ในกลุ่มรวม และในกลุ่มย่อยอื่น อีก 2 กลุ่ม) (ตาราง 18)

เมื่อทำการเปรียบเทียบปริมาณการทำนายของตัวทำนายต่างชุดกัน พบว่าตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดได้มากที่สุด โดยสามารถเพิ่มปริมาณการทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด เพิ่มจากปริมาณการทำนายที่ตัวทำนายชุดที่ 1 เคยทำนายได้ ร้อยละ 1.6 ในกลุ่มรวม (ตาราง 18) และทำนายได้เพิ่มขึ้น ระหว่าง ร้อยละ 2.2 ถึง ร้อยละ 8.9 ในกลุ่มย่อยต่างๆ โดยทำนายได้เพิ่มสูงสุดในกลุ่มนักเรียนหญิง คือ ร้อยละ 8.9 ซึ่งเป็นปริมาณที่เพิ่มในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ในการวิจัยครั้งนี้ หมายความว่า นักเรียนที่มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดสูง และมีเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดสูงเท่าใดก็สามารถมีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดได้อย่างเหมาะสมมากขึ้นเท่านั้น

101 ชุด 1 - 10
ชุด 2 - 10
ชุด 3 - 10
ชุด 4 - 10

ตาราง 18 ผลการทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ด้วยตัวทำนาย
ชุดที่ 1 : ตัวแปรตามทางจิตลักษณะ 2 ตัวแปร ชุดที่ 2 : ตัวแปรอิสระสมทบ 2 ตัวแปร ชุดที่
3 : ตัวแปรตามทางจิตลักษณะกับตัวแปรอิสระสมทบ 4 ตัว แต่ละชุดในกลุ่มรวมและกลุ่ม
ย่อย

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ชุดที่ 1 (1,2)			ชุดที่ 2 (3,4)			ชุดที่ 3 (1,2,3,4)			% แตกต่าง
		%	ตัว ทำนาย	ค่า เบต้า	%	ตัว ทำนาย	ค่า เบต้า	%	ตัว ทำนาย	ค่า เบต้า	
รวม	109	28.6	2,1	.37*,.27*	2.8	3,4	.16,-.04	30.2	2,1	.37*,.26*	1.6
เพศชาย	66	35.2	2,1	.40*,.32*	3.2	3,4	.07,-.16	37.7	2,1	.39*,.33*	2.5
เพศหญิง	43	23.3	2	.48*	8.0	3,4	.26,.08	32.2	2,1	.46*,.29*	8.9*
ผลการเรียนต่ำ	51	19.8	2	.38*	4.0	3,4	.18,-.88	22.0	2	.32*	2.2
ผลการเรียนสูง	58	39.9	2,1	.42*,.31*	1.9	3,4	.13,.03	42.7	2,1	.41*,.31*	2.8

* มีนัยสำคัญที่ระดับ.05

หมายเหตุ : ตัวทำนาย

- 1 หมายถึง เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด
- 2 หมายถึง ความตั้งใจช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด
- 3 หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า
- 4 หมายถึง การมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด

4.5.2 ผลการทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด โดยใช้ตัว ตัวแปรตามทางจิตลักษณะ 2 ด้าน ที่วัดทันทีหลังการฝึกและตัวแปรอิสระสมทบ 2 ด้าน เป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมาวิเคราะห์ถดถอย พบคุณ
แบบมาตรฐานและแบบเป็นขั้น (Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis)
โดยมีตัวแปรอิสระชุดที่ 1 (คือ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดและ
ความตั้งใจช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด) เป็นตัวทำนาย พบว่า ในกลุ่มรวม
(ตาราง 19) ตัวทำนายชุดที่ 1 สองตัวแปร ร่วมกันสามารถทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยง
ต่อการเสพติด ได้ร้อยละ 34.5 มีความตั้งใจช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด

เป็นตัวทำนายที่สำคัญ ลำดับแรก และเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดเป็นตัวทำนายตัวที่สอง (ค่าเบต้า .44 และ .25 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาปริมาณทำนายในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 1 สามารถทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ได้ตั้งแต่ ร้อยละ 31.2 ถึง ร้อยละ 36.8 ตัวทำนายที่มีความสำคัญลำดับแรกคือ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด (เข้าทำนายเป็นลำดับแรกในทุกกลุ่มย่อย) และเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด เป็นตัวทำนายลำดับที่สอง (เข้าทำนายเป็นลำดับที่สองในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนชายและกลุ่มผลการเรียนต่ำ)

เมื่อนำตัวทำนายชุดที่ 2 (คือ ความรู้เกี่ยวกับยาบ้าและการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด) เข้าทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พบว่าสามารถทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดได้ ร้อยละ 1.2 ในกลุ่มรวม (ตาราง 19) แต่นำหนักในการทำนาย (ค่าเบต้า) ไม่อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทางสถิติ สำหรับการพิจารณาปริมาณการทำนายในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม พบว่า ตัวแปรชุดที่ 2 สามารถทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ในกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มได้ ตั้งแต่ร้อยละ 0.8 ถึง ร้อยละ 2.6 ไม่มีตัวทำนายตัวใดเข้าทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อนำตัวทำนายชุดที่ 3 (ชุดที่ 1 รวมกับ ชุดที่ 2) เข้าทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พบว่า สามารถทำนายได้ ร้อยละ 35.2 ในกลุ่มรวม (ตาราง 19) ตัวทำนายสำคัญลำดับแรก คือ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด และตัวทำนายสำคัญลำดับรองลงมา คือ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และเมื่อพิจารณาปริมาณการทำนาย ในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ได้ตั้งแต่ ร้อยละ 33.2 ถึง ร้อยละ 52.8 ตัวทำนายสำคัญลำดับแรก คือ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด (เข้าทำนายเป็นลำดับแรกในทุกกลุ่มย่อย) ตัวทำนายที่สำคัญลำดับรองลงมา คือ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด (เข้าทำนายเป็นลำดับที่ 2 ในกลุ่มรวม และในกลุ่มย่อยอื่น อีก 2 กลุ่ม) (ตาราง 19)

เมื่อทำการเปรียบเทียบปริมาณการทำนายของตัวทำนายต่างชุดกัน พบว่าตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดได้มากที่สุด โดยสามารถเพิ่มปริมาณการทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด เพิ่มจากปริมาณการทำนายที่ตัวทำนายชุดที่ 1 เคยทำนายได้ ร้อยละ 0.7 ในกลุ่มรวม (ตาราง 19) และทำนายได้เพิ่มขึ้นระหว่าง ร้อยละ 2.0 ถึง 17.4 ในกลุ่มย่อยต่างๆ โดยทำนายได้เพิ่มสูงสุดในกลุ่มนักเรียนผลการเรียนสูง คือ ร้อยละ 17.4 ซึ่งเป็นปริมาณที่เพิ่มในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ในการวิจัยครั้งนี้ หมายความว่า นักเรียนที่มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดสูง และมีเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดสูงเท่าใดก็สามารถมีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดได้อย่างเหมาะสมมากขึ้นเท่านั้น

ตาราง 19 ผลการทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าด้วยตัวทำนาย ชุดที่ 1 : ตัวแปรตามทางจิตลักษณะ 2 ตัวแปร ชุดที่ 2 : ตัวแปรอิสระสมทบ 2 ตัวแปร ชุดที่ 3 : ตัวแปรตามทางจิตลักษณะกับตัวแปรอิสระสมทบ 4 ตัวแปร แต่ละชุด ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ชุดที่ 1 (1,2)			ชุดที่ 2 (3,4)			ชุดที่ 3 (1,2,3,4)			
		%	ตัว	ค่า	%	ตัว	ค่า	%	ตัว	ค่า	%
		ทำนาย	ทำนาย	เบต้า	ทำนาย	ทำนาย	เบต้า	ทำนาย	ทำนาย	เบต้า	แตกต่าง
รวม	109	34.5	2,1	.44*,.25*	1.2	3,4	.11,.01	35.2	2,1	.44*,.25*	0.7
เพศชาย	66	36.8	2,1	.43*,.31*	1.0	3,4	.08,-.06	39.5	2,1	.43*,.31*	2.7
เพศหญิง	43	35.8	2	.51*	2.6	3,4	.11,.10	40.6	2	.54*	4.8
ผลการเรียนต่ำ	51	31.2	2,1	.44*,.25*	0.8	3,4	.08,-.02	33.2	2,1	.44*,.25*	2.0
ผลการเรียนสูง	58	35.1	2	.56*	1.9	3,4	.09,.09	52.8	2	.56*	17.4*

*มีนัยสำคัญที่ระดับ.05

หมายเหตุ : ตัวทำนาย

- 1 หมายถึง เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า
- 2 หมายถึง ความตั้งใจช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า
- 3 หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า
- 4 หมายถึง การมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด

4.5.3 ผลการทำนายพฤติกรรมช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า โดยใช้ตัวแปรตามทางจิตลักษณะ 2 ด้าน ที่วัดทันทีหลังการฝึกและตัวแปรอิสระสมทบ 2 ด้านเป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐานและแบบเป็นขั้น (Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยมีตัวแปรอิสระชุดที่ 1 (คือ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและความตั้งใจช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า) เป็นตัวทำนาย พบว่า ใน

กลุ่มรวม (ตาราง 20) ตัวทำนายชุดที่ 1 สองตัวแปร ร่วมกันสามารถทำนายพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดได้ร้อยละ 42.4 มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด เป็นตัวทำนายที่สำคัญ ลำดับแรก และเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด เป็นตัวทำนายตัวที่สอง (ค่าเบต้า .53 และ .22 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาปริมาณทำนายในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 1 สามารถทำนายพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ได้ตั้งแต่ ร้อยละ 31.7 ถึง ร้อยละ 51.5 ตัวทำนายที่มีความสำคัญลำดับแรกคือ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด (เข้าทำนายเป็นลำดับแรกในทุกกลุ่มย่อย) และเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด เป็นตัวทำนายลำดับที่สอง (เข้าทำนายเป็นลำดับที่สองในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนชายและกลุ่มผลการเรียนสูง)

เมื่อนำตัวทำนายชุดที่ 2 (คือ ความรู้เกี่ยวกับยาบ้าและการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด) เข้าทำนายพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พบว่าสามารถทำนายพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดได้ ร้อยละ 0.3 ในกลุ่มรวม (ตาราง 20) แต่นำหนักในการทำนาย (ค่าเบต้า) ไม่อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทางสถิติ สำหรับการพิจารณาปริมาณการทำนายในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม พบว่า ตัวแปรชุดที่ 2 สามารถทำนายพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ในกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มได้ ตั้งแต่ร้อยละ 0.3 ถึง 0.5 ไม่มีตัวทำนายตัวใดเข้าทำนายพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อนำตัวทำนายชุดที่ 3 (ชุดที่ 1 รวมกับ ชุดที่ 2) เข้าทำนายพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พบว่า สามารถทำนายได้ ร้อยละ 43.2 ในกลุ่มรวม (ตาราง 20) ตัวทำนายสำคัญลำดับแรก คือ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดและตัวทำนายสำคัญลำดับรองลงมา คือ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และเมื่อพิจารณาปริมาณการทำนาย ในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ได้ตั้งแต่ ร้อยละ 31.3 ถึง ร้อยละ 53.3 ตัวทำนายสำคัญลำดับแรก คือ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด (เข้าทำนายเป็นลำดับแรกในทุกกลุ่มย่อย) ตัวทำนายที่สำคัญลำดับรองลงมา คือ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด (เข้าทำนายเป็นลำดับที่ 2 ในกลุ่มรวม และในกลุ่มย่อยอื่น อีก 2 กลุ่ม) (ตาราง 20)

เมื่อทำการเปรียบเทียบปริมาณการทำนายของตัวทำนายต่างชุดกัน พบว่าตัวทำนายชุดที่ 3 ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดได้เพิ่มขึ้นตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย สรุปความหมายว่า นักเรียนที่มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดสูงและมีเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดสูงเท่าใดก็สามารถมีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดได้อย่างเหมาะสมมากขึ้นเท่านั้น

สรุปได้ว่า 1) ตัวทำนายในชุดที่ 3 รวม 4 ตัวแปรร่วมกันทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ได้ร้อยละ 30.2 ในกลุ่มนักเรียนโดยรวม และทำนายได้สูงสุดร้อยละ

ตาราง 20 ผลการทำนายพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดด้วยตัวทำนาย ชุดที่ 1 : ตัวแปรตามทางจิตลักษณะ 2 ตัวแปร ชุดที่ 2 : ตัวแปรอิสระสมทบ 2 ตัวแปร ชุดที่ 3 : ตัวแปรตามจิตลักษณะกับตัวแปรอิสระสมทบ 4 ตัวแปร แต่ละชุด ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ชุดที่ 1 (1,2)			ชุดที่ 2 (3,4)			ชุดที่ 3 (1,2,3,4)			
		%	ตัว	ค่า	%	ตัว	ค่า	%	ตัว	ค่า	%
		ทำนาย	ทำนาย	เบต้า	ทำนาย	ทำนาย	เบต้า	ทำนาย	ทำนาย	เบต้า	แตกต่าง
รวม	109	42.4	2,1	.53*,.22*	0.3	4,3	.03,.05	43.2	2,1	.54*,.22*	0.8
เพศชาย	66	38.9	2,1	.47*,.28*	0.4	4,3	.03,.06	39.5	2,1	.48*,.27*	0.4
เพศหญิง	43	51.5	2	.71*	0.4	4,3	.05,.03	53.3	2	.69*	1.8
ผลการเรียนต่ำ	51	31.7	2	.54*	0.6	4,3	.01,.08	31.3	2	.54*	0.5
ผลการเรียนสูง	58	51.5	2,1	.52*,.29*	0.5	4,3	.02,.06	52.5	2,1	.52*,.29*	1.0

*มีนัยสำคัญที่ระดับ.05

หมายเหตุ : ตัวทำนาย

- 1 หมายถึง เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด
- 2 หมายถึง ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด
- 3 หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า
- 4 หมายถึง การมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด

42.7 ในกลุ่มนักเรียนผลการเรียนสูง ตัวทำนายสำคัญตามลำดับคือ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดและเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด และพบว่าตัวทำนายในชุดที่ 3 รวม 4 ตัวแปร สามารถทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดได้มากกว่าทำนายชุดที่ 1 (ทำนายได้ในปริมาณรองลงมา) ได้ตามเกณฑ์ เฉพาะในกลุ่มนักเรียนหญิงเพียงกลุ่มเดียว 2) ตัวทำนายในชุดที่ 3 รวม 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ได้ร้อยละ 35.2 ในกลุ่มนักเรียนโดยรวม

และทำนายได้สูงสุดร้อยละ 52.8 ในกลุ่มนักเรียนผลการเรียนสูง ตัวทำนายสำคัญตามลำดับ คือ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดและเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด และพบว่าตัวทำนายในชุดที่ 3 รวม 4 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดได้มากกว่าทำนายชุดที่ 1 (ทำนายได้ในปริมาณรองลงมา) ได้ตามเกณฑ์เฉพาะในกลุ่มนักเรียนผลการเรียนสูงเพียงกลุ่มเดียว 3) ตัวทำนายในชุดที่ 3 รวม 4 ตัวแปรร่วมกันทำนายพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ได้ร้อยละ 43.2 ในกลุ่มนักเรียนโดยรวม และทำนายได้สูงสุดร้อยละ 53.3 ในกลุ่มนักเรียนหญิง เมื่อเปรียบเทียบปริมาณการทำนาย พบว่าตัวทำนายชุดที่ 3 ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ได้เพิ่มขึ้นตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อประเมินประสิทธิผลการฝึกอบรมเจตคติต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด และการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนว่า ชุดฝึกอบรมทั้งสองชุดหรือแต่ละชุดเป็นสาเหตุสำคัญของการสร้างเสริมจิตลักษณะ 3 ด้าน คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด และเป็นสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมคือ พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดหรือไม่ในนักเรียนประเภทต่างๆ งานวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายหลัก 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการฝึกอบรมเจตคติและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนแก่นักเรียน ในปริมาณต่างๆกันที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด 2) เพื่อศึกษาบทบาทของปัจจัยเชิงเหตุผลสมทบร่วมกับการฝึกอบรมที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดในนักเรียนประเภทต่างๆ 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลร่วมระหว่างจิตลักษณะที่ฝึกใหม่กับปัจจัยเชิงเหตุผลสมทบที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดในนักเรียนประเภทต่างๆ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เป็นนักเรียนที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ที่มีคะแนนอยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม จำนวน 109 คน ในการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละส่วนได้ทำการศึกษาทั้งในกลุ่มนักเรียน โดยรวมและกลุ่มย่อย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง ได้แก่ เพศ ผลการเรียนรู้ และตัวแปรเชิงเหตุผลสมทบ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด รวม 8 กลุ่มย่อย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) ดัชนีแบบชุดฝึกอบรม จำนวน 2 ชุด 2) แบบวัดตัวแปรอิสระสมทบ 2 แบบวัดและแบบวัดตัวแปรตาม 5 แบบวัด เป็นแบบวัดที่นำมาใช้จำนวน 1 แบบวัด นำแบบวัดอื่นมาปรับปรุงและสร้างขึ้นใหม่ จำนวน 6 แบบวัด ลักษณะเครื่องมือเป็นประเภทมาตรประเมินรวมค่า (Summated rating scale) มีมาตรวัด 6 หน่วยประกอบในแต่ละข้อคำถาม ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดอยู่ระหว่าง .69 ถึง .87 (ตาราง 1 ภาคผนวก ข)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน 2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ Two - Way ANOVA และ Three - Way ANOVA เมื่อพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยที่ละคู่ด้วยวิธีแอลเอสดี (Least - Significant Different) สำหรับการทดสอบสมมติฐานทางการวิจัยที่ 1 ถึง 3 3) ส่วนในสมมติฐานที่ 4 จะใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

(Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis) ในการวิเคราะห์ด้วยสถิติดังกล่าวข้างต้น ผลที่พบนัยสำคัญจะแสดงสัญลักษณ์ คือ * แสดงว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สำหรับปริมาณการทำนายที่แตกต่างกันเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 5 ก็ใช้สัญลักษณ์ * ด้วย

สรุปผลการศึกษาค้นคว้าและอภิปรายผลตามสมมติฐาน

5.1 สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 1 กล่าวว่า"กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นผู้มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้ามาก มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก (วัดผลทันทีหลังฝึก) มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า (วัดติดตามผล 1 เดือน) มากกว่ากลุ่มนักเรียนเปรียบเทียบกับอื่นๆอีก 3 กลุ่ม"

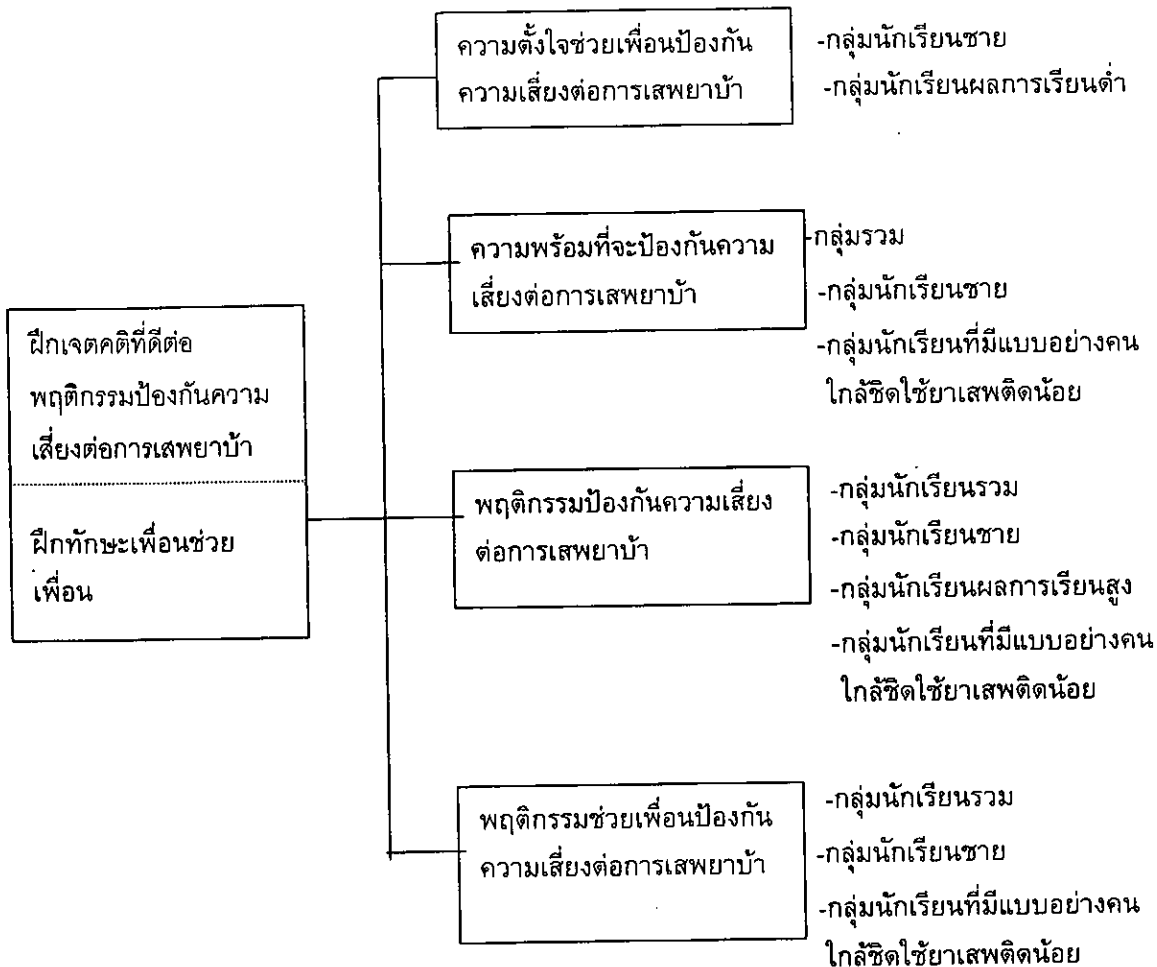
สมมติฐานนี้คาดว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกทั้งเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นผู้มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้ามาก มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก (วัดทันทีหลังการฝึก) มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า(วัดติดตามผล 1 เดือนหลังการฝึก)มากกว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกเพียงด้านเดียวและนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกใดๆเลย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางในการทดสอบสมมติฐานนี้ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรตาม 5 ตัวแปร คือ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตัวแปรอิสระสองตัวแปรคือ การฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนพิจารณาที่ละตัวแปรและที่ละ 2 ตัวแปรพร้อมกัน การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของนักเรียน 8 กลุ่ม

พบว่าคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า คะแนนความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า คะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า คะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าไม่แปรปรวนไปตามการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าหรือการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนที่ละด้านแต่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาสองด้านในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย (ตารางที่ 4,5,6และ7

ภาพประกอบที่ 9) กล่าวคือ 1) นักเรียนที่มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก (วัดหลังฝึกทันที) คือ นักเรียนชายและนักเรียนผลการเรียนต่ำที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าเพียงอย่างเดียว เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มนักเรียนประเภทเดียวกันที่ไม่ได้รับการฝึกทั้งสองด้าน(กลุ่มควบคุม) 2) นักเรียนที่มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก (วัด 1 เดือนหลังการฝึก) คือ ก) นักเรียนชายที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าเพียงอย่างเดียว เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนประเภทเดียวกันที่ไม่ได้รับการฝึกทั้งสองด้าน ข) พบอีกในนักเรียนกลุ่มรวมที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนเพียงอย่างเดียว เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนกลุ่มรวมที่ไม่ได้รับการฝึกทั้งสองด้าน และ ค) นักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ซึ่งได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนเพียงอย่างเดียว เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนประเภทเดียวกันที่ได้รับการฝึกทั้งสองด้าน 3) นักเรียนที่มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก คือ นักเรียนกลุ่มรวม โดยเฉพาะนักเรียนชาย นักเรียนผลการเรียนสูง นักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ผู้ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าเพียงอย่างเดียว เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนประเภทเดียวกันที่ได้รับการฝึกทั้งสองด้าน และ 4) นักเรียนที่มีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก คือ ก) นักเรียนในกลุ่มรวม โดยเฉพาะนักเรียนชาย นักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ผู้ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าเพียงอย่างเดียว เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนประเภทเดียวกันที่ไม่ได้รับการฝึกทั้งสองด้าน และ ข) นักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อยและได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนเพียงอย่างเดียว เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประเภทเดียวกันที่ไม่ได้รับการฝึกทั้งสองด้าน

สรุปว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 1 เนื่องจากพบผลว่า การฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าเพียงด้านเดียว ทำให้ 1) นักเรียนชายและนักเรียนผลการเรียนต่ำมีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก 2) นักเรียนชายมีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก 3) นักเรียนกลุ่มรวม โดยเฉพาะนักเรียนชาย นักเรียนผลการเรียนสูง และนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้ามาก และ 4) นักเรียนกลุ่มรวม นักเรียนชายและนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย มีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก และพบอีกว่า การฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนเพียงอย่างเดียว ทำให้ 1) นักเรียนกลุ่มรวม โดยเฉพาะนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก และ 2) นักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย มีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก สำหรับผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าส่งผลต่อจิตลักษณะ 2 ด้าน คือ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า นอกจากนี้ยังส่งผลต่อพฤติกรรม

คือ งานวิจัยของแสง ทวีคุณ (2538) ได้ฝึกเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะในการป้องกันพฤติกรรม ทะเลาะวิวาทในนักเรียนอาชีวศึกษา โดยใช้การฝึกเจตคติที่ดีต่อการไม่ทะเลาะวิวาทและฝึก ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อการไม่ทะเลาะวิวาท เพียงอย่างเดียวมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมไม่ทะเลาะวิวาทเพิ่มขึ้นอย่างเด่นชัดในกลุ่มนักเรียน รวม ซึ่งสอดคล้องกับพิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์และคณะ (2546) ทำการทดลองฝึกจิตลักษณะซึ่ง ประกอบด้วยเจตคติต่อการป้องกันโรคเอดส์ ควบคุมตนเองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในนักศึกษาชาย ชั้นปีที่ 1 – 4 วัดผลทันทีหลังการฝึก พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการฝึกจิตลักษณะ มีความตั้งใจ หลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์มากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกจิตลักษณะ ในกลุ่มรวม กลุ่มผลการเรียนต่ำ และผลการเรียนสูง และยังพบต่อไปว่านักศึกษาที่ได้รับการฝึกจิตลักษณะมีความตั้งใจช่วยเหลือเพื่อนให้หลีกเลี่ยงจากพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์ ในกลุ่มรวมและกลุ่มผลการเรียนสูง เช่นเดียวกับ เรณูมาศ มาอุ่นและคณะ (2546) ทำการทดลองประสิทธิผลของการ ฝึกอบรมทางจิต - พฤติกรรมศาสตร์เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์ในนิสิตนักศึกษา ชายในมหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อการป้องกันโรคเอดส์ มีพฤติกรรม การเผยแพร่ความรู้เพื่อป้องกันโรคเอดส์และพฤติกรรมรณรงค์ต่อต้านโรคเอดส์มากกว่า กลุ่มฝึกจิตลักษณะ 5 ด้าน ส่วนการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะ ป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ในนักเรียนกลุ่มรวม และโดยเฉพาะนักเรียนที่มีแบบอย่าง คนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ความพร้อมกระทำพฤติกรรมนี้เป็นส่วนหนึ่งของการมีเจตคติที่ดีต่อ พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พบผลวิจัยที่สอดคล้องกับผลในปัจจุบันคือ ศิริพร สุขรุ่งเรือง (2544) ฝึกอบรมกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตให้แก่นักเรียนในกลุ่มที่เพื่อนยอมรับและ ศรัทธา ในนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 ภายหลังการอบรมพบว่า นักเรียนที่ได้ รับการอบรมให้เป็นแกนหลักของกลุ่ม ได้ชักนำเพื่อนให้หลีกเลี่ยงจากโอกาสที่จะเสพยาเสพติด และพบว่า นักเรียนที่เป็นแกนหลักและเป็นสมาชิกของกลุ่มมีเจตคติไม่ติดต่อยาเสพติดเพิ่มขึ้น และมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงยาเสพติดเพิ่มมากขึ้นด้วย เช่นเดียวกับ อังศินันท์ บุบผาสวรรณ (2536) ทำการทดลองใช้โครงการเพื่อนช่วยเพื่อนในพลทหาร เพื่อป้องกันโรคติดต่อทางเพศ สัมพันธ์ พบว่า พลทหารที่เข้าร่วมโครงการมีเจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้นและมีพฤติ กรรมป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน แสดงให้เห็นว่าการฝึกด้วยชุดฝึกที่ สร้างขึ้นเพียงชุดเดียวก็พอที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นใกล้เคียงกับการฝึกทั้งสองชุดได้

ภาพประกอบ 9 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ 1

5.2 สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 2

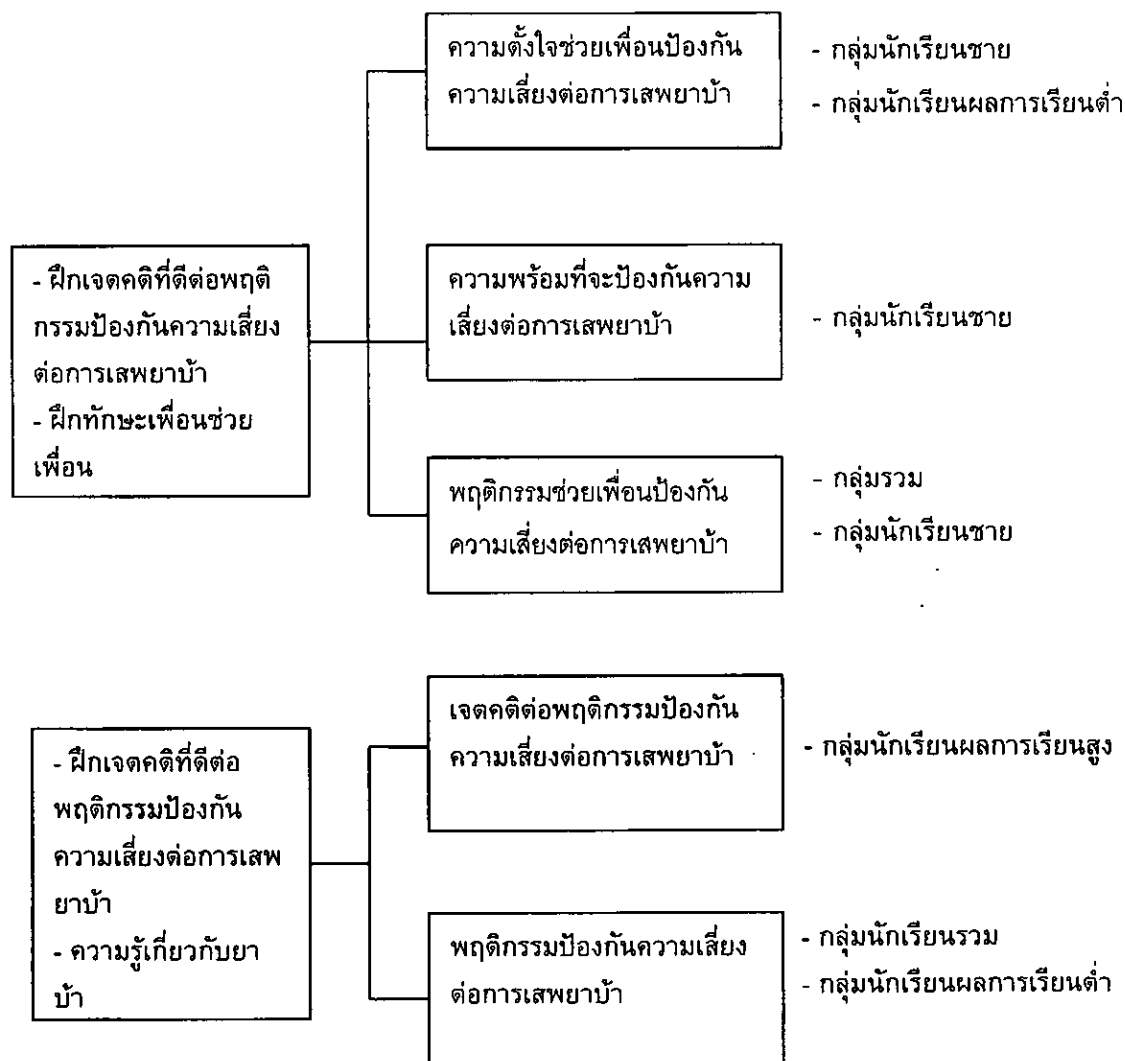
สมมติฐานที่ 2 กล่าวว่า “ นักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ผู้ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก เป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยง (วัดผลทันทีหลังฝึก) ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า (วัดติดตามผล 1 เดือนหลังการฝึก) มากกว่ากลุ่มนักเรียนเปรียบเทียบกับอื่นๆอีก 7 กลุ่ม

สมมติฐานนี้คาดว่านักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก ถ้าได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนด้วย มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและมีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่านักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบอื่น ๆ อีก 7 กลุ่ม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางซึ่งประกอบด้วยตัวแปรตาม 5 ตัวแปร คือ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และ พฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยตัวแปรตามแต่ละด้าน พิจารณาตามตัวแปรอิสระคือ การฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า การฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนและความรู้เกี่ยวกับยาบ้า พิจารณาที่ละตัวแปร ที่ละ 2 ตัวแปรและที่ละ 3 ตัวแปรพร้อมกัน การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของนักเรียน 4 กลุ่ม

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรสมทบด้านความรู้เกี่ยวกับยาบ้า ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระที่เพิ่มเติมจากการวิเคราะห์ผลในสมมติฐานที่ 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า 2 ด้านเท่านั้นที่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและความรู้เกี่ยวกับยาบ้า (ตาราง 8 , ตาราง 11 และภาพประกอบ 10) กล่าวคือ 1) นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้ามาก คือ นักเรียนผลการเรียนสูง มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก และได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนผลการเรียนสูงที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามากแต่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า และ 2) นักเรียนที่มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก คือ ก) นักเรียนกลุ่มรวม โดยเฉพาะนักเรียนผลการเรียนต่ำ ที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามากแต่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนประเภทเดียวกันที่ได้รับการฝึกหรือนักเรียนผลการเรียนต่ำที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้า น้อยและไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า และ ข) นักเรียนในกลุ่มรวมที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้า น้อยแต่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามากและได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าด้วย

สรุปได้ว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สนับสนุน สมมติฐานที่ 2 เพียงเล็กน้อย กล่าวคือ พบว่า 1) นักเรียนที่มีผลการเรียนสูง ถ้ามีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามากและได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าด้วย มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรม

ความเสี่ยงจากการเสพติดยาบ้ามาก แสดงว่า การเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้าในกลุ่มผลการเรียนสูง จำเป็นต้องได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดยาบ้า แม้จะมีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามากอยู่เดิมก็ตาม และพบต่อไปว่า 2) นักเรียนที่มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้ามาก คือ ก) นักเรียนในกลุ่มรวม โดยเฉพาะนักเรียนผลการเรียนต่ำ (ที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก แต่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดยาบ้า ข) นักเรียนในกลุ่มรวม ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับยาบ้าน้อยแต่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดยาบ้า แสดงว่าในนักเรียนทั่วไปถ้ามีความรู้เกี่ยวกับยาบ้าน้อย ควรต้องได้รับการฝึกเจตคติเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดยาบ้า จึงจะมีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด

ยาบ้าเกิดขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับ พันธุ์สิทธิ์ ขลิบเงิน (2543) ฝึกอบรมครูและบุคลากรผู้คุม ประพฤติและฝึกอบรมเยาวชนในสถานพินิจ ในการเสริมสร้างพฤติกรรมป้องกันการแก้ไข ปัญหาการใช้ยาเสพติดสำหรับเด็กและเยาวชน หลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองเมื่อมีความรู้ ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดมาก ก็จะมีพฤติกรรมป้องกันการแก้ไขปัญหาการใช้ยาเสพติด มากด้วย เช่นเดียวกับ ศิริรัตน์ ภูละมัย (2543) ทดลองใช้โปรแกรมสุขศึกษาเพื่อพัฒนา พฤติกรรมป้องกันการตนเองจากยาบ้าในนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า กลุ่มทดลองที่มี ความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก จะมีการปฏิบัติตัวในการป้องกันยาบ้ามากด้วย และงานวิจัยของเพ็ญลักษณ์ บุญความดี (2543) ศึกษาความรู้ เจตคติและพฤติกรรมป้องกันการตนเองจากยาบ้าของ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก มีเจตคติทางลบต่อ ยาบ้า และมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมป้องกันการตนเองจากยาบ้าสูงด้วย เช่นเดียวกับลาดทอง ใบ ภูอภิรมย์ (2530) ศึกษาบทบาทครอบครัวในการป้องกันการติดยาเสพติด ในนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้พบผลอย่างชัดเจนว่า ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด เป็นปัจจัยด้านหนึ่งที่ สำคัญของภูมิคุ้มกันต้านทานการเสพติดของนักเรียน และงานวิจัยของเกษม จันทร (2541) ศึกษา ความสัมพันธ์เปรียบเทียบปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพยาบ้าของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่านักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก มีพฤติกรรมต้านทาน การเสพยาบ้า และมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้ามาก

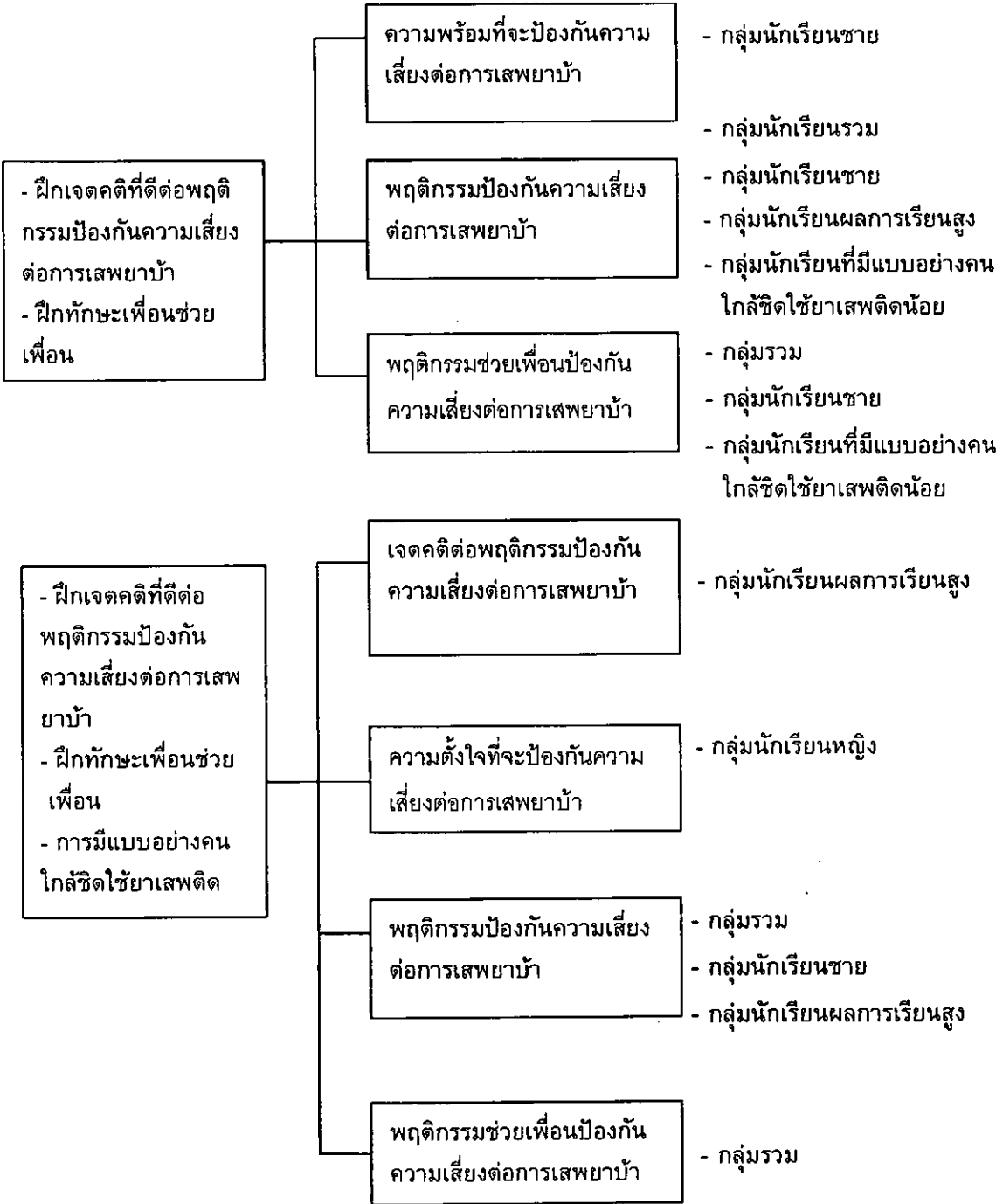
5.3 สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 3

สมมติฐานที่ 3 กล่าวว่า “นักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความ เสี่ยงจากการเสพยาบ้าและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ผู้ซึ่งมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย เป็นผู้ที่ มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ความตั้งใจช่วยเพื่อน ป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า (วัดผลทันทีหลังฝึก) ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อ การเสพยาบ้า พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกัน ความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า (วัดติดตามผล 1 เดือนหลังการฝึก) มากกว่ากลุ่มนักเรียน เปรียบเทียบอื่นๆอีก 7 กลุ่ม”

ในการทดสอบสมมติฐานข้อนี้ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง ซึ่ง ประกอบด้วยตัวแปรตาม 5 ตัวแปร คือ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพ ยาบ้า ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ความพร้อมที่จะป้องกันความ เสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และพฤติกรรมช่วยเพื่อน ป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ตัวแปรอิสระสามตัวแปร คือ การฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรม ป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า การฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และการมีแบบอย่างคน ใกล้ชิดใช้ยาเสพติด พิจารณาที่ละตัวแปร ที่ละ 2 ตัวแปร และที่ละ 3 ตัวแปรพร้อมกัน การ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรการมีแบบอย่างคนใกล้ชิด ใช้จ่ายเซฟติด ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระที่เพิ่มเติมจากการวิเคราะห์ข้อมูลในสมมติฐานที่ 1 ได้ดังนี้ พบว่าคะแนนเฉลี่ยเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด และ พฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด แต่ละด้านแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ละ 2 ด้าน และที่ละ 3 ด้านพร้อมกัน (ตาราง 13 ถึง ตาราง 17 และภาพประกอบ 11) กล่าวคือ 1) นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดมาก ได้แก่นักเรียนหญิงที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้จ่ายเซฟติดน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนหญิงที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้จ่ายเซฟติดมาก นักเรียนผลการเรียนสูงที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้จ่ายเซฟติดมากไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด แต่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน นักเรียนผลการเรียนสูงที่ได้รับการฝึกทั้งสองด้านและมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้จ่ายเซฟติดน้อย หรือนักเรียนผลการเรียนสูงที่ไม่ได้รับการฝึกทั้งสองด้าน แต่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้จ่ายเซฟติดน้อย (เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากถึงน้อย) เปรียบเทียบกับนักเรียนผลการเรียนสูงที่ไม่ได้รับการฝึกทั้งสองด้านและมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้จ่ายเซฟติดมาก 2) นักเรียนที่มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมาก คือ นักเรียนหญิงที่ได้รับการฝึกทั้งสองด้านและมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้จ่ายเซฟติดน้อย หรือนักเรียนหญิงที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนด้านเดียวไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดและมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้จ่ายเซฟติดมาก เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนหญิงที่ได้รับการฝึกทั้งสองด้านแต่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้จ่ายเซฟติดมาก 3) นักเรียนที่มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมาก คือ ก) นักเรียนกลุ่มรวม โดยเฉพาะนักเรียนชาย นักเรียนผลการเรียนสูงที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้จ่ายเซฟติดมาก ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดแต่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนประเภทเดียวกันที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้จ่ายเซฟติดมากและได้รับการฝึกทั้งสองด้าน ข) นักเรียนในกลุ่มรวม โดยเฉพาะนักเรียนชายและนักเรียนผลการเรียนสูงที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้จ่ายเซฟติดมาก ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน แต่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนประเภทเดียวกันที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้จ่ายเซฟติดมาก แต่ได้รับการฝึกทั้งสองด้าน และ 4) นักเรียนที่มีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมาก คือ ก) นักเรียนกลุ่มรวมที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้จ่ายเซฟติดมากได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด แต่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนกลุ่มรวมที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้จ่ายเซฟติดมาก แต่ได้รับการฝึกทั้งสองด้าน หรือนักเรียนกลุ่มรวมที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้จ่ายเซฟติดมากและไม่ได้รับการฝึกทั้งสองด้าน และ ข) นักเรียนกลุ่มรวมที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้จ่ายเซฟติดมาก ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกัน

กันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าแต่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนกลุ่มรวมที่มีแบบอย่างคน

ภาพประกอบ 11 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ 3

ใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก แต่ได้รับการฝึกทั้งสองด้าน หรือนักเรียนกลุ่มรวมที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมากและได้รับการฝึกทั้งสองด้าน หรือกลุ่มนักเรียนรวมที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อยได้รับการฝึกทักษะแต่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า

สรุปว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 3 เป็นบางส่วน กล่าวคือ 1) พบเฉพาะในตัวแปรตามเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ในกลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง ผู้มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อยและได้รับการฝึกทั้งสองด้าน มีเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้ามากกว่านักเรียนประเภทเดียวกันที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก ไม่ได้รับการฝึกทั้งสองด้าน 2) และพบในตัวแปรตามความตั้งใจช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ในกลุ่มนักเรียนหญิงที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อยและได้รับการฝึกทั้งสองด้าน มีความตั้งใจช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่านักเรียนประเภทเดียวกันที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมากแต่ได้รับการฝึกทั้งสองด้านเช่นกัน 3) สำหรับผลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า นั้นพบว่า แม้จะมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมากแต่ถ้านักเรียนได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า หรือได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเหลือเพื่อนเพียงด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียวก็สามารถกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และพฤติกรรมช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าได้ ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการฝึกทั้งสองด้านจึงจะส่งผลให้เกิดเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและความตั้งใจช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ซึ่งพบผลในกลุ่มนักเรียนหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพรวลัย ศรีเทพ (2541) ทำการฝึกอบรมเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดกับโครงการเพื่อนที่ปรึกษา ในนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 พบว่านักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการมีเจตคติไม่ดีเกี่ยวกับยาเสพติดเพิ่มขึ้นและมีพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน เช่นเดียวกับ ไพรัช เจริญทอง (2537) ทำการฝึกอบรมเจตคติเกี่ยวกับโรคเอดส์กับกิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อนในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีเจตคติเกี่ยวกับโรคเอดส์เพิ่มขึ้นและมีพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์เพิ่มขึ้นด้วย การฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและหรือฝึกทักษะเพื่อนช่วยเหลือเพื่อน ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ในกลุ่มนักเรียนรวม โดยเฉพาะนักเรียนชายและนักเรียนผลการเรียนสูง และยังพบอีกว่าส่งผลให้เกิดพฤติกรรมช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าในกลุ่มนักเรียนรวมอีกด้วย ได้มีงานวิจัยที่ได้ผลทำนองเดียวกันคือ แสง ทวีคุณ (2538) ฝึกเจตคติที่ดีต่อการไม่ทะเลาะวิวาทและฝึกลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อการไม่ทะเลาะวิวาทเพียงอย่างเดียว มีเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันทะเลาะวิวาทเพิ่มขึ้นอย่างเด่นชัด โดยกลุ่มที่ได้รับการฝึกสองด้านให้ผลเท่าเทียมกับกลุ่มฝึกด้านเดียว พิศมัย วิบูลย์สวัสดิ์และคณะ (2546) ทำการฝึกจิตลักษณะ

และทักษะการพัฒนาเพื่อนต่อการช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อโรคเอดส์ ในนักศึกษาชาย ชั้นปีที่ 1 - 4 พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการฝึกจิตลักษณะมีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อโรคเอดส์เพิ่มขึ้นในกลุ่มผลการเรียนสูง และยังพบต่อไปอีกว่า นักศึกษาที่ได้รับการฝึกทักษะการพัฒนาเพื่อนมีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อโรคเอดส์มากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะการพัฒนาเพื่อน ในกลุ่มรวมอย่างเด่นชัด ตามทัศนะของไอเซนและฟิชบายน์ (พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์และคณะ 2546: 140 citing Ajzen, I., & Fishbein, M : 1980) เจตคติบรรทัดฐานทางสังคมเป็นแหล่งที่มาของความตั้งใจกระทำ (sources of intention) และเจตคติจะกระตุ้นทำให้เกิดความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมก็ต่อเมื่อเจตคติในเรื่องนั้นไม่ขัดแย้งหรือสอดคล้องกับบรรทัดฐานของกลุ่ม ความตั้งใจจะกระทำ จะช่วยถ่ายโยง (transfer) เจตคติไปสู่พฤติกรรม ผลที่พบดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า การใช้กิจกรรมเพื่อพัฒนาเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าหรือใช้ทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนเพียงด้านเดียวก็มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจิตลักษณะและพฤติกรรมไปในทิศทางที่เหมาะสมได้

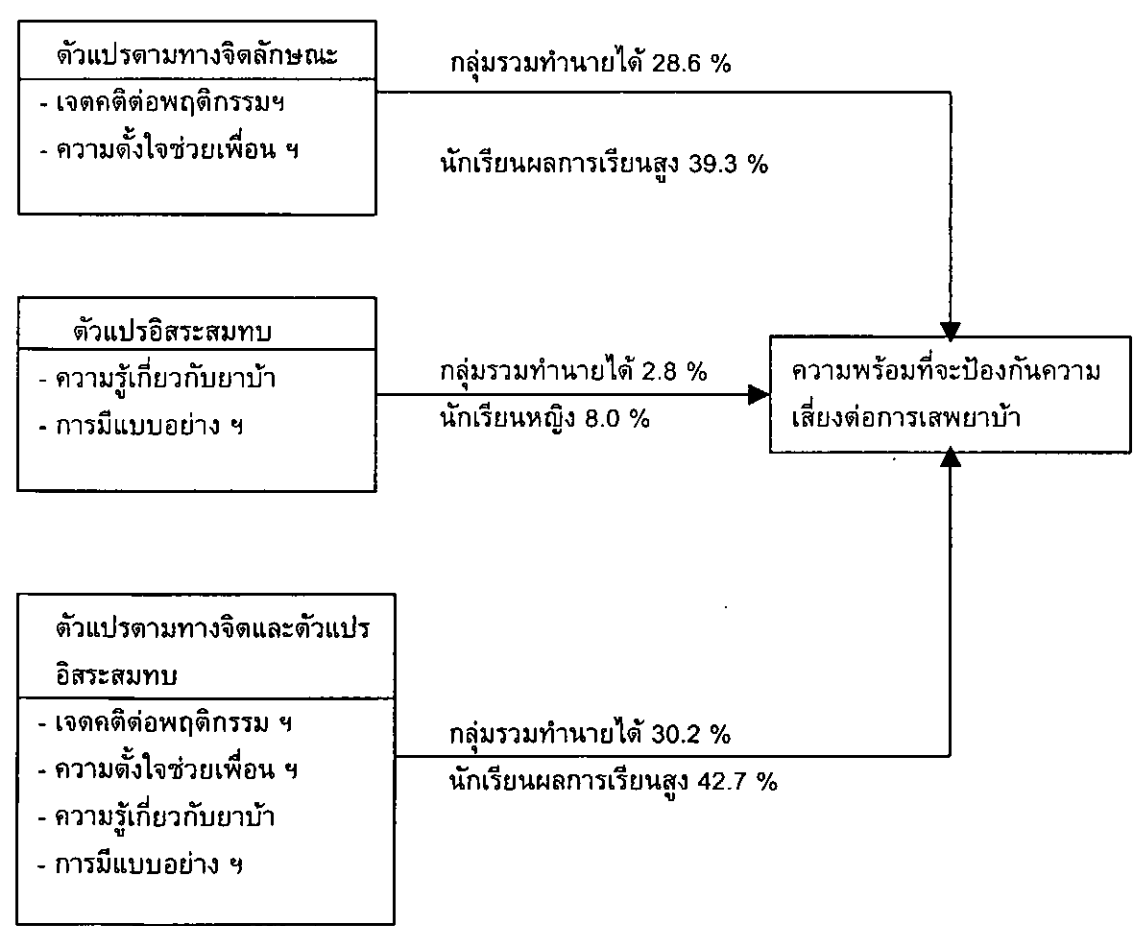
5.4 สรุปผลอภิปรายตามสมมติฐานที่ 4

สมมติฐานที่ 4 กล่าวว่า “ กลุ่มตัวแปรทำนายชุดที่ 1 ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า และความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า (จิตลักษณะฝึกใหม่) ร่วมกับกลุ่มตัวแปรทำนาย ชุดที่ 2 ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด (ปัจจัยสมทบ) รวม 4 ตัวทำนายเป็นกลุ่มตัวทำนายชุดที่ 3 ร่วมกันสามารถทำนายตัวแปรตามซึ่งวัดติดตามผล 1 เดือน ได้แก่ ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ได้มากกว่าใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 หรือชุดที่ 2 เพียงลำพัง (กำหนดเกณฑ์ความแตกต่างของปริมาณการทำนายที่เท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 5) ”

สมมติฐานนี้คาดว่า ตัวทำนายชุดที่ 1 คือ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ร่วมกับตัวแปรอิสระสมทบสองด้าน ตัวทำนายชุดที่ 2 คือ ความรู้เกี่ยวกับยาบ้าและการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด รวม 4 ตัวแปร (ตัวทำนาย ชุดที่ 3) สามารถทำนายตัวแปรตามที่วัด 1 เดือนหลังฝึกอบรมแต่ละด้านใน 3 ด้าน คือ ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า กับชุดที่ 1 หรือ ชุดที่ 2 ตามลำพังเท่ากับหรือมากกว่า ร้อยละ 5 เป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้ในการวิจัยครั้งนี้ (Cohen , 1977 : 413 – 414)

จากการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis) ของคะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า โดยเปรียบเทียบการทำนายในกลุ่มรวม พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 4 ตัวแปร สามารถทำนายความแปรปรวนของความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ได้ร้อยละ 30.2 (ตาราง

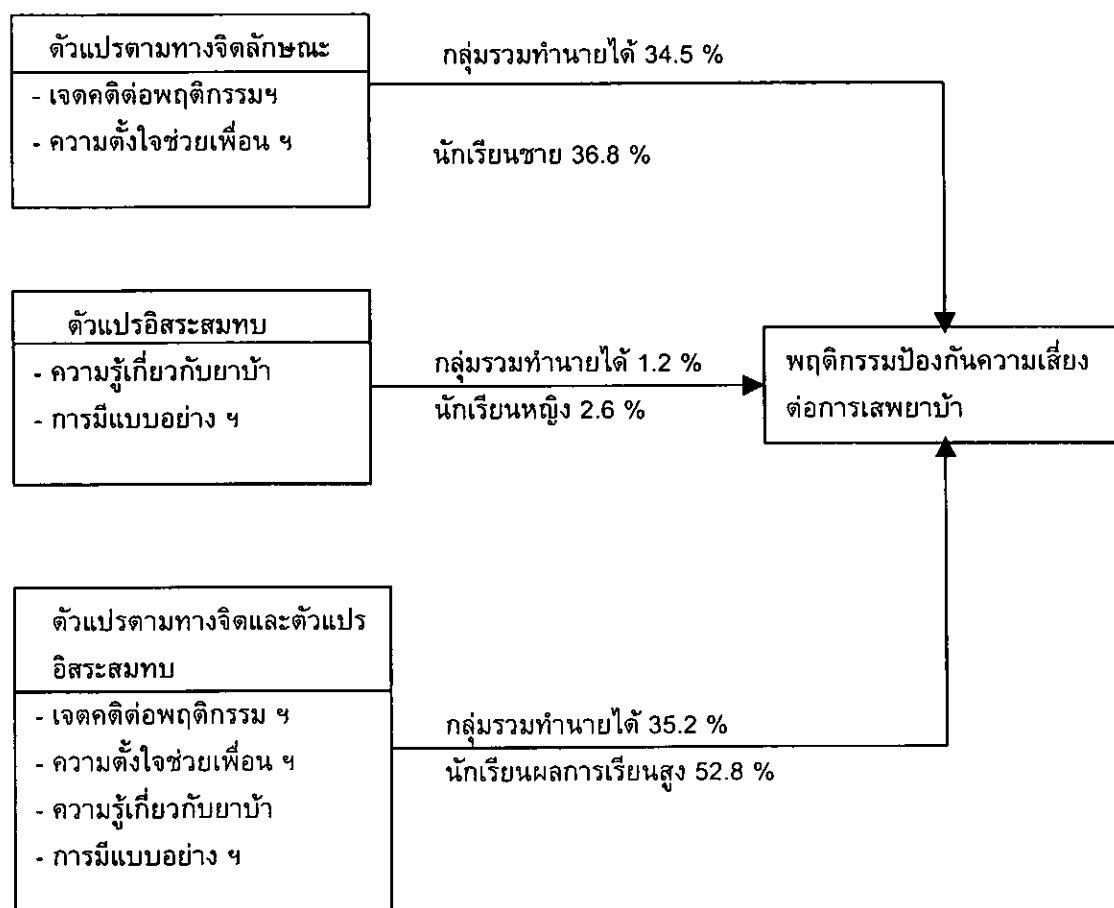
18และภาพประกอบ 12) โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดและเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ส่วนตัวทำนายชุดที่ 1 (จิตลักษณะวัดทันทีหลังฝึกอบรม 2 ด้าน คือ เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด)ทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ได้ร้อยละ 28.6 และตัวทำนายชุดที่ 2 (ตัวแปรอิสระสมทบ 2 ด้าน คือ ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด) ทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ได้ร้อยละ 2.8 ดังนั้นการใช้ตัวทำนายชุดที่ 3 จำนวน 4 ตัวแปร จึงทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดในกลุ่มรวม ได้เพิ่มขึ้น จากที่ตัวแปรชุดที่ 1 เคยทำนายได้ ร้อยละ 1.6 ซึ่งไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (อย่างน้อยร้อยละ 5) เมื่อทำการเปรียบเทียบปริมาณการทำนายของตัวแปรชุดที่ 3 กับปริมาณการทำนายของตัวแปรชุดที่ 1 ในกลุ่มนักเรียนประเภทต่างๆ 4 ประเภท (ตาราง 18) พบว่า ในกลุ่มนักเรียนหญิง ปริมาณ

ภาพประกอบ 12 เปอร์เซนต์การทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดของนักเรียนในกลุ่มรวม

การทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดของตัวทำนายชุดที่ 3 (ร้อยละ 32.2) เพิ่มขึ้นกว่าชุดที่ 1 ทำนายได้ (ร้อยละ 23.3) ถึงร้อยละ 8.9 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด กล่าวได้ว่า ตัวแปรตามที่เป็นผลของการฝึกอบรม (วัดทันทีหลังการฝึก) 2 ด้าน คือ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดและเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด เมื่อร่วมกับตัวแปรอิสระสมทบ (ประสบการณ์ตามธรรมชาติที่มีอยู่ในผู้ถูกศึกษา) 2 ด้าน คือ ปริมาณความรู้เกี่ยวกับยาบ้า และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด รวม 4 ตัวแปร สามารถอธิบายผลการฝึกอบรมที่วัดในระยะต่อมา 1 เดือน คือ ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดได้มากกว่าการใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 เพียงลำพัง ในระดับที่ยอมรับได้ พบเฉพาะในกลุ่มนักเรียนหญิงเพียงกลุ่มเดียว ตัวทำนายสำคัญที่เข้าทำนายความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด คือ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดและเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด หมายความว่า เมื่อผ่านการฝึกอบรมแล้วนักเรียนหญิงที่มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดสูง ประกอบกับมีเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดมากเท่าใด ก็เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมากเท่านั้น หลังการฝึกผ่านไปแล้ว 1 เดือน

จากการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis) ของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด โดยเปรียบเทียบการทำนายในกลุ่มรวม พบว่าตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 4 ตัวแปร สามารถทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ได้ร้อยละ 35.2 (ตาราง 19 และ ภาพประกอบ 13) 1) โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดและเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดตามลำดับ ส่วนตัวแปรชุดที่ 1 (จิตลักษณะวัดทันทีหลังการฝึกอบรม 2 ด้าน) ทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ได้ร้อยละ 34.5 และตัวทำนายชุดที่ 2 (ตัวแปรอิสระสมทบ 2 ด้าน) ทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ได้ร้อยละ 1.2 ดังนั้นการใช้ตัวทำนายชุดที่ 3 จำนวน 4 ตัวแปร จึงทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7 ไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (อย่างน้อยร้อยละ 5) แต่เมื่อทำการเปรียบเทียบปริมาณการทำนายของตัวแปรชุดที่ 3 กับปริมาณการทำนายของตัวแปรชุดที่ 1 และ 2 ในกลุ่มนักเรียนประเภทต่างๆ 4 ประเภท (ตาราง 19) พบว่า ในกลุ่มนักเรียนผลการเรียนสูง ปริมาณการทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ของตัวทำนายชุดที่ 3 (ร้อยละ 52.5) เพิ่มขึ้นจากที่ตัวทำนายชุดที่ 1 ทำนายได้ (ร้อยละ 35.1) ถึง ร้อยละ 17.4 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด กล่าวได้ว่าตัวแปรตามอันเป็นผลของการฝึกอบรม(วัดทันทีหลังฝึก) 2 ด้าน คือ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดและเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด เมื่อร่วมกับตัวแปรอิสระ สมทบ 2 ด้าน คือ ปริมาณความรู้เกี่ยวกับยาบ้าและการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด รวม 4 ตัวแปร สามารถอธิบายผลการฝึกอบรมที่วัดในระยะต่อมา 1 เดือน คือ

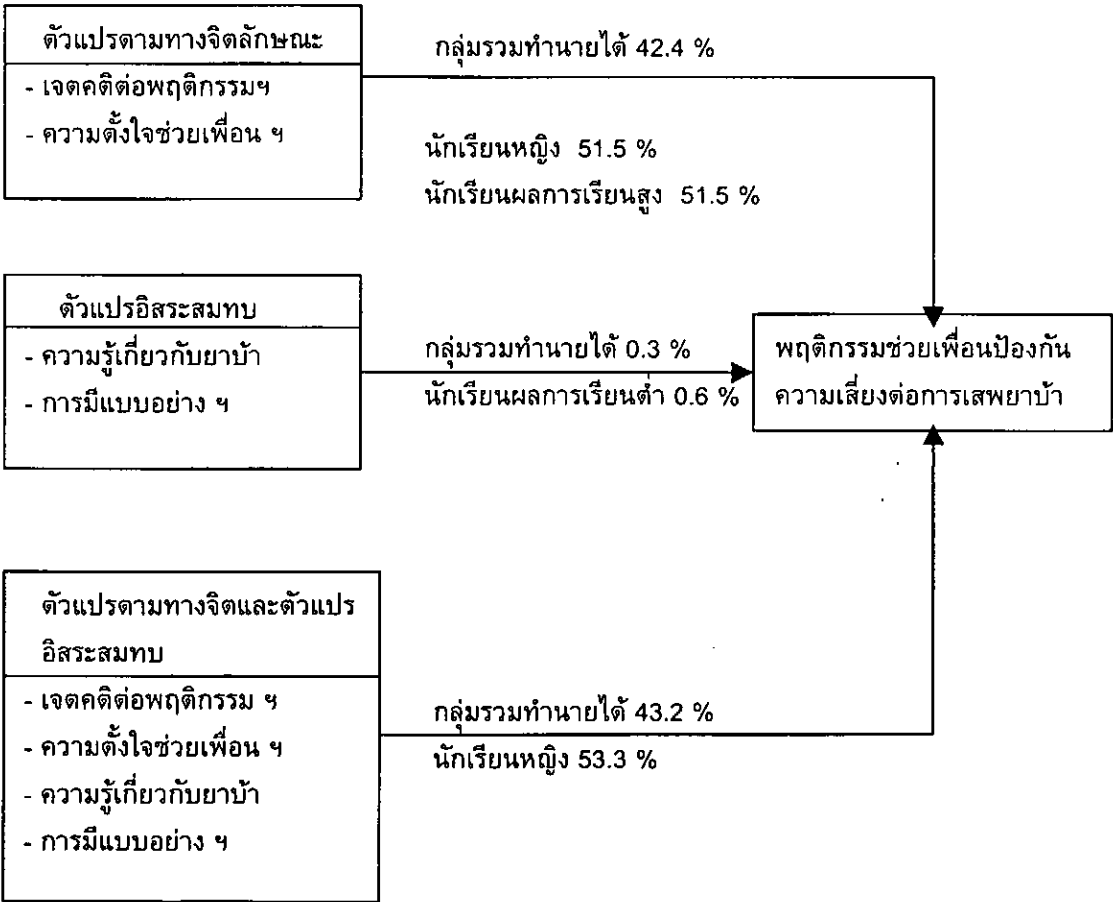

ภาพประกอบ 13 เปอร์เซนต์การทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าของนักเรียนในกลุ่มรวม

พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ได้มากกว่าการใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 เพียงลำพังในระดับที่ยอมรับได้ พบเฉพาะในกลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนสูงเพียงกลุ่มเดียว ตัวทำนายสำคัญคือ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ตามลำดับ หมายความว่า เมื่อผ่านการฝึกอบรมแล้ว นักเรียนที่มีผลการเรียนสูง ซึ่งเป็นผู้มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าสูง และมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า มากเท่าใด ก็เป็นผู้มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากเท่านั้น หลังการฝึกผ่านไปแล้ว 1 เดือน

จากการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis) ของคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า โดยเปรียบเทียบการทำนายในกลุ่มรวม พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 4 ตัวแปร สามารถทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ได้ร้อยละ 43.2 (ตาราง 20 และภาพประกอบ 14) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกัน

กันความเสี่ยงต่อการเสพติดและเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดตามลำดับ ส่วนตัวแปรชุดที่ 1 (จิตลักษณะวัดทันทีหลังฝึก 2 ด้าน) ทำนายพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ได้ร้อยละ 42.4 และตัวแปรชุดที่ 2 (ตัวแปรอิสระสมทบ 2 ด้าน) ทำนายพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ได้ร้อยละ 0.8 ดังนั้นการใช้ตัวทำนายชุดที่ 3 จำนวน 4 ตัวแปร จึงทำนายพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ได้เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 0.8) ไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (อย่างน้อยร้อยละ 5) และเมื่อทำการเปรียบเทียบปริมาณการทำนายของตัวแปรชุดที่ 3 กับปริมาณการทำนายชุดที่ 1 และ 2 ในกลุ่มนักเรียนประเภทต่างๆ 4 กลุ่ม (ตาราง 20) พบว่า ปริมาณการทำนายของตัวแปรชุดที่ 3 เพิ่มขึ้น (ระหว่าง ร้อยละ 0.5 ถึง 1.8) ไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (อย่างน้อยร้อยละ 5) ในกลุ่มนักเรียนประเภทใดๆ

ภาพประกอบ 14 เปอร์เซนต์การทำนายพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดของนักเรียนในกลุ่มรวม

สรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ให้การสนับสนุนสมมติฐานที่ 4 เพียงบางส่วน ในการวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปรความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดเฉพาะในกลุ่มนักเรียนหญิง (ค่าเบต้า .46) และสนับสนุนในการวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปรพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดเฉพาะในกลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง (ค่าเบต้า .56) จากข้อค้นพบดังกล่าว ชี้ว่า ผลของการฝึกอบรมที่นักเรียนได้รับประเมินทันทีหลังการฝึก ร่วมกับปัจจัยเชิงเหตุผลที่เป็นประสบการณ์ตามธรรมชาติของนักเรียน สามารถอธิบายผลของการฝึกอบรมวัดหลังการฝึก 1 เดือน 2 ด้าน คือ ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ได้อย่างเด่นชัด ที่สุดในกลุ่มนักเรียนหญิง และยังอธิบายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดได้ชัดเจนที่สุด ในกลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนสูงด้วย แสดงให้เห็นว่า เมื่อพิจารณาการฝึกอบรม 2 ด้าน คือ ฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ช่วยพัฒนาทักษะทางจิตใจของนักเรียน ด้านเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดได้จริง (ซึ่งค้นพบว่าเกิดขึ้นทันทีหลังการฝึกอบรม) มีผลที่ยั่งยืน และส่งผลกระทบต่อไปยังลักษณะจิตใจด้านความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ในกลุ่มนักเรียนหญิง และพฤติกรรมอีกด้านหนึ่งคือ พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ในกลุ่มนักเรียนผลการเรียนสูง ในระยะเวลาอีก 1 เดือน หลังจากฝึกอบรม ผลดังสรุปมานี้ สนับสนุนรูปแบบทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (The Theory of Reasoned Action) ของไอเซ็นและฟิชบายน์กล่าวว่า ความตั้งใจเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมขณะนั้น (immediate determinants of behavior) โดยเชื่อว่าหากมีการวัดการประเมินที่เหมาะสมแล้ว ความตั้งใจกระทำพฤติกรรม (behavioral intention) จะมีบทบาทเป็นตัวเชื่อมกลาง (mediating role) ระหว่างเจตคติและบรรทัดฐานกลุ่ม นำไปสู่การเกิดพฤติกรรมและวางแผนลงมือกระทำ ดังนั้น การวัดความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดวัดทันทีหลังการฝึกอบรมจึงเป็นตัวกลางที่เชื่อมโยงระหว่างเจตคติและบรรทัดฐานกลุ่ม จึงเป็นการวัดที่เหมาะสมและมีเป้าหมายบริบทและเวลาที่เกี่ยวข้องกับการทำนายพฤติกรรมจริง ทำให้ตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายไปถึงพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของพิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์และคณะ (2546) พบว่าผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการทำนายพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อโรคเอดส์ ในการวัดหลังการฝึกอบรม 1 – 2 เดือน พบว่า ตัวทำนายสำคัญ คือ ความตั้งใจหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์ (ค่าเบต้า .56) เจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ (ค่าเบต้า .24) และความตั้งใจพัฒนาเพื่อนให้หลีกเลี่ยงจากโรคเอดส์ (ค่าเบต้า .24) สำหรับการวัดหลังการฝึก 1 – 2 เดือน ตัวทำนายสำคัญคือ ความตั้งใจพัฒนาเพื่อน

นอกจากการสรุปผลวิจัยตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จำนวน 4 ข้อแล้ว การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ยังสามารถสรุปผลในแง่มุมที่สำคัญอื่นๆอีก ดังนี้

1.ประเภทของนักเรียนที่ได้รับผลดีจากการฝึกอบรม

ในการวิจัยครั้งนี้ มีการวัดผลของการฝึกอบรมเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดยาบ้าและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นสองระยะคือ วัดทันทีหลังการฝึกอบรมเสร็จสิ้นและวัดอีกครั้งหนึ่ง 1 เดือนหลังการฝึกอบรม ดังนั้นในส่วนนี้จะสรุปประเภทของนักเรียนที่ได้รับผลดีจากการฝึกอบรมเป็นสองระยะ

1.1 นักเรียนที่ได้รับผลดีจากการฝึกอบรมในระยะแรก มีการวัดผลทันทีหลังการฝึก ได้แก่นักเรียนประเภทต่อไปนี้ คือ 1) นักเรียนหญิงที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนเพียงอย่างเดียว หรือนักเรียนหญิงที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย นักเรียนกลุ่มที่มีผลการเรียนสูงที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามากและได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดยาบ้า นักเรียนที่มีผลการเรียนสูงเช่นกันที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมากแต่ไม่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน หรือนักเรียนประเภทเดียวกันที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ไม่ได้รับการฝึกทั้งสองด้าน นักเรียนเหล่านี้เป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดยาบ้ามาก 2) นักเรียนชายและนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดยาบ้าอย่างเดียว หรือนักเรียนหญิงที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ได้รับการฝึกทั้งสองด้าน นักเรียนกลุ่มดังกล่าว เป็นผู้มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้ามาก

1.2 นักเรียนที่ได้รับผลดีจากการฝึกอบรมในการวัดระยะที่สอง คือ ความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดยาบ้า พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดยาบ้ามากและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดยาบ้า ได้แก่ 1) นักเรียนชายที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดยาบ้าเพียงอย่างเดียว หรือนักเรียนในกลุ่มรวม โดยเฉพาะนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ซึ่งได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างเดียว นักเรียนดังกล่าวเหล่านี้เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดยาบ้ามาก 2) นักเรียนในกลุ่มรวม โดยเฉพาะนักเรียนชายและนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อยที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดยาบ้าอย่างเดียว รวมทั้งนักเรียนในกลุ่มรวมที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดยาบ้าอย่างเดียว นักเรียนดังกล่าวเหล่านี้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้าและมีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้ามาก 3) พบผลเฉพาะในพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้าว่า นักเรียนชายและนักเรียนผลการเรียนสูงที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมากและได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดยาบ้าอย่างเดียว เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดยาบ้า

2. ประเภทของนักเรียนที่ได้รับผลดีน้อยจากการฝึกอบรม

2.1 นักเรียนที่ได้รับผลดีน้อยจากการฝึกอบรมวัดผลทันทีหลังการฝึก ได้แก่นักเรียนประเภทต่อไปนี้ 1) นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำและนักเรียนชาย เป็นนักเรียนที่ได้รับผลการฝึกน้อย เนื่องจากไม่พบการเปลี่ยนแปลงเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ที่วัดทันทีหลังการฝึก 2) นักเรียนผลการเรียนสูง เนื่องจากไม่พบการเปลี่ยนแปลงด้านความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ที่วัดทันทีหลังการฝึก

2.2 นักเรียนที่ได้รับผลดีน้อยจากการฝึกอบรมวัดติดตามผล 1 เดือน ได้แก่

1) นักเรียนหญิงและนักเรียนที่มีผลการเรียนสูงและต่ำ ซึ่งไม่พบการเปลี่ยนแปลงความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ที่วัดติดตามผล 1 เดือน 2) นักเรียนหญิง นักเรียนผลการเรียนสูงและต่ำ นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามากและน้อย เนื่องจากไม่พบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า หลังการวัดติดตามผล 1 เดือน

3. นักเรียนที่ยังไม่ได้รับผลดีจากการฝึกอย่างชัดเจน

3.1 นักเรียนที่ยังไม่ได้รับผลดีจากการฝึกอบรมวัดผลทันทีหลังการฝึก คือ

1) ด้านเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ได้แก่ กลุ่มนักเรียนหญิงที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย หรือกลุ่มนักเรียนผลการเรียนสูง ที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ซึ่งไม่ได้รับการฝึกทั้งเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน 2) ด้านความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ได้แก่ นักเรียนผลการเรียนต่ำ ซึ่งไม่ได้รับการฝึกทั้งเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

3.2 นักเรียนที่ยังไม่ได้รับผลดีจากการฝึกอบรมวัดผลหลังการฝึก 1 เดือน

คือ ในด้านพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พบว่า ก) นักเรียนกลุ่มรวมที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนชายที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก แต่ไม่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ข) กลุ่มนักเรียนผลการเรียนสูง ที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก ไม่ได้รับการฝึกทั้งเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน

อาจกล่าวได้ว่าการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าเพียงด้านเดียว ให้ผลดีในนักเรียนชายอย่างชัดเจนใน 4 ด้านคือ ด้านความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้ามาก ด้านความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้ามาก การมีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก ยิ่งกว่านั้นการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าเพียงด้านเดียว ยังให้ผลดีต่อนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างรวม (ที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก) เฉพาะด้านการมีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากอีกด้วย ส่วนการฝึก

ทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนเพียงอย่างเดียวนั้นก็ส่งผลดีต่อนักเรียนในกลุ่มรวม โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย มากกว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในด้านความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากและการมีพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก

ข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้มีข้อดีที่เด่นชัด ดังนี้

ประการแรก มีการสร้างต้นแบบชุดฝึกอบรม 2 ชุด คือ ชุดฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและชุดฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ที่ผ่านการประเมินว่าเป็นชุดฝึกที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจิตลักษณะและพฤติกรรมในทางที่เหมาะสมของนักเรียนในกลุ่มรวมและนักเรียนบางประเภทได้ และผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดขึ้นใหม่ที่มีคุณภาพสูง (ค่าความเชื่อมั่น อยู่ระหว่าง .69 ถึง .87)

ประการที่สอง ในการวิจัยครั้งนี้นอกจากศึกษาตัวแปรอิสระจัดกระทำที่ส่งผลต่อตัวแปรตามแล้ว ยังมีการนำตัวแปรอิสระสมทบซึ่งเป็นลักษณะของบุคคลที่มีอยู่เดิมก่อนที่จะรับการฝึกร่วมศึกษาด้วย และในการวิเคราะห์ได้มีการศึกษาผลร่วมอันเกิดจากตัวแปรอิสระจัดกระทำกับตัวแปรอิสระสมทบที่มีต่อตัวแปรตาม ทั้งที่เป็นผลวัดทันทีและวัดติดตามผล 1 เดือน

ประการที่สาม จากผลการวิจัยการฝึกเพียงด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ก่อให้เกิดผลดีต่อจิตใจและพฤติกรรมของนักเรียนหลายด้านและการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างเดียว ก็ให้ผลดีต่อจิตใจและพฤติกรรมบางด้าน แม้ไม่เป็นไปตามความคาดหมาย แต่ผลวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการใช้กิจกรรมเพื่อพัฒนาเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าหรือใช้ทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนเพียงด้านเดียวก็มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจิตลักษณะและพฤติกรรมไปในทิศทางที่เหมาะสมได้ จึงเป็นการประหยัดเวลาและทุนทรัพย์ในการฝึกอบรมนักเรียนโดยไม่จำเป็นต้องมีการฝึกพร้อมทั้งสองด้าน

ข้อจำกัดของการวิจัย

ประการแรก มีการกำหนดระยะเวลาการฝึกอบรมแต่ละชุดใช้เวลา 8 ชั่วโมง แต่ในขั้นตอนดำเนินการทดลองในส่วนของชุดฝึกอบรมทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ได้ใช้เวลาการฝึกอบรมทั้งหมดเพียง 6 ชั่วโมง จำเป็นต้องยุติการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนก่อนกำหนดเนื่องจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างบางส่วนมีความจำเป็นต้องเลิกก่อนเวลา

ประการที่สอง แบบวัดความรู้เกี่ยวกับยาบ้าที่นำมาใช้ จากงานวิจัยในอดีตแม้จะปรับมาตรวัดให้ละเอียดขึ้นแล้ว แต่ยังให้ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ (ค่าแอลฟาเท่ากับ .52) อาจเนื่องจากเนื้อหาของประโยคของแบบวัดความรู้เกี่ยวกับยาบ้าเดิมมีความคลุมเครือ ทำให้ได้ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดนี้ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

จากผลการศึกษาที่พบและวิธีการวิจัยที่ใช้ น่าจะมีการพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นดังนี้

เนื่องจากการฝึกอบรมเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ทั้งสองด้านยังก่อให้เกิดผลที่ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ในกลุ่มนักเรียนหญิง นักเรียนผลการเรียนต่ำ กลุ่มนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้า น้อยและกลุ่มที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ในการวิจัยครั้งต่อไปจึงขอเสนอให้มีการประมวลเอกสารเพิ่มเติม เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนากิจกรรมต้นแบบให้มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะก่อให้เกิดผลดีในนักเรียนประเภทดังกล่าวนี้ให้ชัดเจนขึ้น

ข้อเสนอเพื่อการประยุกต์ใช้ผลการวิจัย

1. การฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ส่งผลดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดในกลุ่มรวมและโดยเฉพาะนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก นอกจากนั้น การฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนยังให้ผลดีต่อพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด โดยเฉพาะในกลุ่มที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมากด้วย แสดงให้เห็นว่าการที่นักเรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมในครอบครัวหรือชุมชนที่มีผู้ใช้ยาเสพติดกันมาก จำเป็นต้องให้การฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และหรือการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และ พฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการฝึกอบรมเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติดเพียงอย่างเดียว ส่งผลดีแก่นักเรียนชายทั้งในระดับจิตใจ(คือมีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมาก) (ตาราง 1 และ 4 ภาคผนวก ค) และในระดับพฤติกรรม (คือมีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดและพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด (ตาราง 7 ,11 และ 16 ภาคผนวก ค) ส่วนในนักเรียนหญิงพบว่า นักเรียนหญิงที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนเพียงอย่างเดียวก่อให้เกิดเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และนักเรียนหญิงที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดและฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ถ้ามีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ก็มีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดมากกว่านักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก (ตาราง 17 ภาคผนวก ค) และพบต่อไปอีกว่า เมื่อนักเรียนหญิงได้รับการสร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด และมีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด แล้วประกอบกับมีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามากและมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้

ยาเสพติดน้อยเท่าใดก็เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากเท่านั้น (ปริมาณการจำหน่ายได้ร้อยละ 32.2) (ตาราง 18) จากข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการฝึกอบรมเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าเพียงด้านเดียวให้ผลดีต่อจิตใจและพฤติกรรมของนักเรียนชายอย่างชัดเจน ส่วนในนักเรียนหญิงต้องใช้การฝึกอบรมทั้งด้านเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน พร้อมทั้งมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย จึงจะเกิดความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากขึ้น เมื่อเกิดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและมีความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าแล้ว ก็ที่ยั่งยืนและเป็นเหตุปัจจัยสำคัญในการเกิดความร่วมมือที่จะป้องกันตนจากความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ข้อค้นพบดังกล่าวควรได้รับการเผยแพร่แก่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการเสริมสร้างป้องกันเยาวชนชายและหญิงจากยาเสพติด เพื่อให้บุคลากรได้นำชุดกิจกรรมพัฒนาเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ไปใช้ในนักเรียนชายและนักเรียนหญิงได้อย่างเหมาะสมกับธรรมชาติของนักเรียนแต่ละเพศ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต. (2545). เพื่อนช่วยเพื่อน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาสุขภาพจิต. กรมสุขภาพจิต.
- เกษม จันทรศกร. (2541). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพติดของนักเรียนมัธยมตอนต้น. ภาคนิพนธ์ พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงาน และกองสารวัตรนักเรียน. (2539). สรุปสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษา ประจำปี 2538. กรุงเทพฯ: กรมพลศึกษา.
- งามตา วณิชทานนท์. (2534). เอกสารประกอบการสอน วิชา จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จันทร์เพ็ญ สุภาพล. (2535). การศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบดนตรี และนิทานประกอบภาพควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมช่วยเหลือ. ปรินิพนธ์. การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิรวิน เทียนทองดี. (2542). พฤติกรรมการป้องกันสารเสพติดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร.ร.สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (สุขศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไชยยศ เหมะรัชตะ. (2527). ปัญหาเสพติด : การศึกษาและวิเคราะห์ในแง่กฎหมาย งานวิจัยลำดับที่ 5. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2530). การวัดและการวิจัยทัศนคติที่เหมาะสมตามหลักวิชาการ. วารสารศึกษาศาสตร์. 5(1) : 62-81.
- (2531). ชุดฝึกอบรมการเสริมสร้างคุณลักษณะของข้าราชการพลเรือน. กรุงเทพฯ: สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- (2539). การใช้ผลผลิตจากการวิจัยทางจิตพฤติกรรมศาสตร์เพื่อพัฒนาคนไทย. วารสารจิตวิทยา. 3(2) : 46 – 60.
- (2544). ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียน. กรุงเทพฯ : บริษัทส่งเสริมการศึกษาและจริยธรรม จำกัด.
- ดุขุฎิ โยเหลา, ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และชัยวัฒน์ วงอาษา. (2540). ปัจจัยบ่งชี้สาเหตุการใช้และติดสารระเหยของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานครและจังหวัดยโสธร, รายงานการวิจัยฉบับที่ 63. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- “ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญาฯทรงใช้โรงพยาบาลสวนปรุงทรงงานวิจัย “ยาบ้า.” (2545, พศตจิกายน). ข่าวสารกรมสุขภาพจิต. 9(11) : 16.
- ทัศนียา ปิ่นคล้าย. (2543). พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นืออน กลิ่นรัตน์และปรีชา กลิ่นรัตน์. (2523). รายงานการวิจัย เรื่อง ความเข้าใจในการป้องกันตนให้พ้นจากยาเสพติดให้โทษของนักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออก เชียงเหนือ. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นุจรีย์ ชื่อักกดี. (2541). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลแบบแผนการเลี้ยงดู และการรับรู้สุขภาพจากการใช้สารเสพติดกับพฤติกรรมปฏิเสธการใช้สารเสพติดของนักเรียนประถมศึกษาในเขตเมือง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหา - บัณฑิต. (การพยาบาล). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นิตยา สุนสติดานนท์. (2542). ประสิทธิผลของกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิภา มนูญปัจจุ. (2529). การวิจัยทางสุขศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2540). คู่มือการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS FOR DOS AND WINDOWS. กรุงเทพฯ : เจริญดีการพิมพ์.
- ปยารี่ พิริยะอุดมพร. (2543). พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนนทบุรี. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหา. บัณฑิต. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประเสริฐ หนูนาบี. (2541). การศึกษาเจตคติที่ดีต่อสิ่งเสพติดของ น.ศ.ทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 4. ปรินญาณิพนธ์. การศึกษามหาบัณฑิต(การศึกษาผู้ใหญ่). บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรี - นครินทรวิโรฒ.
- ปิ่น โค. (2540). ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการป้องกันยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินญาณิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- “เผยเด็ก 44.3 % พัวพันสิ่งเสพติด.” (2544, 13 ตุลาคม). เดลินิวส์. หน้า 10.
- ผจงจิต อินทสุวรรณและคณะ. (2539). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการติดยาเสพติดของเยาวชน, รายงานการวิจัยฉบับที่ 55. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พจนารถ ศรีธธา. (2544). ผลของการใช้กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนควบคู่กับการเสริมแรงทางบวกที่มีต่อความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดชินวราราม จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญลักษณ์ บุญความดี. (2543). ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาบ้าของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. (คหกรรมศาสตรศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พันธุ์สิทธิ์ ขลิบทอง. (2543). ประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกอบรมครูและบุคลากรผู้คุม-ประพฤติก่อสร้างเยาวชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหการใช้สารเสพติดสำหรับเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ไพรัช เจริญทอง. (2537). ประสิทธิภาพของกิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อนเกี่ยวกับพฤติกรรม-การป้องกันโรคเอดส์โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์และคณะ. (2546). ผลของการฝึกอบรมจิตลักษณะและทักษะการพัฒนาเพื่อนต่อการช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อโรคเอดส์ในนักศึกษาชายระดับอุดม-ศึกษา. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพรวลัย ศรีเทพ. (2541). ประสิทธิภาพของโครงการเพื่อนที่ปรึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม-การป้องกันยาเสพติดของนักศึกษา วิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพ. วิทยานิพนธ์การ-ศึกษามหาบัณฑิต. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี-นครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- เรณูมาศ นาอินและคณะ. (2546). รายงานการวิจัยเรื่องประสิทธิผลของการฝึกอบรมทางจิตพฤติกรรมศาสตร์เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ในนิสิตนักศึกษาชายในมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- มาณี สมิธิสัมพันธ์และคนอื่นๆ. (2522). ค่านิยมทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเกี่ยวกับการติดยาเสพติดให้โทษ. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ระวีวรรณ คำสม. (2542). ผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมโดยใช้กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการปฏิบัติตนกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัตนา ประเสริฐสม. (2526). การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยของนักเรียนประถมศึกษา. ปรินิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต. (พัฒนบริหารศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ลาดทองใบ ภูอภิรมย์. (2530). บทบาทของครอบครัวในการป้องกันการติดยาเสพติด รายงานการวิจัย ฉบับที่ 37. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลัดดาวัลย์ เกษมเนตรและคณะ. (2539). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัย รายงานการวิจัย ฉบับที่ 60. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ.
- วัฒนาพร สุขพรต. (2533). ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านเภสัชวิทยา ด้านจิตวิทยาและด้านสังคมกับระยะเวลาในการมีภาวะการติดยาซ้ำของผู้ติดยาใดอันในระหว่างการรักษา. ปรินิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- วาสนา พัฒนกำจร. (2541). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาบ้าของนักเรียนนักศึกษาในจังหวัดราชบุรี. ราชบุรี: โรงพยาบาลราชบุรี.
- วีระวรรณ สุธีรไกรลาศ. (2536) ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการติดยาเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิมาลา ชโยตมและคณะ. (2538). กิจกรรมการฝึกอบรมโครงการเพื่อนช่วยเพื่อนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ของนิสิต : กรณีศึกษามหาวิทยาลัย-นเรศวร. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.

- ศิริรัตน์ ภูละมาย. (2543). ประสิทธิภาพของโปรแกรมสุขศึกษาในการพัฒนาพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาบ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีประกาย ทัดตานนท์. (2539). ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนในการป้องกันสารเสพติดระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 น.ร.ร.สหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (สุขศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรีสมบัติ บุญเมือง. (2527). การรับข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีผลต่อการติดยาเสพติดของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต. (อาชีวศึกษาและงานยุติธรรม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. อดสำเนา.
- ศิริพร สุขรุ่งเรือง. (2544). รายงานการวิจัยผลของการชักนำจากเครือข่ายสังคมเพื่อนที่มีต่อการเปลี่ยนเจตคติและพฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับยาเสพติดของวัยรุ่นในสถาบันอาชีวศึกษา. นครราชสีมา: ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (2530). รายงานการวิจัยเรื่องพฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับยาเสพติดของคนหนุ่มสาวไทย. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุขฤดี ธัชศฤงคารสกุล. (2543). โปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุใจ ดังทองสวัสดิ์. (2531). การใช้เพื่อนผู้ให้การช่วยเหลือในกลุ่มเพื่อนเพื่อการเพิ่มความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการปรึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุชาติ ดรีทิพย์ธิกุล. (2544, สิงหาคม). "ผู้ปายาเสพติด...รักษาหายขาดหรือไม่" ฟาไซ. 4(8) : 5
- สุพัฒน์ วีระเวชเจริญชัย. (2536). ยาและสิ่งเสพติดให้โทษ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- แสวง ทวีคุณ.(2538). การฝึกเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะในการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในนักเรียนอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อนุกุล รัชัษธรรมเสนและเอกจิต ไชยวงศ์. (2544). "สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน," ใน การนำเสนอผลงานวิจัยมาแก้ไขปัญหายาเสพติดของชาติ. หน้า 3. กรุงเทพฯ: กองส่งเสริมการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

อุบล ขำสุนทร. (2537). ประสิทธิภาพของกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนเกี่ยวกับพฤติกรรมทัศน-
สุภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเสนานิคม สังกัดกรุงเทพ-
มหานคร. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ:บัณฑิต -
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อุบล เลี้ยววาริณ. (2534). ความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมสุ
ภาพของผู้ปฏิบัติงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต.
(พัฒนบริหารศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อัดสำเนา.

อุบล เลี้ยววาริณ. (2543). ความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมหลักเสี่ยงการเสพยาที่
เป็นโทษของผู้ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารสารานุกรมสุขมูลฐานและการ
พัฒนา. 5(1) : 49-51

อภิรดี จันทน์หอม. (2536). ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการ
พนันของนักเรียนชาย ระดับมัธยมศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา.
ปรินิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อภิรัฐ ถนอมสิงห์. (2541). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเกี่ยว
กับยาเสพติดประเภทยาบ้าในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง. วิทยา -
นิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต. (สังคมวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

"อสม.รุกรการกิจด้านยาเสพติดสนองนโยบายสธ.ในศูนย์จิตสังคมบำบัด" (2544, พฤศจิกายน
- ธันวาคม) เพื่อน ผสส. - อสม. 19(6) : 1.

อังคินันท์ บุบผาสวรรณ. (2536). ประสิทธิภาพของโครงการเพื่อนช่วยเพื่อน ร่วมกับการให้แรง
เสริมจากผู้บังคับบัญชาในระดับสูงในพฤติกรรมป้องกันการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของ
พลทหารชายแดนอรัญประเทศ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(สุขศึกษา).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

เอี่ยมพร พลอยประดิษฐ์. (2544). พฤติกรรมสุภาพเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาเสพติด
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตจังหวัด -
มณฑล สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์การศึกษามหา -
บัณฑิต. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

- Blacksell ,S, Ford, N, Taylor,L.,Buckley,T&Stidson,M (1995). The life skills initiative peer education project : The health promotion agency , Plymouth ; evaluation 1993 – 1995. Exeter : The Institute of Popution Studies.
- Bloom, S. benjamine. (1975). *Taxonomy of education objective. Hand book I : Cognitive domain*. New York: David Mickery company, Inc.
- Carrera, M. A. (1976). Peer group sex information and education. *Journal of Reseach and Development in Education*. 10(1) : 50 –55.
- Cohen,Jacob.(1977). *Statistical Power Analysistor Behavioral Sciences*. New Jersey : Lawrence Erlbaum Associates.
- Cohen,P.A.,Kulik,J.A.,Kulik,C.C.(1982).*Educational outcomes of tutoring : A meta-analysis of findings*. American Education Research Journal. 19(2). : 237 – 248.
- Mathie Elspeth & Ford Nick . (1998). " Peer Education For Health " In *Peer – Assisted Learning*. Keith Topping & Stewart Ehly. London : Lawrence Erlbaum Associates.
- Takanishi, R and Deleon, P.H. (1995) *A Hard Start for the 21 st century*. *American Psychologist*. 49,2,120-122.
- Topping Keith & Ehly Stewart . (1998). " Introduction to Peer - Assisted Learning," In *Peer – Assisted Learning*. Keith Topping & Stewart Ehly. :1 – 19. London: Lawrence Erlbaum Associates.
- Kulik, J.A, Kulik, C.C. (1982). A meta – analysis of outcome studies of Kellr' s Personalised System of Intruction. *American Psychologist*. 34(4):307- 318.
- Perry, C.L. , et al. (1989). " WHO collaborative study on alcohol education and young people : Outcomes of a four country pilot study." *The International Journal of the Addiction*. 24(12). : 1145 – 1171.
- Rosati,M.J.(1991)."*Peer leadership in adolescent health promotion*."Entre Nous. 17:13.
- Rubenstein , E. , Panzarine , S. , & Lanning , P. (1990). " Peer counseling with Adolescent mothers : A pilot program. "*Families in Society*. 71(3) : 13641.
- Sharpley,A.M,& Sharpley,C.F.(1981). *Peer tutoring : Areview of the literature*.Collected Original Resources in Education, 5(3) 7 – c11.
- Topping , K.J. (1992). The effectiveness of peer tutoring in further and higher Education : A typology and review of the litersture. Higher Education. 32Z3X321 - 345.
- Wright , D. (1975). *The Psychology of Moral Behavior*. Middlessex England. : Penguin Book Ltd.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ต้นแบบชุดฝึกอบรม

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๖ พฤศจิกายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบวัดเจตคติ

เนื่องด้วย นางสาวนิล สุขาเกษม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญาโท เรื่อง “ผลการเสริมสร้างเจตคติและฝึกทักษะเพื่อช่วยเหลือเพื่อนที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” โดยนิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อมตา วนิทนามนท์ และ รองศาสตราจารย์อรพินทร์ ชูชม เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญาโท ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางสาวอัมมวพร คำพันธุ์ สศึกษานิเทศก์ 7 และ นางปราณี คำแท้ สศึกษานิเทศก์ 7 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดเจตคติ ให้ นางสาวนิล สุขาเกษม และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์อานนท์ ทะวานนท์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเขตพื้นที่บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

ที่ นธ 0519.12/446

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพมหานคร 10110

๗ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบวัด

เนื่องด้วย นางสาววิมล สุขเกษม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ผลการเสริมสร้างเจตคติและ ไก่ทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาสูบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์งามตา วนินทานนท์ และ รองศาสตราจารย์อรพินทร์ ชุชม เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ศักดิ์ชัย ชูติมานุกูล เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาสูบ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัด ให้ นางสาววิมล สุขเกษม และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ผกาภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

นางพนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664 1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ โทรสาร 038-963431 โทรสาร 01-781-4565

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

// ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกลางกาญจนกุลวิทยา

ซึ่งส่งมาด้วย แบบวัด

เนื่องด้วย นางสาววิมล สุขเกษม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ผลการเสริมสร้างเจตคติและทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาสูบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์งามดา วนินทานนท์ และ รองศาสตราจารย์อรพินทร์ ชูชม เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย ขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 325 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาสูบ ในระหว่างเดือนธันวาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาววิมล สุขเกษม ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย

ท. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ มกราคม 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผนวัด และโปรแกรม

เนื่องด้วย นางสาววิมล สุขเกษม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ผลการเสริม
สร้างเจตคติและฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าของนักเรียนระดับมัธยม
ศึกษาตอนต้น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์งามดา วินันทานนท์ และ รองศาสตราจารย์อรพินทร์ ชูชม
เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
โดยขอใช้สถานที่สอนโดยใช้โปรแกรมชุดพัฒนาเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และ
ชุดพัฒนาทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนหลักเสี่ยงการเสพยาบ้า กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 120 คน และ
ตอบแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พร้อมทั้งขอเชิญ อาจารย์จิราภรณ์ ศิริกุล
อาจารย์อัครวุฒิ อมรวุฒิพงศ์ อาจารย์พิมพ์ประพา สวนสวัสดิ์ อาจารย์สุนันทา วิมลรัตน์ อาจารย์หิระ อานมณี
อาจารย์พัชรภรณ์ เกี่ยมละออง และ อาจารย์ขงยุทธ ทรัพย์เจริญ เป็นวิทยากรร่วมกับผู้วิจัย ในระหว่าง
เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาววิมล สุขเกษม ได้เก็บข้อมูล
ในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1009 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ คือมหาวิทยาลัยขอข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 038-963431 มือถือ 01-7814565

ที่ ศธ 0519.12/๔.๑๑๙

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ มกราคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากร

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบ้านฉาง

เนื่องด้วย นางสาววิมล สุขเกษม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ผลการเสริม
สร้างเจตคติและฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาสูบของนักเรียนระดับมัธยม
ศึกษาตอนต้น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์งามดา วนิันทนนท์ และ รองศาสตราจารย์อรพินทร์ ชูชม
เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางพนารัตน์ หรดี
พยาบาลวิชาชีพ 7 และ นางรารรรณ ฉันทกุล พยาบาลวิชาชีพ 7 เป็นวิทยากรร่วมในการฝึกอบรมเจตคติ
ต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาสูบ ในระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นวิทยากรร่วมกับ
นางสาววิมล สุขเกษม และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ พะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ ต้องกรอเอกสารนี้ก่อนนำขึ้นบัญชีรายชื่อบุคลากรติดต่อ โทรศัพท 038-963431 มือถือ 01-7814565

ที่ สร 0519.12/ค.ว. 1

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

จ) มกราคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากร

เรียน สาธารณสุขอำเภอบ้านฉาง

เนื่องด้วย นางสาววิมล สุขเกษม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ผลการเสริม
สร้างเจตคติและฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้านของนักเรียนระดับมัธยม
ศึกษาตอนต้น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์งามตา วนินทานนท์ และ รองศาสตราจารย์อรพินทร์ ชูชม
เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นายทักษิณ วรรณศิริ
เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 5 และ นายเวสารัช วรุดมะพงศ์พันธุ์ เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 5
เป็นวิทยากรร่วมในการฝึกอบรมเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ในระหว่างเดือน
มกราคม - กุมภาพันธ์ 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นวิทยากรร่วมกับ
นางสาววิมล สุขเกษม และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์อภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 038-963431 มือถือ 01-7814565

ที่ ศธ 0519.12/1๕4๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๕ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ชุดฝึก และแบบวัดเจตคติฯ

เนื่องด้วย นางสาววิมล สุขเกษม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ผลการเสริมสร้างเจตคติและฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์งามตา วนินทานนท์ และ รองศาสตราจารย์อรพินทร์ ชูชม เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณี นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 110 คน ตอบแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และชุดฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาววิมล สุขเกษม ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 038-963431 มือถือ 01-7814565

ใบงาน 1.1.1
พิษภัยของยาบ้า
(การสอน เรื่อง “ พิษภัยของยาบ้า “)

คำแนะนำ : จากวิดิทัศน์และข่าวที่แสดงให้เห็นถึงผลเสียของยาบ้าให้นักเรียนรวมกลุ่ม 5 คน ช่วยกันวิเคราะห์ตามประเด็นคำถามต่อไปนี้ (ใช้เวลา 5 นาที) เสร็จแล้วเตรียมตัวแทนกลุ่มรายงาน กลุ่มละ 4 นาที โดยมีแนวทางดังนี้

1. นักเรียนคิดว่าการเสพยาบ้ามีผลเสียต่อตัวผู้เสพ ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติอย่างไรบ้าง

1.1 ตัวผู้เสพ.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

1.2 ครอบครัว.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

1.3 ชุมชน สังคม และประเทศชาติ.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

กิจกรรม 1.1.2

กรณีศึกษาเรื่อง “จอย”

(การสอน เรื่อง “ พืชภัยของยาบ้า “)

จอยเป็นลูกคนเดียวของพ่อแม่ เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประจำจังหวัด จอยมีเพื่อนสนิท 2 - 3 คน ที่ชอบชวนไปเที่ยวอยู่เสมอ เป็นเหตุให้เรียนไม่ทันเพื่อน ผลการเรียนไม่ดี วันหนึ่งเพื่อนชวนให้ลองใช้ยาบ้า จอยก็ลองใช้ ได้ใช้แล้วครั้งหนึ่งก็อยากใช้อีก แล้วต่อมาจอยก็ถูกตำรวจจับข้อหาซื้อขายยาบ้าไว้ในครอบครอง พ่อแม่รักลูกไม่อยากให้ถูกขัง จอยบอกให้พ่อประกันตัว แต่พ่อแม่ไม่มีเงิน จึงขอร้องญาติผู้ใหญ่ให้ช่วยเหลือ ศาลตัดสินให้จอยถูกคุมความประพฤติ 1 ปี โดยต้องรายงานตัวต่อศาลเดือนละครั้ง ระยะเวลาๆ จอยก็ไปรายงานตัวต่อศาล ต่อมาจอยไม่ยอมไปรายงานตัวอีก เมื่อไม่ได้ไปรายงานตัวติดต่อกัน 3 ครั้ง ศาลจึงสั่งให้จำคุก ญาติที่ไปประกันตัวให้ก็เดือดร้อน เพราะศาลริบเงินประกัน พ่อแม่จอยต้องไปกู้เงินเพื่อนบ้านเพื่อใช้หนี้ญาติที่ค้ำประกัน พ่อจอยเสียใจมาก เครียด เล่นเลียดในสมองแตก เป็นอัมพาต

กิจกรรม 1.1.2 - กรณีศึกษาเรื่อง “ พืชภัยของยาบ้า “

ใบงาน 1.1.2 กรณีศึกษา เรื่อง “จอย”

(การสอน เรื่อง “พิษภัยของยาบ้า”)

1.2 จากกรณีศึกษา เรื่อง “จอย” นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรให้ช่วยกันวิเคราะห์ตามประเด็นคำถามต่อไปนี้

2.1 นักเรียนคิดว่าการใช้ยาบ้าของจอยส่งผลเสียต่อจอยและครอบครัว อย่างไรบ้าง
ผลต่อจอย.....
.....
.....

ผลต่อครอบครัวจอย.....
.....
.....

2.2 นักเรียนคิดว่าจอยเป็นคนอย่างไร
.....
.....
.....

3. นักเรียนคิดอย่างไรกับสิ่งที่นายกรฐมนตรีพูด เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย อย่างไร
เห็นด้วย ตรงประเด็นไหน เพราะอะไร.....
.....
.....

ไม่เห็นด้วย ตรงประเด็นไหน เพราะอะไร.....
.....
.....

กิจกรรม 1.1.3

ระทึก 5 ชม. คลั่งจับตัวนิสิตเกษตร

เหตุร้ายรายนี้เกิดขึ้นเมื่อเวลา 05.45 น. วันที่ 29 ส.ค. ขณะที่ ร.ต.อ.อำนาจ แสงสว่าง หัวหน้าสายตรวจ สน.ลุมพินี กำลังปฏิบัติหน้าที่ได้รับแจ้งมีเหตุชายคลุ้มคลั่งจับตัวหญิงสาวเป็นตัวประกัน เหตุเกิดภายในซอยสุขุมวิท 10 ถนนสุขุมวิท แขวงเขต คลองเตย จึงรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ เมื่อเดินทางไปถึงพบไทยมุงจำนวนมากยืนดูเหตุการณ์อยู่หน้าตึกแถวปลูกติดกัน 5 คูหา สูง 3 ชั้น ที่เกิดเหตุอยู่บริเวณกันสาดชั้น 2 ของร้านขายของชำไม่มีชื่อ พบร่างของชายฉกรรจ์คนหนึ่ง อายุประมาณ 30 ปี ไว้ผมหนวดเครายาวรุงรัง สวมเสื้อยืดสีขาวข่มไปด้วยเลือดแดงฉาน สวมกางเกงสีดำ กำลังใช้มือขวาล็อกร่างของหญิงสาววัยรุ่น ซึ่งอยู่ในชุดนอนสีเหลืองไว้แน่น ส่วนมือซ้ายคนร้ายถือมีดคัตเตอร์จ่ออยู่บริเวณลำคอของเหยื่อ พร้อมร้องตะโกนอะอะโวยวายคล้ายคนเมาเยาบ้า จากการสอบสวนเจ้าของร้านที่เกิดเหตุและเป็นตาของหญิงสาวตัวประกันให้การว่า ก่อนเกิดเหตุเมื่อเวลาประมาณตี 5 เศษ ได้ลงมาเปิดประตูร้านค้าขายตามปกติ สักพักมีคนร้ายวิ่งเข้ามาในร้าน ขณะเดียวกันมีชายอีก 2 คน ถือไม้ตามเข้ามาตีคนร้ายจนศีรษะแตกเลือดอาบ คนร้ายจึงวิ่งหนีขึ้นไปบนชั้นสอง แล้วเข้าไปในห้องนอนหลานสาว ใช้มีดคัตเตอร์ จับตัวหลานสาวชื่อ น.ส.พชรพรรณ ดิยะวานิช หรือน้องกวาร อายุ 19 ปี นิสิตชั้นปีที่ 2 คณะวิศวกรรมศาสตร์ สาขาอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นตัวประกันแล้วพาขึ้นข้ามหน้าต่างออกไปยังกันสาดดังกล่าว

หลังจากทราบเรื่องตำรวจได้ปลอมตัวเป็นหมอ เจรจากเกลี้ยกล่อมให้คนร้ายปล่อยตัวประกันแต่คนร้ายไม่ยอม กลับลากตัวประกันเดินวนไปวนมาอยู่บนกันสาดเป็นที่น่าหวาดเสียว ขณะที่เลือดคนร้ายได้ไหลออกมาจากศีรษะตลอดเวลาจนชุ่มโชกไปทั้งตัวและยังเปรอะเปื้อนร่างตัวประกัน เจ้าหน้าที่ได้เกลี้ยกล่อมให้คนร้ายพาตัวประกันเข้าไปในห้องนอนเพราะเกรงว่าทั้งคนร้ายและตัวประกันจะตกลงมาด้านล่าง เนื่องจากคนร้ายเสียเลือดมากและมีอาการอ่อนเพลีย ส่วนตัวประกันก็อยู่ในอาการตกใจหน้าซีดเผือดคล้ายจะเป็นลม จนกระทั่งเวลา 09.30 น.คนร้ายจึงยอมนำตัวประกันขึ้นกลับเข้าไปในห้อง หน่วยอรินทราช 26 ที่ชุมนุมอยู่จึงขว้างแก๊สน้ำตานำเข้าไปในห้องก่อน 2 ลูก แล้วบุกเข้าซาร์จชิงตัวประกันไว้ได้อย่างปลอดภัย ส่วนคนร้ายก็ถูกจับกุมจากการสอบสวนเบื้องต้นทราบชื่อคนร้ายคือ นายไพฑูรย์ บุญชาติ อายุ 29 ปี ชาว อ.รัตนบุรี จ.สุรินทร์ เป็นพนักงานร้อยสานเคเบิ้ลอยู่ย่านถนนข้าวสาร บางลำพู โดยก่อนเกิดเหตุนายไพฑูรย์พยายามล้วงกระเป๋าสตางค์ผู้หญิงคนหนึ่ง แต่เผลอมีคนขับแท็กซี่เห็นเข้าก่อนจึงช่วยกันใช้ไม้ไล่ตี กระทั่งวิ่งหนีเข้าไปในร้านขายของชำแล้วใช้มีดคัตเตอร์จับตัวประกันดังกล่าว ขณะนี้ได้แจ้งขอหานายไพฑูรย์ 5 ข้อหา คือ บุกรุกเกษตรสถานยามวิกาล ต่อสู้ขัดขืนเจ้าพนักงาน กักขังหน่วงเหนี่ยว พกพาอาวุธในที่สาธารณะ และทำร้ายร่างกายเจ้าพนักงาน

ใบงาน 1.2. “ฮีโร่ในดวงใจ.....ห่างไกลยาเสพติด”

(การสอน เรื่อง “เยาวชนต้นแบบ.....ซูเปอร์บอล”)

คำแนะนำ : จากชีวประวัติของภราดร ให้นักเรียนช่วยกันหาผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีงามในดวงใจและอยากเลียนแบบ ได้แก่ ศรธรรม เทพพิทักษ์,ธีรเทพ วิโนทัย(ลิซอ),, นาวัน เยาวพลกุล (นาวันตาร์), ศักดิ์สิทธิ์ แท่งทอง,ต๊ีก เจษฎาภรณ์ ผลดี ,อนัน อันวา,ภราดร ศรีชาพันธุ์, แมทธิว ดีน,สราวุฒ มาตรทอง (อัน), บดินทร์ โกศลพิศิษฐ์ (บ๊อบ) แทมมารีน ธนสุกาญจน์ เบ็นซ์ พรชิตา, จินตหรา พูลลาภ,สิริยากร พุกกะเวส (อัม),วรรณช วงษ์สวรรค์ (นุ่น)แล้วอธิบายว่า ทำไมนักเรียนจึงอยากเลียนแบบ (ใช้เวลา 5 นาที)

1. ฮีโร่ในดวงใจคือ.....
2. เหตุผลที่นักเรียนเลือกเป็นฮีโร่ เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ทำไมนักเรียนจึงอยากเลียนแบบ เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

แผ่นที่ 4 /กิจกรรมที่ 1.2

1.2.1 ใบข่าว

“ หนุ่ม – ชมพู่ – โย่ง ดันแบบด้านยานรก ”

(การสอน เรื่อง “ เยาวชนต้นแบบ ”)

เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน ที่สโมสรตำรวจ ถนนวิภาวดี “ หนุ่ม – ศรธรรม เทพพิทักษ์ ” ศิลปินนักแสดงจากค่ายอาร์เอส. โปรโมชัน จำกัด (มหาชน) เข้ารับประทานรางวัล ศิลปินต้นแบบดีเด่นร่วมต่อต้านยาเสพติด จากพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ เนื่องในงานกาลาดีนเนอร์พิธีประทาน “ รางวัลการต่อต้านยาเสพติดโลกในประเทศไทย ครั้งที่ 2 ” ซึ่งจัดขึ้นโดยมูลนิธิป้องกันต่อต้านอาชญากรรมและยาเสพติดในประเทศไทย นอกจากหนุ่ม – ศรธรรม ที่ได้รับรางวัลแล้วยังมีนักแสดงอีก 2 คน ที่ได้รับรางวัลสาขาศิลปินต้นแบบดีเด่นเช่นกันคือ “ ชมพู่ - อารยา เอ ฮาร์เก็ต ” และนายพิเชษฐ์ เอี่ยมชาวนา หรือ “ โย่ง เชิญยิ้ม ”

“ ผมอยากฝากถึงน้องๆเยาวชนไทยทุกคนด้วยว่า ควรใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการเล่นกีฬา หรือกิจกรรมในทางสร้างสรรค์เพื่ออนาคตที่ดีของตัวเอง และเพื่อความปลอดภัยของพ่อแม่ อย่าลืมมาร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสังคมในการต่อต้านยาเสพติดด้วยกันครับ ” หนุ่ม – ศรธรรม กล่าว.

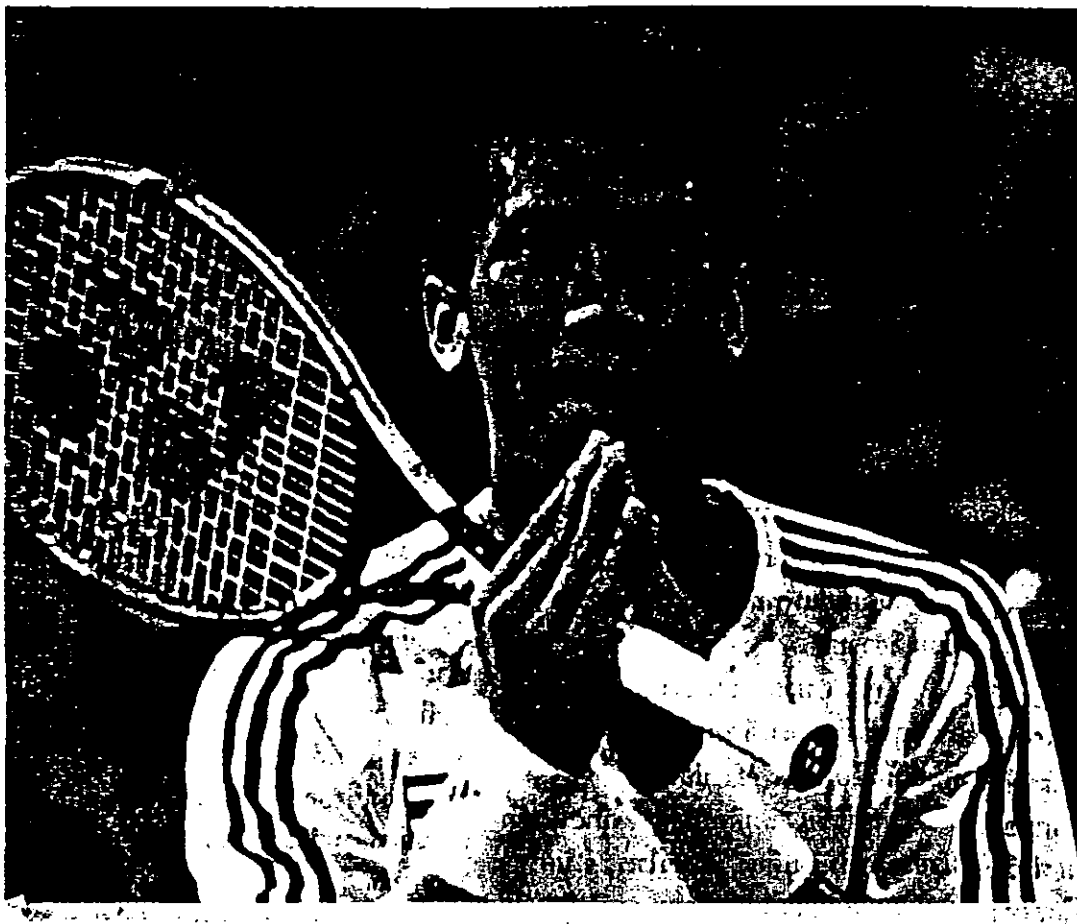
ที่มา : หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันอาทิตย์ที่ 16 พฤศจิกายน 2546

1.2.2 ชีวประวัติภราดร

“โลกส่วนตัวของซูเปอร์บอล”

(การสอน เรื่อง “เยาวชนต้นแบบ ”)

ชื่อ : ภราดร ศรีชาพันธุ์

ชื่อเล่น : “ บอล ”

ฉายาที่สื่อมวลชนไทยตั้งให้ : เจ้าบอล, เดอะบอล, ซูเปอร์บอล, อัสวินเลือดแดง

วันเกิด : วันพฤหัสบดีที่ 14 มิถุนายน 2512 ที่กรุงเทพมหานคร แต่ไปเติบโตที่ขอนแก่น

ระดับการศึกษา : ประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากโรงเรียนอรรถวิทย์พาณิชย์การ

เคล็ดลับความเก่ง : ตีมนมวันละ 2 – 3 แก้ว, พร้อมทั้งกินอาหารอื่นๆครบทั้งห้าหมู่ เพื่อให้ร่างกายสูงใหญ่และมีวินัยขยันฝึกซ้อม

เกียรติประวัติ : คว้ามแชมป์เยาวชนประเทศไทย ตั้งแต่รุ่นอายุ 10 ปี, 12 ปี, 14 ปี, 16 ปี, 18 ปี และ 20 ปี รวมถึงรายการเทนนิสเยาวชนนานาชาติอีกหลายรายการ, คว้ามแชมป์ชายเดี่ยวแห่งประเทศไทย ปี 2539, คว้ามเหรียญทองเทนนิสชายเดี่ยวซีเกมส์ ครั้งที่ 19 ที่อินโดนีเซีย ปี 2540, คว้ามเหรียญทองชายเดี่ยว, ชายคู่และทีมชาย ซีเกมส์ ครั้งที่ 20 ที่บรูไน, คว้ามเหรียญทองประเภทแม้นท์ 2 กีฬากรรมที่ 1. 2

ชายคู่ เอเชียเกมส์ ครั้งที่ 13 ปี 2541 ที่กรุงเทพมหานคร,คว้าเหรียญทองชายเดี่ยว เอเชียเกมส์ ครั้งที่ 14 ที่ปูซาน เกาหลีใต้,พาทิมเดวิสค์ฟไทยทะลุเข้าถึงรอบเพลย์ออฟเวิลด์กรุปได้เป็นครั้งแรก,ได้เป็นทูตวัฒนธรรมของประเทศไทย,ได้เป็นทูตกีฬาของกระทรวงท่องเที่ยวและการกีฬา

เข้าสู่การแข่งขันเทนนิสอาชีพ : พ.ศ. 2540

มีอวามอันดับปัจจุบัน : 11 (ณ พ.ศ. 2546) ของโลก

เงินรางวัลที่ได้ในการแข่งขัน : 1,049,417 ดอลลาร์สหรัฐ

สิ่งที่สร้างความประทับใจในตัวเอง :

1. ความมุ่งมั่น มุมานะ ทุ่มเทแรงใจในการฝึกซ้อมและฝึกปรือฝีมือพร้อมศึกษาสไตร์การเล่นของคู่แข่งอยู่ตลอดเวลา ความมุ่งมั่นที่จะทำความฝันของตนเองให้ประสบความสำเร็จ
2. หลังสิ้นสุดการแข่งขันภราดรจะยกมือไหว้ผู้ชมทั้งสี่ทิศรอบสนาม ซึ่งเป็นการไหว้เพื่อแสดงความขอบคุณผู้ชม จึงถือเป็นการสร้างเสน่ห์แบบไทยๆ ให้กับภราดร

ใบงาน 2 “เส้นตาย”

(การสอน เรื่อง “ เส้นตาย”)

คำแนะนำ : จากวิดิทัศน์ที่นักเรียนดูจบไป ให้นักเรียนอธิบายถึงความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อผู้ที่ได้รับผลจากการเสพยาบ้า ตามประเด็นต่อไปนี้ (ใช้เวลา 5 นาที)

1. นักเรียนเห็นอะไรจากวิดิทัศน์ที่เพิ่งดูจบลง

.....

.....

.....

.....

.....
2. นักเรียนคิดว่าชายผู้ติดยาผู้นี้มีความสุขหรือมีความทุกข์ เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

.....
3. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรจากผลที่ได้รับจากการเสพยาของชายผู้นี้

.....

.....

.....

.....

.....
- 4.เราต้องการให้เรื่อง “เส้นตาย ” เป็นเครื่องเตือนใจเพื่อป้องกันตนเองจากยาบ้า อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ 4. “หลักการปฏิเสธ”

(การสอน เรื่อง “ เรายังเป็นเพื่อนกันนะ ”)

1. ใช้ความรู้สึกเป็นข้ออ้างประกอบเหตุผล เพราะการใช้เหตุผลอย่างเดียวมักถูกโต้แย้งด้วยเหตุผลอื่น การอ้างความรู้สึกจะทำให้โต้แย้งได้ยากขึ้น เช่น “ เป็นห่วงเรื่องสอบ ” “ อยากอ่านหนังสือมากกว่า ” “ พ่อแม่ไม่อนุญาต ” “ ถ้าแอบไปทำผิดต้องโกรธแน่ ๆ ”
2. การขอความเห็นชอบและแสดงการขอบคุณ เมื่อผู้ชวนยอมรับจะเป็นการรักษาหน้าใจของผู้ชวน เช่น “ คงไม่เป็นไรนะถ้าเราจะไม่ไป ชอบใจ ” “ เธอคงจะไม่ว่าอะไรนะถ้าเราจะไม่ไป ชอบใจ ” หรือ “ มันไม่เหมาะกับเรา ชอบใจ ”
3. เมื่อถูกเข้าชี้ต่อหรือสบประมาท ไม่ควรหวั่นไหวไปกับคำพูดเหล่านั้น เพราะจะทำให้ขาดสมาธิในการหาทางออก ควรยืนยันการปฏิเสธและหาทางออก โดยเลือกวิธีต่อไปนี้
 - 3.1 ปฏิเสธซ้ำโดยไม่ต้องใช้ข้ออ้าง พร้อมทั้งบอกหาทางเลี่ยงจากเหตุการณ์ไป “ เราไม่เอาหรอก ไปละ ”
 - 3.2 การตอรอง โดยการหากิจกรรมอื่นที่ดีกว่ามาทดแทน เช่น “ เอาไว้โอกาสหน้าก็แล้วกัน ”
 - 3.3 การผัดผ่อน โดยการขอยืดระยะเวลาออกไปเพื่อให้ผู้ชวนเปลี่ยนความตั้งใจ เช่น “ รอให้สอบเสร็จก่อนนะ ”
4. เดินหนี วิธีการนี้เป็นวิธีการปฏิเสธที่ได้ผลมากที่สุด ทั้งนี้จะต้องตระหนักว่า เรามีสิทธิเต็มที่ที่จะปฏิเสธสิ่งไม่ดีที่มีผู้มาหิบบินให้
5. เปลี่ยนเรื่องสนทนา ในบางสถานการณ์เราไม่สามารถเดินหนี หรือหลีกเลี่ยงสภาวะถูกกดดันได้ ให้ลองเปลี่ยนหัวข้อการสนทนาเพื่อเบี่ยงเบนความสนใจของผู้ชักชวน เมื่อคุยจนเบื่อแล้ว ให้หาโอกาสเดินหนีออกมาทันที เช่น “ ไม่เอาเราไม่พูดกับเธอ ”
6. ปฏิเสธอย่างจริงจังทั้งท่าทาง คำพูดและน้ำเสียง เพื่อแสดงความตั้งใจอย่างชัดเจนที่จะขอปฏิเสธ เช่น “ เราไม่ไปดีกว่า ” “ เราไปไม่ได้จริงๆ ”
7. หลีกเลียงสถานการณ์เหล่านี้ให้มากที่สุด ไม่ให้ความสนใจกับเรื่องนั้นๆ หรือทำเป็นไม่สนใจ หากต้องเผชิญหน้ากับผู้ที่ชักชวนให้เสพยา พยายามอย่าคุยด้วย ให้หันไปคุยกับคนอื่นที่เหลือ เป็นการซื้อเวลาก่อนที่จะนำทักษะการปฏิเสธอื่นๆ มาใช้
8. เลือคบเพื่อนดี เป็นทักษะการปฏิเสธที่สำคัญที่สุด การคบเพื่อนที่ดี จะทำให้เราไม่ต้องตกอยู่ในวังวนของการสุมเสี่ยงถูกชักนำให้ริลองเสพยา หากคบเพื่อนที่มีปัญหา ปัญหาก็คงมาถึงตัวเราไม่ช้าก็เร็ว

....SAY NO TO DRUGS.....

สถานการณ์จำลอง กิจกรรม 4.1

“เรายังเป็นเพื่อนกันนะ”

บทสนทนา 1 : ดึกกับกุง

ไต้ตันไม้ หลังพักรับประทานอาหารกลางวัน ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง

ดึก : กุงวันนี้สอบเสร็จพอดี เราไปฉลองกันหน่อยไหม

กุง : เออ ! ดีเหมือนกัน ว่าแต่จะไปไหนล่ะ

ดึก : ไปเที่ยวผับไง คินนี่เลยนะ เตียวเราจะไปนัดอ้อยกับต้อมด้วย ไปหลายๆคนสนุกดี

กุง : ผับมันเปิดตอนกลางคืน ไม่ใช่เหรอ

ดึก : ก็เอออะสิ

กุง : มันจะดีเหรอ เราว่ามันอันตรายนะ มันไม่ปลอดภัย

ดึก : ก็เราไปต้องหลายคน จะกลัวอะไร

กุง : แต่มันก็ไม่ดี เราเป็นผู้หญิง ถ้าเกิดเป็นอะไรขึ้นมาเราจะทำอย่างไร คิดดูให้ดีๆ

เราว่าเราไม่ไปดีกว่า คิดวิธีใหม่เถอะ

บทสนทนา 2 : โอกับบอย

หน้าห้องน้ำชายของโรงเรียนแห่งหนึ่ง

โอ : วันนี้ข้ามียาวิเศษให้พวกเราได้ลองกันทุกคน บอยเอาด้วยนะ

บอย : ยาบ้า หรือเปล่า ขอโทษที ข้าไม่ลองนะ

โอ : เอาอีกแล้ว ชวนที่ใดๆ เอ็งก็ไม่ยอมร่วมวงสักที แบบนี้ไม่ใช่เพื่อนกันนี่หว่า

บอย : มันไม่ใช่อย่างนั้น เสพยาบ้ามันอันตราย มันเป็นยาเสพติด

โอ : ไม่เห็นมันจะอันตรายที่ไหน ลองครั้งสองครั้งไม่มีวันติดหรอก ข้าชักรำคาญ

ถ้าเอ็งไม่ยอมเล่นยากับพวกเรา เอ็งก็ไม่ใช่พวกเรา เลิกคบกันได้แล้ว

บอย : ข้าเป็นเพื่อนกับทุกคนเสมอ แต่ถ้าไม่ยากคบกันเพราะเรื่องยาบ้า ข้าก็เสียใจ

ถ้าเมื่อไรเอ็งเปลี่ยนใจ ข้ายินดี ข้าไม่ถือ ข้ายังเป็นเพื่อนกับทุกคนเสมอ

ใบงาน 3.1 คำขวัญ

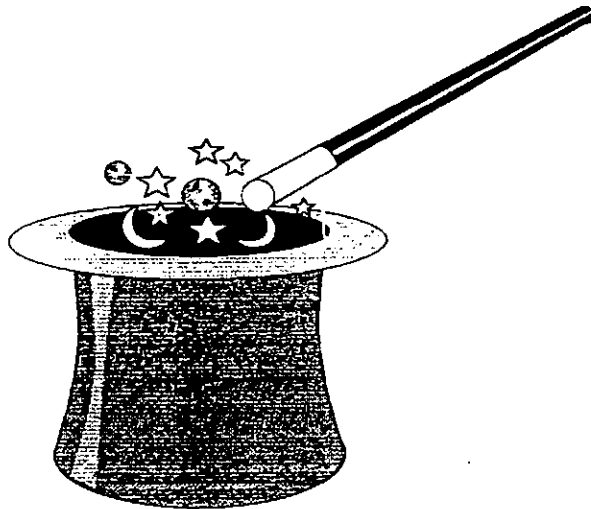
คำแนะนำ : ให้นักเรียนแต่งคำขวัญทุกคน แล้วคัดเลือกหาคำขวัญประจำกลุ่ม (ใช้เวลา 15 นาที) จากนั้นให้นักเรียนทุกคนเขียนคำขวัญของตนเองใส่กระดาษสี แล้วนำคำขวัญของตนเองไปติดไว้ที่บอร์ดหลังห้อง

คำขวัญ.....

.....

ชื่อผู้แต่ง.....นามสกุล.....

ชั้น.....

ใบสรุปข่าว 1.1 เพื่อนไม่ทิ้งเพื่อน

(การสอน เรื่อง เพื่อนไม่ทิ้งเพื่อน)

ย้อนเวลาไปเมื่อ 3 ปีก่อน ช่วงชีวิตหนึ่งของจิตติพงษ์ จามิกร ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายการตลาด บริษัท จี - พาเทคโนโลยี จำกัด เจอกับอุบัติเหตุทางรถยนต์ จนเกือบเอาชีวิตไม่รอด

เหตุการณ์ครั้งนั้นไม่เพียงจะได้รับบทเรียนสำคัญของชีวิต ยังซาบซึ้งใจในไมตรีของเพื่อนแท้ที่ช่วยเหลือตลอดเวลา ไม่เว้นแม้แต่ในยามที่เจอภาวะแห่งความลำบากเช่นนั้น คุณป๋มเล่าว่า เมื่อวันที่ 4 ต.ค. ปี 2543 ประมาณตี 2 - 3 ขับรถออกมาจากถนนรามคำแหง มุ่งหน้ากลับบ้านย่านลำลูกกา ใช้เส้นทางถนนวิภาวดีรังสิต ขาออก แต่เกิดหลับในด้วยความเพลีย ครั้นรู้สึกตัวถึงได้รู้ว่าอีกประมาณ 50 เมตรข้างหน้ามีรถเมล์จอดเสีย ต่อให้หักหลบหรือแตะเบรกร้อยเปอร์เซ็นต์ก็ไม่อาจพ้นได้ นาฬิกานั้นปล่อยให้รถยนต์ตระกูลยุโรปคันงามพุ่งชนกระแทกท้ายรถเมล์เข้าอย่างจัง นาฬิกาที่ขนาบคุณป๋มยังมีสติยกมือมาปิดป้องหน้าตาไว้เพราะกลัวกระแทกกับกระจก ระหว่างนั้นมีเจ้าหน้าที่ป่อเต็กตึ๊งมาช่วย จึงบอกไปว่าแขนขาขยับไม่ได้ ให้ค่อยๆนำตัวออกไปช้าๆอย่าหามรื้อแรง ต่อจากนั้นจึงนำตัวส่งโรงพยาบาลแห่งหนึ่งซึ่งไม่มีแพทย์มาตรวจรักษา มีเพียงเจ้าหน้าที่นำตัวไปเอกซเรย์ แล้วจึงแจ้งให้คุณป๋มว่าทุกอย่างปกติดี ก่อนฉีดยากันบาดทะยัก จ่ายยาแก้ปวดให้กิน แล้วพามาถึงแก้อีพลาสติกไม่มีทั้งที่ฟัง ที่วางแขน เพื่อรอญาติมารับกลับบ้าน คุณป๋มเล่าต่อว่าทันทีที่รถตู้ของเพื่อนรัก "คุณตัน" พ.ต.ท.กุลธร ประจวบเหมาะ ซึ่งเมื่อรู้ข่าวรีบมาทันที มาจอดตรงหน้า คุณป๋มพยายามจะลุก แต่เพราะแขนขาไม่มีกำลัง หลุดนั่งกองกับพื้น แทนที่จะได้กลับบ้าน จึงต้องแวะเข้าโรงพยาบาลแห่งที่ 2 แพทย์เอกซเรย์แล้วแจ้งผลว่ามีอาการเกี่ยวกับกระดูกสันหลังอาจไม่ผ่า แค่อิง ต้องรอดูอาการ 3 - 4 วัน แต่คุณตันไม่รอรีบทโทรศัพท์ปรึกษา น.พ.ชนินทร์ ล่ำซำ เพื่อนรุ่นพี่จากโรงเรียนวชิราวุธฯ ก่อนพาเข้าโรงพยาบาลศิริราชทันที เมื่อแพทย์ตรวจดูละเอียดจึงรู้ว่า ไขสันหลังอักเสบและไปทับกระดูกไขสันหลังข้อที่ 5 ที่ร่างต้องผ่าตัดเอากระดูกเชิงกรานมาเสริมกระดูกไขสันหลังที่รั่ว โดยเสริมเข้าระหว่างข้อที่ห้ากับข้อที่หก กว่าทุกอย่างจะเริ่มกลับมาดีขึ้นตามลำดับต้องใช้เวลานานแรมปี ระหว่างนั้นชีวิตเหมือนเด็กที่หัดเดิน หัดจับปากกาเขียนหนังสือ ฝึกปั่นดินน้ำมัน ร้อยลูกปัด ทำกายภาพบำบัดต่อเนื่อง จนทุกอย่างค่อยดีขึ้นตามลำดับ หลังชีวิตผ่านพ้นวันร้ายมาได้ คุณป๋มมีบทสรุปว่า "วันนั้น ถ้าไม่มีตัน ไม่มีหมอที่ดีช่วยเหลือคิดว่าตัวเองอาจเดินไม่ได้เหมือนวันนี้ ตันมีน้ำใจให้ตลอด แม้กระทั่งวันที่ล้มป่วยช่วยเหลือ เอาใจใส่ทุกอย่างปรึกษากับคุณหมอชนินทร์ ว่าอาการอย่างเราจะรักษาอย่างไร เราจึงได้รับการรักษาที่ถูกต้องถูกต้อง ทุกอย่างก็ดีขึ้น สิ่งที่ได้รับซึ่งว่าเพื่อนแท้คืออะไร "

ใบสรุปข่าว 1.2 แท็กซี่โจร
(การสอน เรื่อง เพื่อนไม่ทิ้งเพื่อน)

แท็กซี่โจร!

ทำชั่วประเภทศบ่น

เกาะข่าว
จากกรม

สิ่งที่เกิดขึ้นได้สะท้อน
ให้เห็นว่า...แท็กซี่เมืองไทย
ไม่ได้เลวร้ายไปหมดทุกคน
เพราะในขณะที่แท็กซี่คนหนึ่ง
กำลังเลว...ในเวลาเดียวกัน
แท็กซี่อีกคนหนึ่งก็ทำ
ความดี...ด้วยการช่วยเหลือ
นำคนเจ็บส่ง รพ.

ที่มา : เติลินิวส์ วันเสาร์ที่ 29 พฤศจิกายน 2546

แผ่น 2 / กิจกรรม 1 / หอพักชาย

ใบสรุปข่าว 1.2 แท็กซี่โจร

(การสอน เรื่อง เพื่อนไม่ทิ้งเพื่อน)

ในวันเกิดเหตุ น.ส.โนกุชิ กับเพื่อนๆแอร์โฮสเตสได้พากันไปช้อปปิ้งตามห้างสรรพสินค้าต่างๆหลังจากนั้นได้แยกกับเพื่อน...ไปช้อปปิ้งที่ห้างสรรพสินค้ามาบุญครองตามลำพัง จนกระทั่งห้างปิด จึงเรียกแท็กซี่ให้ไปส่งที่โรงแรม ดิ เอ็มเมอร์ลด์ ช่วงระหว่างเดินทางกลับ...แอร์โฮสเตสสาวเฟลิดเฟลินกับวิศวกรสองฟากถนน โดยไม่ทันได้สังเกตสายตาคับแท็กซี่....ที่ลอบมองผ่านกระจกมองหลังด้วยสายตาที่มีเลศนัย สำหรับ น.ส.โนกุชิ นับว่าเป็นผู้หญิงที่มีบุคลิกรูปร่างหน้าตาดี ประกอบกับเป็นคนผิวขาวสะอาด.....ประพรมน้ำหอมราคาแพง จึงสร้างแรงดึงดูดต่อเพศตรงข้ามเป็นอย่างมาก และแล้วบรรยากาศการพักผ่อนของแอร์โฮสเตสสาวก็ต้องสะดุดหยุดลง เมื่อไซเฟอร์แท็กซี่นำรถเข้าจอดแอบข้างทางบนสะพานจตุรทิศ ถนนตัดใหม่ มักกะสัน พระราม 9 แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี น.ส.โนกุชิ ไม่ทราบวาระแท็กซี่ที่โดยสารมา...จอดอยู่บริเวณใต้ของกรุงเทพฯ เธอรู้สึกแปลกใจต่อการกระทำของคนขับรถแท็กซี่และหายสงสัย.....เมื่อเห็นปืนในมือไซเฟอร์แท็กซี่ที่จ้องตรงมาที่เธอ.....หญิงสาวรู้ตัวว่ากำลังตกอยู่ในภาวะคับขัน แอร์โฮสเตสสาว.....กัดฟันสู้แบบถวายหัว จึงถูกโจรในคราบแท็กซี่เหนี่ยวไกปืนยิงเข้าหน้าท้อง 1 นัด ในห้วงนาทีวิกฤติ น.ส.โนกุชิ ส่งเสียงร้องขอความช่วยเหลือดังลั่นพร้อมเปิดประตูเผ่นหนีออกไปตั้งหลักนอกรถ.....โดยมีแท็กซี่ที่เห็นติดตามมาอย่างไม่ลดละ ขณะเกิดเหตุ นายพรชัย ชุ่มคำน้อย อายุ 40 ปี คนขับแท็กซี่ส่วนบุคคลเขียวเหลือง ทะเบียน มก 7239 กรุงเทพมหานคร กำลังซ่อมรถอยู่ฝั่งตรงข้าม.....เห็นเหตุการณ์เข้าพอดีจึงวิ่งตรงมาช่วยเหลือ แท็กซี่หีนเป็นชายไทย อายุระหว่าง 30 - 40 ปี เห็นแท็กซี่พลเมืองดีวิ่งเข้ามาขัดจังหวะ.....จึงเผ่นหนีขึ้นรถแท็กซี่ส่วนบุคคลเขียวเหลือง ยี่ห้อมาสต้า ไม่ทราบหมายเลขทะเบียน ขับหลบหนีไปอย่างรวดเร็ว

ด้วยจิตสำนึกของพลเมืองดี.....ไซเฟอร์แท็กซี่น้ำใจงามโบกมือเรียกรถแท็กซี่ที่วิ่งผ่านไปมา.....ให้ช่วยนำร่างซากเลือดของแอร์โฮสเตสสาวส่งรพเตชฯ โดยด่วน นับเป็นโชคดีของน.ส.โนกุชิที่ถูกส่งถึงโรงพยาบาลทันเวลา....ทำให้แพทย์สามารถช่วยชีวิตได้ทันท่วงที

สิ่งที่เกิดขึ้นได้สะท้อนให้เห็นว่า.....แท็กซี่เมืองไทยไม่ได้เลวร้ายไปหมดทุกคน เพราะขณะที่แท็กซี่คนหนึ่งทำความเลวในเวลาเดียวกันแท็กซี่อีกคนหนึ่งก็ทำความดี.....ด้วยการช่วยเหลือนำคนเจ็บส่งโรงพยาบาล

ใบงาน 1.1 คุณค่าของการช่วยเพื่อน

(การสอน เรื่อง เพื่อนไม่ทิ้งเพื่อน)

คำแนะนำ : จากข่าวที่แสดงให้เห็นถึงการช่วยเหลือของเพื่อนให้นักเรียนรวมกลุ่ม 5 คน ช่วยกันวิเคราะห์ตามประเด็นคำถามต่อไปนี้ (ใช้เวลา 5 นาที) เสร็จแล้วเตรียมตัวแทนกลุ่มรายงาน กลุ่มละ 3 นาที

1. นักเรียนคิดว่าถ้าคุณป๋มไม่ได้รับความช่วยเหลือจากคุณตัน จะเกิดอะไรขึ้น

.....

.....

.....

.....

2.นักเรียนได้ความประทับใจอะไรบ้างจากเรื่องของคุณป๋ม

.....

.....

.....

.....

3.ให้นักเรียนเลือกเหตุการณ์ที่ประทับใจและบอกความรู้สึกที่นักเรียนได้ช่วยผู้อื่นโดยเฉพาะเพื่อน ถ้าเราไม่เข้าไปช่วยเพื่อนจะเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.ให้นักเรียนเลือกเหตุการณ์ที่ประทับใจและบอกความรู้สึกที่นักเรียนได้รับการช่วยเหลือจาก ผู้คนที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ 2.1

หลักการพูดเพื่อชักจูงใจ

1. สร้างความสนใจ ผู้ฟังจะสนใจและตั้งใจในระยะเวลา 20 – 30 นาทีแรก โดยมีวิธีสร้างความสนใจ ดังนี้
 - 1.1 พูดให้ความสำคัญแก่ผู้ฟัง ยกย่องผู้ฟัง ให้ผู้ฟังเข้าใจว่า เขาได้รับประโยชน์อะไรจากการฟัง
 - 1.2 พูดให้ผู้ฟังไว้วางใจ ทำให้ผู้ฟังเห็นว่า ผู้พูดเป็นพวกเดียวกับผู้ฟัง กำลังเผชิญปัญหาเดียวกัน เห็นอกเห็นใจและแก้ปัญหาที่กำลังเกิดขึ้น
 - 1.3 สร้างความเชื่อมั่น ยกตัวอย่าง เหตุผล ข้อเท็จจริงหรือข้อโต้แย้งมาอ้าง เช่น พูดด้วยความจริงจังซึ้งซึ้ง มีชีวิตจิตใจ น่าเชื่อถือเหมาะสม หนักแน่น ถ้อยคำที่ใช้มีความหมายชัดเจน สั้นๆและท่าทางกลมกลืน
2. สร้างความต้องการ อ้างเหตุผลหรือความจำเป็นที่จำเป็นต้องทำหรือปฏิบัติตามคำแนะนำ
3. สร้างความพอใจ ทำให้ผู้ฟังเห็นจริงเห็นจังกับคำพูดของผู้พูด เช่น ผู้พูดและผู้ฟังอยู่ในสถานการณ์เดียวกันและกำลังประสบอยู่ เช่น สร้างมโนภาพ ยกตัวอย่าง อุปมาอุปไมย หรือเหตุการณ์มาประกอบขยายความให้ผู้ฟังเห็นภาพชัดเจน
4. เรียกร้องหรือกระตุ้นให้ทำตามที่คุณพูดต้องการ

วิธีสื่อสารที่ได้ผลดี ต้องคำนึงถึง

1. การใช้คำพูด ควรใช้ให้เหมาะกับจังหวะ โอกาส ความรู้สึกของผู้ฟัง
2. ระวังน้ำเสียง ภาษา ท่าทาง สีหน้า และการแสดงออก เพราะอาจทำลายสัมพันธภาพระหว่างผู้พูดและผู้ฟังได้
3. ต้องมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ
4. เป็นการสื่อสารสองทาง ควรใช้เหตุผลในการสื่อสารทั้งทางบวกและทางลบ

ใบงานที่ 2.1

ลักษณะของคำพูด

(การสอน เรื่อง พูดอย่างไร....ผูกใจเพื่อน)

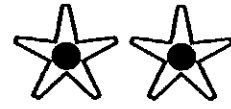
ให้นักเรียนจับคู่ 2 คน ช่วยกันเลือกข้อความที่เป็นคำพูดด้านซ้ายมือ มาใส่หน้าวัตถุ ประสงค์ของการพูดทางขวามือ ให้ได้ความหมายและเหมาะสมที่สุด

ข้อความ

สถานการณ์

1. สวัสดีค่ะ / ครับ	เมื่อต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่น
2. ขอบคุณค่ะ / ครับ	ต้องการแสดงความเห็นใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์
3. ขอโทษค่ะ / ครับ	แสดงความยินดีเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ
4. เสียใจด้วยนะ	แสดงความไม่เห็นด้วย
5. ไม่เอา ไม่ไป	แสดงความตั้งใจปฏิเสธ
6. สงสารเธอนะ	เมื่อได้รับความช่วยเหลือหรือสิ่งของ
7. ดีใจด้วย	เมื่อทำผิดหรือคาดหวังการกระทำ / คำพูดของตน
เอง ทำให้คนอื่นเดือดร้อน ไม่พอใจ
8. อย่าทำเลย	เมื่อเพื่อนได้รับความทุกข์ใจหรือเสียใจ
9. ช่วยฉันหน่อย	เมื่อพบกัน ทักทาย

ใบงานที่ 2.2

พูดอย่างไรให้ผูกใจเพื่อน

(การสอน เรื่อง พูดอย่างไร....ผูกใจเพื่อน)

ให้นักเรียนจับคู่ 2 คน ช่วยกันเลือกข้อความที่เป็นคำพูดด้านซ้ายมือ มาใส่หน้าวัตถุประสงค์ของการพูดทางขวามือ ให้ได้ความหมายและเหมาะสมที่สุด

คำพูด

วัตถุประสงค์ของการพูด

1. เราเป็นเพื่อนกันนะ มีอะไรบอกเราได้ พูดเพื่อสร้างความไว้วางใจ
2. ถ้านายไปพอกับแม่ต้องโกรธแน่ ๆ พูดให้มีความสำคัญแก่ผู้ฟัง
3. ใกล้จะสอบแล้ว เรามาติวกันดีกว่า พูดเพื่อสร้างความเชื่อมั่น ยกตัวอย่าง
เหตุผล
4. การเล่นเกมทำให้มีเพื่อนมาก พูดด้วยความจริงจัง ชิงชัย ยกตัวอย่าง
5. เราเชื่อว่านายต้องทำได้ พูดเพื่อสร้างความต้องการอ้างเหตุผลจำเป็น
ต้องปฏิบัติตาม
6. เราพร้อมที่จะช่วยนายเสมอ พูดเพื่อสร้างความพอใจ
7. เราว่านายเรียนเลขไม่รู้เรื่อง พูดเพื่อสร้างมโนภาพ ยกตัวอย่าง
เราก็เรียนไม่รู้เรื่องเหมือนกัน
เราไปให้เบิ้ลช่วยติวให้ดีกว่าไหม
8. คะแนนเป็นเรื่องยิ่งใหญ่ แต่น้ำใจก็ - พูดเพื่อกระตุ้นให้ทำตามที่เราพูด
ไม่ยิ่งหย่อน

ใบความรู้ 2.2 หลักการเตือน

(การสอน เรื่อง รักเพื่อนต้องเตือนให้เป็น)

การเตือน เป็นการสื่อสารที่ดีและสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความต้องการและความเข้าใจ เพื่อให้ผู้อื่นมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทำให้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ขั้นตอนการเตรียม

1. บอกความรู้สึกของตนเองอย่างจริงใจ โดยอาจมีหรือไม่มีเหตุผลประกอบ
2. การบอกความรู้สึก ทำให้ถูกได้ยิ่งได้ยากกว่าการใช้เหตุผล
3. การบอกพฤติกรรมที่ต้องการเตือนของผู้เตือนอย่างตรงไปตรงมา
4. ตามความเห็นของอีกฝ่าย เพื่อเป็นการรักษาน้ำใจของอีกฝ่าย แสดงถึงความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

เตือน หมายความว่า ทำให้รู้สึกตัว ทำให้มีสติ ตัวอย่างขั้นตอนพฤติกรรมในการแสดงออกในการเตือนเพื่อน

1. การแสดงออกที่เหมาะสมแบบพื้นฐาน
ตัวอย่างประโยคคำพูดที่ใช้ในการเตือน
 - 1.1 “ เราเป็นห่วงนายนะ อยากให้นายรู้ว่าเราหวังดีกับนาย มีอะไรปรึกษาเราได้นะ ”
 - 1.2 “ เราเตือนก็เพราะหวังดีกับนายนะ ถ้าเราไม่รักนายละก็...ป่านนี้เราปล่อยให้นายหลงระเห็จกับเรื่องพวกนี้ไปนานแล้ว ”
2. การแสดงออกที่เหมาะสมแบบเข้าใจความรู้สึกและสถานการณ์
ตัวอย่างประโยคคำพูดที่ใช้ในการเตือน
 - 2.1 “ เราก็กเคยดื่มนะ ดื่มที่ไรก็เข้าโรงพยาบาล ตอนนี้เลิกดื่มแล้ว เราอยากให้นายดื่มน้อยลงหน่อย เราเป็นห่วง ไม่อยากให้นายเป็นเหมือนเรา ”
 - 2.2 “ เราก็กเคยเป็นอย่างนี้มาก่อน อยากเลิกใช้ไหม ถ้าอยากก็ต้องช่วยกันนะ สู้อไปด้วยกัน ”
3. การแสดงออกที่เหมาะสมแบบขยายเพิ่ม เมื่อการแสดงออกครั้งแรกถูกละเลยเพิกเฉย ตัวอย่างประโยคคำพูดที่ใช้ในการเตือน
 - 3.1 “ สิ่งที่ทำนายทำมันมีโทษมากกว่าประโยชน์ มันอาจสบายใจชั่วขณะ แต่ร่างกายของนายอาจได้รับโทษอย่างคาดไม่ถึงก็ได้ เชื่อเราเถอะ กลับตัวกลับใจเสีย พ่อแม่รักนายนะ ท่านคงไม่อยากให้นายเป็นอะไรไป ”
 - 3.2 “ การเสพยาบ้ามันไม่ดีนะ เสียทั้งเงิน ทำให้สมองเสื่อม ผิดกฎหมาย เอาเวลาไปอ่านหนังสือเตรียมสอบดีกว่า ”

4. การแสดงออกที่เหมาะสมแบบเผชิญหน้า

ตัวอย่างประโยคคำพูดที่ใช้ในการเตือน

4.1 “ ถ้านายไม่ทำอย่างที่เรเตือน เราก็ต้องขาดความเป็นเพื่อนกันแค่นี้แหละ ”

4.2 “ ถ้าเตือนแล้วยังไม่ฟัง เราก็จะบอกพ่อแม่ของนาย ”

ใบสถานการณ์จำลอง 2.2.1 ไปสูบยากันเถอะ

(การสอน เรื่อง รักเพื่อนต้องเตือนให้เป็น)

สถานการณ์ : เวลาพักช่วงบ่าย หน้าห้องน้านักเรียนชาย

แบงค์ : ดัน ชั่วโง่งนี้เรียนภาษาไทยเราเบื่อกันแล้ว เบื่อทั้งวิชา เบื่อทั้งครูเลย ง่วงนอนด้วย เราไปหาอย่างอื่นทำแก้ง่วง แก่แข็งดีกว่า

ดัน : จะไปทำอะไร ละ

แบงค์ : เอาเถอะนะ เรามีวิธีทำให้หายง่วง หายเซ็ง ก็แล้วกัน อยู่แถวๆศาลเจ้านี้เอง

ดัน : สูบยาบ้าเหรอ

แบงค์ : เออ ! ใช่ไปสูบด้วยกันนะ เรานัดพวกเจ้าใจไว้ด้วย พอเสร็จแล้วไปเที่ยวต่อได้เลย

ดัน : นี่แบงค์ เราว่าอย่าโดดเรียนเลยนะ วิชาภาษาไทยนี่สำคัญ พวกเราเป็นคนไทย ถ้าไม่รู้เรื่อง ภาษาไทยดี อายุฝรั่งแน่เลย แล้วเราก็ไม่ชอบด้วย มันเป็นยาเสพติด มีกฎหมายและผิดระเบียบของโรงเรียน นี่ก็ใกล้สอบแล้ว เราว่านายอย่าไปสูบยาบ้าเลยนะ ถ้าอาจารย์รู้เข้า นายจะมีความผิดด้วยนะ เราว่านายไปล้างหน้า ล้างตาแก้ง่วงนอนดีกว่า ไป เราจะรอ เชื่อเราเถอะ เราหวังดีนะ ไปเถอะ (ดุนาฬิกา) จะได้เวลาเรียนแล้ว

แบงค์ : (ทำท่าลังเล.....) เออ.....ไปเรียนก็ไปเรียน ไม่ค่อยอยากเรียนเลย...เนี่ยะ พวกเจ้าใจ มันดำเราละเน่นเลน

.....ดันลากแบงค์เข้าห้องเรียน.....

ใบงาน 2.2.1 รักเพื่อนต้องเตือนให้เป็น

(การสอน เรื่อง รักเพื่อนต้องเตือนให้เป็น)

คำแนะนำ : จากสถานการณ์จำลองที่นักเรียนได้ชมไปแล้ว ให้นักเรียนรวมกลุ่ม 5 คน ช่วยกันวิเคราะห์ตามประเด็นต่อไปนี้ (ใช้เวลา 5 นาที) เสร็จแล้วเตรียมตัวแทนกลุ่มรายงาน พร้อมแสดงบทบาทสมมติ ในใบงาน 2.2 กลุ่มละ 5 นาที โดยมีแนวทางดังนี้

1. จากสถานการณ์จำลอง ทั้งสองสถานการณ์ นักเรียนคิดว่า สถานการณ์ที่ 2.2.1 หรือ 2.2.2 สถานการณ์ใดที่สามารถเตือนเพื่อนได้ประสบความสำเร็จ เพราะอะไร

[illegible]

ใบสถานการณ์จำลอง 2.2.2 ก็ว่าจะไม่ไป

(การสอน เรื่อง รักเพื่อนต้องเตือนให้เป็น)

สถานการณ์ : เวลาพักช่วงบ่าย หน้าห้องน้านักเรียนชาย

เป๊าะ : วันนี้ข้ามียาบ้าให้พวกเราได้สูบกัันทุกคน เป๊ยกเอาด้วยนะ ป่ายเบี่ยงมาหลายครั้งแล้ว
วันนี้ข้าไม่ยอมแล้วนะ

เป๊ยก : มันจะดีหรือ แต่ข้าไม่เคยสูบนะ

เป๊าะ : เออ ! ก็เพราะเอ็งไม่เคยสูบนะซี ข้าถึงชวน มันดี ช่วยให้หายง่วง หายเซ็งได้

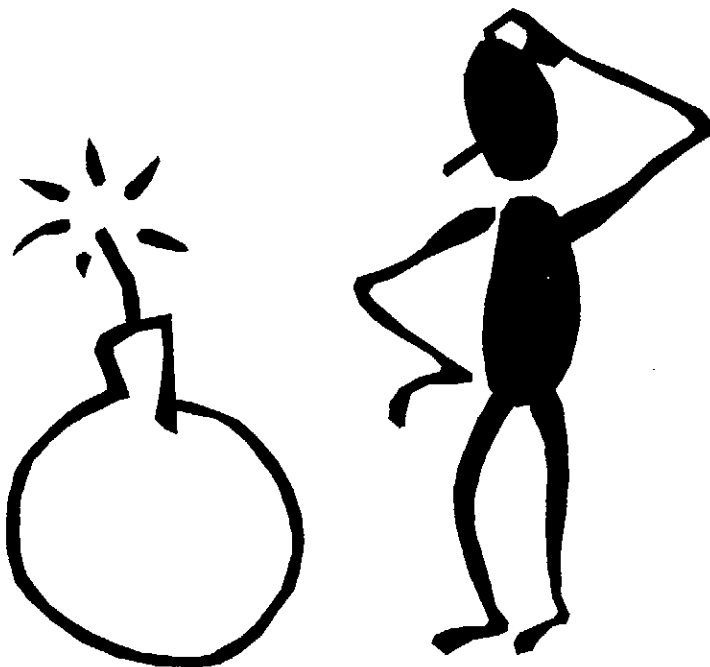
เป๊ยก : สูยาบ้ามันอันตราย มันเป็นยาเสพติด ทำลายสมองนะ

เป๊าะ : ไม่เห็นจะอันตรายตรงไหน ลองครั้งสองครั้งไม่มีวันติดหรอกน่า ข้าชักรำคาญ ถ้าเอ็ง
ไม่ยอมเล่นยากับพวกเรา เอ็งก็ไม่ใช้พวกเรา เลิกคบกันได้เลย

เป๊ยก : แต่ว่า ครั้งเดียว ไม่ติดแน่นอน

เป๊าะ : เออ ! แต่ข้าว่าเอ็งควรจะลองดูเอาไว้นะ หาประสบการณ์ไ้เร็วโอ้ใจรออยู่ เตี่ย
อาจารย์มา ชวนนะมึง อดไป

เป๊ยก : เออ ! ไปก็ไป ลองดูไม่น่าเสียหายอะไร

ใบงาน 2.2.2 สถานการณ์ต่าง ๆ

(การสอน เรื่อง รักเพื่อนต้องเตือนให้เป็น)

คำแนะนำ : ให้นักเรียนรวมกลุ่ม 5 คน (3 คน 14 กลุ่ม อีก 2 กลุ่มๆละ 4 คน) ผลัดกันฝึกทักษะการเตือน ตามสถานการณ์ต่อไปนี้ กลุ่มละ 1 สถานการณ์ โดยคิดบทสนทนาเอง และใช้หลักการเตือนตามที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว (ใช้เวลา 10 นาที) เสร็จแล้วเตรียมแสดง กลุ่มละ 5 นาที

- สถานการณ์ที่ 1 เดือนเพื่อนที่สูบบุหรี่
 - สถานการณ์ที่ 2 เดือนเพื่อนที่ดื่มสุรา หรือเบียร์
 - สถานการณ์ที่ 3 เดือนเพื่อนที่ใช้ยาบ้า
 - สถานการณ์ที่ 4 เดือนเพื่อนที่เที่ยวกลางคืน
 - สถานการณ์ที่ 5 เดือนเพื่อนที่ชวนหนีเรียน
 - สถานการณ์ที่ 6 เดือนเพื่อนที่ชวนไปร่วมงานสังสรรค์ที่มีการใช้ยาเสพติด
 - สถานการณ์ที่ 7 เดือนเพื่อนที่คบหากับคนเสพหรือขายยาบ้า
 - สถานการณ์ที่ 8 เดือนเพื่อนชวนไปสถานที่ขายยาบ้า
- ประโยคคำพูดที่ใช้เตือนแบบพื้นฐาน

.....

.....

.....

ประโยคคำพูดแบบเข้าใจความรู้สึกและสถานการณ์

.....

.....

.....

.....

ประโยคคำพูดแบบขยายเพิ่ม เมื่อแสดงออกครั้งแรกถูกไล่เลย เพิกเฉย

.....

.....

.....

.....

ประโยคคำพูดแบบเผชิญหน้า

.....

.....

.....

ใบงาน 2.2.3 บทสนทนา
(การสอน เรื่อง รักเพื่อนต้องเตือนให้เป็น)

สถานการณ์ที่.....

สถานการณ์ (สถานที่ / เวลา /ใคร / ทำอะไร / ที่ไหน / อย่างไร)

.....

.....

.....

.....

บทสนทนา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

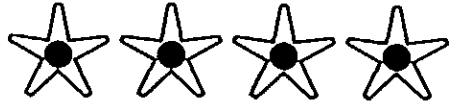
.....

.....

.....

.....

ใบงาน 3.1 “กิจกรรม To be number one”

(การสอน เรื่อง To be number one)

‘พลพล-แก้มปุ้ม’ชวนเยาวชน ร่วม‘ทูปีนัมเบอร์วันเฟส3’

ออกมารวมเยาวชนไทยร่วมใจด้านชาติคิดแบบต่อเนื่อง
อีกคน พลพล พลกองเส็ง และ “แก้มปุ้ม” พัทธนันท์ รัตนงาม
ภายใต้โครงการทูปีนัมเบอร์วันเฟส 3 ที่จัดโดยค่ายเพลงอิกซ์ แกรม
มี-แอนด์กรมตุงภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขด้วยการระดมศิลปิน
ตระเวนแสดงคอนเสิร์ตทั่วประเทศ เพื่อรวมพลังเยาวชนด้านชาติ
คิดและให้เยาวชนตระหนักถึงพิษภัยของมัน ซึ่งงานนี้ทุลกระหม่อม
หญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี เสด็จเป็นองค์ประธาน
พร้อมร่วมขับร้องเพลง “ทูปีนัมเบอร์วัน” ในวันที่ (24 พ.ธ.) ณ
ศาลากลางจังหวัดหนองคาย และในวันพรุ่งนี้ (25 พ.ธ.) ณ สวน
สาธารณะหนองประจักษ์ จุฬาราชินี 17.00 น. ทั้ง 2 วัน โดยมีศิลปินอื่น ๆ อาทิ “ซูเอซท์,
แบดดีเฮด, คอง กักรมย์, บ้างแก้ว” ทยอยเวียนกันไปร่วมสร้างความสนุกอีกด้วย.

พลพล ชี้เล่นดนตรีดีกว่า ‘พินาศสพัตติ’

ใคร่เล่นดนตรีมากกว่าเล่นเครื่องเล่นและไปมาหาสู่เป็นอาชีพ (11.11.57) กระทรวงยุติธรรม
จับพลพล พลกองเส็ง และ แก้มปุ้ม พัทธนันท์ รัตนงาม ภายใต้โครงการทูปีนัมเบอร์วันเฟส 3 ให้เป็น
ประติมากรรมของเยาวชนไทยที่รักชาติและรักดนตรี โดยให้แก้มปุ้มไปหาหาว่าให้เป็น
นักดนตรีอาชีพดีกว่าเล่นเครื่องเล่นและไปมาหาสู่เป็นอาชีพ (11.11.57) กระทรวงยุติธรรม

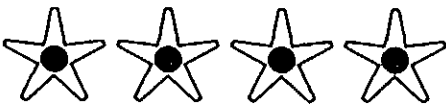

ว่าวิธี
ที่เล่นดนตรีดีกว่าเล่นเครื่องเล่นและไปมาหาสู่เป็นอาชีพ (11.11.57) กระทรวงยุติธรรม
อย่างพลพลเอง
ก็ชอบเล่นดนตรีและชอบเล่นกีตาร์ให้
เพื่อน ๆ เล่นด้วยจึงเรียนเปียโน
และเล่นกีตาร์มาตั้งแต่เด็กก็เปลี่ยน
มาเล่นไวโอลินและร้องเพลง

โดยเรียนไวโอลินที่เรียนหนังสือ ทำให้ได้ปะโฮมมก จึงอยากให้เพื่อน ๆ
ที่มาร่วมเพราะมีโอกาสได้เป็นศิลปิน แต่ถ้าหากไม่ชอบดนตรีจะเล่นกีตาร์ก็
ได้เหมือนกันเพราะเป็นการฝึกพื้นฐานไปด้วยได้จนก็สามารถเป็นนักกีตาร์ได้

ใบงาน 3.1 “กิจกรรม To be number one”
(การสอน เรื่อง To be number one)

คำแนะนำ : ให้นักเรียนดูวิดีโอทัศนกิจกรรมของโครงการ To be number one เมื่อดูเสร็จแล้วให้ตอบคำถามดังนี้ (5 นาที)

1. นักเรียนคิดว่า โครงการ To be number one มีวัตถุประสงค์อะไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่าใครได้รับประโยชน์จากโครงการ To be number one

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่ากิจกรรม /แผนงาน/โครงการที่นักเรียนตั้งใจทำคืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
คุณภาพของเครื่องมือวัด

สารบัญแบบวัด

ชุดแบบวัดที่	หน้า
1 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับยาบ้า (ความรู้ของนักเรียน)	185
2 แบบวัดการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด (แบบอย่างจากคนใกล้ชิด)	187
3 แบบวัดความเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับยาเสพติด (ความเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับยาเสพติด)	190
4 แบบวัดพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยง (นักเรียนกับยาเสพติด)	193
5 แบบวัดความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า (ความคิดเห็นเกี่ยวกับการช่วยเพื่อน)	196
6 แบบวัดความพร้อมที่จะช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า (ความตั้งใจป้องกันตนจากยาเสพติด)	199
7 แบบวัดพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า (นักเรียนกับเพื่อน)	201

ตาราง 21 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ลำดับ	ตัวแปร	ชื่อแบบวัด	ฉบับที่ใช้จริง		
			จำนวนข้อที่ใช้	พิสัยค่าสหสัมพันธ์ จำแนกรายข้อ (ค่า r)	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
	แบบวัดที่สร้างขึ้น				
1.	เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด	ความเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับยาเสพติด	20	.35 - .62	.85
2.	ความตั้งใจช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการช่วยเหลือเพื่อน	15	.34 - .70	.85
3.	ความพร้อมที่จะช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด	ความตั้งใจป้องกันตนจากยาเสพติด	10	.25 - .50	.69
4.	พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด	นักเรียนกับยาเสพติด	20	.30 - .63	.84
5.	พฤติกรรมช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด	นักเรียนกับเพื่อน	20	.31 - .59	.87
	แบบวัดที่นำมาจากงานวิจัยอื่น				
6.	ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า	ความรู้ของนักเรียน	10	-.08 - .43	.52
7.	การมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด	แบบอย่างจากคนใกล้ชิด	12	.01 - .49	.66

ตาราง 22 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ของแบบวัด

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	2	3	4	5	6	7
1. เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด	97.38	8.89	.38**	.41**	.42**	.43**	.10	.51
2. ความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด	74.02	7.63	1.00	.47**	.54**	.62**	.03	-.08
3. ความพร้อมที่จะช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด	51.77	5.98		1.00	.65**	.70**	.16	-.04
4. พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด	97.63	10.45			1.00	.75**	.11	.02
5. พฤติกรรมช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด	97.97	11.31				1.00	.03	.05
6. ความรู้เกี่ยวกับยา	63.73	8.07					1.00	.05
7. การมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด	55.44	7.11						1.00

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ฉบับที่ 1 ความรู้ของนักเรียน

คำแนะนำในการตอบ

แบบวัดฉบับนี้เกี่ยวกับยาบ้า ขอให้นักเรียนอ่านข้อคำถามต่อไปนี้ให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าข้อความใดที่ถูกต้องให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความนั้นและข้อความใดที่ผิด ให้ใส่เครื่องหมาย ✗ ลงใน ☐ หน้าข้อความนั้น จากนั้นขอให้นักเรียนประเมินความมั่นใจในคำตอบที่ได้ด้วยว่ามีความมั่นใจเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้นที่ตรงกับวลี “ มาก ” “ ปานกลาง ” หรือ “ น้อย ” กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

☐

1. สภาพแวดล้อมเดิมไม่มีผลต่อการหวนกลับไปเสพยาใหม่

นักเรียนมีความมั่นใจในคำตอบที่ให้..... มาก.....ปานกลาง.....น้อย

☐

2. การเสพยาบ้าโดยการสูบมีผลต่อร่างกายน้อยกว่ากิน

นักเรียนมีความมั่นใจในคำตอบที่ให้..... มาก.....ปานกลาง.....น้อย

☐

3. เมื่อผู้ขายยาบ้าแล้ว หากไม่ได้ใช้อีกจะมีอาการทุกข์ทรมานมาก

นักเรียนมีความมั่นใจในคำตอบที่ให้..... มาก.....ปานกลาง.....น้อย

☐

4. ยาบ้าถือว่าเป็นยาเสพติดประเภทอ่อนๆ ไม่มีโทษที่ร้ายแรงต่อร่างกายแต่อย่างใด

นักเรียนมีความมั่นใจในคำตอบที่ให้..... มาก.....ปานกลาง.....น้อย

☐

5. หากใช้ยาบ้าในขนาดสูงเป็นเวลานานจะมีอาการคล้ายโรคจิตเห็นภาพหลอน

นักเรียนมีความมั่นใจในคำตอบที่ให้..... มาก.....ปานกลาง.....น้อย

☐

6. การใช้ยาบ้าทำให้รู้สึกสดชื่น สนุกสนาน ลืมปัญหาทุกอย่าง

นักเรียนมีความมั่นใจในคำตอบที่ให้..... มาก.....ปานกลาง.....น้อย

☐

7. ยาบ้าเป็นยาเสพติดที่มีผลต่อร่างกายโดยการออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท

นักเรียนมีความมั่นใจในคำตอบที่ให้..... มาก.....ปานกลาง.....น้อย

8. การเสพยาบ้าเป็นครั้งคราว ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

นักเรียนมีความมั่นใจในคำตอบที่ให้.....มาก.....ปานกลาง.....น้อย

9. การเสพยาบ้ามีผลดีต่อตัวเองคือ ทำให้ไม่่วงนอน ทำงานได้มากขึ้น

นักเรียนมีความมั่นใจในคำตอบที่ให้.....มาก.....ปานกลาง.....น้อย

10. การใช้ยาบ้าเกินขนาด อาจทำให้หัวใจเต้นแรงและถึงแก่ความตายได้

นักเรียนมีความมั่นใจในคำตอบที่ให้.....มาก.....ปานกลาง.....น้อย

11. การเสพยาบ้าทำให้สมองสั่งงานได้ดี มีผลทำให้การเรียนรู้ดีขึ้น

นักเรียนมีความมั่นใจในคำตอบที่ให้.....มาก.....ปานกลาง.....น้อย

12. การเสพยาบ้าเป็นการนำไปสู่การทำผิด ทำบาป หรือทำผิดศีลธรรมได้

นักเรียนมีความมั่นใจในคำตอบที่ให้.....มาก.....ปานกลาง.....น้อย

13. นักเรียนที่เสพยาบ้าถือว่าเป็นเรื่องส่วนตัวและเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่จะทำได้

นักเรียนมีความมั่นใจในคำตอบที่ให้.....มาก.....ปานกลาง.....น้อย

14. การเสพยาบ้าทำให้ครอบครัวล่มสลาย

นักเรียนมีความมั่นใจในคำตอบที่ให้.....มาก.....ปานกลาง.....น้อย

15. ผู้ผลิต จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายยาบ้าเกิน 100 กรัมต้องรับ

โทษสูงสุดถึงประหารชีวิต

นักเรียนมีความมั่นใจในคำตอบที่ให้.....มาก.....ปานกลาง.....น้อย

กรุณาตอบแบบวัดฉบับต่อไป ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ฉบับที่ 2 แบบอย่างจากคนใกล้ชิด

คำแนะนำในการตอบ

แบบวัดฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะสำรวจคนใกล้ชิดของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาเสพติด ขอให้นักเรียนนึกถึงผู้ใหญ่ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียน ได้แก่ พ่อแม่ ญาติที่ใกล้ชิด ครู หรือพ่อแม่ของเพื่อนสนิทที่นักเรียนได้เห็นการกระทำต่างๆของบุคคลเหล่านี้ แล้วพิจารณาว่าตรงกับความเป็นจริงต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร แล้วให้ขีด เครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้นที่มีคำบรรยายจากจริงที่สุดถึงไม่จริงเลย เพียงคำตอบเดียวต่อข้อ คำถามนี้มี 12 ข้อ โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

1. ฉันเห็นพ่อแม่สูบบุหรี่ทุกวัน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันเห็นพี่สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันรู้สึกภูมิใจที่คุณครูของฉันไม่ดื่มสุรา

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ถ้าจำเป็นฉันจะช่วยพ่อแม่ขายยาบ้า

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ฉันรู้สึกภูมิใจที่คุณครูของฉันไม่สูบบุหรี่

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ฉันมีญาติผู้ใหญ่บางคนที่ใช้ยาบ้า

.....					
-------	-------	-------	-------	-------	-------

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. ฉันทราบว่าครูของฉันไม่ใช่สารเลพติด

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. พ่อแม่ของเพื่อนสนิทสูบบุหรี่อยู่เป็นประจำ

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

9. ฉันเห็นพ่อแม่ดื่มสุรา / หรือเบียร์จนเมาหลายครั้ง

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. ฉันมีพี่ที่ชอบดื่มเบียร์หรือสุรา

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

11. พ่อแม่ของเพื่อนสนิทมักจะชอบดื่มสุราอยู่เป็นประจำ

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

12. ครูมักจะสูบบุหรี่ให้ฉันเห็นอยู่เสมอ

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

กรุณาตอบแบบวัดฉบับต่อไป ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ฉบับที่ 3 ความเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับยาเสพติด

คำแนะนำในการตอบ

แบบวัดฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับยาเสพติด ขอให้
นักเรียนอ่านประโยคคำถามข้างล่างนี้แต่ละประโยคให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นๆเป็น “
จริง ” หรือ “ ไม่จริง ” สำหรับนักเรียนถ้า “ จริง ” ให้พิจารณาเลือกตอบตัวเลือกทางซ้ายมือ จาก “
จริงที่สุด ” ถึง “ ค่อนข้างจริง ” กรณี “ ไม่จริง ” ให้พิจารณาเลือกตัวเลือกทางด้านซ้ายมือ จาก “
ค่อนข้างไม่จริง ” ถึง “ ไม่จริงเลย ” เพียงคำตอบเดียวในแต่ละประโยคคำถาม ให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้นที่มีคำบรรยาย คำถามนี้มี 20 ข้อ โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

1. การเสพยาบ้าจะทำให้ฉันมีเพื่อนมากขึ้น

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. ฉันเกลียดคนที่เสพยาบ้า

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. ฉันไม่เชื่อว่าการเสพยาบ้าจะช่วยให้ฉันขยันเรียนมากขึ้นได้

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

4. ฉันอยากจะทดลองเสพยาบ้าดูสักครั้ง

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. ฉันเชื่อว่าการเสพยาบ้าจะทำให้ฉันรู้สึกตื่นเต้น เทียวได้สนุกมากขึ้น

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. เมื่อเห็นเพื่อนๆ มั่วสุม เช่น สูบบุหรี่ ดื่มสุรา เสพยาบ้า ฉันจะเดินเข้าไปร่วมวงด้วย
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
7. ฉันเชื่อว่าการเสพยาบ้าอาจช่วยลดความวิตกกังวลของฉันได้บ้าง
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
8. ฉันตั้งใจที่จะฟังหรืออ่านข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับยาบ้าเสมอ เพื่อทราบวิธีป้องกันตนเองจากสิ่งนี้
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
9. ฉันเชื่อว่าการเสพยาบ้าช่วยให้ฉันเข้ากลุ่มเพื่อนที่ฉันต้องการได้ดี
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
10. ฉันคิดอยากขายยาบ้าเพื่อหารายได้บ้าง
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
11. ฉันจะไม่ไปเที่ยวตามบ้านเพื่อนที่เสพยาบ้า
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
12. ฉันรู้สึกเบื่อหน่ายกับการฟังผู้ใหญ่พูดถึงแต่ด้านโทษหรือพิษภัยของยาบ้า
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
13. ฉันคงไม่กล้าปฏิเสธ ถ้าเพื่อนสนิทชวนให้ทดลองเสพสิ่งนี้อาจจะเป็นยาบ้า
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

14. ฉันจะไม่เชื่อเพื่อน ที่พยายามชักจูงให้เห็นประโยชน์ของยาบ้า

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

15. ฉันรู้สึกภูมิใจที่สามารถปฏิเสธการเข้าร่วมวงสังสรรค์ที่มีเพื่อนติดยาบ้าร่วมอยู่ด้วย

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

16. แม้จะทราบว่าเพื่อนเกี่ยวข้องกับยาบ้า ฉันก็ยังพอใจที่จะคบด้วย

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

17. ฉันเชื่อว่าการใช้เวลาว่างทำกิจกรรมในครอบครัว ปลอดภัยกว่าการไปเที่ยวนอกบ้าน

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

18. ฉันรู้สึกเศร้าใจ ที่ทราบว่าเพื่อนบางคนหลงเสพยาบ้า

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

19. ฉันเต็มใจที่จะให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจทันที ถ้ารู้แหล่งซื้อขายยาบ้า

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

20. ฉันตั้งใจจะเลิกคบกับเพื่อนสนิท ถ้าเขาไม่ยอมเลิกเสพยาบ้า

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

กรุณาตอบแบบวัดฉบับต่อไป ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ฉบับที่ 4 นักเรียนกับยาเสพติด

คำแนะนำในการตอบ

แบบวัดฉบับนี้เกี่ยวกับตัวนักเรียนกับยาเสพติด ขอให้นักเรียนอ่านประโยคคำถามข้างล่างนี้แต่ละประโยคให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นๆเป็น " จริง " หรือ " ไม่จริง " สำหรับนักเรียนถ้า " จริง " ให้พิจารณาเลือกตอบตัวเลือกทางซ้ายมือ จาก " จริงที่สุด " ถึง " ค่อนข้างจริง " กรณี " ไม่จริง " ให้พิจารณาเลือกตัวเลือกทางด้านซ้ายมือ จาก " ค่อนข้างไม่จริง " ถึง " ไม่จริงเลย " เพียงคำตอบเดียวในแต่ละประโยคคำถาม ให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้นที่มีคำบรรยาย คำถามนี้มี 20 ข้อ โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

1. ฉันกล้าตัดสินใจที่จะปฏิเสธ ถ้าเพื่อนชักชวนให้ฉันหลบหนีการเรียนไปขายยาบ้า

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
2. ฉันไม่กล้าจะปฏิเสธ ถ้าเพื่อนมาชักชวนให้ไปเป็นเพื่อน เพื่อไปซื้อยาบ้า

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
3. ฉันมักจะเลือกคบเพื่อนที่ไม่เสพยาบ้า

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
4. ฉันไม่กล้าขัดใจเพื่อน แม้ว่าเพื่อนจะชวนไปเสพยาบ้า

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
5. เพื่อนในกลุ่มที่คบอยู่มีการเสพยาบ้ากันเป็นประจำ

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. ถ้าเพื่อนเอายาบ้ามาแจก ฉันจะไม่รับไว้

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. เพื่อนที่ฉันคบด้วย มักจะขโมยเงินมาซื้อยาบ้า

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. มีเพื่อนบางคนที่ฉันคบด้วย มักจะพกยาบ้าติดตัวเป็นประจำ

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

9. เมื่อมีเวลารว่างในวันหยุด ฉันเลือกออกไปเที่ยวเตร่กับเพื่อนนอกบ้านมากกว่าจะพักผ่อนอยู่กับบ้าน

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. ฉันไม่กล้าเข้าไปในสถานที่ที่ซื้อขายยาบ้า เพราะอาจถูกชักจูงให้ทดลองเสพยาบ้า

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

11. เมื่อมีเวลารว่าง ฉันชอบทำงานอดิเรก เช่น ฟังเพลง ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ ประดิษฐ์สิ่งของอยู่กับบ้าน

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

12. เมื่อเห็นเพื่อนสูบบุหรี่ ฉันมักจะเข้าไปร่วมด้วย

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

13. ฉันชอบไปเที่ยวบ้านเพื่อนที่เสพยาบ้า

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

14. ถ้าทราบว่า คนรู้จักคนใดเกี่ยวข้องกับยาบ้า ฉันจะหลีกเลี่ยงไม่คบด้วย

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

15. เคยมีคนมาแนะนำให้ฉันเสพยาบ้า เพื่อให้ได้ผลอย่างที่ผมต้องการ (เช่น สบายใจ ขยัน หรือน้ำหนักลดลง)

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

16. บริเวณใกล้เคียงบ้านที่อยู่อาศัยของฉันมีแหล่งซื้อขายยาบ้า

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

17. เมื่อฉันอยู่บ้าน ฉันชอบช่วยพ่อแม่ / ผู้ปกครองทำงานบ้าน

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

18. ฉันไม่เคยช่วยพ่อแม่ /ผู้ปกครอง ทำงานบ้าน เช่น ซักผ้า ถูบ้าน รดน้ำต้นไม้ ทำกับข้าว ซักรีดให้ เป็นต้น)

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

19. งานสังสรรค์ที่ฉันไปร่วม มักมีการเสพยาบ้า

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

20. ฉันชอบร่วมสนุกในงานเลี้ยงรื่นเริงที่มีการสูบบุหรี่และดื่มสุรา

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

โปรดตอบแบบวัดฉบับต่อไป ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ฉบับที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการช่วยเหลือ

คำแนะนำในการตอบ

แบบวัดฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการช่วยเหลือเพื่อน ขอให้นักเรียนอ่านประโยคคำถามข้างล่างนี้แต่ละประโยคให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นๆเป็น " จริง " หรือ " ไม่จริง " สำหรับนักเรียนถ้า " จริง " ให้พิจารณาเลือกตอบตัวเลือกทางซ้ายมือ จาก " จริงที่สุด " ถึง " ค่อนข้างจริง " กรณี " ไม่จริง " ให้พิจารณาเลือกตัวเลือกทางด้านซ้ายมือ จาก " ค่อนข้างไม่จริง " ถึง " ไม่จริงเลย " เพียงคำตอบเดียวในแต่ละประโยคคำถาม ให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้นที่มีคำบรรยาย คำถามนี้มี 15 ข้อ โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

1. ฉันอยากเข้าร่วมกิจกรรมอื่นมากกว่ากิจกรรมรณรงค์ช่วยเพื่อนด้านภัยของยาเสพติด

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
2. ฉันยินดีที่จะรับฟังปัญหาชีวิตที่เพื่อนบางคนอยากระบายให้ฟัง

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
3. ถ้าทางโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมรณรงค์ด้านภัยจากยาบ้า ฉันจะเข้าร่วมด้วยทันที

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
4. ฉันตั้งใจจะชวนเพื่อนไปเที่ยวสถานเริงรมย์ (ดิสโก้เธค คาราโอเกะ) สักครั้ง

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
5. ฉันจะขอคำปรึกษากับครูอาจารย์ เมื่อทราบว่าเพื่อนเสพติดยาบ้า เพื่อหาวิธีช่วยเหลือเพื่อน

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
6. ฉันชื่นชอบดาราวัยรุ่นที่เป็นเยาวชนตัวอย่างไม่ใช่ยาเสพติด

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. ถ้ามีผู้นำเอกสารเกี่ยวกับวิธีป้องกันจากการเสพยาบ้ามาให้ฉันช่วยเผยแพร่ ฉันจะไม่สนใจส่งต่อให้เพื่อน

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. เมื่อไปเที่ยวด้วยกัน ฉันจะพยายามเตือนไม่ให้เพื่อนดื่มหรือกินสิ่งที่สงสัยว่าจะเป็นยาเสพติด

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

9. ฉันจะไม่ห้ามปรามหรือขัดขวางถ้าเพื่อนที่มีปัญหากลัวใจจะดื่มสุราหรือเสพยาเสพติดบางชนิดที่ช่วยให้ลืมความกลัวได้

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. ในช่วงวันหยุดฉันเล่นนอกกลุ่มเพื่อนให้เล่นกีฬา ดนตรี หรือเล่นเกมส์ด้วยกันที่บ้านฉันหรือบ้านเพื่อนมากกว่าจะชวนกันออกไปเที่ยวเตร่

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

11. ฉันจะไม่แนะนำเพื่อนที่มีปัญหาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดไปปรึกษากับครูอาจารย์ในโรงเรียน

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

12. ฉันจะสนับสนุนเพื่อนที่ทำตัวเรียบร้อยให้หาประสบการณ์ใหม่ๆ เช่น ดื่มเบียร์ สูบบุหรี่ เป็นต้น

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

13. ฉันและเพื่อนในกลุ่มจะใช้วิธีเตือนซึ่งกันและกัน เมื่อสงสัยว่ากำลังถูกยั่วยุท้าทายให้ทดลองยาเสพติด

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

14. ฉันเต็มใจที่จะเข้ากลุ่มเพื่อนชอบเที่ยวเตร่กลางคืนเพื่อหาประสบการณ์ชีวิต

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

15. ถ้าเพื่อนสนิทติดยาเสพติด ฉันจะพยายามช่วยให้เขาได้รับการบำบัดรักษาโดยเร็ว

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

โปรดตอบแบบวัดฉบับต่อไป ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ฉบับที่ 6 ความตั้งใจป้องกันตนจากยาเสพติด

คำแนะนำในการตอบ

แบบวัดฉบับนี้เกี่ยวกับความตั้งใจหรือมุ่งมั่นของนักเรียนที่จะป้องกันตนเองจากยาเสพติด
ขอให้นักเรียนอ่านประโยคคำถามข้างล่างนี้แต่ละประโยคให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นๆ
เป็น " จริง " หรือ " ไม่จริง " สำหรับนักเรียนถ้า " จริง " ให้พิจารณาเลือกตอบตัวเลือกทางซ้ายมือ
จาก " จริงที่สุด " ถึง " ค่อนข้างจริง " กรณี " ไม่จริง " ให้พิจารณาเลือกตัวเลือกทางด้านซ้ายมือ
จาก " ค่อนข้างไม่จริง " ถึง " ไม่จริงเลย " เพียงคำตอบเดียวในแต่ละประโยคคำถาม ให้กา
เครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้นที่มีคำบรรยาย คำถามนี้มี 10 ข้อ โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

1. ฉันอยากจะทดลองเสพยาบ้าดูสักครั้ง

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. ฉันตั้งใจที่จะฟังหรืออ่านข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับยาบ้าเสมอ เพื่อทราบวิธีป้องกันตน
เองจากสิ่งนี้

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. ฉันไม่เคยคิดที่จะเสพยาบ้า

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

4. ฉันคิดอยากขายยาบ้าเพื่อหารายได้บ้าง

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. เมื่อเห็นเพื่อนๆ มั่วสุม เช่น สูบบุหรี่ ดื่มสุรา เสพยาบ้า ฉันจะเดินเข้าไปร่วมวงด้วย

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6 ฉันจะไม่ไปเที่ยวตามบ้านเพื่อนที่เสพยาบ้า

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

- 2 -

20. ฉันคงไม่กล้าปฏิเสธ ถ้าเพื่อนสนิทชวนให้ทดลองเสพสิ่งที่อาจจะเป็นยาบ้า

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. ฉันเต็มใจที่จะให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจทันที ถ้ารู้แหล่งซื้อขายยาบ้า

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

9. ฉันตั้งใจจะเลิกคบกับเพื่อนสนิท ถ้าเขาไม่ยอมเลิกเสพยาบ้า

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. ฉันตั้งใจจะปฏิเสธ แม้มีเพื่อนหลายคนจะยื่นเคาะยอให้ฉันทดลองเสพ สิ่งที่ยืนยันว่าจะเป็นยาบ้า

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

โปรดตอบแบบวัดฉบับต่อไป ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ฉบับที่ 7 นักเรียนกับเพื่อน

คำแนะนำในการตอบ

แบบวัดฉบับนี้เกี่ยวกับการกระทำของนักเรียนกับเพื่อน ขอให้นักเรียนอ่านประโยคคำถามข้างล่างนี้แต่ละประโยคให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นๆเป็น " จริง " หรือ " ไม่จริง " สำหรับนักเรียนถ้า " จริง " ให้พิจารณาเลือกตอบตัวเลือกทางซ้ายมือ จาก " จริงที่สุด " ถึง " ค่อนข้างจริง " กรณี " ไม่จริง " ให้พิจารณาเลือกตัวเลือกทางด้านซ้ายมือ จาก " ค่อนข้างไม่จริง " ถึง " ไม่จริงเลย " เพียงคำตอบเดียวในแต่ละประโยคคำถาม ให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้นที่มีคำบรรยาย คำถามนี้มี 20 ข้อ โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

1. ฉันช่วยครูและเพื่อนๆจัดกิจกรรมรณรงค์ด้านภัยยาบ้าในโรงเรียนของเรา

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
2. ฉันพยายามหาทางตักเตือนเพื่อนไม่ให้ไปคบหากับบุคคลซึ่งถูกสงสัยว่าจะเกี่ยวข้องกับยาบ้า

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
3. ฉันมักจะพูดให้กำลังใจเพื่อนที่เข้ามาปรับตัวเข้ากับฉันเรื่องครอบครัวและการเรียนของเขา

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
4. ฉันเตือนเพื่อนๆด้วยการยกตัวอย่างข่าวในหนังสือพิมพ์ (เช่น วัยรุ่นเสพยาบ้าทำร้ายพ่อแม่หรือคนเดินถนน) เพื่อเป็นอุทาหรณ์สอนใจ

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
5. ฉันและเพื่อนชอบชวนกันไปเที่ยวเตร่กลางคืน

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. ฉันบอกกับเพื่อนว่าผู้ที่สูบบุหรี่หรือดื่มสุราเป็นเพื่อนที่เข้ากลุ่มกับฉันได้

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
7. เมื่อจับกลุ่มคุยกับเพื่อน ฉันมักเล่าข่าวเกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพให้เพื่อนฟัง

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
8. ฉันเคยแสดงอาการบึ้งเบี้ยงเมื่อมีเพื่อนบางคนเข้ามาพูดปรับทุกข์ด้วย

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
9. ฉันสนับสนุนเพื่อนให้สูบบุหรี่และทดลองยาบางอย่าง

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
10. ฉันสืบหาแหล่งท่องเที่ยวกลางคืนที่สนุกตื่นเต้นมาเสนอให้ในกลุ่มเพื่อนสนิทได้เลือก

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
11. ถ้าเพื่อนให้ฉันเป็นผู้ตัดสินใจ ฉันจะชวนไปเที่ยวสถานเริงรมย์ (เช่น ดิสโก้เธค คาราโอเกะ โรงภาพยนตร์) มากกว่าการเล่นกีฬา

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
- 12.ฉันอาสาช่วยครูสังเกตการกระทำของนักเรียนที่อาจส่อเค้าเสพหรือนำยาบ้าเข้ามาในบริเวณโรงเรียน

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
13. ฉันเคยยั่วยุท้าทายเพื่อน (ที่ฉันแอบไม่ชอบบางคน) ให้ทดลองเสพเครื่องดื่มผสมยาบ้า

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

14. ฉันไม่กล้าที่จะอาสาเป็นผู้ช่วยครู สังเกตการณ์การกระทำของนักเรียนเกี่ยวกับยาเสพติด

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

15. ฉันและเพื่อนๆเคยชวนกันริเริ่มตั้งกลุ่มทำกิจกรรม เช่น เล่นดนตรี เรียนศิลปะ โครงการต่างๆ เป็นต้น ในเวลาที่ว่างจากการเรียน

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

16. ฉันและกลุ่มเพื่อนสนิทไม่ค่อยสนใจติดตามข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติด

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

17. แม้จะพอมีเวลาว่าง ฉันก็จะไม่เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ด้านภัยจากยาบ้าของโรงเรียน

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

18. ฉันและเพื่อนๆช่วยกันจัดทำแผ่นโปสเตอร์ให้ความรู้และวิธีการป้องกันตนจากการเกี่ยวข้องกับยาบ้า

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

19. ฉันได้ร่วมปรึกษากับเพื่อนๆเพื่อหาทางช่วยเพื่อนบางคนที่เคยหลงผิดเสพยาบ้าให้ปรับตัวเข้ากับคนอื่นได้

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

20. ในวงสนทนาฉันเคยเล่าถึงดาราวัยรุ่นผู้ซึ่งเป็นเยาวชนตัวอย่างไม่เสพยาเสพติด

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจงในการตอบ แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบเติมคำและให้กาเครื่องหมาย ✓ ขอความกรุณาให้นักเรียนเติมข้อความหรือทำเครื่องหมายในตัวเลือกที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียน

1. ชื่อ.....นามสกุล

2. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

3. กำลังเรียนอยู่ชั้น ม.2 /.....

1. ผลการเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมา (ปีการศึกษา 2545 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1)
ได้คะแนนเฉลี่ยสะสม คือ.....(เกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0 ถึง 4)

โปรดตอบแบบวัตถุประสงค์ต่อไป ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรายละเอียด

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด
พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และปริมาณการ
ฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มนักเรียนเพศชาย

ฝึกเจตคติ	ฝึกทักษะเพื่อน ช่วยเพื่อน	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	(21)	(11)	(12)
						72.86	74.15	76.11
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	(22)	14	69.29	10.35	3.57	4.86	6.82*
ไม่ฝึก	ฝึก	(21)	14	72.86	8.20		1.29	3.25
ฝึก	ฝึก	(11)	20	74.15	6.34			1.96
ฝึก	ไม่ฝึก	(12)	18	76.11	7.31			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด
พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และปริมาณการ
ฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ

ฝึกเจตคติ	ฝึกทักษะเพื่อน ช่วยเพื่อน	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	(11)	(21)	(12)
						71.77	73.85	77.00
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	(22)	11	69.45	10.05	2.32	4.4	7.55*
ฝึก	ฝึก	(11)	13	77.77	5.73		2.08	5.23
ไม่ฝึก	ฝึก	(21)	23	73.85	5.52			3.15
ฝึก	ไม่ฝึก	(12)	14	77.00	7.72			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ยา พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มนักเรียนรวม

ฝึกเจตคติ	ฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	(11)	(12)	(21)
						50.62	52.29	53.74
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	(22)	25	50.40	5.78	0.22	1.89	3.34*
ฝึก	ฝึก	(11)	29	50.62	4.17		1.67	3.12
ฝึก	ไม่ฝึก	(12)	28	52.29	6.18			1.45
ไม่ฝึก	ฝึก	(21)	27	53.74	6.83			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ยา พิจารณาตามปริมาณการฝึกที่เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มนักเรียนเพศชาย

ฝึกเจตคติ	ฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	(11)	(21)	(12)
						50.75	52.79	53.72
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	(22)	14	49.79	6.23	0.96	3.00	3.93*
ฝึก	ฝึก	(11)	20	50.75	3.86		2.04	2.97
ไม่ฝึก	ฝึก	(21)	14	52.79	5.25			0.93
ฝึก	ไม่ฝึก	(12)	18	53.72	5.88			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมที่จะป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ยา พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย

ฝึกเจตคติ	ฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	(22)	(12)	(21)
						50.23	51.79	55.75
ฝึก	ฝึก	(11)	16	49.81	3.87	0.42	1.98	5.94*
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	(22)	13	50.23	6.91		1.56	5.52*
ฝึก	ไม่ฝึก	(12)	14	51.79	7.27			3.96
ไม่ฝึก	ฝึก	(21)	16	55.75	6.83			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ยา พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด และปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มนักเรียนรวม

ฝึกเจตคติ	ฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	(22)	(21)	(12)
						96.32	98.78	101.04
ฝึก	ฝึก	(11)	29	94.41	9.48	1.91	4.37	6.63*
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	(22)	13	96.32	10.50		2.46	4.72
ไม่ฝึก	ฝึก	(21)	23	98.78	11.06			2.26
ฝึก	ไม่ฝึก	(12)	14	101.04	10.07			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มนักเรียนเพศชาย

ฝึกเจตคติ	ฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	(22)	(21)	(12)
						95.36	97.93	103.33
ฝึก	ฝึก	(11)	20	95.15	8.42	0.21	2.78	8.18*
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	(22)	14	95.36	10.87		2.57	7.97*
ไม่ฝึก	ฝึก	(21)	14	97.93	11.18			5.40
ฝึก	ไม่ฝึก	(12)	18	103.33	9.06			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง

ฝึกเจตคติ	ฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	(22)	(21)	(12)
						97.57	101.07	104.00
ฝึก	ฝึก	(11)	16	96.19	10.48	1.38	4.88	7.81*
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	(22)	14	97.57	10.65		3.50	6.43
ไม่ฝึก	ฝึก	(21)	14	101.07	11.10			2.93
ฝึก	ไม่ฝึก	(12)	14	104.00	9.49			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ยา พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย

ฝึกเจตคติ	ฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	(22)	(21)	(12)
						94.92	102.13	102.86
ฝึก	ฝึก	(11)	16	91.69	8.21	3.23	10.44*	11.17*
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	(22)	13	94.92	12.30		7.21	7.94
ไม่ฝึก	ฝึก	(21)	16	102.13	10.54			0.73
ฝึก	ไม่ฝึก	(12)	14	102.86	10.58			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ยา พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มนักเรียนรวม

ฝึกเจตคติ	ฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	(11)	(21)	(12)
						95.52	99.37	102.07
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	(22)	25	94.72	11.77	0.80	4.65	7.35*
ฝึก	ฝึก	(11)	29	95.52	9.95		3.85	6.55*
ไม่ฝึก	ฝึก	(21)	27	99.37	11.77			2.70
ฝึก	ไม่ฝึก	(12)	28	102.07	10.81			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า
พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และปริมาณการฝึก
ทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มนักเรียนเพศชาย

ฝึกเจตคติ	ฝึกทักษะ เพื่อนช่วย เพื่อน	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	(11)	(21)	(12)
						94.70	98.07	103.94
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	(22)	14	91.36	10.64	3.34	6.71	12.58*
ฝึก	ฝึก	(11)	20	94.70	9.18		3.37	9.24*
ไม่ฝึก	ฝึก	(21)	14	98.07	13.72			5.87
ฝึก	ไม่ฝึก	(12)	18	103.94	9.81			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า
พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า และปริมาณการฝึก
ทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน ในกลุ่มนักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย

ฝึกเจตคติ	ฝึกทักษะ เพื่อนช่วย เพื่อน	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	(11)	(21)	(12)
						94.00	103.25	104.50
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	(22)	13	92.38	12.02	1.62	10.87*	12.12*
ฝึก	ฝึก	(11)	16	94.00	8.74		9.25*	10.50*
ไม่ฝึก	ฝึก	(21)	16	103.25	7.73			1.25
ฝึก	ไม่ฝึก	(12)	28	104.50	9.47			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด
พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และความรู้เกี่ยวกับ
ยาบ้า ในกลุ่มนักเรียนผลการเรียนสูง

ฝึกเจตคติ	ความรู้ เกี่ยวกับยาบ้า	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	(12)	(22)	(11)
						95.55	101.24	104.30
ไม่ฝึก	มาก	(21)	11	94.82	8.69	0.73	6.42*	9.48*
ฝึก	น้อย	(12)	20	95.55	6.20		5.69*	8.75*
ไม่ฝึก	น้อย	(22)	17	101.24	8.13			3.06
ฝึก	มาก	(11)	10	104.30	6.34			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พิจารณาตาม
ปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และความรู้เกี่ยวกับยาบ้า ในกลุ่ม
นักเรียนรวม

ฝึกเจตคติ	ความรู้ เกี่ยวกับยาบ้า	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	(22)	(12)	(21)
						95.81	100.40	100.45
ฝึก	มาก	(11)	27	94.63	11.55	1.18	5.77*	5.82*
ไม่ฝึก	น้อย	(22)	32	95.81	11.46		4.59	4.64
ฝึก	น้อย	(12)	30	100.40	8.17			0.05
ไม่ฝึก	มาก	(21)	20	100.45	9.09			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด และความรู้เกี่ยวกับยาบ้า ในกลุ่มนักเรียนผลการเรียนต่ำ

						2		
ฝึกเจตคติ	ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	(22)	(12)	(21)
						92.76	99.50	101.56
ไม่ฝึก	น้อย	(22)	15	92.00	10.43	0.76	7.50	9.56*
ฝึก	มาก	(11)	17	92.76	10.21		6.74	8.80*
ฝึก	น้อย	(12)	10	99.50	6.26			2.06
ไม่ฝึก	มาก	(21)	9	101.56	8.14			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด ในกลุ่มนักเรียนผลการเรียนสูง

							3						
ฝึกเจตคติ	ฝึกทักษะเพื่อน	การมีแบบอย่าง	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	(112)	(211)	(121)	(122)	(221)	(111)	(212)
		ใช้ยา					96.67	96.83	96.88	98.33	99.88	102.71	104.38
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	มาก	(222)	6	91.50	5.39	5.17	5.33	5.38	6.83	8.38*	11.21*	12.88*
ฝึก	ฝึก	มาก	(112)	9	96.67	6.02		0.16	0.21	1.66	3.21	6.04	7.71*
ไม่ฝึก	ฝึก	น้อย	(211)	6	96.83	9.15			0.05	1.50	3.05	5.88	7.55
ฝึก	ไม่ฝึก	น้อย	(121)	8	86.88	7.90				1.45	3.00	5.83	7.50
ฝึก	ไม่ฝึก	มาก	(122)	6	98.33	10.56					1.55	4.38	6.05
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	น้อย	(221)	8	99.88	10.80						2.83	4.50
ฝึก	ฝึก	น้อย	(111)	7	102.71	4.89							1.67
ไม่ฝึก	ฝึก	มาก	(212)	8	104.38	4.69							

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด ในกลุ่มนักเรียนเพศหญิง

							(121)	(122)	(211)	(222)	(212)	(221)	(111)
ฝึก	ฝึก	การมี	รหัส	จำ	ค่า	ค่า							
เจต	ทักษะ	แบบ		นวน	เฉลี่ย	เบี่ยง							
คติ	เพื่อน	อย่าง		คน		เบน							
		ใช้				มาตร							
		ยาฯ				ฐาน	72.20	73.40	73.60	76.60	77.25	78.33	80.00
ฝึก	ฝึก	มาก	(112)	6	69.67	8.26	2.53	3.73	3.93	6.93	7.58*	8.66*	10.33*
ฝึก	ไม่ฝึก	น้อย	(121)	5	72.20	4.55		1.20	1.40	4.40	5.05	6.13	7.80*
ฝึก	ไม่ฝึก	มาก	(122)	5	73.40	6.07			0.20	3.20	3.85	4.93	6.60
ไม่ฝึก	ฝึก	น้อย	(211)	5	73.60	5.68				3.00	3.65	4.73	6.40
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	มาก	(222)	5	76.60	4.83					0.65	1.73	3.40
ไม่ฝึก	ฝึก	มาก	(212)	8	77.25	5.42						1.08	2.75
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	น้อย	(221)	6	78.33	7.50							1.67
ฝึก	ฝึก	น้อย	(111)	3	80.00	9.64							

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 18 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด ในกลุ่มนักเรียนรวม

							(211)	(222)	(111)	(221)	(121)	(212)	(122)
ฝึก	ฝึก	การมี	รหัส	จำ	ค่า	ค่า							
เจต	ทักษะ	แบบ		นวน	เฉลี่ย	เบี่ยง							
คติ	เพื่อน	อย่าง		คน		เบน							
		ใช้				มาตร							
		ยาฯ				ฐาน	93.91	94.92	97.77	97.83	99.21	102.13	102.86
ฝึก	ฝึก	มาก	(112)	16	91.69	8.21	2.22	3.23	6.08	6.14	7.52*	10.44*	11.17*
ไม่ฝึก	ฝึก	น้อย	(211)	11	93.91	10.38		1.01	3.86	3.92	5.30	8.22*	8.95*
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	มาก	(222)	13	94.92	12.30			2.85	2.91	4.29	7.21	7.94*
ฝึก	ฝึก	น้อย	(111)	13	97.77	10.16				0.06	1.44	4.36	5.09
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	น้อย	(221)	12	97.83	8.42					1.38	4.30	5.03
ฝึก	ไม่ฝึก	น้อย	(121)	14	99.21	9.56						2.92	3.65
ไม่ฝึก	ฝึก	มาก	(212)	16	102.13	10.54							0.73
ฝึก	ไม่ฝึก	มาก	(122)	14	102.86	10.58							

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 19 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด ในกลุ่มนักเรียนชาย

ฝึก เจต คติ	ฝึก ทักษะ เพื่อน	การมี แบบ อย่าง ใช้ ยาฯ	รหัส	จำ นวน คน	ค่า เฉลี่ย	ค่า เบี่ยง เบน มาตรฐาน	(211)	(222)	(221)	(111)	(212)	(121)	(122)
ฝึก	ฝึก	มาก	(112)	10	92.00	8.71	0.17	1.88	5.33	6.30	10.25*	10.44*	12.22*
ไม่ฝึก	ฝึก	น้อย	(211)	6	92.17	12.73		1.71	5.16	6.12	10.08	10.27*	12.05*
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	มาก	(222)	8	93.88	11.69			3.45	4.42	8.37	8.56	10.34*
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	น้อย	(221)	6	97.33	10.39				0.97	4.92	5.11	6.89
ฝึก	ฝึก	น้อย	(111)	10	98.30	7.21					3.95	4.14	5.92
ไม่ฝึก	ฝึก	มาก	(212)	8	102.25	8.15						0.19	1.97
ฝึก	ไม่ฝึก	น้อย	(121)	9	102.44	6.97							1.78
ฝึก	ไม่ฝึก	มาก	(122)	9	104.22	11.13							

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 20 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพติด พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพติด ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด ในกลุ่มนักเรียนผลการเรียนสูง

ฝึก เจต คติ	ฝึก ทักษะ เพื่อน	การมี แบบ อย่าง ใช้ ยาฯ	รหัส	จำ นวน คน	ค่า เฉลี่ย	ค่า เบี่ยง เบน มาตรฐาน	(211)	(212)	(222)	(111)	(121)	(212)	(122)
ฝึก	ฝึก	มาก	(112)	9	92.78	7.17	1.72	3.97	5.89	7.79	7.85	13.22*	15.72*
ไม่ฝึก	ฝึก	น้อย	(211)	6	94.50	8.17		2.25	4.17	6.07	6.13	11.50*	14.00*
ไม่ฝึก	ฝึก	มาก	(212)	8	96.75	8.43			1.92	3.82	3.88	9.25	11.75*
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	มาก	(222)	6	98.67	13.88				1.90	1.96	7.33	9.83
ฝึก	ฝึก	น้อย	(111)	7	100.57	12.90					0.06	5.43	7.93
ฝึก	ไม่ฝึก	น้อย	(121)	8	100.63	10.46						5.37	7.87
ไม่ฝึก	ฝึก	มาก	(212)	8	106.00	10.80							2.50
ฝึก	ไม่ฝึก	มาก	(122)	6	108.50	6.19							

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 21 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมช่วยเพื่อนป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า พิจารณาตามปริมาณการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้า ปริมาณการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อน และการมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติด ในกลุ่มนักเรียนรวม

							(211)	(112)	(221)	(111)	(121)	(212)	(122)
ฝึก	ฝึก	การมี	รหัส	จำ	ค่า	ค่า							
เจต	ทักษะ	แบบ		นวน	เฉลี่ย	เบี่ยง							
คติ	เพื่อน	อย่าง		คน		เบน							
		ใช้				มาตร							
		ยาฯ				ฐาน	93.73	94.00	97.25	97.38	99.64	103.25	104.50
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	มาก	(222)	13	92.38	12.02	1.35	1.62	4.87	5.00	7.26	10.87*	12.12*
ไม่ฝึก	ฝึก	น้อย	(211)	11	93.73	14.53		0.27	3.52	3.65	5.91	9.52*	10.77*
ฝึก	ฝึก	มาก	(212)	16	94.00	8.74			3.25	3.38	5.64	9.25*	10.50*
ไม่ฝึก	ไม่ฝึก	น้อย	(222)	12	97.25	11.46				0.13	2.39	6.00	7.25
ฝึก	ฝึก	น้อย	(111)	13	97.38	11.35					2.26	5.87	7.12
ฝึก	ไม่ฝึก	น้อย	(121)	14	99.64	11.86						3.61	4.86
ไม่ฝึก	ฝึก	มาก	(212)	16	103.25	7.73							1.25
ฝึก	ไม่ฝึก	มาก	(122)	14	104.50	9.47							

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสุวิมล สุขเกษม
วันเดือนปีเกิด	23 เมษายน 2506
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 2234/806 หมู่ที่ 1 ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดลพบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุข 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลสำนักท้อน อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2547	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2530	ครุศาสตรบัณฑิต (สุขศึกษา) จาก สถาบันราชภัฏเทพสตรี
พ.ศ. 2526	ประกาศนียบัตรการพยาบาลและผดุงครรภ์ (ระดับต้น) จาก วิทยาลัยพยาบาลสระบุรี
พ.ศ. 2523	มัธยมศึกษาปีที่ 5 จาก โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย